

Protokół nr LXXV

Sesji Rady Miejskiej Wrocławia

23 listopada 2023 roku

Sala im. Ignacego Jana Paderewskiego

Sukiennice 9 we Wrocławiu

Sesja trwała w godzinach od 10.00 do 22.12.

W sesji wzięło udział 35 Radnych. Nieobecni byli: Radny Tomasz Hanczarek oraz Radny Dariusz Piwoński.

Szczegółowe wyniki głosowań stanowi załącznik nr 1 do niniejszego protokołu.

Przewodniczący Rady Miejskiej Wrocławia Sergiusz Kmiecik:

Szanowni Państwo, otwieram LXXV sesję Rady Miejskiej Wrocławia. Witam wszystkich Państwa. Witam Państwa Prezydentów, Panie Radne i Panów Radnych, dyrektorów departamentów i wydziałów Urzędu Miejskiego. Witam mieszkańców Wrocławia.

Przechodzimy do realizacji porządku obrad dzisiejszej sesji. Porządek obrad jest zgodny z wersją przesłaną Państwu w dniu 16 listopada bieżącego roku wraz z zaproszeniem na sesję. Kworum zostało osiągnięte.

Szanowni Państwo, dziś do Biura Rady Miejskiej wpłynął wniosek o powołanie Klubu Radnych Platformy Obywatelskiej RP, w skład którego wchodzi: Jarosław Charłampowicz, Agata Gwadera–Urlep, Paweł Karpiński, Marta Kozłowska, Michał Młyńczak, Michał Piechel, Agnieszka Rybczak, Edyta Skuła, Ewa Wolak, Igor Wójcik i Maciej Zieliński. Klub powstał z chwilą poinformowania o tym przewodniczącego, więc już w tej formule działa dzisiaj z nami w trakcie tej sesji.

Szanowni Państwo, jest z nami dzisiaj Pan Mateusz Jędrachowicz Radny Rady Miejskiej Wrocławia, który obejmuje mandat zgodnie z postanowieniem Komisarza Wyborczego we Wrocławiu. Serdecznie witamy Pana radnego. Bardzo proszę Pana radnego podejście do mównicy. Zgodnie z art. 23 ust. 1 u.s.g. przed przystąpieniem do wykonywania mandatu radnego radni składają ślubowanie. Po odczytaniu przeze mnie Roty ślubowania proszę o wypowiedzenie słowa „ślubuję”. Ślubowanie może być złożone z dodaniem zdania „Tak mi dopomóż Bóg”. Odczytam teraz tekst Roty ślubowania. Proszę o powstanie.

„Wierny Konstytucji i prawu Rzeczypospolitej Polskiej ślubuję uroczyście obowiązki radnego sprawować godnie, rzetelnie i uczciwie mając na względzie dobro mojej gminy i jej mieszkańców”.

„Ślubuję. Tak mi dopomóż Bóg”.

Radny Michał Młyńczak: Panie przewodniczący, Państwo prezydenci, w imieniu Klubu Platformy Obywatelskiej RP wnoszę o zarządzenie jednej godziny przerwy w obradach.

Przewodniczący Rady Miejskiej Wrocławia Sergiusz Kmiecik:

Szanowni Państwo, na wniosek Klubu zarządzam przerwę do godz. 12:05.

Wznawiam obrady siedemdziesiątej piątej sesji Rady Miejskiej Wrocławia i na wniosek Klubu Platformy Obywatelskiej RP ogłaszam przerwę do godz. 12:35.

Szanowni Państwo, wznawiam po przerwie obrady LXXV sesji Rady Miejskiej Wrocławia.

I. Informacje i komunikaty Przewodniczącego Rady i Prezydenta Miasta.

Szanowni Państwo, w dniu 12 listopada zmarła Pani Hanna Gucwińska, która przez blisko 50 lat pracowała wraz z mężem Antonim na stanowisku dyrektora wrocławskiego ogrodu zoologicznego. Od 1971 roku przez 30 lat

tworzyli razem niezwykle popularny program telewizyjny „Z kamerą wśród zwierząt”, który przyczynił się do wielkiej popularności wrocławskiego ZOO, ale także w tamtych czasach był pierwszym programem, który przyczyniał się do popularyzacji świadomości ekologicznej dla naszego pokolenia.

Bardzo proszę Państwa, żebyśmy teraz powstałi i chwilą ciszy upamiętnili pamięć zmarłej Hanny Gucwińskiej. Dziękuję.

Szanowni Państwo Wrocław odwiedziła Rada Miasta Lwowa. I przekazano w trakcie tej wizyty list od radnych Rady Miejskiej Lwowa do radnych Rady Miejskiej Wrocławia. Pozwolą Państwo, że teraz ten list Państwu odczytam.

„Szanowny Panie przewodniczący, Szanowni radni Wrocławia! W imieniu Rady Miasta Lwowa, radnych miasta Lwowa oraz osobiście pozwólcie mi wyrazić Wam mój najwyższy szacunek. Wrocław i Lwów łączy długa historia braterstwa. Cenimy naszą wieloletnią współpracę, która od 2002 roku przerodziła się w prawdziwą mocną przyjaźń. Ponownie potwierdza się to od pierwszego dnia pełnoskalowej inwazji Federacji rosyjskiej, gdy partnerskie miasto Wrocław” wyraziło swoje silne wsparcie Lwowowi.

Jesteśmy serdecznie wdzięczni za Waszą intencję pomocy Lwowowi w rozwoju ekosystemu humanitaryzmu Unbroken. Dzisiaj wspólnie walczymy i tworzymy. Biorąc pod uwagę duże zapotrzebowanie na fizyczną, psychiczną rehabilitację i protezowanie na Ukrainie nasze miasto serdecznie dziękuje Waszemu miastu partnerowi Wrocławowi za decyzję, która jest kolejnym wyrazem solidarności naszych narodów i stanie się wielkim wkładem w przyszłość naszego miasta i państwa. Jesteśmy przekonani, że właśnie ta bliska współpraca i nasze wspólne wysiłki przyczynią się do rozwoju ekosystemu humanitaryzmu Unbroken i przybliżą nasze zwycięstwo. Korzystając z tej okazji pozwólcie mi ponownie zapewnić Was o moim głębokim szacunku. Nasza przyjaźń to zaszczyt dla Lwowa i dla mnie osobiście. Przyjęto na posiedzeniu plenarnym dwudziestej drugiej sesji Rady Miasta Lwowa zwołanej na 2 listopada 2023 roku.

Z wyrazami szacunku,

Mer Lwowa Andrij Sadowy

Szanowni Państwo, w ramach komunikatów bardzo proszę o zabranie głosu przez Pana Prezydenta Wrocławia Jacka Sutryka.

Prezydent Wrocławia Jacek Sutryk: [red. – W trakcie swojego przemówienia Prezydent posiłkował się prezentacją multimedialną] Panie Przewodniczący, Szanowni Państwo. Teraz przez kilkadziesiąt minut będę chciał zająć Państwa czas i zwrócić uwagę na rzeczy, które, myślę, że dla Was wszystkich i dla mnie, przede wszystkim dla mieszkańców są najważniejsze, czyli zająć się po prostu naszym miastem. Poprosiłem o możliwość zabrania głosu, choć doskonale zdajemy sobie sprawę z tego, że przepisy ustawy obligują mnie do złożenia przed Państwem sprawozdania z pracy raz w roku. To zawsze ma miejsce, jak wiemy doskonale, przed sesją absolutoryjną. Czuję jednak takie zobowiązanie do zdania spraw z wydarzeń ważnych, jak sądzę i jak już powiedziałem, dla naszego miasta, dla naszych mieszkańców, które dokonały się w ostatnich pięciu latach. Jesteśmy oto bowiem na ostatniej prostej, tej wydłużonej kadencji samorządu terytorialnego. Poza tą sesją jeszcze sesja grudniowa, a później już tylko trzy może cztery sesje, raczej trzy, skoro wybory samorządowe będą na początku kwietnia. No i jesteśmy przed pierwszym czytaniem budżetu, a zatem to jest dobry moment, aby podsumować to wszystko co wydarzyło się, co się wydarza dzisiaj w naszym mieście, a co tak naprawdę interesuje jego mieszkańców, jest dla nich ważne, bo stanowi o jakości życia. Te wszystkie sprawy, o których za chwilę będę mówił są udziałem Państwa wszystkich albo prawie wszystkich Państwa. Ci bowiem, którzy głosowali za poszczególnymi budżetami dla miasta Wrocławia na kolejne lata mogą się spokojnie pod tymi wszystkimi zadaniami podpisać. Pozostali, mówiąc wprost, nieszczególnie. Natomiast ja będę chciał pokazać, że pomimo tego co nawet mówił całkiem niedawno powoli odchodzący Wojewoda dolnośląski Jarosław Obremski, że miasto przez cztery lata było w defensywie. Wojewoda, który kilka dni po wyborach zaraz zaczął się obracać przeciwko swojej partii. Będę chciał na tej krótkiej prezentacji udowodnić, że tak jednak nie było. Sam nie wiem,

kiedy to zleciało, wraz z większością z Państwa, tak jak powiedziałem, zasiadamy dziś, Wy zasiadacie w ławach rajców, pięć lat dokładnie. To jest kolejny powód tego dłuższego sprawozdania, bo przecież 19 listopada 2018 roku zostaliśmy wszyscy zaprzysiężeni, złożyliśmy nasze ślubowanie związane z powierzeniem nam przez mieszkańców tej szczególnej odpowiedzialności za nasze miasto. Każdy z nas miał zapewne, tak jak sobie przypominam nasze rozmowy, każdy z nas zapewne miał jakiś swój pomysł na tę kadencję, ale wiele z tych pomysłów, co warto podkreślić, na Wrocław mieliśmy po prostu wspólnych, stąd też zdecydowaliśmy się na to porozumienie koalicyjne, które trwa do dzisiaj, za które chciałbym wszystkim środowiskom politycznym je tworzącym bardzo serdecznie podziękować. Przystępowaliśmy z pełnymi planami, z pewnymi zagrożeniami. Mieliśmy pewne cele. W części one były indywidualne, ale zdecydowana ich większość, tak jak powiedziałem cele, które się mieściły wcale nie w takim małym, ale ja bym powiedział w dużym wspólnym mianowniku, ale i te plany indywidualne i te plany wspólne musiały ulec dość szybko pewnej weryfikacji. I pozwólcie Państwo, że tylko telegraficznie wymienię największe trudności, z którymi mierzyliśmy się w ciągu ostatnich pięciu lat. Powiem o nich skrótowo, bo, po pierwsze, Państwo sami doskonale i dobrze je znają, po wtóre nie na nich chciałbym dzisiaj się skupić się, choć, w mojej ocenie, osoby pracujące już prawie 20 lat w samorządzie Wrocławia stanowią one jednak ważne tło do tej głównej części mojej dzisiejszej prezentacji. Zaczęło się, nie wiem czy ktoś z Państwa jeszcze to pamięta, od strajku nauczycieli w roku 2019, kiedy to w bardzo krótkim czasie organizowaliśmy opiekę zastępczą dla wrocławskich uczniów, jednocześnie bardzo mocno kibicując wszystkim nauczycielom i trzymając kciuki, że te cele, które postawili zostaną zrealizowane. Tak się nie stało. Mam nadzieję, że teraz realizacja tych celów będzie możliwa. Rok, wreszcie 2020 to już pandemia COVID-19, która to właściwie na dwa długie lata z przerwami na czasowe luzowanie kolejnych lock downów sparaliżowała życie społeczne w ogóle, a co za tym

idzie działania lokalnych przedsiębiorców, korporacji, gastronomii, ale także w sposób istotny, branży turystycznej. Gdy już wydawało się, że wychodzimy na prostą Putin postanowił rozwinąć tę prowadzoną z Ukrainą od 2014 roku pełnoskalową wojnę hybrydową, no właśnie przeradzając ją w taki pełnoskalowy konflikt i dokonując inwazji na sąsiedni kraj. Wskutek tej, cały czas to podkreślaliśmy i podkreślać będziemy we Wrocławiu, wskutek tej zbrodniczej napaści Polska i Wrocław zmierzyły się z niespotykanym w naszej historii kryzysem uchodźczy. Tylko w pierwszych kilku miesiącach przez Wrocław przejechały setki tysięcy ludzi uchodzących przed tą wojną. Natomiast zaangażowanie obywatelskie mieszkańców sprawiły, że sytuacja ta nie przerodziła się w kryzys humanitarny na wielką skalę. I tak jest do dzisiaj. Dzisiaj razem wspólnie budujemy tę dużą, piękną wspólnotę wrocławianek i wrocławian. Ta sama zbrodnicza agresja putinowskiej Rosji wpędziła Europę w kryzys energetyczny i postępującą wraz z nim inflację, która także zdefiniowała dla nas działania w minionym i obecnym roku, każąc bardzo ostrożnie i oszczędnie wydawać publiczne pieniądze. I temu wszystkiemu towarzyszył także szereg, bo o tym trzeba wspomnieć, temu wszystkiemu towarzyszył także szereg reform rządowych o charakterze, a o tym mówiłem akurat z tej trybuny zawsze bardzo uczciwie i bardzo wprost, nie bójmy się tego słowa centralizacyjnym, o charakterze centralizacyjnym, w sensie bezpośrednim poprzez odbieranie samorządom kompetencji do działań w niektórych zakresach, a także powiedziałbym w takim sensie pośrednim poprzez odbieranie im środków na realizację działań, choćby w ramach kolejnych tarcz czy też zmian w systemie podatkowym, za którymi nie szły, bo to jest istotą sprawy, nie szły odpowiednie subwencje czy zwroty odebranych funduszy. Jak tak sobie na to wszystko patrzę, na niektóre z tych zjawisk, które już szczęśliwie są historią, to zastanawiam się czy rzeczywiście była to kadencja definiowana serią takich właśnie społecznych kataklizmów? W części tak, bo to one przecież najsilniej zapadły nam w pamięć, ale muszę jednocześnie powiedzieć, jak w jednym z pierwszych

zdań już to zazaczyłem, one były jedynie pewnym tłem. Owszem, mrocznym, ale nie załamującym mimo wszystko dla wszystkich innych działań, które udało nam się we Wrocławiu przeprowadzić, wspólnie przeprowadzić. Mimo tych niepewnych czasów, braku funduszy, niestabilnego Rządu, z jego częstokroć w najlepszym przypadku nieprzemyślanymi decyzjami Wrocław jednak ruszył do przodu. Tak że nie była to kadencja żadnej defensywy. Wrocław ruszył społecznie, bo śmiem twierdzić, że każde z przywołanych przeze mnie zdarzeń rozwinęło jednak to, co jest niezwykle ważne dla silnej wspólnoty, rozwinęło właśnie silny kapitał społeczny Wrocławia. Strajk nauczycieli wzmógł przecież społeczną solidarność. Pandemia z kolei uruchomiła akcje w ramach choćby takich grup jak Widzialna ręka, które gromadziły ludzi nie tylko przecież szyjących maseczki, ale także np. dostarczających zakupy seniorom, z kolei rosyjska wojna w Ukrainie zbudowała silne działania pomocowe, których symbolem, myślę, na zawsze pozostanie zespół wolontariuszy zebranych wokół stacji Dialog na wrocławskim dworcu PKP. A działania Rządu, do którego kolejny raz się pozwolę odnieść, cóż. Zjawisko określane dzisiaj w całej Polsce jagodnością, wynikające z intensyfikacji aktywności obywatelskiej, wyborczej doprowadziło do zmiany tej władzy. Ja spokojnie myślę, że wielu wrocławian czeka spokojnie na dopełnienie tego procesu. I na tle tego wszystkiego dzień za dniem biegła nasza praca na rzecz Wrocławia. Nie jestem w stanie podsumować w tym sensie jest to pewne, subiektywne, oczywiście podsumowanie, ale nie jestem w stanie podsumować każdego z zadań, które realizowaliśmy, ale chciałbym wymienić te symboliczne czy te najistotniejsze, które są pogrupowane, jak Państwo za chwilę zobaczycie, w pewne bloki. Ich realizacja to efekt pracy urzędu, moich Koleżanek i Kolegów, którym bardzo dziękuję, spółek, jednostek, często ze wsparciem organizacji trzeciego sektora, bo te ostatnie lata to także dla sektora organizacji pozarządowych, czyli tego sektora budującego obywatelskość, obywatelski Wrocław, Wrocław był właśnie twierdzą, w którym te organizacje mogły się chronić i mogły swoje działania rozwijać. Czyli udział

w tym wszystkim mają organizacje pozarządowe, tak jak, powiedziałem i wiele innych osób i grup formalnych bądź też mniej formalnych. Druga część z kolei mojej prezentacji chciałbym zatem zacząć już przechodząc do niej, chciałbym zacząć od prostych, ale ważnych dla mnie słów. Dziękuję. Dziękuję wszystkim, którzy wzięli wraz ze mną odpowiedzialność za nasze miasto w tych trudnych czasach. I teraz przechodząc do części merytorycznej, chciałbym zacząć od czegoś, co jest kluczowe dla, myślę, takiego właściwego zbalansowania Wrocławia i jego rozwoju, a co było jednym z głównych motywów prac mijającej kadencji.

Wrocław zrównoważony. Jak Państwo widzicie, sprawna komunikacja to filar miasta dobrego do życia, dlatego w ciągu czterech lat na remonty torowisk i przebudowę zajezdni w ramach tzw. TORYwolucji wydaliśmy ponad 360 000 000 PLN. Dzięki temu zmodernizowaliśmy lub wybudowaliśmy przeszło 60 km torowisk. To tak istotne miejsca, jak plac Jana Pawła, pamiętacie Państwo ile tam trzeba było, wszystkie kierunki właściwie na tym placu trzeba było zrobić, plac Dominikański, okolice Dworca Głównego to nowe linie tramwajowe na Nowy Dwór i ta przez Szczepin i Popowice. Po nowym zielonym torowisku jedziemy także na Hallera, na Kosmonautów czy też na ulicy Żmigodzkiej. Miejsc, gdzie przeprowadziliśmy TORYwolucje łącznie było 58. I to się wiązało z pewnym dużym wysiłkiem, z wysiłkiem, który spotkał się także z dużym zrozumieniem mieszkańców Wrocławia, ponieważ to wszystko wiązało się z pewnymi oczywistymi utrudnieniami. 58 miejsc dotknęła TORYwolucja. Wymieńmy także wrocławską flotę. Ona znajduje się na tym slajdzie. W ciągu pięciu lat na ulice Wrocławia i naszej aglomeracji wyjechały 253 nowe autobusy i 153 nowe i wyremontowane gruntownie tramwaje, a kolejnych 40 przyjedzie do nas w przyszłym roku. Czekamy na kolejne dostawy z Poznania i czekamy na pierwsze nowe tramwaje z bydgoskiej PESY. Pierwszy model specjalnie robiony dla nas, dedykowany dla wrocławskich torowisk przyjedzie w grudniu. Dalej, Wrocław zrównoważony. Zmieniamy Wrocław, także rowerowy.

Z jednej strony transport publiczny, ale z drugiej strony Wrocław rowerowy. Już w połowie mamy gotową Promenadę Krzycką. W tej chwili trwają prace na jej kolejnym odcinku pomiędzy ulicą Spiską a ulicą Ślężną, na wysokości ogrodów działkowych Obrońca i szpitala wojskowego. Mamy nowe trasy rowerowe wzdłuż wszystkich wielkich inwestycji. Na dwóch kółkach jedziemy zatem na Nowy Dwór, na Jagodno, przez Popowice. W sobotę z kolei zapraszamy Państwa bardzo serdecznie, bo przejedziemy obwodnicą Leśnicy, czyli dwa pasy w dwóch kierunkach z Pilczyc do ulicy Emila Fieldorfa do szpitala specjalistycznego Marciniaka, a później w lewo nowo wybudowaną Aleją 11 listopada nad torami kolejowymi, bezkolizyjnie, aż do ulicy Granicznej albo wpiąć się będziemy mogli w istniejący fragment obwodnicy Leśnicy Aleję Prezydenta Kaczorowskiego. Za chwilę Aleja Wielkiej Wyspy. Czasem wystarcza wprowadzenie na niektórych odcinkach, na niektórych ulicach kontra ruchu, głównie na ulicach oczywiście jednokierunkowych. Takich ułatwień w przemieszczaniu się w ostatnich czterech latach przybyło znowu 10 km, a w ciągu pięciu lat zbudowaliśmy 92 km nowych tras rowerowych oraz zwiększyliśmy liczbę miejsc parkingowych dla rowerów o ponad 10 000. Na tym zdjęciu pokazujemy trasę rowerową, jedną z dłuższych tras rowerowych, biegnącą z centrum Wrocławia w kierunku Bielana, stąd też na rowerze wspólnie jedziemy z Wójtem Pacholikiem na wysokości, jak widzę Parku Klecińskiego, gdzie pokonujemy tę trasę wybudowanym na tę okoliczność mostem. Równie mocno inwestujemy w przestrzeń dla pieszych. To jest ten kolejny, trzeci element tej zrównoważonej polityki mobilności, czyli przestrzeń dla pieszych. Stawiamy na miasto, w którym wszystko będzie w zasięgu 15-minutowego spaceru. Ważne więc, by szło się lub w przypadku wózków jechało po prostu wygodnie i bezpiecznie. Od początku kadencji wyremontowaliśmy chodniki czy też ciągi pieszo-rowerowe, jak te na Promenadzie Krzyckiej, Bulwarze Słonecznym czy w ciągu ulicy Grabiszyńskiej, Solskiego, Karkonoskiej, Inżynierskiej, Zachodniej czy Serowarskiej. W tej chwili prace trwają także na ulicy Grunwaldzkiej.

Wynosimy przystanki, by łatwiej było wsiąść do pojazdów. Tak stało się na Jedności, Traugutta, Grabiszyńskiej, Szczytnickiej. Poszerzamy, z kolei, zgodnie z wolą mieszkańców, strefę płatnego parkowania, by porządkować przestrzeń naszych osiedli. Teraz tak. Wrocław leżący nad ośmioma rzekami, tymi głównymi ośmioma rzekami, bo pewnie można by ich wymienić zdecydowanie więcej, ma 111 mostów, o czym warto pamiętać. 111 mostów i 38 kładek. Trzeba o nie wszystkie dbać. Mosty Pomorskie, Marszowski, Piaskowy, Zwierzyniecki, Tumski, nowe mosty wreszcie Chrobrego. Ale są też mniejsze, ale niezwykle urokliwe mosty, połączenia, jak choćby most Świętej Klary tutaj w archipelagu wyspy Odrzańskich, przy wyspie Słodowej. Kładka nad Aleją Jana III Sobieskiego to jedna z pierwszych naszych inwestycji, czy też kładka koło Pałacu Ślubów, która doczekała się niezbędnego remontu, a została także wcześniej uszkodzona spadającymi gałęziami tych pięknych skądinąd platanów. W przyszłym roku kolejne przeprawy. Powstały również zupełnie nowe obiekty mostowe, jak dwa mosty w ciągu Alei Wielkiej Wyspy albo dwie nowe przeprawy na Ślęży. To jest właśnie ta, na której jedziemy tutaj z Wójtem Pacholikiem w Parku Klecińskim. To jest ten element właśnie wspomnianej nowej trasy rowerowej, czy między Muchoborami Małymi i Wielkimi, no i te duże dwie przeprawy w ciągu Alei Wielkiej Wyspy, którą w grudniu będziemy chcieli mieszkańcom przekazać, udostępnić dłuższy most nad Odrą i ten krótszy nad Oławą. Jednocześnie z przeprawami mostowymi remontujemy wrocławskie drogi. Berenta Obornicka, Pełczyńska, tam można by jeszcze dodać Zajączkowska, Pomorska z placem Staszica, myślę, że obserwujecie Państwo szybki postęp prac na ulicy Pomorskiej, nieremontowany od wojny. Najpierw trzeba było wyjść z tych prac ziemnych, uporządkować to wszystko, co znajduje się pod ziemią, aby można było przejść do tego, co nas najbardziej interesuje i co jest dla nas zawsze najważniejsze, czyli do układania torowisk i masy bitumicznej asfaltu na jezdniach. Probusa, Plac Społecznych, Chińska, Piłsudskiego to tylko wybrane, oczywiście przykłady ulic, które zyskały lub zyskują nową nawierzchnię. I w sumie na

remonty, budowy dróg, mostów czy chodników wydaliśmy przez pięć lat łącznie 2,5 miliarda złotych.

Dalej. Mądry Wrocław. Wydatki na oświatę, edukację, bo edukacja to największa od zawsze, można powiedzieć, pozycja w naszym corocznym budżecie. Tak będzie i w planie finansowym na rok 2024, ale zostaliśmy przy 2023. W tym właśnie roku przeszło 2 000 000 000 PLN, a warto dodać, że rządowa subwencja na ten cel pokrywa zaledwie połowę tej kwoty. Od 2019 roku na szkoły, przedszkola i ich funkcjonowanie wydaliśmy 8,5 miliarda złotych. W tym czasie jednocześnie budując lub rozbudowując nasze placówki stworzyliśmy, uwaga 7321 nowych miejsc w przedszkolach i we wrocławskich żłobkach, 7000. W ciągu pięciu lat powstały tak wyjątkowe miejsca, jak przedszkole przy Alei Hallera to naprzeciwko Carrefour'a, nowoczesny zespół szkolno-przedszkolny przy ulicy Asfaltowej, czy żłobek przy ulicy Sygnałowej, czy też ulicy Sołtysowickiej. Poza tym przedszkole przy Alei Śląska na Tarczyński Arena oraz publiczne placówki utworzone we współpracy z inwestorami zewnętrznymi przy ulicy Rezedowej, Radkowskiej, Rubczaka, to Leśnica, Poleskiej, wschód miasta, czy też ulicy Błotnej oraz szkoła Specto przy ulicy Lubelskiej, którą będziemy chcieli w porozumieniu z partnerem, inwestorem prywatnym, rozwijać dla dynamicznie rozwijających się Maślic i Stabłowic. Pamiętajmy, że już w przyszłym roku oddamy zespół szkolno-przedszkolny. W połowie roku będzie gotowy przy ulicy Cynamonowej na Lipie Piotrowskiej, także dla 1200 dzieci wraz z całym bogatym układem drogowym. To wszystko pomiędzy osiedlami Lipa Piotrowska a Widawa, ale także zaczniemy prace przy kolejnej dużej szkolnej inwestycji przy ulicy Zwycięskiej. Pamiętajcie Państwo na początku tej kadencji odkupiliśmy od Agencji Mienia Wojskowego dwa tereny. Jeden na Kępie Mieszczańskiej pod park, gdzie się odbywają w tej chwili prace związane z remediacją, oczyszczeniem tego terenu. I drugi teren, który odkupiliśmy, choć to jest właśnie absurdalna sytuacja, że samorząd Wrocławia od agencji państwowych musi odkupywać działki na cele publiczne. To jest sytuacja, która musi się w kraju zmienić.

Tą drugą działką, którą nabyliśmy od Agencji Mienia Wojskowego, była działka właśnie przy ulicy Zwycięskiej, na której 6 grudnia, mam nadzieję ogłosimy przetarg na budowę. To będzie największa najprawdopodobniej inwestycja edukacyjna w powojennym Wrocławiu. Zespół szkolno-przedszkolny dla 1200 dzieci wraz z pięknie zaaranżowanym terenami zewnętrznymi, sportowymi i parkowymi właśnie przy ulicy Zwycięskiej. Zatem plan trzech szkół został zrealizowany. Stale inwestujemy także w bazę sportową, służącą naszym dzieciakom i młodzieży. Na budowy lub remonty wrocławskich sal sportowych, boisk czy też sal treningowych wydaliśmy od początku tej kadencji 120 000 000 PLN. A kiedy młodzi wrocławianie odpoczywają podczas wakacji my dalej remontujemy, naprawiamy, malujemy, cyklinujemy tak, aby we wrześniu witały ich odświeżone placówki. Takie właśnie wakacyjne remonty kosztowały nas od początku tej kadencji 360 000 000 PLN. I już planujemy, nawet dzisiaj o tym rozmawialiśmy na kolegium, już planujemy przyszłoroczne wydatki w tym zakresie, bo inwestycje w edukację zawsze się zwracają. Zwracają się jak żadne inne.

Mieszkania i podwórka. Ta wielowiekowa, piękna, wielowiekowa historia Wrocławia jest oczywiście widoczna na miejskich kamienicach, którym krok po kroku nadajemy nowe życie. W październiku zakończyliśmy kolejny remont kamienicy, tym razem przy ulicy Kluczborskiej 23.

Pięciokondygnacyjny budynek w Śródmieściu, znów wygląda, jak Państwo widziecie pięknie. Z pięknej, miejskiej zabudowy słynie wiele wrocławskich osiedli, m.in. Przedmieście Oławskie XIX-wieczne, zwarte czynszowe kamienice to taka, powiedziałbym, charakterystyczna cecha tego osiedla. Zarząd Zasobu Komunalnego i Wrocławskie Mieszkania systematycznie kamienica po kamienicy, remontują te gminne budynki. Dzięki temu możemy sobie przypomnieć, że we Wrocławiu działała swego czasu fabryka przecież luksusowych samochodów Ottona Beckmanna. To miejsce także zostało zrewitalizowane. Wzniesiony w 1875 roku budynek po trwającym blisko roku pracach znów jest, myślę, absolutną, taką architektoniczną

perełką, a jednocześnie przypomina tę wielowiekową historię naszego miasta. Mieszkaniowy zasób gminny to ciągle blisko 32 000 lokali. I konsekwentnie remontujemy dotychczasowy zasób, ale też, jak Państwo wiecie, szukamy nowych rozwiązań. Lokatorzy wprowadzają się właśnie do nowego osiedla TBS Leśnica 9. To jest zestaw 12 budynków. Widzimy tutaj po lewej stronie na tym slajdzie zestaw 12 budynków i ponad 300 mieszkań, z czego 100 trafiło do naszego zasobu komunalnego, by zaspokoić potrzeby osób ubiegających się o zmianę lokalu ze względu na stan zdrowia lub wiek. Tym samym ta kolejka, która zawsze była i w każdym mieście jest do mieszkań komunalnych, zmieni nam się istotnie. I tam także pierwsze umowy podpisujemy. Gdy chodzi z kolei o podwórka, trwa program kompleksowej modernizacji podwórek komunalnych na lata 2021/24. I w wyremontowanych przestrzeniach pojawiają się także oczywiście nowoczesne miejsca zbiórki odpadów. Tam oczywiście, gdzie jest taka możliwość, projektowane są pojemniki podziemne bądź też pół podziemne. Ważnym elementem jest tam za każdym razem zieleń, którą Wrocławskie Mieszkania i Zarząd Zasobu Komunalnego starają się zachować, ale także uzupełnić. Uzupełnić o nowe nasadzenia drzew, krzewów, bylin. Wreszcie strefy rekreacji, które muszą uwzględniać potrzeby wszystkich grup mieszkańców i tych starszych, i tych młodszych. Dlatego powstają nowe place zabaw, boiska do gier zespołowych czy siłowni plenerowych oraz ławeczki dla seniorów. Jak Państwo widziecie 42, tak właśnie zmodernizowane wnętrza międzyblokowe, to udział tej kadencji samorządu.

Sport i rekreacja. Sportowy Wrocław, to dla mnie przede wszystkim sport amatorski, choć i ten kwalifikowany jest niezwykle ważny, bo on jest jakimś takim azymutem motywacji dla tych młodych ludzi, którzy właśnie rozpoczynają swoją przygodę ze sportem, a zatem stwarzanie możliwości aktywnego wypoczynku i rekreacji. Dlatego tak wiele w tej kadencji inwestowaliśmy m.in. w skateparki. I tu macie Państwo przykłady Sukielicka i Ślężna, Królewska, Bacciarellego. Za chwilę zostanie, już

właściwie jest zakończona realizacja skateparku przy ulicy Rękodzielniczej w tym byłym basenie przeciwpożarowym na wrocławskich Pilczycach. Tak nowoczesnej i z kolei chwalonej przez zawodników Hali sportów walki, jak ta wybudowana w 2022 roku, tu jeszcze raz ukłony w stronę Sekretarza Miasta Pana Patalasa, Włodku dziękuję, jak przy ulicy Raławickiej, Wrocław nigdy nie miał. I to jest jedno z niewielu takich miejsc w kraju. Widzimy je tutaj po prawej stronie. Przypomnę, sportowcy, amatorzy boksu, zapasów, judo, taekwondo, ale także ciężarowcy nasi wreszcie mają swój sportowy dom. Koszt tej inwestycji to 25 000 000 PLN. A obok przecież po sąsiedzku całkowicie wyremontowane nowe baseny przy ulicy Raławickiej, ale także wybudowane nowe boiska piłkarskie. I to nie koniec, bo jeszcze mamy pewne pomysły na to niezwykle miejsce. Nie sposób nie wspomnieć o aquaparku na Brochowie, o które to miejsce Dominik Kłosowski całe lata zabiegał. Cieszę się, że to miejsce służy już mieszkańcom Brochowa i południowych osiedli naszego miasta, ale także chciałbym wspomnieć o kolejnym budowanym aquaparku na Psim Polu. Nie wiem, czy mamy tutaj. Pokażmy następny slajd. Tak, to są, Proszę Państwa zdjęcia z tego aquaparku budowanego właśnie przy szkole podstawowej nr 44 na ulicy Wilanowskiej, właśnie po sąsiedzku albo na terenie właściwie szkoły, jak Państwo widziecie, kubatura tego obiektu bardzo podobnego, albo można by powiedzieć prawie takiego samego, jak ten na Brochowie no właśnie wygląda tak, jak wygląda. To są zdjęcia z tego tygodnia. Tutaj ukłony dla zarządu aquaparku, za tę pracę, jak zwykle terminową. I myślę, że to jest miejsce, które będzie, z jednej strony, będą z niego korzystać, będzie korzystała młodzież szkolna, szkoły, gdzie dyrektorem jest Pani dyrektor Krasoń, nr 44. Duża przecież szkoła, ale także będzie to miejsce służyło wszystkim mieszkańcom wschodniego Wrocławia i myślę, że sąsiadujących gmin. Wreszcie nie sposób nie wspomnieć o halach tenisowych na ulicy Pułtuskiej. To jest inwestycja naszej spółki Spartan, czy też to wszystko, co wydarzyło się na ulicy Trwałej, przy naszej kolejnej szkole sportowej. Tu jeszcze mamy zdjęcia, jak widzę, hali

lekkoatletycznej. Natomiast w środku, w tym kółku widzicie Państwo, tę niebieską, akrylową nawierzchnię. To jest ta nawierzchnia kortów zewnętrznych, ale proszę mi wierzyć na słowo, tam obok jest także hala tenisowa, kubaturowa. Zresztą Pan Radny Czesław Cyrul miał okazję wypróbować na otwarciu te korty. Szkoła sportowa, mająca klasy i pływakie, ale mająca także właśnie klasy tenisowe. Młodzież będzie miała gdzie te swoje pasje tenisowe rozwijać. I właśnie jeszcze nie omawiana, ale za chwilę o niej będę mówił, piękna hala lekkoatletyczna, która powstała na wrocławskich Kłokoczycach. To wspólny wysiłek Klubu Sportowego Ślęza, najstarszego pamiętajmy klubu sportowego Ślęza, samorządu Wrocławia, Ministra Sportu i Samorządu Województwa, który jeszcze nie za wszystko zapłacił, ale o tym może za chwilę. Czyli tak, powiedzieliśmy sobie o tej infrastrukturze sportowej przyszkolnej, ale warto z całą pewnością także odnieść się do zmodernizowanego obiektu. I tu znowu patrzę głęboko w oczy Pana Sekretarza. Zmodernizowana sportowa strzelnica na Księżu Małym. Proszę zapytać tych, którzy uprawiają tę dyscyplinę, zgodnie mówią, że to jeden z najlepszych obiektów sportowych, jeżeli chodzi o strzelectwo w tej części, w tej części Europy, zresztą igrzyska te sportowe, które miały miejsce w Krakowie, a których właśnie my byliśmy, także jednym z miejsc rozgrywania tych igrzysk właśnie w kontekście strzelectwa, to wszystko miało miejsce tam na Księżu Małym. Obiekt przebudowany, można powiedzieć, za przecież ponad 20 000 000 PLN. No i coś, z czego ja jestem bardzo dumny, co już myślę, że jutro będziemy także podkreślać na jubileuszu XIII Liceum Ogólnokształcącego ulica Haukego-Bosaka. Po prawej stronie widzicie Państwo, nie żadna sala gimnastyczna, tylko po prostu pełnowymiarowy obiekt sportowy, wielofunkcyjny, który jest tym łącznikiem, tutaj rysującym się tam na tym slajdzie i łączy ten łącznik z budynkami, gdzie znajdują się sale lekcyjne, łączy ten piękny, nowoczesny obiekt sportowy z pozostałą bazą XIII LO. To było to nasze liceum, które nie miało jeszcze tej bazy sportowej, a już ma. No i tak jak już awizowałem, dołożyliśmy 8 000 000

PLN do powstania nowoczesnej areny lekkoatletycznej. Przypomnę, że wcześniej gmina Wrocław przekazała te tereny Ślęzie Wrocław. Ślęza Wrocław zrobiła tam niezwykle rzeczy. Najpierw boiska piłkarskie odkryte, później boiska pod balonem, później korty tenisowe i wreszcie ta hala lekkoatletyczna. I tu na marginesie, naprawdę gorący apel do Marszałka Cezarego Przybylskiego i Samorządu Województwa, aby wreszcie zapłacił swoją część za budowę tej hali, którą przecież oczywiście zresztą otwierał. Państwo rozumiecie tę sytuację, że się idzie, otwiera się halę, za którą się nie zapłaciło. Znaczy rozumiecie albo nie? Ja nie rozumiem, ja takiej sytuacji nie rozumiem. Ja bym nie poszedł, ale oni poszli. Oni poszli i dobrze, bo rzeczywiście część środków zapłacili. To dobrze, że byli z byłą Panią Marszałek Witek, ale fajnie byłoby, gdyby dołożyli te pieniądze, na które się umówili. Tak że Panie Marszałku, gorąca prośba, nie ja przecież tylko Ślęza wciąż czeka na brakujące pieniądze, które miał wyłożyć Urząd Marszałkowski. Nie zmienia to faktu, że obiekt jest, stoi i ma się dobrze. Myślę, że już niedługo spotkamy się na jakimś meetingu Józka Lisowskiego i będziemy to miejsce pokazywać. Dalej sport i rekreacja, zostaliśmy w tym nurcie. Wracając, na moment, przenieśmy się na Tarczyński Arena. Tam powstało wyczekiwane przez kibiców WKS-u klubowe muzeum, które pokazuje całą, blisko 80-letnią historię naszego klubu. Możemy tam znaleźć bardzo różnego rodzaju artefakty, eksponaty. Poświęcone co ważne, nie tylko piłkarskiej sekcji, ale także innym sekcjom Śląska Wrocław. I to był, ja bym powiedział, ostatni element komercjalizacji tego miejsca. Niezwykle ważne to jest. Ostatni element komercjalizacji całego, dużego stadionu. Przypomnę 10 000 m², o ile dobrze pamiętam, które trzeba było skomercjalizować, żeby to miejsce żyło, aby można było też zobaczyć, czy to miejsce jest w stanie na siebie zapracować. Tak, więc wszystkie powierzchnie, chcę Państwu zameldować, po tych pięciu latach, wszystkie powierzchnie zostały na stadionie wynajęte, skomercjalizowane. Stadion, co ważne, stadion zarabia na sobie, a to, co pozostało nam, miastu, Państwu, mi, to jedynie spłacanie rat kredytu za jego budowę. To wszystko

będzie się odbywało do roku jeszcze 2030, ale w rachunku bieżącym, operacyjnym stadion na siebie zarabia. I taki był cel, jaki postawiliśmy przed sobą na początku tej kadencji. A jeśli już jesteśmy przy Śląsku Wrocław to Żerniki, Nowe Żerniki nieopodal, gdzie chcemy, aby powstało bardzo duże, ogromne Wrocławskie Centrum Sportu, także obsługujące Akademię Śląska, czyli otwarty dla mieszkańców kompleks kilkunastu boisk i terenów rekreacyjnych, na których grać będą no właśnie, mam nadzieję, przyszli piłkarze pierwszej drużyny Śląska i nie tylko. To przed nami część środków z programów Ministra Sportu na ten cel już zabezpieczonych mamy. Wrocław z tego, co przed chwilą powiedziałem, sportem stoi. I to sportem stoi od lat, no bo czy w jakimkolwiek innym mieście tysiące kibiców mogą emocjonować się rywalizacją o mistrzostwo Polski swoich piłkarzy, koszykarzy czy też żużlowców? To dzieje się we Wrocławiu. Warto inwestować w sport, warto inwestować w ten sport amatorski, sport dzieci i młodzieży, ale warto także wspierać sport profesjonalny, kwalifikowany. A propos tego, że na stadionie miejskim na Tarczyński Arena nic się nie dzieje, to w ramach chcę powiedzieć tego, że się nic nie dzieje, 197 000 biletów zostało sprzedanych w tej rundzie zasadniczej na mecze Śląska Wrocław. Wliczając w to mecz, który przed nami z Rakowem, który będzie kolejnym meczem z kompletem publiczności po tym meczu, szczęśliwie wygranym z Legią Warszawa. To jeszcze raz, w ramach nic nie dziania się na stadionie odwiedziło go 200 000 osób. Taka historia. A właśnie, a jeżeli jesteśmy przy średnich, bo tu mówimy o piku, no on się nie zdarza. Przecież nie jest tak na każdym meczu, ale też warto dodać, że akurat komplet na mecz z Rakowem mieliśmy już dwa tygodnie temu, czyli można powiedzieć, że miesiąc przed przed meczem już komplet był sprzedany. Co to oznacza? To oznacza, że jest potencjał. Oczywiście, że w sporcie ten pstryczek, że tak powiem, jest bardzo oczywisty. Są wyniki, jest afirmacja, są kibice, są sprzedane bilety. Nie ma wyników, jak nie ma wyników, to ja co najwyżej jestem winny i nikt się do całej reszty nie przyznaje, ale taki jest sport. Ja się nawet na to jakoś specjalnie nie gniewam, ale chcę

pokazać Państwu, nie chcę Państwa zameczyć, tylko chcę pokazać, bo lecimy, lecimy, za chwilę kolejny budżet, kolejne sprawy, kolejne uchwały, ale musimy na moment się zatrzymać i zobaczyć, że to nie jest tak, że jesteśmy w defensywie przez cztery lata, jeszcze raz ukłony dla Wojewody Obremskiego. Tylko, że dużo się naprawdę udało wspólnie zrobić, także w tym zakresie. Średnia na meczach Śląska to jest prawie 25000 osób. I to jest druga średnia w lidze. To jest druga średnia lidze po oczywiście meczach Legii Warszawa. Aha, jeszcze przepraszam, jeszcze tam wcześniej zwracam Państwa uwagę, no tak wiele się zadziało, jeżeli chodzi o rozbudowę infrastruktury sportowej w Spartanie. Mówiłem o nowych kortach krytych, ale także warto podkreślić to, co zadziało się na ulicy Lubińskiej. Nowy balon ze sztucznym boiskiem. Warto wspomnieć o trasach spacerowo-biegowych. To cały czas, zasługa i rozwój tego miejsca dokonywane przez dyrektora Jerzego Sawkę. I wreszcie nie tylko oświetlenie w Centrum Sportów Wrotkarskich przy Sukielickiej na Nowym Dworze, ale także jak tam dzisiaj Państwo pojedziecie, to zobaczycie piękną, dużą, kubaturową halę, która jest halą rolkarsko-wrotkarsko-łyżwiarską. Boisko 50 na 25, a właściwie nawet na 26 m, gdzie można rozgrywać mistrzostwa świata we wrotkarstwie, rolkarstwie, ale także gdzie mogą łyżwiarze trenować wraz z zapleczem sanitarno-szatniowym. Mam nadzieję, że to za chwilę uda nam się otworzyć, ale budynek już czeka na pozwolenia. Jest, stoi. Tak samo, jak zrobiliśmy to oświetlenie torów wrotkarskich tam już istniejących. Przypomnę, są tam dwa tory, jeden jest taki jazdy rekreacyjnej, dłuższy, jeden jest do tej szybszej jazdy dla powiedzmy półzawodowców czy zawodowców.

Wrocławska komunikacja. Lecę dalej. Od początku mojej naszej wspólnej kadencji stawiamy na komunikację zarówno z Państwem bezpośrednio, ale także tę poprzez social media, jak i tę publiczną. Ta jest chyba zresztą najważniejsza. Tutaj wielkie ukłony dla obydwu prezesów, ale także cały czas w pamięci mamy to wszystko, co dla nas zrobił Krzysiek Balawejder. Czyli tak, wrocławskie tramwaje, autobusy i rowery miejskie, bo to jakby,

powiedzmy, wypełnia ten zbiór, który nazywamy komunikacją publiczną. Nie sposób, nie zauważyć nowych autobusów, liczby już podawałem, które pojawiły się na naszych ulicach. Nowe, klimatyzowane, już zawsze niskopodłogowe. To ponad, jak już mówiłem, 250 pojazdów we Wrocławiu, ale i aglomeracji przez kolejne lata. Te sprawy koordynuje Departament Infrastruktury, tu w szczególności Pani dyrektorka Paulina Tyniec-Piszc. Dziękuję za to, że możemy rozwijać te połączenia aglomeracyjne. Ale do tego 110 nowych i zakontraktowanych tramwajów, no i te 43, o których wspomniałem, w pełni zmodernizowane m.in., ja je bardzo akurat lubię, nasze wrocławskie Skody, które naprawdę po modernizacji wyglądają pięknie. No i tak, jak powiedziałem, już teraz Państwa zapraszamy, bo za chwilę myślę, będziemy mogli zobaczyć ten nowy model z bydgoskiej PESY. Dalej, jeżeli chodzi o wrocławską komunikację, by się pomieścić, no bo o tym też trzeba myśleć, tylko że z takim wnioskiem nikt nigdy nie wystąpi. Ale trzeba o tym pamiętać, bo trzeba się gdzieś z tym nowym taborem przecież pomieścić. I trzeba cały czas rozbudowywać torowiska w naszych zajezdniach, które modernizujemy, ale modernizujemy też przecież stacje prostownikowe, bo to wszystko razem tworzy tę infrastrukturę, która jest konieczna i potrzebna dla tramwajów. Tylko w zajezdni na Borku przybyło, a ta inwestycja się już kończy, przybyło trzy kilometry torów, a wcześniej za 2 000 000 PLN zbudowaliśmy tam nową myjnię tramwajową, dostosowanych, tych często historycznych obiektów, bo te wszystkie zajezdnie Ślężna, Borek, Słowiańska to są przecież wszystko historyczne zajezdnie, mające swoje historyczne, architektoniczne też uwarunkowania. To dostosowanie tych często właśnie historycznych czy za każdym razem historycznych obiektów MPK kosztowało nas dotąd 88 000 000 PLN, a czekają nas zmiany no właśnie na zabytkowym Ołbinie na Słowiańskiej. Myślę, że na początek to będzie jakieś 20 000 000 PLN, ale już myślimy o tym, o potrzebie wybudowania także nowej zajezdni we Wrocławiu. Nie uciekniemy tego. Jeżeli chcemy budować trasę na Jagodno, a chcemy, jeżeli chcemy budować trasę na Maślice, jeżeli chcemy budować

trasę przez Wojnów, Swojczyce, to musimy wybudować nową zajezdnię, bo nawet te zmodernizowane nie będą w stanie przyjąć tego całego sprzętu. Wreszcie pojawiły się na wrocławskich ulicach elektrobusy, elektryczne autobusy, które już zaczęły obsługiwać linię „K”. Do końca roku będziemy mieli ich 13. Ja myślę, będzie szczęśliwa 13. Piękne, duże, masywne, bardzo wygodne. Przez pięć lat uruchomiliśmy 11 nowych autobusowych linii podmiejskich. To jest właśnie to, o czym mówiłem, nad czym pracuje dyrektorka Elżbieta Urbanek i dyrektorka Paulina Tyniec-Piszc. 11 nowych autobusów linii podmiejskich, m.in. z gminami Długołęka, Kąty Wrocławskie, Czernica czy też Żórawina. Wprowadzamy do ruchu coraz to nowsze autobusy, dostosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnościami na tych właśnie liniach, bo wcześniej wcale nie było to takie oczywiste. Na najbardziej popularnych kierunkach, z kolei pojawiły się autobusy przegubowe. Na marginesie autobusy przegubowe, po tym, jak zrobiliśmy Mosty Chrobrego też będą mogły wrócić na Wojnów i Swojczyce, bo dotychczas, jak Państwo wiecie, te stare mosty nie pozwalały, czy miały istotne ograniczenia tonażowe, dlatego tam jeździły autobusy solo. Od dziewiątego, jeżeli dobrze pamiętam, tak? Tu widzę znaczące skinienie głowy, że tak. Od 9 na Wojnów i Swojczyce znowu pojadą autobusy przegubowe. Choć muszę Państwu powiedzieć, i to jest naprawdę wielki wysiłek i zasługa naszego MPK, że dzisiaj, jak mówimy, powiedzmy o zaangażowaniu naszego taboru tramwajowo-autobusowego, to 90% składów jest zaangażowanych w codzienną realizację podróży. To jest bardzo dużo. To jest zdecydowanie za dużo. Normalnie to powinno być na poziomie powiedzmy 70%. To oznacza, że kolejne zakupy przed nami plus wymiana części jeszcze tego starego taboru autobusowo-tramwajowego, to tak a propos wyzwań, pewnie, kolejnej kadencji. Dofinansujemy też pociągi. Teraz będzie wątek pociągowy. Dofinansujemy też pociągi. Dzięki naszemu wsparciu dodatkowe kursy jeżdżą na 10 kierunkach m.in. do Jelcza, Laskowic, przez Swojczyce i Wojnów do Trzebnicy, Żmigrodu, Wołowa, Kątów Wrocławskich czy

Sobótki i Kobierzyc. No i tu kolejny raz muszę przywołać Urząd Marszałkowski Województwa Dolnośląskiego, bo cyklicznie pojawiają się głosy o potrzebie wspólnego, a jakże biletu na pociągi i naszą komunikację publiczną. Proszę Państwa, wczoraj w mediach mogliśmy przeczytać o tym, że składy Kolei Dolnośląskich nie będą w nowym rozkładzie kursować do Zielonej Góry. Marcin Jabłoński, przypomnę obecny Marszałek Województwa Lubuskiego w miejsce Eli Polak, ale były Wojewoda Lubuski, Zielonogórski, Gorzowski, kiedyś także podsekretarz stanu w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych i Administracji, kiedyś także Marszałek Lubuski, czyli ten właśnie Marcin Jabłoński, Marszałek dzisiaj Województwa Lubuskiego, mówi publicznie wprost, że rozmowy z Kolejami Dolnośląski prowadzone były przez wiele miesięcy, wypracowano porozumienie, ale jak konstatuje Marszałek Jabłoński, członek zarządu naszego województwa, Województwa Dolnośląskiego, co innego komunikuje telefonicznie, a inaczej wyglądają potem fakty. Czy to coś Państwu przypomina? Przypomina?

Bo mi przypomina. I rozumiem doskonale to, o czym mówi Pan Marszałek Jabłoński, bo my dokładnie to samo mamy w ustaleniach z Kolejami Dolnośląskimi. Inaczej wyglądają rozmowy telefoniczne. Mało tego, inaczej wyglądają rozmowy na spotkaniach, a inaczej wyglądają projekty umów. No to coś tu nie gra, ale, że tak powiem, wydaje się, że coś tu nie gra po jednej stronie. Mało tego w planie finansowym na przyszły rok my mamy zapisane 19 000 000 PLN, których nie zawahamy się użyć, jeżeli będzie porozumienie, ale porozumienie uczciwe i normalne, a nie porozumienie, które jest obliczone na łupienie miasta Wrocław. Na to nie ma naszej zgody i po prostu nie będzie. Raz jeszcze odsyłam Państwa, to jest akurat publikator, którego ja nie czytam, zresztą specjalnie mnie nie lubi, ze wzajemnością, zresztą, ale wczoraj to się pojawiło, wczoraj się to pojawiło w nim. Bardzo proszę sobie o tym przeczytać. Tak że ja rozumiem doskonale, o czym mówi Pan Marszałek Jabłoński, ale znowu, mam nadzieję, że wyniki wyborów parlamentarnych pozwolą nam z nadzieją patrzeć na te zmiany polityczne, także na szczeblu naszego województwa,

gdzie koalicja Państwa, koalicja Prawa i Sprawiedliwości i Bezpartyjnych Samorządowców współrządzi już od pięciu lat. Dlatego raz jeszcze, w przyszłorocznym budżecie zaplanowaliśmy środki na funkcjonowanie wspólnego biletu i pieniądze te będą czekać, ale na nowego, ja bym powiedział, wiarygodnego partnera na szczeblu wojewódzkim, z którym będziemy mogli po prostu taką stosowną umowę podpisać. I tego samego życzę samorządowi województwa lubuskiego, żeby te pociągi mogły jeździć też do Zielonej Góry. No właśnie a propos Zielonej Góry to zielone projekty. Zieleń na początku kadencji, pamiętacie Państwo, podjęliśmy decyzję, to była jedna z pierwszych decyzji, a taka niezwykle symboliczna, ja bym powiedział, by parking, na którym stały samochody przy ulicy Bernardyńskiej, przebudować i to miejsce to miejsce wypełnić zielenią. Tak też się stało. Powstał zresztą niezwykle, wyjątkowy skwer Wrocławianek. No i takich większych bądź mniejszych zielonych enklaw powstało od tego czasu ponad 50. Tu duże ukłony dla Kasi Szymczak-Pomianowskiej, Jacka Mula i wszystkich tych, którzy mają w tym swój duży udział. I powstają kolejne. Z kolei dbając o tych najmłodszych, na mapie Wrocławia pojawiły się 34 zupełnie nowe place zabaw. Tu m.in. ten gród, który znajduje się, a jest jedną chyba z takich bardziej udanych realizacji, bardzo cieszącą się dużym zainteresowaniem dzieci i młodzieży, a nawet dorosłych, bo tam nawet dorośli pojawiają się zjeżdżający, to wszystko jest w parku Tysiąclecia, także przy ulicy Sukielickiej przy Nowym Dworze. Powstało także 28 siłowni plenerowych. I dalej, jeżeli jesteśmy przy zielonym Wrocławiu. Zieleń stanowi dzisiaj 41% naszego miasta, a od 2019 roku na terenie naszego miasta posadziliśmy ponad 20 000 nowych drzew. To zdjęcie, przepraszam, znowu ja tutaj jestem, ale to jest zdjęcie właśnie z ulicy Kosmonautów, gdzie tydzień temu zaczęliśmy sadzić drzewa w związku z zakończeniem tych prac na ulicy Kosmonautów i na Alei 11 Listopada. Dzisiaj tam już jest nasadzonych znowu 200 nowych drzew, zresztą są ci z Państwa, którzy jeżdżą na zachód Wrocławia widzą to, a za chwilę wszyscy możemy się o tym przekonać jeżdżąc otwartą od

piątku nową obwodnicą Leśnicy. Czyli 23 000 nowych drzew. Czasem trudno ich, tak jak powiedziałem, nie zauważyć, choćby kiedy jedziemy ulicą Legnicką, czy właśnie wspomnianą ulicą Kosmonautów. Dwa razy w roku, tu znowu trzeci raz i ostatni już Dominika wywołam, Wrośnij we Wro. To wszystko się dzieje wspólnie z rodzinami. Sadzimy drzewa dedykowane nowo narodzonym mieszkańcom naszego miasta, a kolejne, ale także ustanawiamy wspólnie, zresztą z Państwem, kolejne użytki ekologiczne. Pamiętacie Państwo tę uchwałę dotyczącą Lasu Prackiego czy Doliny Widawy. I skutecznie, można powiedzieć, zabezpieczamy na przyszłość nienaruszalność tych pięknych miejsc. Dziś z kolei, mam nadzieję, że uda się przegłosować, zagłosować za kolejnym pięknym pomnikiem przyrody 117-tym. To będzie tym razem dąb strażnik, czyli dąb szypułkowy, który rośnie pięknie od wielu, wielu, wielu lat w Lasku Kuźnickim. Widzicie go zresztą, Państwo na tym zdjęciu po środku. Wpisanie strażnika do grona pomników przyrody przyczyni się nie tylko do zachowania tego wyjątkowego drzewa dla przyszłych, mam nadzieję, pokoleń, ale będzie też myślę, takim świadectwem, dowodem naszej troski o te unikalne walory przyrody we Wrocławiu. I dalej, kolejna odsłona zielonego Wrocławia. Z końcem 2022 roku wystąpiliśmy do Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska, by obszar absolutnie rekordowy 750 ha pól irygacyjnych na Osobowicach został uznany za rezerwat przyrody. Nowością z kolei w tej kadencji samorządu była ochrona planistyczna terenów zielonych, także ogrodów działkowych, przed ewentualną ich zabudową w przyszłości. I tutaj ukłony dla dyrektora Matyi, dyrektora Barskiego i całego pionu planistycznego, bo dzięki pracy planistów oraz pracowników zielonego departamentu ochroniliśmy 33 tereny o łącznej powierzchni ponad 30 ha. Podobnie pamiętając o potrzebie tworzenia nowych miejsc zielonych wystosowaliśmy pismo do Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa z prośbą o przekazanie terenów pod zieleń. Tutaj mowa o klinie wojszycko-jagodzińskim, ja go tak nazywam, bo to jest teren 70 ha, leżący, wszak na granicy, można powiedzieć, tych dwóch osiedli.

To jest jeden teren, o który się upominamy, zresztą od dawna. I według mnie, tylko i wyłącznie względy polityczne stały na drodze, aby ten teren przekazać wcześniej, zupełnie tego nie rozumiem. Jesteśmy tam po konsultacjach z mieszkańcami, wiemy, jak ten teren urządzić, tymczasem próbowano i rzucono nam pod nogi różne kłody, żeby tylko tego terenu nie przekazać, no to będziemy konsekwentnie, to chcę powiedzieć, będziemy konsekwentnie o ten teren zabiegać, podobnie jak, wystąpiłem już z pismem do KOWR-u o to, aby wydano nam chroniony także planistycznie, właśnie w tym zakresie teren na Lipie Piotrowskiej i Widawy. Tam także jest taki teren, który chcielibyśmy, aby został urządzony jako teren parkowy. No i chronimy, już o tym powiedziałem, ogrody działkowe. Tutaj zresztą bardzo dobra współpraca z polskimi ogrodami działkowymi. Pomagamy w elektryfikacji tych ogrodów, wodociągujemy je, robimy wspólnie alejki, otwieramy te ogrody działkowe, ale także tworzymy nowe. Nie tylko chronimy te, które są, ale tworzymy także nowe i taki nowy ogród powstanie na Klecinie, gdzie wygospodarowaliśmy 5,5 ha, który zostanie przeznaczony dla Polskiego Związku Działkowców na utworzenie 140 ogrodów działkowych. I kolejne miejsca mamy w tej naszej planistycznej agendzie. Widzimy je i będziemy o nie się troszczyć. Tyle jeżeli chodzi o zielony Wrocław.

Srebrny Wrocław. Wielokrotnie mówiliśmy o tym, że Wrocław nam się pięknie posrebrza, a tą swoją energią i zapałem do życia myślę, że pokolenie naszych seniorów mobilizuje nas do działania, do pracy. Zresztą coraz większe i fajnie, coraz większe są oczekiwania ze strony naszych wrocławskich seniorów wobec nas, dlatego coraz więcej tworzymy im możliwości, przestrzeni do działania, także tej przestrzeni fizycznej. Warto tutaj wspomnieć Wrocławskie Centrum Seniora i przestrzeń trzeciego wieku, która została ufundowana na placu na Placu Solidarności. I wychodząc naprzeciw ich oczekiwaniom naszych seniorów finansujemy i współorganizujemy badania profilaktyczne dla nich, a przez ostatnich pięć lat z tej właśnie możliwości skorzystało ponad 26 000 seniorów. Niektórzy

korzystają także z komunikacji publicznej bezpłatnie. Państwo wiecie doskonale, to Waszymi decyzjami od 65 roku życia każdy senior może poruszać się wrocławskimi tramwajami, autobusami, bezpłatnie, a dzięki uruchomionemu w tej kadencji programowi Taxi senior mogą nasi seniorzy zamawiać bezpłatne kursy taksówką. I z tej możliwości skorzystało już ponad 66 000 osób. Prawie, z kolei 40 000 osób posiada naszą wrocławską kartę seniora, która uprawnia do zniżek w wielu miejscach Wrocławia. Baliśmy się trochę, jak COVID, jak ta sytuacja covidowa wpłynie i czy czasem tej dużej energii, w jakiś sposób nie osłabi. Nie osłabiła. Wręcz odwrotnie, wyzwoliła. I my dzisiaj naszymi działaniami, my, ale także organizacje pozarządowe wczoraj w Ratuszu spotkaliśmy się z kilkudziesięcioma organizacjami pozarządowymi, którym dziękowaliśmy za właśnie działania na rzecz osób w wieku senioralnym. Nasi zresztą seniorzy spędzają czas, uwaga, w 19 Centrach Aktywności Lokalnej. Takie centra powstały na Karłowicach, Różance, tam przy ulicy Bałtyckiej, gdzie jest Rada Osiedla, na Księżu przy ulicy Rybnickiej, na Kowalach przy ulicy Ełckiej, zresztą z tym pięknym terenem, rekreacyjno-sportowym wokół, ale także na Maślicach, gdzie wybudowaliśmy Centrum Aktywności Lokalnej przy szkole na ulicy Suwalskiej, czy też na wrocławskich Wojszycach. No i wreszcie, to w dużej mierze seniorzy, wrocławscy seniorzy są odbiorcami naszego bezpłatnego Biuletynu Informacji. Co wtorek pojawia się i mogą po prostu dowiedzieć się o tym, co się dzieje we Wrocławiu. Dobrze. Wrocław bez smogu to kolejny ważny cel, który postawiliśmy sobie na początku tej kadencji, czyli poprawa jakości powietrza. To właśnie było tym głównym naszym zadaniem, wyzwaniem. Dzięki programowi Zmień piec dopłaciliśmy tysiące złotych mieszkańcom do wymiany tych pieców pozaklasowych, tych starych, trujących nas i ich kopciuchów. Dzięki temu od 2019 roku zlikwidowaliśmy ponad 12 000 pieców. Tu duże ukłony i dla naszych zarządców, dla zarządu zasobu komunalnego, dla wrocławskich mieszkań, ale także dla znowu zielonego departamentu. Dziś jest Pani dyrektorka Demianowicz. Gosiu bardzo Ci serdecznie dziękuję, bo to Ty się

głównie akurat w tym pionie zmagaliśmy się z tymi tematami. 12 000 pieców, tyle zostało wymienionych, a na dotacje dla mieszkańców w ramach programu wydaliśmy, uwaga 247 000 000 PLN. Najwięcej w historii. Jednocześnie, nasze budynki komunalne podłączaliśmy do ekologicznego ogrzewania. I w sumie wymianę instalacji grzewczych przeprowadziliśmy, uwaga w 235 budynkach.

Ekologia i nowoczesność to także oczywiście odnawialne źródła energii. Dziś to już dla nas norma w miejskich inwestycjach, jak choćby właśnie w Zespole szkolno-przedszkolnym przy ulicy Asfaltowej, czy także w przebudowywanej i rozbudowywanej szkole na ulicy Osobowickiej, czy też właśnie w Żłobku nr 16 przy ulicy Sygnałowej na słynnym wrocławskim Jagodnie. Tam montujemy fotowoltaikę, pompy ciepła, łapiemy deszczówkę. Generalnie gospodarujemy wodami opadowymi na terenie naszych placówek, mając przekonanie, że odnawialne źródło energii to zysk dla naszej planety, dla naszego miasta, dla nas. Ale także warto dodać, że naszymi miejskimi programami zwalniamy przecież podatników, tych, którzy inwestują w OZE. I to są działania, które podejmujemy w trosce nie tylko o nas, to jest ważne, ale, a może przede wszystkim w trosce o przyszłe pokolenia. No i teraz zrealizowane proszę Państwa inwestycje. Tak jak powiedziałem, zmieniamy Wrocław od pięciu lat, pomimo tych wszystkich uwarunkowań od nas niezależnych, tak, by wyjść naprzeciw wszystkim potrzebom wrocławianek i wrocławian, w każdym wieku, by podnosić tym samym jakość życia w mieście. Tak więc, gdy nowa młoda wrocławianka, wrocławianin przychodzi na świat, dostają naszą wyprawkę. I tak już 28 000 dzieci otuliliśmy naszymi krasnalowymi kocykami. Potem nasze małe wrocławskie krasnale idą do żłobka. W tej kadencji powstały nowe placówki, jak już wspomniałem, przy ulicy Sygnałowej i Sołtysowickiej, a kompleksowo przebudowane zostały żłobki, m.in. przy ulicy Krowiej i Dokerskiej. Tutaj ukłony dla zarządu inwestycji miejskiej, dla Pani dyrektorki Elżbiety Urbanek i całego pionu inwestycyjnego, ale także Koleżanek i Kolegów z Departamentu Spraw Społecznych, w szczególności

Wydziału Zdrowia, czyli kompleksowa przebudowa żłobków przy Krowiej i Dokerskiej. No a później te nasze krasnale z tych żłobków sobie wychodzą, myk i trafiają do przedszkoli. I to już właściwość i kompetencje Departamentu Edukacji, któremu za to bardzo serdecznie dziękuję. No i właśnie, i takie przedszkola, o których już dzisiaj mówiliśmy, zupełnie nowe jak przy ulicy Hallera, to właśnie macie państwo na tym o obrazku, czy też przy ulicy Dębickiej na wrocławskich Złotnikach. Czasami mamy dwa w jednym. I tak jest z zespołem szkolno-przedszkolnym już dzisiaj omawianym przy ulicy Asfaltowej czy też rozbudowanym zespole przy ulicy Osobowickiej, czy też Głubczyckiej na wrocławskim Księżu. A przecież to tylko kilka z dziesiątek inwestycji, jakie przeprowadziliśmy w naszych szkołach.

I teraz kolejne inwestycje, już bardzo szybko, komunikacyjne, wróćmy do komunikacji, trasa autobusowo-tramwajowa, będę o tym przypominał, ponieważ to są historyczne inwestycje, które przenoszą Wrocław, zupełnie nowy wymiar. Nad tymi inwestycjami nie można przechodzić tak o do porządku dziennego. To są inwestycje i to są zadania, które wiązały się, po pierwsze, z dużym wysiłkiem finansowym, ale to są też zadania, które wiązały się z dużym takim wysiłkiem i cierpliwością mieszkańców, ponieważ te realizacje wiązały się z pewnymi utrudnieniami, dlatego będę o nich pewnie jeszcze mówił Państwu wielokrotnie. Trasa autobusowo-tramwajowa na Nowy Dwór, przypomnę 7 km nowego torowiska i drugie tyle chodników, 37 przystanków, 64 km kabli trakcyjnych i 2 wiadukty, które łącznie mają prawie 200 m długości, do tego prawie 1000 nasadzonych drzew i blisko 40 000 krzewów. A koszt to bagatela 400 000 000 PLN. Tramwaj, z kolei, przez Popowice i Szczepin z centrum miasta, jak Państwo widziecie, 15 000 wrocławianek i wrocławian mieszka w takim, powiedzmy bezpośrednim sąsiedztwie tej linii tramwajowej. To z kolei 4,5 kilometry torowiska, 25 przystanków, 27 km sieci trakcyjnych. Budowa tramwaju to oczywiście także prace drogowe, takie jak przebudowa skrzyżowania Jagiełły, Dmowskiego i Mieszczkańskiej, ale to w ogóle także nowa przecież

nawierzchnia asfaltowa na ulicy Długiej, tam w kierunku ulicy Popowickiej. To również wzmocnienie konstrukcji mostu Dmowskiego, który był przygotowywany przecież na przyjęcie torowiska, ale nie był dość silny, jak pokazały ekspertyzy, by dźwignąć nowoczesne składy, które są zdecydowanie cięższe od tych, które kiedyś jeździły po wrocławskich torach i mostach, wiaduktach. Koszt inwestycji, tamta 400 000 000 PLN, a ta 227 000 000 PLN. Mosty Pomorskie. Już może niektórzy zdążyli zapomnieć. Zestaw trzech, a więksi szczegółarze podają, że nawet zestaw czterech mostów, które długo, właściwie remontowaliśmy prawie całą tę kadencję tyle to trwa. Udało się te mosty oddać dzisiaj. No zupełnie, powiedzmy, nowa jakość, jeżeli chodzi o poruszanie, przemieszczanie się nimi. Myślę, że one w pełni, zresztą zaczną funkcjonować, jak będziemy mieli oddaną do użytku ulicę Pomorską. Wówczas dopiero zobaczymy jeszcze bardziej znaczenie tych mostów tutaj dla różnych takich rozwiązań komunikacyjnych, ale także bardzo nas cieszą Mosty Chrobrego, które są zarazem pierwszym etapem budowy tramwaju na Swojczyce. Przypomnę Państwu, że w pierwszym kwartale przyszłego roku spodziewamy się wszystkich wymaganych prawem pozwoleń. Część, właściwie chyba wszystkie decyzje środowiskowe mamy, ale czekamy jeszcze na część pozwoleń. One będą w pierwszym kwartale, tak jak powiedziałem, przyszłego roku. Wówczas będziemy chcieli przystąpić do realizacji tej linii tramwajowej. Prawie 2 km, która obsłuży przecież to duże osiedle Olimpia Port i tramwaj pętlicy będzie jak już wielokrotnie o tym mówiliśmy przy cmentarzu parafii Świętego Jacka. Już mówiłem o ulicach Berenta, Obornickiej, Pełczyńskiej, Probusa.

Dobrze, dalej. O rowerach już też mówiłem, ale na moment do nich wrócę. Promenada Krzycka. Za chwilę będziemy mieli cały, bardzo istotny jej fragment od Tarnogaju, czyli ten odcinek od, można powiedzieć, od Tarnogaju do ulicy Barckiej, wzdłuż cmentarza Parafii Świętego Ducha, przechodzimy na drugą stronę, tam mamy ten odcinek wzdłuż Wzgórza Gajowego. Cały czas, oczywiście, poruszamy się w ogóle wzdłuż towarowej,

kolejowej obwodnicy Wrocławia i dojeżdżamy do ulicy Borowskiej. Przekraczamy ją, jedziemy dalej, dojeżdżamy do ulicy Spiskiej i dzisiaj się dzieje właśnie, tam prace trwają na tym fragmencie od ulicy Spiskiej do ulicy Ślężnej. A docelowo chcielibyśmy zrobić, część, można powiedzieć, już nawet jest przygotowana pod tę inwestycję, czyli ta ścieżka rowerowa, Promenada-Krzycka będzie biegła na wysokości tych naszych nowych obiektów sportowo-rekreacyjnych przy ulicy Raławickiej, tych wybudowanych boisk, hal sztuk walki i basenów do ulicy Raławickiej, przekraczała ulicę Raławicką, no i dalej w kierunku ulicy Hallera. Tak że wiemy, jak dużym zainteresowaniem cieszy się Promenada Krzycka wśród wrocławian. Ale także wspomniana właśnie trasa rowerowa do Bielan po kładce nad Ślężą. Warto o niej wspomnieć, o salach gimnastycznych, o kładce nad ulicą Jana III Sobieskiego, czyli to połączenie Piwnika Ponurego z ulicą Sycowską, już też mówiłem. Proszę Państwa, startując czy ubiegając się o urząd prezydenta Wrocławia prezentowałem program, o czym niektórzy raczyli zapomnieć, na 10 lat dla Wrocławia. Mówiliśmy wówczas o programie, który chcielibyśmy, czy ktoś powinien zrealizować, może w ten sposób, ktoś powinien zrealizować przez całą dekadę. My jesteśmy na półmetku tych deklaracji i tych zadań. Wciąż budujemy, wciąż modernizujemy, zmieniamy. Słowem, wspólnie z Państwem tworzymy Wrocław. No i ciesząc się z nowych linii tramwajowych przez Popowice i Nowy Dwór, to już trochę awizowałem, budujemy także kolejne. Trasa autobusowa, tramwajowa na Jagodno. Tu jeszcze raz Państwu przypomnę, krótko, najkrócej, jak potrafię, jak wygląda historia tej trasy. Na początku tej kadencji przystąpiliśmy do ogłoszenia przetargu na zaprojektowanie trasy autobusowo-tramwajowej. W trakcie okazało się, że wytyczne, które wprowadzie leżą we właściwym resorcie, a które dotyczą możliwości przekraczania czy łączenia się linii kolejowych z tramwajowymi, że tych wytycznych nie można zastosować, projektując tę trasę. Po prostu ministerstwo tych wytycznych nie chciało opublikować. Dlaczego? Nie mam bladego pojęcia. Ale z całą pewnością mówimy o rozwiązaniu, które nie jest

takim rozwiązaniem, jak tam niektórzy badacze pisma odwołują się do przykładów toruńskich. Nic bardziej mylnego. Takiego rozwiązania w Toruniu także nie ma. W Toruniu mówimy o rozwiązaniu, które dotyczy bocznicy kolejowej, z której sporadycznie korzystają pociągi, których rzeczywiście szyny przecinają się z szynami tramwajowymi, a pociągi nie dość, że jeżdżą rzadko, to są to pociągi towarowe, jadą z ograniczoną prędkością. W związku z tym, jeżeli ktoś chce przytaczać przykład Torunia, to popełnia jakby podstawowy i techniczny przede wszystkim błąd. To nie jest to rozwiązanie, o które nam chodzi tutaj. Tutaj były przygotowane wytyczne przez ekspertów, które wystarczyło opublikować, a w oparciu, o które projektant mógłby zaprojektować rozwiązanie autobusowo-tramwajowe. Ministerstwo tego nie opublikowało. Nie opublikowało do dzisiaj. Mamy nadzieję, że to się za jakiś czas stanie. Co zatem my zrobiliśmy? Zatem powiedzieliśmy nie chcemy tego czasu tracić i mówimy dobrze to nie będziemy, skoro nie ma tych wytycznych, nie będziemy teraz projektować tramwaju, ale będziemy projektować generalnie ten korytarz transportowy. I to się zadziało. Wszystkie wymagane przepisami i prawem pozwolenia, uzgodnienia dostaliśmy. Zrobiliśmy przetarg, jak Państwo dzisiaj widziecie albo jeździcie tamtędy, to wiecie, że ta inwestycja już się toczy, od tutaj ulicy Świeradowskiej do wiaduktu. W tym tygodniu przekroczyliśmy już oś właśnie Towarowej, Kolejowej obwodnicy Wrocławia. Jesteśmy za tym nasypem kolejowym. W tej chwili jest zamknięta ulica Terenowa, bo musi być zamknięta, bo musimy w tej chwili na jej wysokości pewne prace zrobić. Myślę, że to trzy tygodnie, trzy, cztery tygodnie, jeżeli nie będzie żadnych niespodzianek pogodowych, bo czasami też trzeba pamiętać, że szczególnie w tym okresie jesienno-zimowym pogoda ma duże znaczenie dla tego typu otwartych pas. Nie wszystkie można wykonywać podczas lejącego deszczu, mówiąc bardzo wprost. Natomiast jeżeli wszystko pójdzie zgodnie z planem, to mówię trzy, cztery tygodnie otwieramy Terenową, idziemy dalej w stronę ulicy Asfaltowej, Lutosławskiego, przekraczamy i później ten ostatni newralgiczny fragment

prac to są prace przy ulicy Kajdasza, gdzie będzie planowana pętla. Ten korytarz transportowy będzie tak przygotowany, że by mógł po nim pojechać także tramwaj, czyli liczymy na to, że w tzw. międzyczasie zostaną opublikowane te wytyczne. Wrócimy do zaprojektowania tramwaju. To także będzie troszeczkę trwało, bo te rzeczy po prostu mają, czy potrzebują troszeczkę czasu także na uzgodnienia. No i następnie przejdziemy do realizacji. Jednocześnie warto o tym wspomnieć, że jednocześnie Koleje ogłosiły przetarg na projekt podniesienia tej zrewitalizowanej linii 285, biegnącej już dzisiaj do Jedliny, wcześniej do Świdnicy, dzisiaj do Jedliny z dwoma przekroczeniami, co jest ciekawe. Jedno to przekroczenie jest na wysokości właśnie ulicy Bardzkiej, a drugie przekroczenie jest na ulicy Borowskiej. I to, co do zasady, jest dobry pomysł, ale niewystarczający. My chcielibyśmy pójść dalej. My chcielibyśmy i będziemy nad tym pracować, aby cała linia 285, która dzisiaj biegnie w poziomie, została podniesiona na plus 1, czyli został poszerzony ten nasyp kolejowy, po którym biegnie towarowa, kolejowa obwodnica Wrocławia, żeby ta linia 285 mogła wejść na górę. Tym samym w ogóle jakby znika nam problem przecinania się w poziomie szlaków kolejowych ze szlakami tramwajowymi. Ale tu znowu trzeba być realistą i trzeba wiedzieć, że tego typu projekt to jest od trzech do czterech, pięciu lat, a jego realizacja, ale boję się pomyśleć ile ona może kosztować, to już nawet nie w setkach milionów, ale trzeba brać pod uwagę większe kwoty. No i realizacja to kolejne 5 do 10 lat. Taka jest perspektywa. Dlatego nam tak dzisiaj zależy na tym, aby wdrożyć to pierwsze szybsze rozwiązanie, opublikować przez ministerstwo wytyczne, które pozwolą dzisiaj poprowadzić tam tramwaj, na razie, powiedzmy w tym układzie kolizyjnym, przecinania się w poziomie szlaków tramwajowych i kolejowych. Nad tym po prostu pracujemy. O tym chcę Państwa zapewnić, a mówię, korytarz transportowy buduje się już dzisiaj. Czyli to jest jedna z tych tras, o których myślimy. Drugą już omówiłem, to są Swojczyce. No i oczywiście kończymy projektować, to jest tramwaj na Maślice razem z przebudową,

bo niektórzy pytają, no dobrze tramwaj na Maślice, a kiedy przebudowa Maślickiej? Logika, że tak powiem, podpowiada sama odpowiedź, że to musi być w tym samym czasie. I tak chcielibyśmy, żeby to było. Liczymy także w tym zakresie na środki europejskie, bo tego typu duże inwestycje komunikacyjne odbywają się zawsze z udziałem środków europejskich. Tak że mam nadzieję, że te blokowane miliardy z KPO wreszcie do Polski popłyną, także pieniądze z funduszu spójności, będzie można te inwestycje realizować.

Dalej. Otwieramy, już wspominałem o tym, Aleję 11 listopada, czyli obwodnicę Leśnicy, ważna inwestycja dla zachodniego, myślę, że dla całego, po prostu Wrocławia, a na Wschodzie kończymy, już też o tym mówiłem, Aleję Wielkiej Wyspy. No i tym samym, znowu to będzie naprawdę historyczny moment, połączenie tych osiedli wschodnich Wielkiej Wyspy z osiedlami południowymi. Dzisiaj, żeby przemieszczać się między tymi osiedlami, trzeba angażować centrum miasta, Plac Społeczny, Most Grunwaldzki. To wszystko skończy się. I w grudniu, tak jak powiedziałem, pojedziemy. O szkołach, już mówiłem o remoncie Pomorskiej mówiłem. O rewitalizacji Bastionu Sakwowego, nie mówiłem, a to jest ważna inwestycja, bardzo wyczekiwana przez mieszkańców, po tym, jak odzyskaliśmy tę nieruchomość, zrobiliśmy projekty, pozyskaliśmy pieniądze, realizujemy pierwszy etap tej inwestycji. Przypomnę, że w ramach pierwszego etapu robimy ten pawilon perystylowy, którego tu akurat na zdjęciu nie widać. To jest ta stara część, gdzie była kiedyś restauracja Reduta czy Klub Reduta. Robimy później strop tej Reduty, który jest jednocześnie tarasem, powiedzmy. I to już tutaj widać przed Kolumnadą, pomiędzy jeszcze tym tarasem a Kolumnadą, którą widzimy, jest fontanna, która jest odbudowana, zrobiona jest cała Kolumnada, kawiarnia, oczywiście, strefy dojścia. Myślimy także, aby to miejsce było jak najbardziej dostępne dla osób z niepełnosprawnościami. Będziemy porządkować. Na razie nie dotykamy tego najwyższego piętra, gdzie jest obserwatorium astronomiczne i gdzie kiedyś była ta wysadzona przez

Niemców glorię, a może to kiedyś się uda zrobić. Na razie chcemy tę przestrzeń uporządkować. Nie mamy zresztą teraz na to pieniędzy, ale już to będzie, naprawdę myślę, nas wszystkich cieszyło. Realnie, to jest połowa przyszłego roku, kiedy tam się spotkamy i będziemy mogli się tam zaprosić. Miejsce, na które wrocławianie bardzo czekają. Dobrze, to tyle, jeżeli chodzi o inwestycje.

Wróćmy na chwilę do najmłodszych wrocławian i tego, co mamy dla nich, co się dla nich dzieje, co dla nich przygotowaliśmy w tej kadencji, bo to dzieci przecież są powodem naszego uśmiechu, wzruszenia, ale i tej myśli największej troski. Otóż mówiłem o wyprawkach. 28 000 dzieci je otrzymało. Ale dzięki także finansowaniu wrocławskiego programu in vitro na świat przyszło 215 nowych wrocławianek i wrocławian. To oznacza szczęśliwych rodziców, dziadków i całe rodziny. Tak że jeszcze raz dziękuję za to, że mogliśmy na początku tej kadencji tę uchwałę podjąć. Szkoda i martwi to i też czwarty raz i ostatni zostawiam ten Urząd Marszałkowski. Martwi to, że te dzisiejsze zasady, które określa Urząd Marszałkowski w zakresie finansowania programów in vitro, niestety ograniczają możliwość ubiegania się dużych samorządów o te środki. Słuchajcie, jakbyśmy nie myśleli, co by nas nie różniło, to tak nie powinno być. To jest skandal. I o to powinniśmy wszyscy wspólnie zabiegać. To jest ewidentnie próba wycięcia, mówię to wprost, próba wycięcia po prostu Wrocławia z ubiegania się o te środki, a wrocławianie to Dolnoślązacy, oni także mają prawo z tych programów skorzystać. A nie, że dzisiaj się chce ukarać samorząd czy wrocławian się chce ukarać za to, że mają już ten program poprzez zablokowanie albo ograniczenie i może w ten sposób, bo ten system punktowy tak został sformatowany, że właśnie może istotnie ograniczyć nasze ubieganie się o te środki, które są, przypomnę naszymi wspólnymi, bo budżet województwa to nie jest budżet PiS-u, to nie jest budżet Bezpartyjnych. To jest budżet nas wszystkich, także wrocławianek i wrocławian. O tym radzę pamiętać. To na to czekamy. 14 gabinetów dentystycznych w nowych szkołach. 14 gabinetów, w których regularnie

lecymy zęby, dbając, o to właśnie by uśmiechy towarzyszyły naszym dzieciakom przez całe życie. Bardzo się z tego cieszę. I nad kolejnymi gabinetami pracujemy, bo tak będzie na Cynamonowej, ale tak będzie na ulicy Częstochowskiej. To kolejne dwa gabinety, które przygotowujemy. I to jest absolutny ewenement w skali kraju. Nie ma takiego miasta, które by takie historie były, tak że wielkie dzięki dla wszystkich za to. Ale tak samo chronimy, chronimy naszych nastolatków, zarówno dziewczyny, jak i chłopców, szczepiąc ich przecież przed, czy chroniąc ich przed wirusem HPV. Zaczęliśmy, 27 000 młodych osób zostało już zaszczepionych. Najpierw jak Państwo pamiętacie, szczepiliśmy dziewczyny, później ten program rozszerzyliśmy o chłopców, aby także ich chronić. I cieszę się, że w połowie roku, bodajże w czerwcu, te szczepienia stały się powszechne w całej Polsce. Ale, nie wiem, czy Państwo wiecie, i znowu, to jest jakby kolejny absurd tego państwa, które powoli się kończy, wołałbym, żeby szybciej kończyło niż powoli. Wprawdzie jeden resort, resort zdrowia zgodził się na to, żeby ten program był programem powszechnie obowiązującym, ale z kolei inny resort nasz, powiedzmy ulubiony, z ulubionym Ministrem Czarńskim, zabronił edukacji w tym zakresie przeprowadzać w szkołach. Państwo to rozumiecie? Bo ja nie. Prawda? Dobrze, że to się kończy. Też tak uważam. Dobrze, że to się kończy, bo nie może być tak, że jeden resort mówi dobrze robimy, a drugi resort mówi, tylko cichutko, tylko nie mów nikomu, nie będziemy tego promować. Tak to proszę Państwa, wyglądało i wygląda.

Co jeszcze? Kultura. We Wrocławiu mamy 25 instytucji kultury, które rocznie przyciągają niemal 1 000 000 osób, dlatego też stale w kulturę inwestujemy. I przez tych pięć lat to ponad 820 000 000 PLN wydanych na ten sektor. Wiem też, że wielu artystom nie jest łatwo się oddać swojej pracy twórczej, gdy na co dzień trzeba zarabiać na swoje utrzymanie. My wychodząc naprzeciw temu wyzwaniu wprowadziliśmy, czy kontynuujemy stypendia artystyczne. I moi Drodzy, od 2019 roku przyznaliśmy 183 wyróżnienia po 2500 PLN dla dorosłych artystów i aż 640 stypendiów dla

młodych twórców rozpoczynających swoją karierę. Muszę Państwu powiedzieć, że to są jedne z piękniejszych spotkań, kiedy wrocławski stary ratusz jest wypełniony po brzegi, bo przychodzą zarówno stypendyści, jak i ich nauczyciele, mentorzy, mistrzowie, rodzice, przyjaciele i się wspólnie cieszą. Niektórzy przychodzą już po raz kolejny. Korzystali jako uczniowie szkół podstawowych, później szkół artystycznych, średnich, a dzisiaj przyjeżdżają nawet z zagranicy, gdzie studiują, przyjeżdżają po te stypendia do nas. Nie ma naprawdę nic piękniejszego. I jeszcze jedna dobra informacja dla nas, a słabsza dla skarbnika miasta. Tych stypendystów jest z roku na rok coraz więcej. Ale, żebyśmy tylko takie zmartwienia mieli. To są oczywiście najlepiej wydane pieniądze. Dalej. No właśnie, ale artysta do swojej pracy potrzebuje nie tylko spokojnej głowy, weny, opanowania tych podstawowych spraw. Potrzebuje także odpowiedniej przestrzeni. O tę przestrzeń także się postanowiliśmy zatroszczyć. No i właśnie, ze względu na bardzo zły stan techniczny przy ulicy Mazowieckiej Impartu, zainwestowaliśmy przeszło 3 000 000 PLN w nieużywany budynek starej Filharmonii przy ulicy Piłsudskiego, którego właścicielem w sensie formalnym było Narodowe Forum Muzyki. Udało się tę przestrzeń zmodernizować, głównie w aspekcie sceny i techniki, zamontowaliśmy także nowe oświetlenie sceniczne. Poprawiliśmy, tak jak powiedziałem, akustykę, która obecnie jest naprawdę na bardzo wysokim poziomie. No i dzięki temu w marcu przy dźwiękach urodzinowego koncertu wspaniałej Urszuli Dudziak oddaliśmy wrocławianom zmodernizowaną salę, która od tego dnia nazywa się Impart Centrum. I ta przestrzeń już też stała się formalnie własnością tej naszej instytucji kultury. Ostatnio przy tutaj w towarzystwie dyrektora Jerzego Pietraszka i dyrektora Andrzeja Kosendiaka podpisaliśmy akt notarialny, w którym przekazaliśmy to właśnie miejsce do Impart Centrum. Ale mamy także zaplanowaną, nową przestrzeń dla wrocławskiego Biura Wystaw Artystycznych przy ulicy Kolejowej. To jest ta boczna Grabiszyńskiej. Tam, gdzie zresztą zrewitalizowaliśmy także piękny park na tyłach 17 Liceum

Ogólnokształcącego. Tam liczymy na ponad 2000 m² powierzchni wystawienniczej. Na to potrzebujemy jeszcze troszeczkę czasu, ale wcześniej, bo już w przyszłym roku rozpoczniemy remont drugiej siedziby tej instytucji, czyli BWA Design przy ulicy Świdnickiej. A w międzyczasie to, co Dominika Kawalerowicz otworzyła tutaj przy placu Świętego Macieja po modernizacji kolejną przestrzeń dla kultury. No dobrze i już będę powoli kończył, ale powoli.

Współpraca z mieszkańcami, bo Wrocław to przede wszystkim mieszkańcy i ta codzienna troska o nich otwarci, gościnni, wyjątkowi i zaangażowani w życie naszego miasta. Przykładem niech będą choćby osoby angażujące się w kolejne edycje budżetu obywatelskiego, w mikrogranty czy też zadania realizowane w ramach funduszu osiedlowego. I ostatnie pięć lat to ponad 180 000 000 PLN, które przeznaczyliśmy na te trzy cele, na te trzy instrumenty partycypacji obywatelskiej. Dzięki budżetowi partycypacyjnemu powstaje infrastruktura, ale też musimy to podkreślić, bo budżet obywatelski buduje kapitał społeczny, po prostu buduje kapitał społeczny. Liderzy projektów WBO uczą się budować poparcie dla swoich pomysłów na zielono, bo najczęściej to są projekty zielone, ale nie tylko zieloną, atrakcyjną i taką bardzo wygodną przestrzeń do życia.

I za to wszystkim liderom dziękuję.

Od 2019 roku w głosowaniach WBO udział wzięło, Szanowni Państwo, ponad 440 000 mieszkańców, którzy wskazali to realizacji 94 projekty, ale także mikrogranty. To, o czym wspomniałem, mikrogranty budują też tę naszą tkankę społeczną, strukturę społeczną. I ich znaczenie, ja bym powiedział, wcale nie jest mikro, wbrew temu, co mówi nazwa. To są naprawdę wspaniałe programy, które integrują ludzi, łączą pokolenia w ramach wspólnych zajęć, m.in. warsztatów artystycznych czy wspólnej nauki rękodzieła. W ramach rozmów i formalnych konsultacji w ciągu pięciu lat przeprowadziliśmy 125 konsultacji społecznych. Czasem w sprawach niezwykle lokalnych i osiedlowych, a czasem w sprawach angażujących całe osiedla, jak przy konsultacjach dotyczących, poruszania się choćby

po Mostach Osobowickich. Wiecie, Państwo, że jesteśmy przed remontem Mostów Osobowickich. Już czas na nie. 125 konsultacji.

Nasz Wrocław i Nasz Wrocław Max w ramach, czyli budujemy poprzez te programy przypomnę, tę wrocławską tożsamość. Próbuje my związać jeszcze silniej naszych mieszkańców z miastem także zachęcając do tego, aby oprócz tego, żeby z niego korzystali, żeby także dzielili się swoimi podatkami, które i tak muszą przecież gdzieś zapłacić, żeby płacili je właśnie tutaj. W ramach programu Nasz Wrocław osoby, przypomnę, rozliczające swój podatek we Wrocławiu, mogą korzystać z bezpłatnych wejść do naszych największych wrocławskich atrakcji turystycznych.

Natomiast szerszą wersją programu jest Nasz Wrocław Max także dla osób zameldowanych. To jest także niezwykle ważne. W ogóle meldunek, którego obowiązku nie ma w Polsce, jak wiemy, ale on jest niezwykle, ja bym powiedział taką niezwykle ważną daną, która pozwala lepiej formatować poszczególne dziedzinowe polityki. Kiedy wiemy, ile osób rzeczywiście mieszka poprzez fakt meldunku na danym terenie, łatwiej jest, powiedzmy, dopasować im tę przestrzeń, nawet łatwiej jest przeprowadzić wybory, o czym mieliśmy okazję się przekonać ostatnio na Jagodnie.

Dlatego tak ważne jest, żeby te rzeczy, żeby te rzeczy jakoś tam szły w parze. Do tego przynajmniej zachęcamy mieszkańców naszego miasta.

Oprócz tego, że mieszkają, to jest fajne, to żeby też tutaj byli zameldowani, też żeby chcieli tutaj płacić podatki. Na liście atrakcji i instytucji, które można bezpłatnie odwiedzić dzięki programowi lojalnościowemu, bo to jest taki swego rodzaju program lojalnościowy wobec Wrocławia, są m.in. Wrocławski Ogród Zoologiczny, Aquapark Hydropolis, Lodowiska, Centrum Historii Zajeżdźnia czy też wizyta na meczu wspomnianego Śląska Wrocław. Ale to nie koniec, bo każdy uczestnik programu może liczyć także na zniżki sięgające kilkudziesięciu procent u naszych 80 partnerów. I stale rośnie zresztą ta liczba atrakcji, z których można korzystać. No i dzisiaj w ramach programu, jak Państwo widzicie, i to jest naprawdę coś, z czego się cieszymy i coś, co jest efektem takiej

dużej, ciężkiej pracy, tu ukłony dla ARAW-u, dla dyrektora Michalskiego i wszystkich, którzy w tym brali i biorą udział, 222 000 unikalnych użytkowników tego programu. To już jest naprawdę bardzo, ale to bardzo dużo, a oszczędności, jakie mają z tego tytułu, że korzystają z tych różnych atrakcji wyliczyliśmy na kwotę tutaj sumaryczną 7 000 000 PLN.

To dalej. Bezpieczny Wrocław. Wczoraj spotkałem się z Komendantem Miejskim Policji, z którym także podsumowywaliśmy sobie to, co działo się w tym obszarze w ostatnim czasie. Muszę Państwu powiedzieć, że w tych jakby kategoriach tych takich pospolitych, najczęściej występujących, wszędzie nam te liczby istotnie spadły w ciągu tych ostatnich pięciu lat.

To wydaje mi się niezwykle ważne. I tu uprawnia do tego, aby powiedzieć, że Wrocław jest miastem coraz bardziej bezpiecznym. I to nie jest moja konstatacja, tylko to jest to, co wczoraj mogłem usłyszeć od Pana Komendanta Miejskiego. Policję też, na marginesie, cały czas wspieramy, tak jak i wspieramy Straż Pożarną, zakup wozów czy zakup specjalistycznych drabin, żeby była jasność, to są zakupy, które po prostu bardzo często dzieją się dzięki pieniądзом miejskim, choć są to zadania, za które odpowiedzialne powinno być państwo polskie, jako takie struktury państwa polskiego. Ale bezpieczeństwo Wrocławia to sprawa najważniejsza i przedmiot naszej wyjątkowej troski. To są inwestycje w monitoring.

To także wsparcie naszej formacji, Straży Miejskiej. Tu ukłony dla komendantów za to wszystko, co robiliście i co robicie, za zaangażowanie, też podziękowania z wczorajszego dnia od komendanta miejskiego.

To także była dla mnie okazja, żeby sprawdzić, jak wygląda ta współpraca pomiędzy naszymi służbami. Wygląda bardzo dobrze w oczach Komendanta Miejskiego. Ja wiem też, że w drugą stronę podobnie. Staż Miejska w ciągu ostatnich pięciu lat to prawie 270 000 działań i podjętych interwencji.

270 000, tak a propos, czy to jest komuś potrzebna formacja, czy nie. Potrzebna. Pan Radny się jak zwykle uśmiecha, ale potrzebna. W mojej ocenie, jest potrzebna, bo właśnie tym się wyraża ta troska o bezpieczeństwo naszych mieszkańców. Strażniczki i strażnicy miejscy,

których widzimy na ulicach, wspieramy ich kupując nowe pojazdy. 15, jeżeli pamiętam, zresztą, tu jest napisane, 15 nowych pojazdów. Jak Państwo widzicie, nowa siedziba na Grobli, nowe wyposażenie, nowe wozy także dla tych patroli zielonych, nowe wozy do przewozu osób nietrzeźwych. To wszystko jest potrzebne. I to jest codzienna taka operacyjna żmudna praca naszych strażników, którym bardzo chciałbym przy tej okazji serdecznie podziękować. Ale ta troska o bezpieczeństwo nie tylko wyraża się w liczbach zakupionych samochodów czy wyposażenia w sprzęt. Zresztą za chwilę przed strażnikami kolejne działania związane z monitorowaniem właśnie stanu czystości powietrza. Drony, które zostały kupione, które monitorują to, co wydobywa się z kominów naszych domów. Ale także proszę zwrócić uwagę na ten program legalnej taksówki, który także realizuje Departament Infrastruktury. Już 3800 pojazdów mamy w tym programie. Przypomnę, na czym to polega. Mamy QR kod na taksówce. Zanim do tej taksówki wsiądziemy, możemy sobie ten QR kod zeskanować i wyświetla nam, czy ta taksówka jest legalna, to znaczy, czy gościu, który siedzi w tej taksówce, ma uprawnienia, ma licencję, czy wszystko jest okej. Tak że w ten sposób podnosimy bezpieczeństwo naszych mieszkańców, którzy przecież z tej formy transportu także korzystają.

No dobrze. COVID. Jeszcze wspomnę o covidzie, bo COVID jednak był tą zmienną, niezależną, która wystąpiła i która zmieniła także oblicze naszego miasta i naszego funkcjonowania. Początek 2020 rok to zamknięcie w domach, spowolnienie rozwoju gospodarczego, ale także inne restrykcje, o których już w części mówiłem, które obejmowały wiele dziedzin naszego życia. No i ten niezwykły wysiłek wrocławianek, wrocławian, którzy w tych niespotykanych warunkach samo zorganizowali się, by pomagać sobie, swoim bliższym i dalszym sąsiadom, a często zupełnie obcym osobom. Na walkę z koronawirusem przeznaczaliśmy ponad 200 000 000 PLN, z tego 47 000 000 PLN to były wydatki własne miasta. Można by powiedzieć tak, w taki prosty sposób, gdyby nie to, można by te pieniądze wydać po prostu

na inne fajne rzeczy. Ale właśnie jest czasami tak, że występują różne sytuacje, z którymi się trzeba zmierzyć, które nie były zaplanowane, którym trzeba sprostać. I to właśnie była jedna z takich sytuacji. Pomoc Ukrainie. Tu resztę danych, Państwo macie, już nie będę nimi katował, to jak pomagamy Ukrainie, jak pomagaliśmy. 25 punktów noclegowych, ponad 2000 osób w punktach noclegowych na dobę, ponad 11 000 ukraińskich dzieci w szkołach i przedszkolach, 76 klas przygotowawczych. 1400 uczy się polskiego w ramach naszego programu WCI Wrocław na językach. To tylko te, powiedzmy, podstawowe dane, które charakteryzują tę naszą pomoc dla obywateli Ukrainy, którzy uciekali przed wojną. I znowu, to trzeba było z dnia na dzień po prostu wszystko zorganizować. Nikt nie miał gotowej instrukcji, jak to zrobić. Tu wielki naprawdę wysiłek naszych dyrektorów wrocławskich szkół, wszystkich szczebli, którzy jak zwykle radzą sobie z rzeczami niemożliwymi. Tak było i tym razem. I za to im bardzo serdecznie dziękuję.

I wreszcie taki, powiedzmy, troszeczkę bardziej osobisty aspekt mojej pracy. Nie jest tajemnicą, że mój tygodniowy kalendarz wypełniają spotkania, dziesiątki spotkań z mieszkańcami Wrocławia. To dla mnie zawsze jest szczególna okazja do rozmów o Wrocławiu, ale i, ja bym powiedział, taki swoisty barometr społecznych nastrojów. I okazji do tych spotkań, uścisków dłoni, wspólnych zdjęć, uśmiechów było, jest i będzie bardzo wiele. Przez te pięć lat ja osobiście odbyłem 7000 spotkań z mieszkańcami. Były to wizyty, odwiedziny, czasem bardzo osobiste, na zaproszenie, spotkania podczas różnych wydarzeń miejskich. To ponad 160 udzielonych ślubów. Niezwykle ważne i takie bardzo przecież osobiste wydarzenia. Muszę Państwu powiedzieć, że ani razu właściwie nie zdarzyło się, żeby to była jakaś osoba mi bliska, to raczej są prośby od osób, które są względem mnie tak jakby obce. Ale miały taką ochotę, aby im w tym dniu towarzyszył. To za każdym razem odbywa się w sobotę. W związku z tym to też jakby pokazuje te nasze codzienne zaangażowanie z włączeniem sobót i niedziel. Ale to są także te niezwykle ważne dla mnie

spotkania z małżeństwami, z wrocławskimi małżeństwami, które spędziły ze sobą w małżeństwie 50 lat i więcej. Jak Państwo widziecie, prawie 900 takich par mieliśmy razem z rodzinami, razem z przyjaciółmi mieliśmy okazję gościć we wrocławskich murach starego ratusza, dziękując im, czy gratulując im tych pięknych jubileuszy, ale także dziękując im za Wrocław, bo to są osoby, które pamiętają niejednokrotnie jeszcze ten powojenny Wrocław. Wielu z nich jeszcze pokonywało te gruzy ulicy Legnickiej i wielu innych wrocławskich ulic, żeby dotrzeć do pracy, do szkoły. Wielu z nich pracowało w starych, dużych zakładach wrocławskich, które już nie istnieją. Oni po prostu byli w najlepszym tego słowa znaczeniu dobrymi i mądrymi budowniczymi naszego miasta. To są, proszę mi wybaczyć, dla mnie przynajmniej te najbardziej chyba wzruszające momenty i te najbardziej wzruszające spotkania. Proszę Państwa, jeśli wydaje się Państwu, że powiedziałem o zbyt wielu tematach, to uspokajam. To faktycznie tylko te najważniejsze lub najbardziej symboliczne. Jeśli wydaje się, że coś pominąłem, cóż, całkiem możliwe, że mają Państwo rację. Bo w tym natłoku zdarzeń my sami po prostu zapominamy bardzo często o wielu innych rzeczach, projektach, które gdzieś tam wokół się dzieją, a mają dla nas znaczenie. Raz jeszcze chciałbym za tę wspólną pracę, bardzo serdecznie wszystkim podziękować i Państwu, i moim Koleżankom i Kolegom, wszystkim z urzędu, z jednostek, ze spółek. Spotykamy się w różnych kontekstach, debatujemy, kłócimy, rozmawiamy, ale zawsze po to, aby było dobrze dla wrocławianek, dla wrocławian, dla miasta. Taki czas na pełne podsumowanie i pełne sprawozdanie z całą pewnością jeszcze przyjdzie. Natomiast, ponieważ, mówię, po pierwsze, jesteśmy przed pierwszym czytaniem budżetu, po drugie, koniec roku, po trzecie, 19 listopada, a więc pięć lat naszej wspólnej pracy dla Wrocławia minęło, to chciałem dzisiaj takie częściowe sprawozdanie przed Państwem złożyć. Bardzo serdecznie dziękuję za cierpliwość i za wysłuchanie. Dziękuję Panie Przewodniczący.

II. Rozpatrzenie wniosków w sprawie zmiany porządku obrad.

Proponuję wprowadzenie projektów uchwał:

- 1) w sprawie rozpatrzenia skargi do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego we Wrocławiu na uchwałę nr LXXIV/1897/23 Rady Miejskiej Wrocławia w sprawie ustalenia lokalizacji inwestycji mieszkaniowej i inwestycji towarzyszących w rejonie alei Jana Kochanowskiego i ulicy Kwidzyńskiej oraz ulicy Kowalskiej 105 we Wrocławiu - druk nr 2091/23

Porządek został zmieniony.

- 2) w sprawie rozpatrzenia skargi do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego we Wrocławiu na uchwałę nr LXXIV/1897/23 Rady Miejskiej Wrocławia w sprawie ustalenia lokalizacji inwestycji mieszkaniowej i inwestycji towarzyszących w rejonie alei Jana Kochanowskiego i ulicy Kwidzyńskiej oraz ulicy Kowalskiej 105 we Wrocławiu - druk nr 2095/23

Stwierdzam, że porządek został zmieniony.

- 3) Proponuję zmianę kolejności w porządku obrad polegającą na rozpatrzeniu w pierwszej kolejności:

Szanowni Państwo proponuję zmianę kolejności w porządku obrad, polegającą na rozpatrzeniu w pierwszej kolejności pkt 23, który stanie się pkt 22.

Porządek został zmieniony.

III. Dyskusja i głosowanie nad projektami uchwał w sprawach:

- 1. Projekt uchwały w sprawie zmian w składach osobowych komisji stałych Rady Miejskiej Wrocławia - druk nr 2082/23**

Przewodniczący Rady Miejskiej Wrocławia Sergiusz Kmiecik:

Szanowni Państwo, dzisiaj dołączył do nas nowy radny. Pismem z dnia 14 listopada Radny Mateusz Jędrachowicz zadeklarował swój akces do prac w Komisji do Spraw Polityki Senioralnej, Zdrowia i Bezpieczeństwa oraz Komisji Skarg, Wniosków i Petycji. W związku z tym konieczne jest podjęcie uchwały zmieniającej uchwałę Rady Miejskiej Wrocławia w sprawie ustalenia składów osobowych komisji stałych Rady Miejskiej Wrocławia.

Opinie klubów:

- **Klub Radnych Platforma Obywatelska RP** – opinia pozytywna
- **Klub Radnych Forum Jacka Sutryka** – opinia pozytywna
- **Klub Radnych Nowa PL** – opinia pozytywna
- **Klub Radnych Prawa i Sprawiedliwości** – opinia pozytywna

Opinie komisji:

- **Komisja Statutowa** – bez uwag

Głosowanie w sprawie przyjęcia projektu uchwały – druk 2082/23

Wyniki głosowania: za – 34, przeciw – 0, wstrzymało się – 0

W wyniku głosowania **uchwała nr LXXV/1914/23** z dnia 23 listopada 2023 r. została przyjęta.

Przewodniczący Rady Miejskiej Wrocławia Sergiusz Kmiecik:

Szanowni Państwo, ogłaszam 30 minutową przerwę w sesji Rady do godz. 14:55. Członków Komisji Statutowej zapraszam w tym momencie do sali 309, gdzie za trzy minuty rozpocznie się posiedzenie Komisji Statutowej. Dziękuję.

Wznawiam po przerwie posiedzenie LXXV sesji Rady Miejskiej Wrocławia.

2. Projekt uchwały w sprawie budżetu Miasta na 2024 rok

- druk nr 2084/23

I CZYTANIE

Prezydent Wrocławia Jacek Sutryk: [red. – W trakcie swojego przemówienia Prezydent posiłkował się prezentacją multimedialną]

Szanowni Państwo, przed nami kolejny wspólny, dobry i stabilny, od razu tak go przymiotnikowo określę, budżet, plan finansowy dla miasta na rok 2024. Ja go spróbuję przedstawić, pokrótce spróbuję przedstawić, pokrótce, nie obiecuję czy się do końca uda, ale z całą pewnością rozszerzeniem tego, co ja powiem i takim bardziej detalicznym omówieniem zajmie się Pan skarbnik miasta, któremu chciałbym przy tej okazji bardzo serdecznie podziękować Panu skarbnikowi, służbom Pana skarbnika, wszystkim moim Koleżankom i Kolegom za pracę nad budżetem, tak, więc Pan skarbnik omówi szczegóły. Ale ja już zacząłem ten budżet definiować i opisywać. On jest rzeczywiście stabilny i dający nadzieję na lepsze czasy dla samorządów. Niemniej jednak przejdę do tych konkretnych liczb po stronie dochodów i wydatków, opowiem w skrócie znowu o warunkach brzegowych, z którymi musieliśmy się mierzyć jako miasto tworząc ten dokument. Zaczęlbym od czynników wpływających na finanse miasta. Niestety kolejny raz przy okazji tworzenia budżetu Wrocławia mamy do czynienia z bardzo wieloma czynnikami, które mają, mówiąc wprost, negatywny wpływ na jego planowanie. Także mają wpływ na tempo realizacji inwestycji. I na poniższym slajdzie możecie Państwo zobaczyć małe podsumowanie w tym zakresie. W pierwszej części w informacjach mówiłem o tych niekorzystnych reformach podatkowych, niekorzystnych w tym sensie, że nie wiązały się one z oddaniem czy z rekompensatą samorządom utraconych dochodów z podatku PIT. Przypomnę, że od 2019 roku to łącznie 1 750 000 000 PLN, tyle wynoszą nasze straty z podatku PIT, a podatek PIT to ciągle, zgodnie z ustawą o finansach publicznych, finansach samorządowych, główne źródło dochodów samorządów. Tylko

w tym roku, ubytki, jeżeli chodzi o podatek PIT, wynoszą 871 000 000 PLN. W wyniku reform podatkowych Wrocław od 2021 roku miał, podobnie jak i inne samorządy w całej Polsce, zamrożone dochody z podatku PIT na poziomie z roku 2019 roku. Mimo, to jest ważne, mimo że w mieście pojawia się przecież coraz więcej podatników, w 2022 roku zanotowaliśmy, że we Wrocławiu rozliczono o 50 000 więcej zeznań podatkowych niż w roku 2021, kiedy to rozliczono ponad 530 000 takich. To po pierwsze. Po drugie. Zbyt niskie rządowe rekompensaty, bo nikt nie dyskutuje z kwestią i z poziomem kwoty wolnej od podatku. Zresztą Rząd Premiera Donalda Tuska zapowiada zwiększenie tej kwoty wolnej od podatku i nikt nie ma nic przeciwko temu. Rzecz jest tylko w tym, aby samorządy, skoro podatek PIT, to ich główne źródło dochodów własnych, mogły liczyć na rekompensatę tych utraconych dochodów. Od 2019 roku miasto otrzymało trzy subwencje, które miały stanowić tę rekompensatę. Mówię miały stanowić, ponieważ jej do końca nie stanowiły, na łączną kwotę 534 000 000 PLN. To jeszcze raz, z matematyką jest różnie po 15 października, ale straciliśmy ponad 1 700 000 000 PLN, a dostaliśmy ponad 500 000 000 PLN. To oznacza, że Wrocław od 2019 roku jest 1 200 000 000 PLN, tak licząc delikatnie złotych na minusie. Co to oznacza? Bo to może pewne przykłady działań inwestycyjnych, jakby zilustrują nam, co moglibyśmy za tę kwotę zrobić dla mieszkańców Wrocławia. 1 200 000 000 PLN, to trzy trasy tramwajowo-autobusowe na Nowy Dwór. To cztery przeprawy, takie jak Aleja Wielkiej Wyspy. To pięć tras tramwajowych, takich jak ta przez Popowice. To budowa 20 zespołów szkolno przedszkolnych, takich jak przy ulicy Asfaltowej. To wreszcie budowa 95 żłobków, takich jak na ulicy Sołtysowskiej, czy to właśnie 400 zielonych skwerów albo 1100 wyremontowanych podwórek.

Dalej. W tym roku, w obliczu tego ubytku z podatku PIT w wysokości 871 000 000 PLN, Rząd zaplanował rekompensatę tylko na poziomie 145 000 000 PLN. Czyli stanowi to około 19 do 20% utraconej kwoty. No i to mówi samo za siebie. Zero. Koniec komentarza już więcej w tym zakresie. Dalej,

zablokowane pieniądze. To kolejny czynnik, który wpływa na finanse miasta. Nie tylko tego miasta, ale w ogóle samorządów w Polsce.

Zablokowane pieniądze z KPO. Przypomnę, że dla Polski to jest prawie 160 000 000 000 PLN. Eksperci wskazują, że środki z KPO, z całą pewnością nie trzeba być ekspertem, żeby to wiedzieć, one z całą pewnością wpłynęłyby na umocnienie złotówki, to z kolei wpłynęłoby na obniżenie inflacji, no i przede wszystkim pojawiłyby się dodatkowe pieniądze w tym gospodarczym. Tych pieniędzy nie mamy z uwagi na to, że Polska nie była uprzejma zaakceptować tych kwestii związanych z praworządnością, które wynikały czy były związane z formą sądownictwa. Słyszemy, że zaliczka 22 000 000 000 PLN może zostać wypłacona na początku przyszłego roku. Dobrze. Samorządy z całą pewnością będą beneficjentem tych środków, są bardzo potrzebne w kontekście rozwoju miasta. Te inwestycje, o których mówiłem w pierwszej części obwodnica Leśnicy 200 000 000 PLN. Istotny udział środków europejskich. Nowe linie tramwajowe przez Popowice i Szczepin i trasa autobusowo-tramwajowa na Nowy Dwór, to także w dużej mierze środki europejskie. Podsumowując, w grze jest dzisiaj prawie 160 000 000 000 PLN dla Polski z KPO. W części to są pieniądze, które idą w ramach dotacji, jak Państwo wiecie, bezzwrotnych. 50 000 000 000 PLN, to są pieniądze w formie preferencyjnych, zwrotnych pożyczek. Także z nich warto będzie skorzystać. No i Rząd ogłaszał już co prawda pierwsze konkursy na dofinansowanie dla samorządu w ramach KPO. Sęk w tym, że to pieniądze z budżetu państwa, a nie te z komisji europejskiej. Rząd liczy na to, że środki z KPO pokryją wydatki wreszcie na końcu z budżetu państwa. Kolejne uwarunkowanie, czy kolejny czynnik wpływający na naszą sytuację finansową i na budżet, na przygotowany budżet miasta.

Zablokowane fundusze dla Polski z budżetu unijnego. Tu mam myśli głównie fundusz spójności. To są pieniądze, które zostały zamrożone między innymi ze względu na niespełnienie także przez Polskę warunków praworządności. Środki z funduszu spójności były dotąd przeznaczane zarówno na te zadania związane z infrastrukturą, jak i na różnego rodzaju

te projekty miękkie, projekty społeczne. O nich też rozmawialiśmy. W poprzedniej perspektywie, żeby odnieść się do tego co było i pokazać nas w woli beneficjenta, w poprzedniej perspektywie, dzięki funduszowi spójności otrzymaliśmy pieniądze na te ważne inwestycje. Mówiłem już trasa na Popowice, trasa autobusowo-tramwajowa, ale także budowa, choćby linii tramwajowej w ciągu ulicy Hubskiej. To jest przecież przełom kadencji tamtej i tej. Czyli we Wrocławiu powstało ponad 10 km nowych torowisk tramwajowych. I tylko na te zadania otrzymaliśmy z funduszu spójności ponad 200 000 000 PLN. Co prawda pierwsze konkursy w ramach funduszu spójności niedawno już wystartowały, ale pieniądze z komisji europejskiej w Polsce tych pieniędzy jeszcze nie ma. Mamy, to na marginesie, mamy wytypowane inwestycje, które mogłyby być finansowane z zewnętrznych źródeł, zarówno z KPO, jak i z funduszu spójności. Zresztą mieliśmy je dużo wcześniej, kiedy liczyliśmy na to, że więcej dostaniemy tych tekturowych bloczków, czeków, z którymi funkcjonariusze państwa polskiego jeździli i rozdawali, choćby z Polskiego Ładu. Tak że my jesteśmy przygotowani do wydatkowania pieniędzy. Mamy przygotowane projekty, czekamy na konkursy.

Inflacja. Inflacja 15% za pierwsze półrocze, czyli w porównaniu do pierwszego półrocza i ta inflacja osiągnęła 8,2%. No, ale też wiemy, czego był to wynik. To był wynik przecież tego sztucznego zaniżania cen, z którym mieliśmy do czynienia. Główny wpływ miały przecież na nią, to wiemy doskonale, te wszystkie przedwyborcze obniżki cen paliw. Zobaczymy, co będzie dalej, ale to z całą pewnością inflacja ma istotny wpływ przecież na nasz budżet, także na realizację zadań inwestycyjnych. Wreszcie wyższe ceny energii oraz kosztów wywozu odpadów. Przykład energii. W tym roku w ramach grupy zakupowej za oświetlenie przestrzeni publicznej i obiektów zapłacimy około 146 000 000 PLN brutto. W 2024 roku planujemy, że to będzie 123 000 000 PLN , a jeszcze w roku 2022 za energię płaciliśmy niespełna 52 000 000 PLN. To jeszcze 146 versus 52 w 2022 roku. Z kolei odbiór odpadów jeszcze w 2020 roku płaciliśmy za ich

odbiór i gospodarowanie niespełna 200 000 000 PLN. W 2021 roku 199 200 000 PLN. Te kwoty były bardzo podobne. Tam różnica była 6 000 000 PLN, a w przyszłym roku musieliśmy zabezpieczyć na ten cel kwotę 420 000 000 PLN w Wieloletniej Prognozie Finansowej. Dwukrotnie wyższa kwota. 10 listopada, i to jest na slajdzie trzecim, 10 listopada i po tej deklaracji sobie bardzo dużo wszyscy obiecujemy, 10 listopada liderzy Koalicji Obywatelskiej, Trzeciej Drogi, Nowej Lewicy oficjalnie, jak Państwo doskonale wiedzą, podpisali umowę koalicyjną. I te trzy formacje będą miały większość, a my z dużym zadowoleniem z kolei odnotowaliśmy to wszystko, co znalazło się w tym dokumencie koalicyjnym w punkcie 23, który mówi wprost, że "Strony koalicji zgodnie popierają decentralizację państwa. Uważamy, że powierzenie samorządom odpowiednich kompetencji wraz z zapewnieniem, iż stosownych środków finansowych, o tym zresztą mówią przepisy ustawy, nikt nikomu łaski nie robi, zapewnia zarządzanie maksymalnie blisko ludzi. Będziemy zatem dążyć do przywrócenia samorządom wszelkiej autonomii." Koniec cytatu i tego punktu 23.

Liczyby projektu wrocławskiego budżetu na rok 2024. Rekordowy budżet ponad 7 000 000 PLN. Tyle wyniosą wydatki miasta. Co na to ma wpływ? No już po części powiedziałem, inflacja, ale także utrzymujące się na wysokim poziomie stopy procentowe, wzrost wynagrodzeń w gospodarce, ceny energii i koszty wywozów odpadów. Pewnie jeszcze kilka innych zmiennych można by tutaj dołożyć. Miasto, krótko mówiąc, też jest coraz droższe. Każda wytwarzana infrastruktura przecież kosztuje później nas w utrzymaniu, kosztuje nas w tym rachunku bieżącym, z tego sobie po prostu trzeba zdawać sprawę. Po stronie dochodów widzimy kwotę 6 700 000 000 PLN. No i głównym źródłem będą, oczywiście jak zwykle dochody własne, to jest wpływy z podatków. Te planujemy na poziomie ponad 800 000 000 PLN, wpływy z opłat ponad 630 000 000 PLN i wpływy z usług ponad 400 000 000 PLN. 2 370 000 000 PLN, to są szacowane z kolei dochody z podatku PIT i CIT. I te szacowane dochody z podatku PIT będą w

przyszłym roku wyższe o przeszło 580 000 000 PLN, względem bieżącego roku. Dodatkowo 42 000 000 PLN trafią do budżetu miasta w ramach rozliczeń podatku PIT za rok 2022. Natomiast jeżeli chodzi o dochody z CIT, wyniosą prawie 280 000 000 PLN, a kolejne 53 000 000 PLN podobnie trafi do nas do budżetu w ramach rozliczeń podatku CIT za rok 2022. Łącznie to kwota 2 370 000 000 PLN z PIT-u i CIT-u. Czy te dochody będą wyższe? Zobaczymy. Natomiast, one z całą pewnością nie odpowiadają faktycznej liczbie mieszkańców rozliczających we Wrocławiu swój podatek.

Na co liczymy zatem jako samorząd Wrocławia i na co liczą w ogóle wszystkie samorządy? Liczymy na zmiany w systemie podatkowym, dzięki którym jako miasto, jako miasta, jako samorządy będziemy mogli liczyć na przyrost dochodów z PIT, który to przyrost uzależniony będzie od liczby osób faktycznie rozliczających w mieście swój podatek dochodowy.

Wystarczyłoby to urealnić w tym zakresie i moglibyśmy mówić o jeszcze bardziej stabilnej sytuacji dochodowej. Ponad 800 000 000 PLN, to są wydatki inwestycyjne. Ja przypomnę Państwu, że przez wiele lat za taki przyzwoity i średni budżet inwestycyjny przyjmowaliśmy budżet, który wyrażał się kwotami 650 000 000 PLN. Te ostatnie lata były latami rekordowymi, jeżeli chodzi o wydatki inwestycyjne z uwagi na duże inwestycje komunikacyjne, drogowe, kubaturowe, które realizowaliśmy. Dlatego uznać należy, że po ich zakończeniu budżet inwestycyjny na poziomie ponad 800 000 000 PLN jest bardzo budżetem dobrym i obiecującym. Chcielibyśmy, aby te środki były większe. No tutaj szansą są oczywiście te pieniądze zamrożone, fundusze europejskie i środki z krajowego planu odbudowy. Mam nadzieję, że dzięki nim będziemy mogli uruchomić jeszcze więcej inwestycji i ten budżet inwestycyjny o nie powiększyć.

Kolejny parametr naszego budżetu. Deficyt budżetowy. Jak Państwo przypominacie sobie, czy wiecie, w tym roku ten deficyt wyraża się kwotą no ponad 800 000 000 PLN. Taki został zaplanowany deficyt za ten rok. A w przyszłym roku planujemy ten deficyt zmniejszyć o 500 000 000 PLN.

Czyli do kwoty przeszło 300 000 000 PLN. Tak że zostawiamy, czy kończymy tę kadencję z budżetem bardzo stabilnym i bezpiecznym, mieszczącym się we wszystkich możliwych opisanych przepisami wskaźnikach. Jeszcze raz. Deficyt mieliśmy na poziomie przeszło 800 000 000 PLN, kończymy, czy planujemy ten deficyt zamknąć kwotą 300 000 000 PLN.

Nadwyżka operacyjna, to kolejny parametr, który opisuje w tym podstawowym zakresie budżet każdego miasta. To chcę powiedzieć, że ta nadwyżka operacyjna u nas, tak jak i w wielu innych samorządach, ona była ujemna. Tak może być nadwyżka operacyjna ujemna. I ona była, jest w wielu samorządach. My w tym roku planowaliśmy, ta ujemna nadwyżka operacyjna będzie na poziomie 240–250 milionów złotych na minusie, a w przyszłym roku wiemy już, że ta nadwyżka operacyjna będzie dodatnia. Będzie na poziomie prawie 150 000 000 PLN.

Rosną też dochody per capita, czyli w przeliczeniu na jednego mieszkańca w przyszłym roku mają wynieść no prawie 10 000 PLN. 9970 PLN i są wyższe od zeszłorocznych o 1676 PLN.

Na slajdzie piątym pokazujemy to porównawczo, jak ten budżet kształtował się na przestrzeni ostatnich lat. I ten wykres pokazuje, jak mocno znowu miasto odczuło w ostatnich latach te niespodziewane wydatki związane z pandemią, straty także związane z reformami podatkowymi oraz wojną w Ukrainie i inflacją. Jak Państwo widziecie dochody będą wyższe od planu na 2023 rok o ponad 1 000 000 000 PLN. No i duża w tym zasługa podatku PIT. Wydatki natomiast, również oczywiście będą wyższe o kwotę 630 000 000 PLN. Chociaż my cały czas staramy się dbać, i to jest powiedziałbym, taki nasz jakby podstawowy paradygmat, czy jakby podstawowa, wytyczna, którą kierujemy się na co dzień. Dbamy o to, aby te wydatki bieżące były jak najniższe, chociaż przy rosnących kosztach utrzymania miasta i nowej infrastrukturze zdajecie sobie Państwo sprawę, że to jest niezwykle trudne. Slajd szósty właśnie pokazuje poziom nadwyżki i deficytu bieżącego w milionach złotych. Widziecie Państwo ten rok 2021 i później, dokładnie ten

wykres pokazuje te wszystkie zmienne niezależne, które wystąpiły, a które miały wpływ na budżet. Tak że widać na tym slajdzie doskonale, że ten budżet, to jest budżet przełomu. Mamy nadzieję, że w tej chwili ta prosta będzie rosła w kolejnych latach. W 2023 roku mieliśmy do czynienia z pierwszym w historii miasta, właśnie deficytem bieżącym. Widzimy także, jak mocno ten wskaźnik spadł już od 2021 roku, ale właśnie pozytywna informacja jest taka, że w przyszłym ta różnica między dochodami a wydatkami bieżącymi będzie dodatnia i wyniesie 149 000 000 PLN. No i teraz, jak ten nasz tort dzielimy? Łącznie, mówiłem o tym, planowane dochody to kwota, no dobrze, zanim go podzielimy, to skąd to wszystko? 6 700 000 000 PLN, już mówiłem o tym, że 74% wszystkich dochodów to są dochody własne. Ponad 800 z podatków, 600 z opłat, prawie 500 000 000 PLN, to są dochody majątkowe i 400 000 000 PLN wpływy z usług. Rządowa subwencja ogólna wyniesie niespełna 20%. I to w niej zawiera się także subwencja oświatowa, żeby była jasność, to w niej się zawiera subwencja oświatowa. No i rok do roku, to nas smuci, maleje udział w budżecie dotacji na realizację zadań z udziałem środków unijnych. W przyszłym roku będzie to 1% budżetu, a w 2023, czyli w tym roku jest to 3%. No, ale nie jest to jednak zaskoczeniem. Finiszujemy realizację projektów tworzonych ze wsparciem środków unijnych, a kolejnych projektów, tak jak powiedziałem, czy kolejnych środków na te projekty ze środków europejskich nie ma. Przypomnę, że w tym roku, raz jeszcze to przypomnę, że w tym roku, czy tramwaj przez Popowice, czy trasa autobusowo-tramwajowa, oba te projekty były w znaczącym stopniu finansowane przez Unię Europejską. Slajd ósmy. Struktura planowanych wydatków. Skoro były dochody, to teraz o wydatkach. Tradycyjnie 1/3 wrocławskiego budżetu, to wydatki na edukację 2 300 000 000 PLN. I to są pieniądze, które przeznaczamy na bieżące utrzymanie placówek oraz wynagrodzenia dla nauczycieli i administracji. Tutaj nie ma żadnych wydatków, takich majątkowych, inwestycyjnych, żeby była jasność. Czyli to po pierwsze. I tutaj liczymy też, że nowy Rząd, na nowo podejdzie do tych

spraw związanych z podziałem subwencji oświatowej.

Na zadania z zakresu transportu i łączności miasto przeznaczy w przyszłym roku 18% wszystkich wydatków, czyli to w liczbach bezwzględnych jest kwota 1 280 000 000 PLN. Za chwilę jeszcze do poszczególnych wydatków związanych z inwestycjami wrócimy.

Gospodarka komunalna i ochrona środowiska. W przyszłym roku chcielibyśmy wydać na ten sektor ponad 700 000 000 PLN. To stanowi 10% budżetu miasta. No i znaczący wzrost względem zeszłego roku, to jest dodatkowe 187 000 000 PLN. To głównie wynika ze zwiększonych kosztów wydatków na gospodarkę odpadami.

Planujemy przeznaczyć w przyszłym roku ponad 600 000 000 PLN na pomoc społeczną, na politykę społeczną, rodzinę. I to jest też zawsze 10, powiedzmy umownie, procent budżetu miasta. Przypomnijmy w tym momencie, że realizujemy liczne programy społeczne, zdrowotne, profilaktyczne. Mówiliśmy dzisiaj o nich. Promocja szczepień przeciwko grypie HPV, programy profilaktyki raka piersi i chorób serca, programy leczenia bezpłodności, tu metodą in vitro. To są także pieniądze, wreszcie w tym sektorze w tej kwocie przeznaczane na dofinansowanie miejsc w żłobkach, czy też zasiłki po prostu, które transferujemy z Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej dla jego podopiecznych. W przyszłym roku na zadania związane z administracją publiczną, tak się nazywa, tak o tym mówi klasyfikacja budżetowa, przeznaczymy kwotę ponad 440 000 000 PLN na realizację zadań związanych z kulturą i ochroną dziedzictwa narodowego. Tam mamy ponad 200 000 000 PLN. No i to są między innymi te środki na bieżące utrzymanie wspomnianych 25 instytucji kultury. Natomiast ta kultura fizyczna, dla odmiany, przeznaczymy kwotę przeszło 50 000 000 PLN.

Teraz raz jeszcze wydatki na oświatę. Z oświatą, wychowaniem i edukacyjną opieką wychowawczą rokrocznie, jak już powiedziałem, wiążą się największe wydatki. W przyszłym roku mają one wynieść łącznie 2 300 000 000 PLN, a subwencja wyniesie, tak mówią, tak mówi plan 1 220 000

000 PLN. No i podobnie jak w poprzednich latach ta rządowa subwencja, to powtórzę, będzie niewystarczająca. W przyszłym roku pokryje 53% wszystkich wydatków miasta na oświatę. Jednocześnie cieszy nas ta zapowiedź tworzonej koalicji i nowego rządu o 30% podwyżce dla nauczycieli. To jest we Wrocławiu, tylko we Wrocławiu 11 000 osób. Grupa szczególna, która na to czeka, która wcześniej, pomimo różnych obiecanych ustępowanego Rządu, nie mogła na te podwyżki liczyć. Myślę, że nauczyciele o tym pamiętać będą. W naszym przypadku, to jest kwota ponad 200 000 000 PLN. Taki jest skutek tej podwyżki. I szkoda, że dopiero teraz.

Nakłady inwestycyjne. Tak, mówiłem, że na moment wrócę jeszcze do tych. W przyszłym roku budżet inwestycyjny ponad 800 000 000 PLN, to jest o ponad 200, czy prawie 300 000 000 PLN mniej niż w ubiegłym roku, ale on był rekordowy z uwagi na specyfikę tych prowadzonych inwestycji, ich skalę. No, ale tak jak powiedziałem, pamiętajmy, że być może w trakcie pojawią się te środki zewnętrzne, środki europejskie. Mówiłem też o naszych planach. Raz jeszcze króciutko je przypomnę. Mamy przygotowane zadania związane z realizacją tego tramwaju na Swojczyce. Mamy też takie drobniejsze zadania, ale niezwykle ważne torowe, jak np. przygotowanie, czy realizacja mijanki tramwajowej w ciągu ulicy Przyjaźni. Mamy bardzo duże i potrzebne zadanie związane z przebudową węzła przystankowego przy ulicy tutaj Dubois i Drobnera. Wiecie Państwo, znacie doskonale ten bardzo wąski przystanek, z tą jakże niezwykle wąską i tym samym niezwykle niebezpieczną wyspą. My w tej chwili pracujemy nad projektem jeszcze tego zadania. Chcielibyśmy na nie móc pozyskać docelowo także środki. Tam trzeba zmienić wszystko, trzeba przebudować układ drogowy i układ tramwajowy, bo muszą być inne zupełnie, powiedzmy, te kąty skrętów. Całe mnóstwo różnych rzeczy tam się musi zadziać, ale chcielibyśmy to zrobić. Także jesteśmy przygotowani do aplikowania do programu Feniks, gdy będzie już to finansowanie unijne. Tam mamy, z kolei, mnóstwo takich zadań zielonych, czy też tras pieszo-

rowerowych. Tak że czekamy na to bardzo mocno. Jesteśmy też przygotowani do aplikowania w ramach tego innego z kolei instrumentu, jakim jest ZIT, ale także ze środków europejskich. A w przypadku otrzymania dodatkowych pieniędzy na przykład z PIT-u lub jakichś innych pieniędzy zewnętrznych moglibyśmy na przykład sfinansować wspomniany tramwaj na Maślice. Ale też przypomnę Państwu, że jesteśmy na etapie projektowania Alei Północnej, czyli tego połączenia ulicy Żmigrodzkiej z Aleją Krzywoustego. Też bardzo wyczekiwana. No i można powiedzieć, takie domknięcie tej obwodnicy, bardzo potrzebne. Projekt chyba będzie w drugim kwartale przyszłego roku. No, ale też jest możliwość przecież zawsze zrefinansowania pewnych zadań, na które już pieniądze wydaliśmy. Tak się działo w latach ubiegłych, tak więc liczymy na to, że będzie można część tych inwestycji, które kończymy, będzie można na część tych inwestycji dostać refinansowanie.

Przejdźmy jeszcze krótko do zadań, które są wpisane do projektu budżetu na przyszły rok i ich realizacja. Ich realizacja nie czeka na dodatkowe środki z zewnątrz, ale dobrze byłoby, gdyby one się pojawiły. To jest budowa i remonty placówek edukacyjnych, to pieniądze na budowę i remonty szkół podstawowych oraz ponadpodstawowych i przedszkoli. Dzięki tym pieniądzązom będziemy kontynuować między innymi budowę nowego zespołu szkolno-przedszkolnego przy ulicy Cynamonowej. Jak powiedziałem, w połowie roku będzie gotowy. Zaczynamy rok szkolny 2024-25 w tym nowym miejscu, no i rozbudowa szkoły podstawowej przy ulicy Gorlickiej 6. Bardzo potrzebna, ale mamy kilka jeszcze innych potrzeb. Chcemy rozbudowywać, mamy pewne plany w tym zakresie. Część tych inwestycji będzie także działało się przy udziale środków inwestorów prywatnych. Mam na myśli Szkołę Podstawową numer 9 na ulicy Nyskiej dla Tarnogaju. Docelowo nas czeka także budowa zaplecza sportowego przy VIII Liceum Ogólnokształcącym przy ulicy Zaporoskiej. Chcielibyśmy także rozbudować III Liceum Ogólnokształcące. To jest taka sprawa, która też jest zaległa od wielu lat. No i jest jeszcze kilka innych wyzwań w tym

zakresie. Z całą pewnością możliwość refinansowania części innych zadań uwolniłaby, mówiąc wprost, pieniądze, które moglibyśmy właśnie na te zadania przeznaczyć. Mamy ulicę Skarbowców, gdzie przecież pozyskaliśmy przy istniejącej szkole podstawowej budynek po byłym Kolegium, który także mógłby zostać zaadaptowany i pomóc realizować te potrzeby edukacyjne w tym obszarze. Jest troszeczkę zadań jeszcze w tym zakresie do zrobienia.

Co jeszcze? Mówiłem o tym, że w tej chwili na Kępie Mieszczańskiej trwa remediacja tego terenu zielonego pod park, który kupiliśmy od Agencji Mienia Wojskowego za 6 000 000 PLN. To także mogłoby być zadanie, które moglibyśmy pokazać i wpisać i refinansować albo finansować po prostu ze środków europejskich. Podobnie Aleja Wielkiej Wyspy.

Miejski program wymiany źródeł ogrzewania, jak mówimy sobie o tych najważniejszych wydatkach inwestycyjnych miasto, chcielibyśmy kontynuować wymianę źródeł ogrzewania na to ogrzewanie ekologiczne. 70 000 000 PLN na prace w zasobie komunalnym oraz dotacje dla 8000 mieszkańców, którzy chcą skorzystać z programu Kawka Plus. Raz jeszcze przypomnę, że do tej pory dzięki miejskiemu programowi usunęliśmy od 2019 roku łącznie 12 000 pieców węglowych i wydaliśmy prawie 250 000 000 PLN.

Fundusz osiedlowy i program inicjatyw lokalnych, to znowu prawie 70 000 000 PLN. I to są te pieniądze, które przeznaczone są na zadania wybrane już bezpośrednio przez samych mieszkańców oraz Rady Osiedli. To będzie rewitalizacja komunalnego zasobu mieszkaniowego 50 000 000 PLN. Raz jeszcze przypomnę, 35 kamienic udało się wyremontować od początku tej kadencji. Mamy także liczne projekty na rewitalizację kolejnych podwórek. Zresztą konsekwentnie jedno za drugim remontujemy i rewitalizujemy. Tylko w tej chwili mamy w tych najbliższych planach kolejnych 12 wnętrz. Przebudowa ulicy Pomorskiej, to także zadanie, które przecież będzie jeszcze realizowane przez pierwszy kwartał przyszłego roku, pierwszą połowę przyszłego roku na pewno. Zresztą te prace tutaj od Dubois do

Placu Staszica są już bardzo zaawansowane, ale później właśnie Plac Staszica i do ulicy Reymonta. Tam dzisiaj jest największy, powiedzmy, plac budowy. No, ale to jest także zadanie, które mogłoby zostać w jakiś sposób dofinansowane ze środków europejskich. Tak czy owak zostanie dokończzone. Ja mówię o pewnych możliwościach.

Slajd 13 pokazuje, z kolei, nasze zadania drogowe. Kwota prawie 50 000 000 PLN. Remont Dolnobrzeskiej, Pawiej i Piaskowej. Tylko oczywiście wybrane te takie powiedzmy największe inwestycje, które się realizują. Remonty torowe, kontynuujemy TORYWOLUCJE. Ponad 40 000 000 PLN przeznaczymy, chociaż te największe zadania w ramach TORYWOLUCJI szczęśliwie już udało się zrobić, ale ciągle jeszcze czeka nas modernizacja torowiska w ciągu ulicy Szczytnickiej, czy też modernizacja torowiska w ulicy Powstańców śląskich, głównie tutaj od ulicy Piłsudskiego do ulicy Swobodnej. Ale, tak jak powiedziałem, zasadnicze zadania w tym obszarze w ramach programu TORYWOLUCJE zostały zrobione.

No jeszcze na slajdzie 14 kolejne dziejące się dzisiaj, dlatego nie zostały ujęte we wcześniejszej prezentacji, wcześniej przeze mnie omówione zadania, które się dzieją, to jest przebudowa ulicy Wilkszyńskiej, znowu jesteśmy na zachodzie miasta. Ulica Marco Polo, to z kolei wschód miasta, tutaj w bezpośrednim sąsiedztwie oddanych mostów Chrobrego, ale także inwestycja, która się już kończy, no właśnie budowa drogi od ulicy Kupieckiej do ulicy Jutrzenki. To jest taka droga 2KDW. Taka droga zbiorcza, która łączy osiedle Klecina i osiedle Oporów. My realizujemy tę część, jeden z etapów. Pozostałe etapy są rozpisane także do realizacji przy udziale środków inwestorów prywatnych, którzy tam jeszcze dewelopują. O Wzgórzu Partyzantów mówiłem, ale to jest także zadanie, które będzie kończyło się w przyszłym roku. Proszę Państwa, to są te podstawowe, ja bym powiedział, warunki brzegowe przyszłorocznego budżetu. Chciałem omówić konkretne liczby, ale chciałem omówić także zdarzenia, te czynniki, które mają wpływ na to, jakim ten budżet jest. Liczymy, raz jeszcze, liczymy na dodatkowe setki milionów złotych na inwestycje, głównie ze

środków europejskich. Liczymy na odmrożenie dochodów własnych, które PiS sztucznie zatrzymał. I gdyby te dwa warunki wystąpiły, gdyby te dwa warunki się ziściły, to wówczas będzie można te plany, głównie plany inwestycyjne jeszcze bardziej rozwinąć. Tak że bardzo serdecznie już podziękowałem Koleżankom, Kolegom z urzędu, też dziękuję Państwu za pracę nad tym projektem budżetu. Jesteśmy pomiędzy pierwszym a drugim czytaniem do dyspozycji. Jeżeli ktoś z Państwa miałby ochotę na jakiegokolwiek spotkanie indywidualne albo zbiorowe, to wszyscy jak tu siedzimy jesteśmy do dyspozycji. Odpowiemy na wszystkie pytania. Tak, jak powiedziałem na samym początku i od tego zacząłem w ogóle, to jest bardzo stabilny, a jednocześnie rozwojowy budżet dla miasta Wrocławia. Dużo lepszy niż ten, który mieliśmy w tym roku, a który, zdefiniowały te warunki zewnętrzne, które omawiałem. Jeszcze raz wszystkim Państwu bardzo dziękuję za prace nad tym dokumentem. I teraz spróbuje to wszystko jakoś uszczegółowić Pan Skarbnik Marcin Urban. Bardzo dziękuję.

Skarbnik Miasta Marcin Urban: Panie Przewodniczący, Panie Prezydencie, Wysoka Rado, z tym uszczegółowieniem będę miał problem, Pan Prezydent bardzo szczegółowo ten budżet Państwu przedstawił. Nie będę, w związku z tym prezentował swojej własnej prezentacji, tylko zasygnalizuję pewne ważne kwestie, które w uzupełnieniu chciałbym jeszcze dodać. Te najważniejsze parametry budżetowe. Po raz pierwszy przekraczamy 7 000 000 000 PLN. Jak zaczynałem konstruowanie budżetu lat temu 17, to było bodajże 1 200 000 000 PLN, więc to pokazuje tak naprawdę, co przez ten czas się zadziało w finansach miasta. Oczywiście problemy są te same, czyli zawsze ta kołdra jest za krótka i zawsze chcielibyśmy przeznaczać na pewne zadania, czy obszary większe środki. Tak było, jest i będzie. Oczywiście, ten budżet będzie, szczęśliwie, mam nadzieję, wzrastał. Szczególnie po tym bardzo trudnym okresie, bo jak popatrzymy na te trzy lata minione, które będą miały też wpływ, o tym zaraz powiem, na te parametry związane z obsługą czy możliwością pozyskania i obsługą zadłużenia, i będą też warunkowały te finanse

w najbliższych latach. Powiem, z czego to wynika za chwilę. Plus oczywiście te negatywne skutki, o których mówił prezydent podczas pierwszej prezentacji. COVID-owe, to są rzeczy, które wciąż nas dotyczą, no to trzeba też powiedzieć o tym, że w końcu ta niestabilna sytuacja związana z inflacją, ona przekłada się na stronę wydatkową miasta. I tutaj była mowa o dochodach. One rosną rzeczywiście, natomiast trzeba pamiętać, że te wydatki bieżące wzrosną ponad 914 000 000 PLN. Znacząca kwota w naszym budżecie. 17%, czyli widać, że rzeczywiście, patrząc na te realne kwoty, które wydajemy, one rzeczywiście uwzględniają kwestie związane właśnie z tą zmianą wartości pieniądza w czasie. Była mowa o nadwyżce. Z niepokojem, jakby czekaliśmy na informacje w tym roku, jakie dochody możemy zaplanować z PIT-u, z CIT-u, z tych podstawowych dochodów transferowanych z budżetu państwa. Już po wyborach otrzymaliśmy tę informację, na szczęście te dochody zostały zaplanowane, jak już Państwo wiedzą, na znacznie wyższym poziomie. To przekładając, bo tej informacji nie było, przekładając, jakby na dochody na każdego mieszkańca, to w 2021 roku mieliśmy kwotę 9200 PLN. W 2022 roku niestety ta kwota była mniejsza 9120 PLN. I ten rok 2023 najtrudniejszy 8290 PLN. To pokazuje, jak te dochody malały. Mimo tego, że mieliśmy zupełnie odmienny trend, jeśli chodzi o stronę wydatkową, po stronie dochodów tych środków mieliśmy mniej, dlatego że, przypomnę, że na ten bieżący rok obecny, te wpływy z PIT-u zostały oszacowane na niższym poziomie niż rok 2022. No i z niepokojem czekaliśmy na te informacje. Szczęśliwie, te kwoty są zaplanowane już wyższe. One są wciąż, jakby w ramach tego mechanizmu zamrożenia dochodów z PIT-u i CIT-u. Mam nadzieję, że wrócimy do tych regulacji, które były przed COVID-em, czyli tych zapisów, które wciąż są przecież w ustawie o dochodach JST, które określają procentowe wskaźniki tych dochodów. I liczę na to, że rzeczywiście zmiana nastąpi i faktycznie te dochody będą u wszystkich samorządów spływały w takiej wysokości, w jakiej one realnie są wypracowywane przez naszych mieszkańców. Dlaczego zawsze mówimy

o tej nadwyżce operacyjnej? W tym roku po raz pierwszy mamy deficyt operacyjny. Na początku to była kwota ponad 300 000 000 PLN. W tej chwili po zmianach, dzisiaj po zmianach, o których za chwilę będziemy rozmawiać, ten deficyt operacyjny jest na poziomie 240, tak jak powiedział prezydent . Mam nadzieję, że nigdy takiej sytuacji już nie będzie. Bo to jest pierwszy taki budżet, w którym ten deficyt operacyjny mieliśmy, niestety ze względu na te PIT-y, czy brak realnych wskazywanych dochodów do naszego budżetu z budżetu państwa. Ale to będzie miało swoje skutki, proszę Państwa, ponieważ konstrukcja, i to też jest pewna wskazówka dla posłów, senatorów. Myślę, że warto pochylić się nad tą zasadą, która będzie hamowała rozwój. Mianowicie chodzi o to, że w zasadzie plany związane z możliwością obsługi zadłużenia są liczone w oparciu o średnie nadwyżki z lat poprzednich. Więc jak mieliśmy trzy trudne lata i te nadwyżki były, a w tym nadwyżki w ogóle nie było, to mieliśmy deficyt, to to niestety się sumuje i będzie hamowało, nawet jeżeli te środki europejskie się za chwilę pojawiają, będzie hamowało nas wskaźnikowo. Tak to wygląda. O tym pewnie będziemy jako skarbnicy mówić głośno, że również te przepisy należałoby tutaj zmienić, żeby przyspieszyć możliwość wydatkowania i obsługi finansowej środków europejskich. Te dochody, oczywiście dzisiaj też o tym, dzisiaj też o tym oczywiście będziemy dyskutować, jak zawsze większość polskich miast, tak i samorządów, wiem, że zachowa się podobnie. No musimy te zmiany inflacyjne uwzględniać w dochodach. Będziemy rozmawiać o podatku od nieruchomości, podatku od środków transportowych. Tu proponujemy właśnie zmianę inflacyjną. Państwo już wiecie, że są wydatki zaplanowane na wyższym o 17% poziomie, żebyśmy mogli zbilansować. To jest też taka jedna z tych kluczowych zasad budżetowych. Złota zasada, że powinniśmy bilansować wydatki bieżące dochodami bieżącymi. Musimy dbać o stronę dochodową. Ja będę zawsze namawiał do tego, żeby dokonywać takich zmian, które jednostkowo nie są znaczące, myślę tu o mieszkańcach, natomiast na budżet miasta ważą w sposób znaczący. Taka rzecz

charakterystyczna też w dochodach, oczywiście, że zmieniliśmy system zbierania opłat za gospodarkę odpadami. Mamy większe, szczęśliwie zgodnie z prognozami, większe dochody, które pokrywają, tutaj nie zarabiamy, pokrywają wydatki. Ale to oznacza wzrost o ponad 200 000 000 PLN, jeśli chodzi o kwoty właśnie z tego tytułu. Zmieniliśmy system, to przy okazji Państwu powiem, to jest też informacja ważna. Ponad 83 000 mamy więcej podatników. To jest rodzaj podatku, ta opłata. Mamy więcej podatników, więc te, jakby obciążenia rozłożyły się. My uważamy, że bardziej sprawiedliwie. I znacznie większa liczba osób uczestniczy, jakby partycypuje w tych wydatkach, dla nas oczywiście w dochodach. Powiem o drugim ważnym obszarze, mówię drugim, bo oświata zawsze na pierwszym miejscu. I tutaj, mimo tego, że my tych środków zaplanowaliśmy więcej o ponad 200 000 000 PLN w roku 2024 w porównaniu z początkiem roku 2023. Ale to szacujemy z Panem dyrektorem, że to wciąż będzie mimo wszystko za mało i będziemy szukać jak zawsze środków w bieżącym już budżecie, w trakcie realizacji tego budżetu. No, bo chociażby są te zapowiadane podwyżki, na które tak naprawdę tych środków w tym budżecie nie ma. Czekamy na informacje. Zobaczymy, czy będziemy w stanie faktycznie tutaj zwiększyć tę stronę dochodową. Mówię o subwencji. Powiedziałem o oświacie. I transport publiczny. Ważną kwestią jest zapewnienie odpowiedniego poziomu, o tym też bardzo często ostatnio mówię, poziomu usług, ale i kwot, które idą w ślad za tym. Myślę tutaj oczywiście o transporcie publicznym i tych środkach, które są przekazywane. My tę usługę zakupujemy od przewoźników. Największym jest nasze wrocławskie MPK. Zaplanowaliśmy ponad 100 000 000 PLN więcej, a w tej chwili w zmianach do budżetu, za chwilę powiem o kolejnych środkach jeszcze wygospodarowanych w tym roku. Chodzi o to, żeby zapewnić środki odpowiednie, żeby te parametry finansowe i kondycja finansowa spółki była bardzo dobra, można powiedzieć, po to, żebyśmy mogli skutecznie aplikować o środki europejskie, oczywiście jeszcze z tej obecnej puli.

Natomiast muszą być dobrze przygotowani, bo to będzie jeden z tych obszarów, gdzie tych środków, oczywiście w tym transporcie, czystym transporcie zeroemisyjnym będzie sporo do wykorzystania. Ale to też pozwoli na, myślę w przyszłym roku, liczymy na to, że podobnie jak w tym roku udało się zrefinansować o tym też mówił prezydent, bieżące wydatki inwestycyjne, wydatki po stronie MPK finansowane długiem. Udało się pozyskać dodatkowo 90 000 000 PLN. I przez to ostatecznie to zadłużenie po stronie MPK będzie mniejsze. Liczymy na to, że jest szansa na pozyskanie na refinansowanie tak naprawdę kolejnych 150 000 000 PLN w tym roku. Mówię o tym, ponieważ dzisiaj rozmawiamy o budżecie, ale oczywiście to jest przykład inwestycji, które są realizowane równolegle przez miejski podmiot, miejską spółkę. Ważną kwestią jest jeszcze to, że w tych PIT-ach i w tych CIT-ach, w tych planowanych dochodach są, jest kwota 100 000 000 PLN rekompensaty, która wpłynęła za lata poprzednie. Dodatkowej kwoty wynikającej z rozliczeń w podatku PIT i CIT. Ta kwota jest wyższa. To jest o tyle ważne, że w przypadku podatku CIT, chociaż ta kwota jest wyższa niż w roku bieżącym, ale 53 000 000 PLN, to są kwoty z rozliczeń. Natomiast, jak porównamy plan ten na rok 2024, to jest 279 000 000 PLN versus 287, więc ten podatek jest zaplanowany na niższym poziomie, a nadwyżka wynika właśnie z tych rozliczeń z lat poprzednich. Dotacje. O tym sygnalizował prezydent, 272 000 000 PLN. To są głównie dotacje związane z pomocą społeczną, versus 265 000 000 PLN w tym roku. Niewielki wzrost, patrząc na te kwestie właśnie inflacyjne. Tu powinny być znacznie większe środki. Na to liczymy, ponieważ te koszty oczywiście są znacznie wyższe. Jak popatrzymy, Szanowni Państwo, na wykres związany z zadłużeniem i długiem, to tutaj rzeczywiście mamy sytuację bezpieczną i komfortową. 14,82 to jest ten wskaźnik dopuszczalny, maksymalny. Ten wskaźnik, który jest zaplanowany to 9,10. Ale my te wskaźniki musimy wszystkie, tak jak wieloletnia prognoza wskazuje, szacować i te linie nie mogą się przeciąć. Ten wskaźnik oczywiście dopuszczalny, nie może być przekroczony. I tutaj znowu przy

okazji powiem Państwu, że ustawodawca kilka lat temu wprowadził pewne novum polegające na wyłączeniu ze wskaźnika obsługi długu w czasie, wyłączył sprzedaż majątku, traktując to jako jednorazowy dochód. W wielu przypadkach, czy w większości przypadków gmin, oczywiście tak jest, ale w przypadku Wrocławia, historycznie jesteśmy dobrze wyposażeni. Swego czasu skomunalizowane nieruchomości, obracamy tym majątkiem. Mamy jeden z największych dochodów z tytułu sprzedaży tego majątku, najmu, dzierżaw. Natomiast tego dochodu nie będziemy mogli liczyć od 2026 roku do wieloletniej obsługi zadłużenia. Stąd musimy odpowiednio to również zaprognozować. No i to, co było już wielokrotnie, dzisiaj prezydent wskazywał na kwestię tej potrzeby do otrzymania i powiększenia wydatków, które są dzisiaj inwestycyjne, które są zaplanowane skromnie, bo kończy się perspektywa 70-kilka milionów złotych. Liczymy jak najszybciej na to, że do tego budżetu własnego dodamy i zwiększymy i wykorzystamy, refinansując, ale też podmieniając na zadaniach realizowanych kwoty, które będziemy mieli szansę pozyskać i uwolnimy środki, przede wszystkim, myślę, na nowe projekty środki własne. Więc o tym trzeba też pamiętać. Jest to budżet stabilny, ale tutaj mówimy o pewnym przejściowym etapie między obecnym a tym kolejnym oczekiwanym przez wszystkich okresem korzystania z puli środków europejskich. Bardzo dziękuję. I oczywiście będziemy przez najbliższy miesiąc rozmawiać na komisjach. W ciągu ośmiu dni Państwo zgodnie z procedurą możecie składać wnioski do tego budżetu. Będziemy postępować zgodnie z przyjętą procedurą. Dziękuję bardzo.

Opinie klubów:

– Klub Radnych Platformy Obywatelskiej RP – Przewodniczący

Michał Młyńczak - Panie Przewodniczący, Panowie Prezydenci, Szanowni Państwo. Plan finansowy, jakim jest budżet jest jedną z kluczowych uchwał podejmowanych przez organ stanowiący gminy, a jego procedowanie ściśle uregulowane. Stąd, dziś, jak wiemy i zdajemy sobie sprawę, decyzję w tym

zakresie nie zapadną, a zostanie on skierowany to drugiego czytania. Niemniej należy zwrócić uwagę na określone liczby i wartości, które w tym budżecie zostały już tutaj co najmniej dwukrotnie przywołane, ale ja tylko skrótowo odniosę się to tych globalnych i kluczowych. To znaczy dochody Wrocławia, to prawie 6 71 000 000 000 PLN. Wydatki, to ponad 7 000 000 000 PLN. Jeżeli przyrównamy to do innych największych miast w Polsce, to kwalifikujemy się, nie wliczając w to Warszawy, na drugim miejscu, po Krakowie, gdzie w Krakowie mamy do czynienia z dochodami na poziomie 7 7 000 000 000 PLN, wydatkami 8 500 000 000 PLN, gdzie następne miasta, to Poznań z 5 400 000 000 PLN dochodów, Łódź i Gdańsk. Tam te wartości są określone na poziomie około 6 000 000 000 PLN i około 5 000 000 000 PLN. Rzeczywistość, Wysoka Rado, szczególnie ta polityczna po 15 października 2023 roku, w ocenie Klubu Platformy Obywatelskiej, daje szansę na rzeczywiste dostrzeżenie, iż Polska jest oparta i stoi na wartościach również samorządowych i Polska samorządem stoi. A zatem samorząd traktowany będzie jako stabilny, wiarygodny, rzetelny partner w relacjach na linii Rząd-Samorząd. To z kolei, w ocenie Klubu Platformy Obywatelskiej, otwierać będzie dla samorządu, w tym w szczególności dla miasta Wrocławia, nowe możliwości i nowe plany. Jak mówił znany aforysta Stanisław Jerzy Lec „Pieniądz jest bezwonny, ale ulatnia się szybko”, w związku z tym dobrze, by było, aby wskazywać mu kierunek, w jakim powinien się ulatniać. I to wydaje się zostało w tym budżecie precyzyjnie wskazane. Czekamy z niecierpliwością na drugie czytanie. Dziękuję bardzo.

– Klub Radnych Forum Jacka Sutryka – Przewodniczący Jarosław Krauze - Panie Przewodniczący, Panowie Prezydenci, Wysoka Rado. Chodzi nam omawiać, jako Radzie Miejskiej Wrocławia w tej ósmej kadencji już po raz ostatni budżet na rok 2024. Jestem przekonany, że my, jako Rada Miejska w tej kadencji jeszcze przynajmniej dwa razy będziemy ten budżet na 2024 rok zmieniać. Dziękujemy bardzo, to nam się przyda trochę więcej światła. Dwa razy będziemy go na pewno zmieniać. I w lutym i na pewno w marcu. Te poprawki, które na pewno nam się trafią dadzą nam jeszcze

większe możliwości rozkwitu Wrocławia. Naprawdę tego oczekujemy we wszystkich gminach. Z nadzieją, że i Parlament i Rząd, a może i odwrotnie, Rząd i Parlament zmienią te parametry, dla których myśmy je otrzymali, formułując ten budżet. Wszyscy tego oczekują, że w tej nowej kadencji parlamentu kondycja finansowa samorządów znacząco się zmieni i poprawi. Ale zapewne wszyscy Polacy czekają na to, aby odblokowane zostały środki europejskie z KPO, czy funduszu spójności oraz żebyśmy mieli również jako gminne instytucje możliwość korzystania z preferencyjnych pożyczek europejskich. Szanowni Państwo, budżet Wrocławia 7 000 000 000 PLN. Ponad 7 000 000 000 PLN. No kiedyś, to dzisiaj Pan Skarbnik bardzo wyraźnie powiedział, jak zaczynał 1 200 000 000 PLN. Ja też pamiętam, jak zaczynał swoją prezydenturę Pan Prezydent Rafał Dudkiewicz, to właśnie 1 200 000 000 PLN. I jeszcze taka sytuacja, że wtedy zmieniono nam zasady obsługi naszego miasta przez Policję. Policję zabrano wtedy do centrali, a więc z budżetu miasta uciekło mnóstwo pieniędzy i trzeba było w jedną noc wszystko przeformatować i zrobić to inaczej. Ale popatrzcie, tak niewiele czasu minęło, a ten budżet już jest zupełnie inny. W roku, który teraz będziemy kończyli, to budżet 6 721 000 000 PLN. Pewnie do końca roku jeszcze Pan Skarbnik go zmodyfikuje. Deficyt budżetowy zmniejszył się, tak jak powiedział również Pan Prezydent, w stosunku do tego roku o 500 000 000 PLN. To bardzo ważna wiadomość. Proszę Państwa, zawsze przy omawianiu budżetu starałem się skoncentrować na dochodach, a na końcu na wydatkach. I dochody ogółem w tym roku to 6 721 000 000 PLN. Pamiętam bardzo dokładnie, jak wiele razy tutaj o tym rozmawialiśmy, że nasze miasto było zawsze trzecie, czwarte w przeliczeniu dochodu per capita na jednego mieszkańca. Teraz poprawiliśmy znacząco swój wynik. Na początku tej kadencji, proszę Państwa, w 2018 roku per capita dochody na jednego mieszkańca wynosiły 6956 PLN. Dziś 9970 PLN, wzrost o ponad 2000 PLN. Jestem przekonany, że jak będziemy podsumowywać, a właściwie już nie my, tylko następna Rada będzie podsumowywała rok 2024, to po podsumowaniu na pewno to już będzie

powyżej 10 000 PLN na 1 mieszkańca.

Dochody. Proszę Państwa, dochody, udział podatków PIT i CIT na pewno byłby większy. I żywię przekonanie, że on będzie większy w przyszłym roku, że, i tu znów się odwołam i do rządu przyszłego, i do parlamentu przyszłego, przepraszam, już nie parlamentu przyszłego, bo parlament już jest wybrany, że te parametry podatkowe zostaną na pewno tak dopasowane, że będziemy mieć większy udział w podatkach. To jest bardzo ważna sprawa, żebyśmy o tym rozmawiali. Z czego biorą się podatki? No, również z opłat, różnych opłat. Chciałbym na jedną rzecz zwrócić uwagę. Wpływy z biletów, to taki mały wycinek w budżecie, ale wpływy z biletów z komunikacji miejskiej, Szanowni Państwo, na uwagę właśnie zasługuje ten fakt, żebyśmy o tym porozmawiali, bo w roku 2021 wpływy z biletów to było 133 000 000 PLN. W przyszłym roku zaplanowano 224 000 000 PLN. A musimy pamiętać o tym, że już prawie 300 000 mieszkańców Wrocławia jest uprawnionych do darmowych przejazdów komunikacją miejską. Natomiast koszt całkowity obsługi naszej komunikacji miejskiej to ponad 700 000 000 PLN. A więc bardzo łatwo wyliczyć, ile z budżetu musimy przeznaczyć na tę działalność.

Następne dochody to subwencje i dotacje. Też bardzo znacząca i bardzo ważna pozycja, wynikająca również z tego, co i Parlament, i Rząd nam w tych parametrach przygotowują. I to są pozycje budżetowe, o których musimy rozmawiać z nowym Rządem i z nowym Parlamentem. I to jest bardzo ważne zadanie dla skarbników zrzeszonych w Związku Miast Polskich. Panie Skarbniku, myślę, że o tym już niebawem będziecie rozmawiali, aby te subwencje i te dotacje były urealnione, abyśmy mieli jak największe możliwości realizowania tych naszych ważnych zadań, takich jak edukacja. Bo, Szanowni Państwo, w wydatkach ogółem w 2024 roku udział największy w wydatkach to jest właśnie edukacja. W przyszłym roku to już 33%, tak że to są bardzo znaczące wydatki. Szanowni Państwo, jeszcze kilka słów na temat kosztów obsługi długu. Na co mają wpływ bardzo znacząco stopy procentowe. I tak, jak Pan skarbnik zaplanował, że w roku

2024 obsługa długu będzie wynosiła 227 000 000 PLN, no to wydaje mi się, że to też są parametry, które możemy mieć lepsze. I to będzie uzależnione od tego, jak stopy procentowe będą się kształtowały w przyszłym roku, ale i w następnych latach. I tu możemy liczyć na to wtedy, że ta obsługa długu zagranicznego będzie znacznie mniejsza. Na zakończenie, Szanowni Państwo, jeszcze raz chciałbym podkreślić, że i w lutym, i w marcu 2024 roku jeszcze raz my, a potem nowa Rada już będzie zmieniać budżet przy zapewne lepszych parametrach finansowych po stronie dochodów i nowych możliwościach po stronie wydatków. Ale te wydatki mogłyby być rzeczywiście mniejsze, ale na to mają również wpływ te okoliczności, które są obecnie w naszym kraju, czyli cena energii, cena paliw, cena wynagrodzeń. Jeżeli te rzeczy byłyby inaczej kształtowane, to po stronie wydatków bieżących na pewno moglibyśmy mieć mniejsze te wydatki, ale i tak, Panie Skarbniku, wydaje się, że wpływy do budżetu po stronie dochodowej, bieżące wpływy i wydatki są w tym roku już na plusie. I to jest też bardzo ważna, dobra wiadomość, że nie na minusie, a na plusie ta operacyjna nadwyżka jest. Bardzo serdecznie Państwu dziękuję i przystępujemy do pracy, tak, żeby 21 grudnia szczęśliwie przyjąć budżet na następny rok. Dziękuję bardzo.

– Klub Radnych Prawa i Sprawiedliwości – Przewodniczący Michał Kurczewski - Panie Przewodniczący, Wysoka Rado, Panie Prezydencie.

Ciężar, jakby tej dyskusji chcielibyśmy przenieść na drugie czytanie, bo jest wiele kwestii, które musimy wyjaśnić. Jest sporo pytań, które musimy zadać. Będziemy też chcieli zgłosić wnioski ze strony naszego Klubu, tak że szczegółowo oceniać będziemy ten budżet w grudniu na właściwej sesji budżetowej. No i to tylko tyle. Dziękuję bardzo.

– Klub Radnych Nowa PL – Przewodniczący Piotr Uhle - Panie Przewodniczący, Panowie, Panie Prezydencie, Wysoka Rado, Drodzy Mieszkańcy, Szanowni Goście. Zanim zacznę, Pan Przewodniczący Młyńczak przypomniał aforyzm, który zaznacza, że pieniądź lubi się ulatniać.

Pieniądze, owszem, lubią to robić, ale okazuje się, że podobnie zrobił dzisiaj Pan Prezydent Sutryk. Ulotnił się z sali, kiedy tylko zabrano stąd kamerę. Tego prezydenta mamy słuchać, tego prezydenta mamy podziwiać, nie mamy prowadzić z nim dialogu. Słowem za klasykiem...

Przewodniczący Rady Miejskiej Wrocławia Sergiusz Kmiecik:

Rozmawiamy o pierwszym czytaniu budżetu miasta na 2024 rok. Pan, Panie Radny, wychodził w trakcie przemówienia prezydenta, kiedy prezydent opowiadał o tym, co się dzieje we Wrocławiu. Za chwilę Pan powie, że nic się nie dzieje, a był czas, żeby posłuchać, co się dzieje we Wrocławiu i też Pana tutaj nie było. I też mnie to martwiło. Ale nie o tym teraz rozmawiamy, kto kiedy wychodził, tylko o budżecie na 2024 rok. Bardzo proszę, żeby do rzeczy Pan mówił. Dziękuję.

Przewodniczący Klubu Radnych Nowa PL Piotr Uhle: Pan prezydent w trakcie swoich wystąpień tyle razy mówił od rzeczy i ani razu Pan jemu nie przerywał. Zakładam, że wypadałoby, żeby były tutaj równe zasady.

Przewodniczący Rady Miejskiej Wrocławia Sergiusz Kmiecik: Nie dzielam Pana oceny. Dziękuję, proszę, pierwsze czytanie budżetu.

Przewodniczący Klubu Radnych Nowa PL Piotr Uhle: Na ocenę szczegółową dotyczącą budżetu przyjdzie jeszcze czas. Będziemy zabierać stanowisko we właściwym trybie, będziemy też zgłaszać do tego budżetu wnioski. O tym zaraz. Budżet jest mniej więcej taki jak prezydent, który go referował. To jest kiepski prezydent wielkiego miasta. Słyszeliśmy wiele skarg, wiele takiego nadąsania dotyczącego trudności finansowych, które są w Polsce dzisiaj. Owszem, to w ogóle jest taka kwestia, że, mam wrażenie, że słyszeliśmy przy referowaniu tego budżetu bardziej polityka o aspiracjach takich parlamentarnych, ogólnopolskich a nie wrocławskich. Swoją drogą pewnie dlatego swoje kandydowanie ogłosił w mediach ogólnopolskich, a nie tutaj na spotkaniu z mieszkańcami. Nie np. na spotkaniu z mieszkańcami Jagodna, gdzie...

Przewodniczący Rady Miejskiej Wrocławia Sergiusz Kmiecik: Budżet miasta na rok 2024.

Przewodniczący Klubu Radnych Nowa PL Piotr Uhle: Właśnie przechodzę do inwestycji, Panie Przewodniczący. Ale swoją drogą to jest też ciekawe, że chyba nie ma bardziej strofowanego radnego z tej mównicy niż ja. Ale dziękuję, doceniam, Panie Przewodniczący. Odnoszę się wprost do wystąpienia referującego, czyli do Pana Prezydenta. Zakładam, że to jest jak najbardziej do rzeczy. Bo prezydent dąsał się też, że nie wszyscy głosowali za poprzednimi budżetami. Wskazywał palcem, kto może się nimi chwalić, a kto nie. Tylko zapomniał, że to nie są pieniądze jednej czy drugiej opcji politycznej, tylko to są pieniądze wszystkich wrocławian. I nie chodzi o to, żeby przypinać sobie orderzy za to i kto ma do tego większe prawa, a kto mniejsze. Przywykliśmy do tego bajania, chociaż, moim zdaniem, nie powinniśmy, ale jest wiele niekonsekwencji w tym, co prezentował Prezydent i w ogóle wiele niekonsekwencji w takiej polityce informacyjnej dotyczącej finansów miasta. Pan Prezydent jednocześnie w tym samym wystąpieniu narzeka na inflację i chwali się wyższymi dochodami do budżetu, które wprost przeciw są pochodną tego, jak wygląda w Polsce inflacja. Oczywiście możemy mówić, że jest rekordowy budżet, tylko nazywajmy rzeczy po imieniu, skąd te pieniądze pochodzą. Jednocześnie Pan prezydent chwali się wzrostem dochodów z podatku PIT, a nie chce zgodzić się na podwyżki dla urzędników. Trwa w tym momencie spór przeciw na ten temat. Na podwyżki, które tylko częściowo miałyby zrekompensować skutki tej wyższej inflacji. Prezydent chwali się nadwyżką. Ja myślę, że warto byłoby, żeby Skarbnik nam odpowiedział na pytanie, w jaki sposób ta nadwyżka jest finansowana. Jednocześnie służby prezydenta mówią, że nie organizuje się np. Sylwestra w tym roku, ze względu na trudności finansowe, a zaraz lekką ręką przesuniecie Państwo, chyba że się nie zgodzicie, do czego zachęcam, 3 000 000 PLN na gazetkę i portal prowadzony przez Agencję Rozwoju Aglomeracji Wrocławskiej. Czy tylko ja mam wrażenie, że to brzmi trochę

schizofrenicznie? Czy tutaj chodzi o pic, o żarty z inteligencji wrocławian? Czy może po prostu jest tak, że Pan prezydent nie do końca ogarnia rzeczywistość, którą nam kwiecieście opisuje? Nie usłyszeliśmy w tym kwiecistym wystąpieniu, ile pieniędzy znajdzie się w miejskiej kasie na kupowanie dziennikarzy, na zatrudnienie kolesi, na lans, na promocję. W kolejnym punkcie będziemy głosować to przesunięcie 3 000 000 PLN, i co? Nie łudzę się. Na zadane pytania, które teraz będziemy zadawać, nie otrzymamy satysfakcjonujących odpowiedzi, bo i co mieliby nam powiedzieć? Że co, że byli gotowi kupić dziennikarza za 1,5 mln zł? To są takie, mam wrażenie, najgorsze standardy, które stosowała odchodząca w perspektywie ogólnopolskiej władza. Tych podobieństw zresztą jest więcej. Jakich? Pan prezydent, taki bardzo obrażony na wszystkich, którzy myślą inaczej, zachowywał się praktycznie tak samo, jak zachowuje się Pan Premier Morawiecki. Dokładnie tak. Tak jak Pan Premier Morawiecki, w zaciszu gabinetu przygotował budżet, który nie On będzie przecież realizował. Wiedział przecież, że to nie On będzie go wdrażał. Nie skonsultował się z siłami politycznymi czy społecznymi, które mogą władzę w tym mieście przejąć już na wiosnę. Odpowiedzialna władza jeszcze przed oddaniem władzy, przed oddaniem steru dba o to, żeby wdrożyć wszystkie istotne siły polityczne, wszystkie istotne siły społeczne w sprawy, które wymagają kontynuacji, ponad jakimkolwiek politycznym podziałem. Tak należy to robić. Przecież mieliśmy dokładnie takie same pretensje do Rządu Pana Premiera Morawieckiego, że nie zaprosił np. opozycji do rozmowy na temat obronności. Dokładnie tak samo. My oczywiście w naszych siłach skromnych, my nie dysponujemy takimi milionami np. na procesy konsultacji społecznych i dialogu, przeprowadzimy to, co miasto powinno zrobić i skonsultujemy czy przeprowadzimy jakiś dialog społeczny nad tym budżetem. Spotkamy się z mieszkańcami, poprosimy o uwagi i wniesiemy je jako poprawki budżetowe do budżetu na rok 2024. I zachęcam Państwa, żeby w tym dialogu uczestniczyć. Póki co nasze stanowisko jest oczywiście za skierowaniem do drugiego czytania, bo tak to wygląda, natomiast

zwracam Państwu uwagę na specyficzną sytuację, w której jesteśmy dzisiaj w trakcie tej debaty. Dziękuję bardzo.

Opinie komisji:

– **Komisja Statutowa** – bez uwag

Dyskusja:

Radny Robert Grzechnik: Szanowni Państwo, proszę się nie martwić, nie będzie o Prezydencie, nie będzie o Premierze ani o Rządzie PiS-u, tylko o budżecie. Po pierwsze, budżet na przyszły rok trzeba czytać razem z budżetem na obecny rok, ponieważ, mam wrażenie, że wiele z inwestycji zawartych w budżecie na 2024 rok było zawartych także w budżecie na 2023 rok. I w związku z tym moje pierwsze pytanie i prośba o odpowiedź jest taka, które z tych inwestycji, które były w tegorocznym budżecie na 2023 rok, znalazły się także w tym przyszłorocznym budżecie? Nawiasem mówiąc, mam nieodparte wrażenie, że większość z tych inwestycji zostanie zakończona w pierwszym kwartale, ale zobaczymy. Druga sprawa. Proszę o wyjaśnienie sprawy obecnego zadłużenia. Ponieważ w ubiegłym roku zadłużenie zapisane w budżecie na koniec trzeciego kwartału wynosiło 3,6 mld zł, w projekcie przyszłorocznego budżetu, w którym mamy zadłużenie z tego roku na trzeci kwartał jest 3,7 mld zł, natomiast deficyt wynosił około 900 mln zł, więc zniknęło nam 800 mln gdzieś. Ja bym chciał się dowiedzieć, gdzie ono jest? I to, Szanowni Państwo, jest na dzisiaj wszystko z mojej strony. Aha, jeszcze jedna rzecz tylko, dotycząca wzrostu wydatków. Wzrost wydatków budżetowych to niestety nie jest powód do chwały. My powinniśmy dążyć do tego, żeby te wydatki utrzymywać, jeżeli chodzi o wydatki bieżące lub zmniejszać, no oczywiście w inflacji to jest ciężkie, a nie zwiększać, bo to jest po prostu wzrost biurokracji. Dziękuję.

Radny Andrzej Kilijanek: Szanowni Państwo, myślę, że najbardziej obiektywne i uczciwe słowa, jakie padły na tej sali w ostatnich pięciu

godzinach, to te, które wypowiedział Pan Skarbnik o pierwszym budżecie, jaki tutaj pamiętamy, czyli ten 1 200 000 000 PLN, bo wspomniał o tym, że pierwszy budżet faktycznie taki był, ale ta kołdra zawsze była za krótka. Później nasze oceny, też trzeba uczciwie powiedzieć, zależały od tego, kto rządził i kto z kim sympatyzował. I nie inaczej jest teraz. Jeśli idzie o kwestię subwencji oświatowej na przyszły rok 1 200 000 000 PLN, kiedy przychodziłem do Rady Miejskiej tej kadencji te pięć lat temu, to było dwa razy mniej, więc te środki rosną, a myślę, że po pięciu latach już wszyscy definicję subwencji powinniśmy znać i wiedzieć, że to jest bezzwrotna pomoc państwa na zadanie, które jest przeznaczone ustawowo gminie. Tak że dziwię się, że kolejny raz, już nawet po wyborach parlamentarnych, powtarzacie oczywistą nieprawdę, tym bardziej że nie wiem nic na ten temat, abyśmy zamierzali czy aby formułujący się Rząd zamierzał zmieniać kwestię finansowania systemowego oświaty.

Opłaty za śmieci. Bardzo sprawnie wrzuciliście Państwo kwestię opłaty za śmieci, jakby w te problemy, które są powiązane z inflacją, czyli wzrost cen, no ale te 400 000 000 PLN, które musimy płacić, to jest niestety konsekwencja ostatnich 20 lat rządów najpierw Unii Wolności, później Platformy Obywatelskiej i Jacka Sutryka z Platformą Obywatelską. Teraz to szczegółowo omawialiśmy wcześniej. Zostawię to w tych dwóch zdaniach. Jeśli chodzi o kwestię ulicy Pomorskiej, to jest mi zwyczajnie przykro, że Pan Prezydent powiedział jedynie, że mogły to być środki unijne. Nie dodał nawet, niestety, że są to środki z Polskiego Ładu. Tablica przy remoncie na szczęście pokazuje, że wykorzystano na ten cel środki i pozyskano środki rządowe. Jeśli chodzi o obsługę długu naszego miasta, to proszę Państwa, ja też apeluję o konsekwencję, bo kiedy jest kwestia tego, czy podnosimy stopy procentowe albo czy nie podnosimy stóp procentowych, zawsze mówicie odwrotnie niż Pan Prezes NBP w swoich wypowiedziach. Kiedy nie podnosi, mówicie, że należy podnosić, kiedy podniósł, mówicie, że obsługa długu jest droga. Tak że kolejny brak konsekwencji. Rozumiem, polityka, kampania wyborcza, ale traktujemy

swoją pracę poważnie. Budżet to jest poważna sprawa. I mam nadzieję, że przez te osiem dni, jeszcze jedna uwaga do radnego Uhlego, przeprowadzi konsultacje z mieszkańcami, których, nie wiem, nie przeprowadził przez ostatni rok, bo mieliśmy na to naprawdę cały rok, a myślę że to, że nie rozmawiamy ze sobą czy nie rozmawiacie ze sobą, to jest wyłącznie efekt wzajemnej niechęci, a nie tego, że jeden, drugi, trzeci Pan dyrektor nie chce udzielić odpowiedzi czy też pomocy Radnemu. Dziękuję bardzo.

Radny Tomasz Motyka: Panie Przewodniczący, Szanowni Radni, Panie Prezydencie. Drogi Andrzej, taka uwaga à propos budżetu, to Wasz Premier zakładał 33 000 000 000 PLN deficytu przed wyborami, a tutaj nagle jakimś dziwnym cudem okazało się, że to jest 97 chyba na ten rok, tak że mówimy o poważności, o śmieszności, to tutaj proszę mówić prawdę obiektywnie. A na przyszły rok mamy [red. – zapis dźwiękowy nieczytelny] ponad 200. Wracając do budżetu miasta Wrocław, uważam, że na trudne czasy, jakie mieliśmy, i wyzwania, które były, wyzwania przewidywalne i nieprzewidywalne, to budżet naprawdę dobry. Gratuluję, Panie Skarbniku. Wydatki oczywiście są większe, wpływy są większe, ale byłyby większe, gdyby nie czteroletnia zabawa w instrumentalne i centralne traktowanie państwa przez władze Prawa i Sprawiedliwości, bo ich działanie, m.in. Nowy Ład, doprowadził do tego, że wyparowało z kasy miejskiej 1 700 000 000 PLN minus rekompensata 500 000 000 PLN, 1 200 000 000 PLN. Te środki byłyby w kasie naszego miasta i nie mielibyśmy deficytu -300, tylko mielibyśmy +1 200 000 000 PLN więcej dochodów i zupełnie inaczej byśmy teraz rozmawiali na temat planowania inwestycji, wszystkiego, o czym dzisiaj mówiliśmy. Teraz powtórzę za prezydentem. Ja bym chciał, aby nowa władza, nowy rząd, który powstanie w grudniu, zmienił podejście do samorządów, docenił samorządy, wprowadził większą decentralizację w zakresie polityki podatkowej m.in., ponieważ ja osobiście jestem zwolennikiem, aby ten udział w podatku PIT był większy albo nawet aby cały PIT zostawał w miejscu, gdzie jest płacony. Oczywiście wiązałoby się to

z większymi zadaniami gmin, ale, w mojej ocenie, mielibyśmy bardziej klarowną sytuację. Wracając do dochodów z biletów MPK, to to jest ciekawa uwaga, ponieważ byliśmy straszeni, że pasażerowie nie wrócą do korzystania z tej komunikacji, a jak widzimy, wpływy z biletów są z roku na rok coraz większe. Na przyszły rok to kwota ponad 220 000 000 PLN. No i edukacja. Edukacja to jest największy wydatek w budżecie miasta. Mamy ponad 33% całości. Z roku na rok jest coraz większy, to ponad 2 000 000 000 PLN. Pamiętać należy też, że zderzaliśmy się z nowymi uczniami i z uczniami z Ukrainy. To było duże obciążenie dla budżetu. I tutaj, tak jak mówię, to jest pochodna tego nowego, mam nadzieję, systemu podatkowego, który uwzględni większy udział gmin w podatku PIT, aby te wyzwania edukacyjne, które nas czekają w najbliższych latach, były lepiej docenione finansowo. Dziękuję.

Radny Robert Pieńkowski: Panie Przewodniczący... Wirtualni Prezydenci, Wysoka Rado. A jest, Panie Prezydencie, witam Pana serdecznie również. Nie będę za długo Państwa zajmował swoim wystąpieniem. Tak, jak Przewodniczący Kurczewski wspomniał, na pewno będzie czas dłuższy na sesji grudniowej, natomiast kilka wątków, które jakoś tak, mimo wszystko mnie poruszyły w wystąpieniu Pana prezydenta, i może warto się do nich odnieść. Taka pierwsza refleksja jest taka, że wszystkie sukcesy we Wrocławiu zawdzięczamy Prezydentowi Jackowi Sutrykowi, tak jak sam zapewnia, natomiast za wszelkie nieszczęścia, które dotyczą Wrocław, jest odpowiedzialny Rząd Zjednoczonej Prawicy i Samorząd Województwa Dolnośląskiego. Pan prezydent wielokrotnie mówił, że jakichś spraw, kwestii nie rozumie. Szczerze powiedziawszy, ja również nie rozumiem, bo akurat mam spojrzenie z drugiej strony, także w sprawie nowych, łączonych, wspólnych biletów na MPK i na Kolej Dolnośląską. Stanowisko Samorządu Województwa Dolnośląskiego jest diametralnie odmienne i właśnie przedstawiciele odpowiedzialni za negocjacje również nie rozumieją stanowiska Wrocławia. Nie wnikając szczegółów, warto o tym pamiętać, że jednak, jeżeli już, powiedzmy, pójdziemy na pewien kompromis, to wina

leży pośrodku. Na pewno nie jest tak, że Pan prezydent niczego nie rozumie, za nic nie odpowiada, niczemu nie jest winny. Wszyscy winni są, tylko nie On. Niestety, mam tutaj takie wrażenie, że Pan prezydent musiał przeczytać przynajmniej jedną bajkę Jana Brzechwy...

Przewodniczący Rady Miejskiej Wrocławia Sergiusz Kmiecik: Panie Radny, projekt budżetu, pierwsze czytanie, nie analiza, jakie lektury czytał Pan prezydent. Pierwsze czytanie budżetu, zapraszam.

Radny Robert Pieńkowski: Chciałbym kilka wierszy przeczytać.
"Samochwała w kącie stała i wciąż tak opowiadała... Zdolna jestem niesłuchanie, najpiękniejsze mam ubranie..."

Przewodniczący Rady Miejskiej Wrocławia Sergiusz Kmiecik: Dobrze, to przeczyta Pan po sesji. Czy jeszcze jest coś do powiedzenia, bo jeśli nie, to ja odbiorę Panu głos. Czy przestanie Pan się wygłupiać i zaczniemy procedować nad pierwszym czytaniem budżetu?

Radny Robert Pieńkowski: Nie wygłupiam się, dlatego że Pan prezydent tutaj również akurat dotknął środowiska, które ja reprezentuję, i komplementował także mnie, jak, jak rozumiem wielokrotnie. Natomiast ja również znam środowisko nauczycielskie i odczucia środowiska nauczycielskiego także we Wrocławiu od zupełnie innej strony. Choćby kwestie podwyżek, które zależą, rzecz jasna, od budżetu centralnego, ale również zależą od decyzji Rady Miejskiej Wrocławia. Zresztą wspominał o tym również Przewodniczący Uhle w odniesieniu do, powiedzmy, pracowników Urzędu Miejskiego. Więc, to nie jest tak, że za wszystko odpowiada Rząd. Za wiele spraw, można powiedzieć, za większość we Wrocławiu, odpowiada Jacek Sutryk i On również do tego się powinien poczuwać. W tym wystąpieniu niestety nie znalazłem żadnej próby jakiegś krytycznej autorefleksji. Dziękuję za uwagę.

Radny Piotr Maryński: Mam nadzieję, że tutaj nie przekroczę tutaj tematyki. Chciałbym tylko krótko uzupełnić moich Kolegów przedmówców, którzy chyba mówili, nie było to zanegowane, szczególnie jeżeli chodzi o wypowiedź Kolegi Radnego Andrzeja Kilijanka. Chciałbym jeszcze uzupełnić i też tu trochę skomentować, że to z przykrością się słuchało tego, tak jakby Pan Prezydent Jacek Sutryk właściwie zapomniał o tych pewnych elementach, które także podatnicy naszego kraju finansują. I to ma też kontekst oczywiście do pierwszego czytania budżetu na rok 2024, że szukamy środków unijnych itd. Pamiętajmy, że także są środki z budżetu państwa, czyli z pieniędzy podatników całej Polski. Ulica Pomorska oczywiście, która została tutaj wymieniona, ja jeszcze tutaj muszę to skomentować, bo Pan prezydent też tutaj pokazywał, jakże to nam znane Wzgórze Partyzantów, zwane skądinąd Bastionem Sakwowym. Jeżeli się nie mylę, to chyba także to jest projekt finansowany z budżetu, który, Pan prezydent powiedział: "Zdobyliśmy środki, pozyskaliśmy środki". Chyba ten straszny PiS-owski Rząd także jakieś środki, jak widać, coś tam skapnęło, prawda?". I powiem, z tym większą przykrością jeszcze usłyszałem, że wszystkie też inicjatywy związane z ochroną powietrza, z odnawialnymi źródłami energii itd., itd., to były wszystko pieniądze podatników. Ja przypomnę, że ten program ostatnio uruchomiony przez Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska, to jest 20 000 000 PLN. Ktoś powie, że może dużo czy mało, chyba z tych pieniędzy także gmina Wrocław skorzystała właśnie w wysokości 18-19 000 000 PLN. Tak że, oddajmy chociaż trochę, powiedzmy, nie wszystko złe, to co robi Rząd, ten strasznie zły Rząd, który, jeszcze funkcjonuje, o ile mi wiadomo. I to, co ja dzisiaj usłyszałem, nie wiem, nie potrafię tego zacytować, mam nadzieję, że to będzie w protokole oczywiście, ale jak ja usłyszałem, to bardzo silnie to mnie poruszyło, jak Pan Prezydent Jacek Sutryk zechciał tu powiedzieć, jeżeli się nie mylę, proszę mnie wyprowadzić z błędu, że jakby wyraził oczekiwanie, że w końcu to państwo jakby odchodzi już do przeszłości. Jak rozumiem, to straszne i złe PiS-owskie państwo. Dziękuję.

Radny Andrzej Kilijanek: Panie Przewodniczący. Ja myślę, że nawet Pani Marszałek Witek nie była tak surowa i nie przerywała swobody wypowiedzi występującym, tak że bardzo proszę o zachowanie standardów.

Radny Dominik Kłosowski: Panie Przewodniczący, Szanowni Państwo, to będzie bardzo krótki głos. Szanowni Państwo, mamy rekordowy budżet, 7 000 000 000 PLN na wydatkach, 6 700 000 000 PLN na dochodach. Nie było takiego budżetu jeszcze. Prezydent tutaj przez dwie godziny mówił o tym, co zrobiliśmy, jakie inwestycje zostały we Wrocławiu poczynione w projektach twardych, ale też w miękkich. Wrocław się rozwija pomimo trzech wielkich plag, które nas spotkały. Ja je wymienię. Pierwsza plaga to wojna na Ukrainie, druga plaga to COVID, a trzecia plaga to ośmioletnie rządy Prawa i Sprawiedliwości. Panie Pieńkowski, jest mi naprawdę wstyd za Pana, za to, co Pan tutaj wygaduje, ale widzę, że w PiS-ie macie taką przypadłość, że lubicie opowiadać bajki. Pan nam przed chwilą opowiadał bajkę o samochwale, a premier Morawiecki opowiada bajki o tym, że zaraz rząd sformuje. Wracając do budżetu, Szanowni Państwo. W poprzednim roku mieliśmy 800 000 000 PLN deficytu, w tym roku mamy 300 000 000 PLN deficytu. Wy nie widzicie poprawy? Mieliśmy ubytek 1 700 000 000 PLN z podatków, a Rząd dał tylko 500 000 000 PLN, czyli dalej jesteśmy w plecy 1 200 000 000 PLN. Nie widzicie tego, Panowie? A pomimo tego udało się różne rzeczy zrobić. Wszystko było na prezentacji. I Wy tego nie potraficie zrozumieć. Mówię do Panów i Pań z Prawa i Sprawiedliwości. Bo tylko siedzicie i kontestujecie cały czas, wszystko Wam się nie podoba. To jest zasługa tych wszystkich ludzi, którzy tutaj byli, urzędników, dyrektorów departamentów, radnych w tej chwili z Klubu Platformy, ale też z Klubu Prezydenta, bo to był nasz wspólny wysiłek i całego Urzędu Miejskiego, że ten budżet został tak sklejonny, bo to jest budżet na trudne czasy. Cztery wielkie budowy zamykamy w tym roku. Cztery wielkie budowy, dwie linie tramwajowe, Most Wschodni, a jutro otwieramy oś zachodnią. Też tego nie widzicie. Na to wszystko trzeba pieniądze. Nie wspomnę o podwórkach, sprawach, które się dzieją w szkołach, bo największym naszym wydatkiem

to jest oświata. To wszystko się rozwija, ale najlepiej siedzieć i tak jak Pan Uhle tutaj opowiadać, że kogoś na sali nie ma, że to mu się nie podoba, że tamto mu się nie podoba, że gdzieś jakaś woda się wylała. Wodę się wypompuje, proszę Państwa. Błędy się popełnia, czasami drobne, jak wykonawca czegoś nie dociągnął. Internet jest pełny tego, jak Wasi Koledzy wypisują różne głupoty na wykonawców, którzy robią różne inwestycje. Co z tego? Popadało, odpompuje się wodę. Wszystko normalne, że czasami jakaś inwestycja jest zrobiona w taki sposób, ale trzeba będzie ją poprawić. Ale naprawdę, spójrzcie na te liczby. 7 000 000 000 PLN. Ale oczywiście jest źle, tak? Wszystko wyjdzie w głosowaniu. Ja będę głosował oczywiście za tym budżetem, bo to jest dobry budżet na trudne czasy. Dziękuję.

Radna Ewa Wolak: Szanowni Państwo Radni. Ja chciałam powiedzieć, że dumna jestem z tego, że tak skonstruowany został na rok 2024 mimo wielu trudności i że tak dużo w mieście już zrealizowaliśmy tyle ciekawych przedsięwzięć, nie tylko tych inwestycyjnych, bo inwestowaliśmy też w działania prospołeczne. I chciałam odnieść się też do Pana radnego Pieńkowskiego, bo też spotykam się na co dzień ze środowiskiem edukacyjnym. I chciałam powiedzieć, że nie przykryje Pan nieudolności Rządu i odchodzącego Ministra Czarnka w zakresie finansowania i inwestowania w edukację tymi tekstami, które Pan wygłosił. Bo to my, radni, wspólnie z Panem prezydentem Jackiem Sutrykiem, zbudowaliśmy i budujemy dwie nowe szkoły, w planach następna szkoła, przedszkola. I to, co jest po stronie, że tak powiem, miasta, jest aż nadto wielką inwestycją. A to, co jest po stronie państwa, czyli inwestowanie w płace nauczycieli, to jest po stronie państwa. I chciałam Panu powiedzieć, to samo mówią związkowcy, i po jednej stronie, i po drugiej. Po prostu państwo nie sprostało nowym wyzwaniom i ta edukacja i ten brak nauczycieli to jest tylko i wyłącznie wina Rządu, który już właściwie skończył swoje funkcjonowanie.

Radny Michał Piechel: Pan Prezydent Jacek Sutryk przedstawił bardzo dobry, realny budżet, pro obywatelski i proinwestycyjny. To jest bomba inwestycyjna na następne lata. I za taki budżet trzeba podziękować. Na koniec chcę powiedzieć. To Jarosław Kaczyński planował zniszczyć samorząd. To Jarosław Kaczyński planował Polskę z Unii wyprowadzić, to Jarosław Kaczyński planował wprowadzić system białoruski. Dziękuję.

Radny Robert Pieńkowski: Panie Przewodniczący, Panie Prezydencie, Wysoka Rado. Zacytowałem Jana Brzechwę, bo miałem takie wrażenie, wręcz graniczące z pewnością, że Pan prezydent mija się z prawdą. Tutaj Pani Przewodnicząca Ewa Wanda Wolak również próbowała wspierać Pana prezydenta w kwestiach dotyczących edukacji. Naprawdę, jest to wyjątkowo nieeleganckie, żeby nie powiedzieć wręcz bezczelne, aby umniejszać wielkość nakładów, które na edukację przeznaczył Rząd Zjednoczonej Prawicy, co jest faktem. I to, że płace w oświacie wzrosły w okresie rządów Zjednoczonej Prawicy średnio około 50% przy wzroście płac początkujących nauczycieli jeszcze wyżej, bo to jest ponad 70%, więc oczywiście jeżeli obietnica Donalda Tuska zostanie spełniona, to ją również przyjmuję z satysfakcją, natomiast proszę, nie kłamać. Jednak sytuacja w oświacie w ostatnich latach znacząco wzrosła, a nie tak jak Państwo twierdzą, że było źle. Źle było w okresie rządów Platformy Obywatelskiej, zwłaszcza w latach 2012-2015, kiedy podwyżki dla nauczycieli wyniosły 0%. Dziękuję za uwagę.

Radny Piotr Maryński: Tu Kolega Radny Piechel mnie sprowokował. Nie chciałem zabierać więcej głosu, ale ja po prostu, jestem wręcz przerażony. Okazuje się, że tym demonem, który tu psuje budżety miasta Wrocławia, jest Jarosław Kaczyński. To już przechodzimy jakąś tutaj naprawdę chyba już granicę absurdu. I Panie Przewodniczący, ja też bym prosił, żeby tutaj, czy ta wypowiedź była na temat? Na Boga, ludzie, trochę pokory, szacunku, nie wiem. Skoncentrujmy się, zdaje się, mówimy o przejściu do drugiego czytania budżetu. Chyba nad tym będziemy głosować, więc Kolega, z kolei

Radny Kłosowski, napadł tutaj na mojego Kolegę czy w ogóle na nas, że my jesteśmy przeciwko itd. A kto tak powiedział, że jesteśmy przeciwko temu budżetowi? Czy ktoś tak powiedział? Kolega, Przewodniczący naszego Klubu powiedział, że będziemy mówić o meritum sprawy, jeżeli nasze poprawki zostaną uwzględnione bądź nie itd., przy drugim czytaniu będziemy rozmawiać. Ale już za wszystko, raz, że za wszystko jest ten nieszczęsny i w ogóle odchodzący już w niepamięć PiS-owski Rząd, to jeszcze my jesteśmy winni na tej sali, że ten budżet negujemy, skoro tego nie robimy. Proszę państwa, trochę, nie wiem, roztropności. No ja wiem, że już wszyscy dyszą rządzą zemsty. I ja powiem tak. Ja się szykuję do zejścia do podziemia, dlatego też zapuszczam trochę brodę, bo to będzie groza chyba, jak widzę, co się dzieje. Proszę Państwa, trochę, że tak powiem, rozsądku upraszam, bo do tej pory na tej sali odróżnialiśmy się od Sejmu na korzyść. I tego się, moim zdaniem, jeszcze do końca kadencji trzymajmy. Dziękuję.

Radny Dominik Kłosowski: Panie Maryński, niech Pan nie schodzi do podziemia, tylko przekaże Morawieckiemu, żeby odpuścił, bo nie sformuje rządu, a to szkoda czasu dla Polski, to są wszystko koszty. Natomiast do Pana Pieńkowskiego, o szkole pan mówi. Ja powiem w ten sposób, liczby nie kłamią: 2 000 000 000 PLN wydatki na oświatę, subwencja rządowa 1 000 000 000 PLN, brakuje nam 1 000 000 000 PLN. Dziękuję bardzo.

Radny Tomasz Motyka: Ja tylko chciałem jeszcze do Pana Roberta à propos edukacji i podwyżek, które PiS dawał. Tak, dawaliście podwyżki, tylko że inflacja była wyższa niż podwyżki, więc realnie siła nabywcza pieniądza, jaką mieli nauczyciele była mniejsza niż przed podwyżkami, więc z jednej strony ma Pan rację, a z drugiej strony nie ma Pan racji. Więc proszę tak mówić do końca, jak jest, bo, bo to mówi Pan półprawdy. Dziękuję.

Radny Andrzej Kilijanek: Szanowni Państwo Radni. Po pierwsze, Pan Premier Morawiecki, zachowujmy szacunek na tej Sali. Po drugie, powtórzę jeszcze, bo warto, żeby to wybrzmiało. W ostatniej kadencji, w tej drugiej kadencji rządów Platformy Obywatelskiej podwyżki dla nauczycieli wyniosły równe 0. Moja mama, która jest nauczycielką z ponad dwudziestoletnim stażem, nie ma poczucia, że ta siła nabywcza jest mniejsza, a wręcz odwrotnie. Ja doskonale widzę, jak nauczyciele zarabiają. Widzę też, co mówią, a przypomnijmy, że kadencję zaczęliśmy nie od strajku nauczycieli, tylko od likwidacji Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego nr 1. Pamiętajcie o tym. Będziemy o tym przypominać także w następnych miesiącach.

Skarbnik Miasta Marcin Urban: Szanowni Państwo, jeśli chodzi o kwestię podwyżek dla urzędników, dla jednostek miejskich i tych spółek, które są finansowane na zasadzie powierzenia zadań, my rozmawiamy, jak zawsze z Panem Sekretarzem co roku, już mniej więcej od połowy roku ze Związkami Zawodowymi, i to wszystkimi związkami, ze wszystkich jednostek staramy się ten dialog prowadzić zawsze. I myślę, że ta druga strona to potwierdzi. Jesteśmy otwarci. Mamy przewidziane w tym budżecie środki na ten cel 117 000 000 PLN. Jesteśmy w rozmowach. To są dobre rozmowy. Myślę, że za chwilę takie porozumienie, jak zawsze, podpiszemy. Tak, żebyście Państwo wiedzieli, rozmawiamy. I to w różnych miastach bardzo różnie wygląda, ale oczywiście ta presja płacowa również w urzędach i w jednostkach jest wysoka. I w zasadzie we wszystkich miastach te kwoty planowane związane z podwyżkami są między 300 a 500 PLN na etat średnio, to tak mniej więcej wygląda. My również planujemy 500 PLN plus pochodne, plus stażowe, więc jest to realnie wyższa kwota. Ci, którzy mają staż dwudziestoletni, otrzymują w tym momencie, taka kwota średnia na etat to jest 600 PLN, ale też nie mówimy tutaj o regulacji, czyli to nie będą kwoty rozdzielane po równo, tylko będziemy też rozmawiać o tych zasadach podziału z pewnymi kwotami minimalnymi zagwarantowanymi jak zawsze, więc to się dzieje. Nadwyżka bieżąca, prosta sprawa, Panie Piotrze.

Dochody bieżące minus wydatki bieżące i zawsze mamy tę kwotę nadwyżki, więc jest to proste do wyliczenia. Tak to jest zdefiniowane. Jeśli chodzi o różnicę, którą wskazał Pan Robert, to, Panie Robercie, jest tak, że my mamy wykonanie budżetu i mamy jakby dokumenty planistyczne. Na domiar złego w tym okresie, w którym teraz jesteśmy, nie wiem, czy Pan zwrócił uwagę, ale to z tego wynikają te różnice, że mamy dwie prognozy. Mamy prognozę na rok 2023, która wygaśnie w końcu tego roku. I mamy prognozę, plan przy okazji budżetu, rozmawiamy o planie prognozy na rok 2024 już bez roku 2023. I w tej chwili mamy koniec listopada. My do końca roku realizujemy przecież plan inwestycyjny i bardzo intensywnie, oczywiście w tym ostatnim kwartale roku. I te kwoty ostatecznie one będą zgodne, ale w tej chwili ta różnica między jakby planowanymi kwotami w tym roku, ma Pan rację, część środków będzie przesunięta na przyszły rok, choćby w formie, nie wiem, czy tak się stanie w tym roku, w formie wydatków niewygasających, to jest ten pomost między budżetami, ale te kwoty muszą być zgodne. Tak skracając, ta różnica wynika z dochodów, które, jak Pan zauważył, na przyszły rok planowane są znacznie wyższe z PIT-ów, z CIT-ów. To powoduje, że ten plan naturalnie będzie wyższy po stronie dochodowej i wydatkowej i w 2024 roku i w kolejnych latach w tej nowej prognozie. A my mamy bieżący budżet i bieżącą prognozę, która rzeczywiście, jakby nie jest spójna jeszcze przez chwilę, bo się nie da inaczej z tą prognozą, o której rozmawiamy już w ramach planów na przyszły rok. I to z tego wynikają te różnice. Jeśli chodzi o kwestie związane tutaj z finansowaniem oświaty, no to jest bolączka, z którą samorządy wszystkie się od wielu lat borykają. I to dofinansowanie tej oświaty, niestety ten udział dofinansowania państwa się zmniejsza. Ja pamiętam, jak rozpoczynałem, bo o tym dzisiaj mówiłem, że ten budżet był 1 200 000 000 PLN, tak faktycznie było, ale ten procent dofinansowania, jaki pamiętam, był ponad 70%, czyli 70% środków pochodziło wówczas właśnie, więc to była zupełnie inna sytuacja. Myśmy zawsze dokładali, ale nie dokładaliśmy aż tyle. Dzisiaj to jest niestety blisko 50%, więc ten

procent dofinansowania państwa spada, ale to trzeba powiedzieć, że to za, po kolei wszystkich rządów, więc to tak, żeby, żeby tutaj być precyzyjnym. Więc to nie jest bez zwrócenia pomocy państwa. Są algorytmy, wyliczenia tej subwencji. Oczywiście, że tutaj udział ma ta struktura przede wszystkim nauczycieli, ilość uczniów. To jest wszystko w tym prawie oświatowym pokazane. I ten algorytm jest po coś, czyli to nie jest tak, że to jest uznaniowe, że ktoś przekazuje środki, jest to pomoc, tylko to jest po prostu precyzyjnie określone, jak to powinno być wyliczone i w jaki sposób to powinno być przekazywane w formie tej subwencji. Tyle jeśli chodzi o te najważniejsze pytania czy informacje na teraz, ale oczywiście będziemy rozmawiać w ciągu tego miesiąca na komisjach. I wtedy, jeżeli na coś nie odpowiedziałem, to oczywiście jesteśmy do dyspozycji i będziemy odpowiadać. Dziękuję bardzo.

Dyrektor Departamentu Edukacji Jarosław Delewski: Panie Przewodniczący, Panie Prezydencie, Szanowni Państwo. Po pierwsze, bardzo się cieszę, że głównym tematem rozmowy była edukacja. To jest naprawdę napawające optymizmem, że wszyscy jesteśmy tak głęboko zainteresowani, żeby edukacja we Wrocławiu ciągle była drugą w Polsce po warszawskiej. Jeśli chodzi o inwestycje w edukacji przez ostatnie lata, to nigdy, pomimo zawsze olbrzymiego zainteresowania poprzedniego prezydenta, nie było takiego boomu inwestycyjnego, jaki jest teraz. Nie będę powtarzał tego wszystkiego, bo prezydent o tym mówił dokładnie i Państwo też już mówiliście, ale trzy wielkie szkoły, ta na Zwycięskiej za blisko 100 000 000 PLN, za chwilę będzie przetarg rozbudowy, poprawa bazy sportowej, to naprawdę jest zupełnie nowy standard, tego wcześniej w edukacji nie było. Jest umowa społeczna pomiędzy Samorządem a Rządem, że Rząd pokrywa koszty nauczycieli, Samorząd się zajmuje infrastrukturą. W tej chwili przekazywana subwencja nie wystarcza na pensje dla nauczycieli. I to jest choćby jeden twardy fakt, który pokazuje, że to finansowanie ze strony rządowej jest niewystarczające. Muszę się też odnieść jako nauczyciel i mąż nauczycielki, do tego, co powiedział Pan

przewodniczący Kilijanek a propos wysokości zarobków, jak one teraz fantastycznie wzrosły. W poprzednich latach, jak ja zaczynałem pracę w szkole, a było to 35 lat temu, te pieniądze były realnie większe i o posadę nauczyciela trzeba się było starać. Dyrektorzy mieli teczki chętnych do pracy. W tej chwili we Wrocławiu brakuje 750 nauczycieli. Nie wiem, być może z powodu tych oszałamiających podwyżek, z którymi nie wiedzieliby, co mają zrobić, jakby się zatrudnili w szkole za około 3000 PLN miesięcznie. Dziękuję.

3. Projekt uchwały w sprawie przyjęcia wieloletniej prognozy finansowej Miasta - druk nr 2085/23

I CZYTANIE

[red. – Zreferował Skarbnik Miasta Marcin Urban]

Opinie klubów:

- **Klub Radnych Platforma Obywatelska RP** – za skierowaniem do drugiego czytania
- **Klub Radnych Forum Jacka Sutryka** – bez uwag
- **Klub Radnych Nowa PL** – za skierowaniem do drugiego czytania
- **Klub Radnych Prawa i Sprawiedliwości** – za skierowaniem do drugiego czytania

Opinie komisji:

- **Komisja Statutowa** – bez uwag

Dyskusja:

Radny Andrzej Kilijanek: Króciutko, Szanowni Państwo. Panie Skarbniku, ja przytoczyłem po prostu definicję słownikową subwencji. Mam nadzieję, że to nie jest przedmiotem tego, co Pan zanegował, bo to jest bezzwrotna

pomoc, świadczona najczęściej przez państwo, czyli subwencja. Taka jest definicja. I tego nie zmienimy w żaden sposób. Jeśli chodzi o to, czy środki są wystarczające, czy nie są wystarczające, kiedy przychodziłem pięć lat temu jako, jako radny, kiedy uzyskałem mandat, te środki oscylowały z subwencji oświatowej między 49 a 51% na przestrzeni ostatnich pięciu lat i to się nie zmieniało. Fakt jest też taki, że te środki są dwa razy większe niż w 2015 roku. I ja bardzo Was proszę, żebyśmy się tego trzymali, bo ja rozumiem, macie prawo mieć krytyczną opinię względem Rządu czy też poczynić Rządu w zakresie edukacji, ale nie podważajmy książkowej definicji, bo zamienimy te obrady w lekcję czy w czytanie definicji słownikowych i będziemy na to tracić czas zamiast na to, co jest naprawdę ważne. Przeczytałem definicję subwencji.

Radny Bohdan Aniszczyk: Gdyby się nie odezwał Pan Andrzej teraz, bo szczerze mówiąc, jest to trochę inaczej, bo definicję słownikową stosujemy wtedy, gdy nie do końca zgadzamy się ze wzajemnym rozumieniem tego. Ja pamiętam, jak tę ustawę o finansowaniu kilka razy żeśmy tutaj, no wiele lat żeśmy ją stosowali. I się okazało po rzeczywiście objęciu władzy przez Prawo i Sprawiedliwość, ta definicja została właśnie zmieniona. Zostaliśmy postawieni przed faktem jako samorząd, że ona jest teraz zupełnie inaczej rozumiana. To, co kiedyś było oczywiste, że to jest zawarte, że takie zadania finansujemy z subwencji, takie nie z subwencji, okazało się, że nie, właśnie słownikowo patrząc, słownikowo, ale to wyszedł Pan Minister któryś publicznie i oświadczył, że słownikowo to my tylko dopłacamy. My nie finansujemy, tylko dopłacamy. Od dzisiaj tak będzie. No i tak zostało.

Radny Andrzej Kilijanek: To nie jest tak, że definicja subwencji powstała w 2015 roku. I dobrze o tym wiecie. Dziękuję.

Przewodniczący Rady Miejskiej Wrocławia Sergiusz Kmiecik:
Ogłaszam przerwę do godz. 17:30. Dziękuję.

Szanowni Państwo, wznawiam po przerwie posiedzenie LXXV sesji Rady Miejskiej Wrocławia.

4. Projekt uchwały zmieniającej uchwałę nr LXII/1620/22 Rady Miejskiej Wrocławia w sprawie budżetu Miasta na 2023 rok - druk nr 2086/23 (wraz z autopoprawką)

Skarbnik Miasta Marcin Urban: Panie Przewodniczący, Wysoka Rado. W zmianach do budżetu pierwszy punkt związany z rekompensatą, którą chcemy doprowadzić 132 700 000 PLN. No i właśnie, ta rekompensata, która, co prawda rekompensuje ubytek dochodów z podatku PIT. I tak powinno to być zasygnalizowane jako wpływ podatkowy, natomiast zostało to przekazane w formie subwencji ogólnej znowu, więc to jest trochę tak z tymi definicjami, że rzeczywiście ta subwencja oświatowa powinna być dotacją, tak już tak trochę nawiązując do naszej dyskusji, bo wtedy to rzeczywiście ten algorytm i ta intencja, która rzeczywiście idzie w kierunku takim, że to powinna być kwota wyliczalna na podstawie zupełnie niezależnych parametrów, to by było adekwatne. No, ale rzeczywiście ktoś nazwał to po prostu subwencją. Tu też, jak mówimy o tych dodatkowych uzupełnieniach, powinien to być po prostu podatek, wpływ podatkowy a nie subwencja, ale w takiej formule to zostało faktycznie przekazane do budżetu miasta. Z użytkowania wieczystego dodatkowo chcielibyśmy prosić o zapisanie 18 700 000 PLN. Mamy też lepsze wykonanie w podatku od nieruchomości 5 700 000 PLN. Korygujemy, jeśli chodzi o dochody, nie wpłyną już wszystkie dochody, te, które zaplanowaliśmy ze sprzedaży mienia, 40 000 000 PLN, tę kwotę poproszę o skorygowanie. Jeśli chodzi o kwestię dochodów, to dodatkowe środki jeszcze z tytułu parkowania w śródmiejskiej strefie parkowania dla Zarządu Dróg i Utrzymania Miasta, 4 140 000 PLN. Te środki pozostaną w ZDiUM-ie m.in. na konieczne dodatkowe wydatki związane z opłatami za energię elektryczną. Częściowo te środki też posłużą nam na uzupełnienie kwot związanych

z wynagrodzeniami.

Kolejna rzecz w ramach tych środków, którymi dysponujemy, możemy przekazać, o tym mówiłem przy prezentacji budżetu, dodatkowe środki dla wrocławskiego MPK. Częściowo Pani dyrektorka Paulina Tyniec uwolniła 4 500 000 PLN. Dodatkowo w ramach tych zmian udało nam się kwotę dodatkowo pozyskać 52 500 000 PLN. Łącznie 57 000 000 PLN jeszcze w tym roku chcielibyśmy przekazać do wrocławskiego MPK.

Mówiłem o oświacie. Oświata to jest ten drugi obszar, w którym w drugiej połowie roku zwiększamy. Tu dodatkowe środki właśnie na wynagrodzenia dla nauczycieli 23 000 000 PLN. To są nasze własne środki 23 330 000 PLN, jak również dodatkowa kwota 44 000 000 PLN na dodatkowe środki w ramach dotacji dla szkół, placówek prowadzonych przez inne osoby fizyczne, prawne, nie JST. Na to jest potrzebne zapewnienie dodatkowych środków. Wydatki związane z zakupem mediów, gospodarowania odpadami, tu dodatkowe środki 2 940 000 PLN. Chodzi o zasób mieszkaniowy.

W ramach całego roku mieliśmy zaplanowaną rezerwę na opłaty za energię elektryczną, media, ciepło, gaz. Udało nam się zaoszczędzić ponad 45 000 000 PLN. Tej kwoty nie musiałem uruchamiać. To są środki, dzięki którym no chociażby mogliśmy te dodatkowe środki zapewnić dla MPK. W ramach monitoringu inwestycji miejskich tu korygujemy o kwotę 9 000 000 PLN. Te kwoty równolegle będą zapisane w roku 2024 i w kolejnych latach prognozy. Jeszcze w ramach autopoprawki te dodatkowe zadania.

Dodatkowe dochody z tytułu najmu, dzierżawy, wpływów z czynszów 1 550 000 PLN. Te środki pozostawimy w zasobie na te bieżące, ważne wydatki remontowe, więc to te wydatki będą pokryte właśnie z tych środków. Otrzymaliśmy dodatkowe środki z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w ramach programu Dostępna Przestrzeń Publiczna. Tutaj dodatkowo ponad 791 000 PLN, dotacje celowe z budżetu państwa. Dodatkowe środki na działalność domów pomocy społecznej ponad 740 000 PLN. I również na zadania zlecone dotacje dla

ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi. Te środki w kwocie ponad 739 000 PLN również poprosimy o zapisanie jeszcze w ramach tego budżetu. I eksploatacyjne wydatki bieżące związane z gospodarką odpadami, dodatkowe środki 400 000 PLN. Utrzymanie infrastruktury, naprawy, dodatkowe 300 000 PLN infrastruktury miejskiej dla ZDiUM-u. To wszystko. Bardzo dziękuję. Proszę o przyjęcie tych zmian.

Opinie klubów:

– **Klub Radnych Platforma Obywatelska RP** – opinia pozytywna

– **Klub Radnych Forum Jacka Sutryka** – opinia pozytywna

– **Klub Radnych Prawa i Sprawiedliwości** – opinia pozytywna

– **Klub Radnych Nowa PL – Przewodniczący Piotr Uhle** - Panie Przewodniczący, Panie Prezydencie, Panowie Prezydenci, Wysoka Rado, drodzy Goście, drodzy Mieszkańcy. Trudno jest dawać pozytywną opinię do projektu uchwały, który wprowadza do budżetu miasta następne 3 000 000 PLN na propagandę w portalu i w gazetce Wrocław.pl. Wydaje nam się, że w sytuacji, w której wszędzie i przez wszystkie przypadki odmieniane jest to, jak w trudnej sytuacji budżetowej jesteśmy, że gdy oszczędzamy na imprezie sylwestrowej w Rynku, gdzie podnoszone są opłaty często do maksymalnych kwot, nie wypada, aby tego typu zapisy miały miejsce. Ja chciałbym serdecznie prosić, gdyby Pan Skarbnik jednak rozważył w drodze autopoprawki wycofanie tego punktu w projekcie uchwały zmieniającej budżet, wtedy bylibyśmy nawet skłonni poprzeć tego typu zapis. Natomiast tak, jak zresztą wielokrotnie z tej mównicy mówiłem, nie ma naszej zgody na to, żeby w trudnej sytuacji budżetowej przepalać nasze pieniądze, wszystkich wrocławian pieniądze na setki tysięcy nikomu niepotrzebnej tak naprawdę gazetki. Naprawdę, mieliśmy na tej prezentacji już wystarczająco zdjęć Pana prezydenta. Mieszkańcy nie muszą mieć tego w swoich skrzynkach pocztowych. Nasza opinia jest negatywna, chyba

że Pan skarbnik wykona gest i w drodze autopoprawki, usunie ten punkt. Dziękuję bardzo.

Opinie komisji:

- **Komisja Statutowa** – bez uwag
- **Komisja Budżetu i Finansów** - opinia pozytywna
- **Komisja Edukacji, Młodzieży i Sportu** - opinia pozytywna
- **Komisja Gospodarki Komunalnej i Inicjatyw Gospodarczych** -
opinia pozytywna
- **Komisja Kultury i Współpracy z Zagranicą** - opinia pozytywna
- **Komisja Zrównoważonego Rozwoju i Ochrony Środowiska** - opinia
pozytywna

Dyskusja:

Radny Andrzej Kilijanek: Szanowni Państwo, dzisiaj głosuję „za”, dlatego że jedna kontrowersyjna rzecz, o której mówimy już tak naprawdę od wielu lat, to trochę za mało, żeby negocjować całą resztę, która tam jest. A prawda jest taka, że środki były i będą wydawane na promocję, czy jak tam sobie nazwiemy. Pytanie tylko o proporcje. Mogą mi się one nie podobać, ale naprawdę tutaj ta poprawka jest kwestią, którą warto poprzeć, pomimo tych 3 000 000 PLN. Dziękuję bardzo.

Skarbnik Miasta Marcin Urban: Z tego, co pamiętam, to w ramach tych środków również są zabezpieczone środki potrzebne na remont tej kamienicy, w której ARAW w tej chwili ma swoją siedzibę. Więc część tych środków będzie nie tylko na promocję, ale też na wydatki remontowe. Jak dobrze pamiętam, około 600 000 czy 500 000 PLN z tej kwoty to kwota związana właśnie z tymi niezbędnymi zabezpieczeniami dachu remontowymi. To ma Pan mniej więcej proporcje.

Głosowanie w sprawie przyjęcia projektu uchwały – druk 2086/23

Wyniki głosowania: za – 29, przeciw – 5, wstrzymało się – 1

W wyniku głosowania **uchwała nr LXXV/1915/23** z dnia 23 listopada 2023 r. została przyjęta.

5. Projekt uchwały zmieniającej uchwałę nr LXII/1621/22 Rady Miejskiej Wrocławia w sprawie przyjęcia wieloletniej prognozy finansowej Miasta - druk nr 2087/23 (wraz z autopoprawką)

[red. – Zreferował Skarbnik Miasta Marcin Urban]

Opinie klubów:

- **Klub Radnych Platforma Obywatelska RP** – opinia pozytywna
- **Klub Radnych Forum Jacka Sutryka** – opinia pozytywna
- **Klub Radnych Nowa PL** – opinia negatywna
- **Klub Radnych Prawa i Sprawiedliwości** – opinia pozytywna

Opinie komisji:

- **Komisja Statutowa** – bez uwag
- **Komisja Budżetu i Finansów** - opinia pozytywna
- **Komisja Edukacji, Młodzieży i Sportu** - opinia pozytywna
- **Komisja Gospodarki Komunalnej i Inicjatyw Gospodarczych** -
opinia pozytywna
- **Komisja Kultury i Współpracy z Zagranicą** - opinia pozytywna
- **Komisja Zrównoważonego Rozwoju i Ochrony Środowiska** - opinia
pozytywna

Głosowanie w sprawie przyjęcia projektu uchwały – druk 2087/23

Wyniki głosowania: za – 29, przeciw – 5, wstrzymało się – 1

W wyniku głosowania **uchwała nr LXXV/1916/23** z dnia 23 listopada 2023 r. została przyjęta.

6. Projekt uchwały w sprawie wysokości stawek podatku od nieruchomości - druk nr 2088/23

Skarbnik Miasta Marcin Urban: Tak, jak już wskazywałem przy omawianiu budżetu na rok przyszły, te dochody związane z tą inflacyjną regulacją są uwzględnione w projekcie na przyszły rok. Niezwykle ważne dochody 67 000 000 PLN dodatkowo. I to jest ta kwota, która m.in. buduje tę nadwyżkę operacyjną, o której tyle dzisiaj mówiliśmy. A jednostkowo, i to też mówiłem, to nie są to znaczące obciążenia. Tak, żeby Państwu to przedstawić przy takim średnim mieszkaniu powiedzmy 55-metrowym, te dodatkowe roczne naliczenie to jest niecałe 13,5 złotego w skali roku, więc to nie są znaczące środki, tak jak powiedziałem, więc bardzo proszę o podjęcie i pozytywną tutaj decyzję i podjęcie tej uchwały. Dziękuję.

Opinie klubów:

- **Klub Radnych Platforma Obywatelska RP** – opinia pozytywna
- **Klub Radnych Forum Jacka Sutryka** – opinia pozytywna
- **Klub Radnych Nowa PL** – opinia pozytywna
- **Klub Radnych Prawa i Sprawiedliwości** – opinia negatywna

Opinie komisji:

- **Komisja Statutowa** – bez uwag
- **Komisja Budżetu i Finansów** – opinia pozytywna

- Komisja Gospodarki Komunalnej i Inicjatyw Gospodarczych -
opinia pozytywna

Głosowanie w sprawie przyjęcia projektu uchwały – druk 2088/23

Wyniki głosowania: za – 26, przeciw – 9, wstrzymało się – 0

W wyniku głosowania **uchwała nr LXXV/1917/23** z dnia 23 listopada 2023 r. została przyjęta.

**7. Projekt uchwały w sprawie wysokości stawek podatku
od środków transportowych - druk nr 2089/23**

Skarbnik Miasta Marcin Urban: Tu również regulacja inflacyjna. Dodatkowo chcielibyśmy wprowadzić odrębną stawkę dla autobusów z napędem elektrycznym wodorowym. To tu chodzi oczywiście o m.in. oczywiście o autobusy, które już są i będą oczywiście w świetle tych możliwości korzystania ze środków europejskich na ten zielony transport zeroemisyjny, więc chcemy wprowadzić preferencyjną stawkę dla takich autobusów na poziomie 25%. Tego wcześniej nie było. Mamy dwie stawki w zależności od ilości miejsc. Przy stawce 2000 rocznej za taki autobus będzie pobierany podatek roczny w wysokości 504 PLN. W przypadku autobusu z większą ilością miejsc ta kwota rośnie do 648 PLN. A podatek za normalny autobus nie niskoemisyjny to 2 628 PLN. Więc to jest takie novum w tej uchwale stawkowej. Proszę też wziąć pod uwagę, że te nowe stawki są na poziomie niższym o 30% średnio, niż te stawki maksymalne, które obowiązują. Tak że to jest rzecz ważna. Bardzo proszę o przyjęcie tej uchwały. Dziękuję.

Opinie klubów:

– Klub Radnych Platforma Obywatelska RP – opinia pozytywna

– Klub Radnych Forum Jacka Sutryka – opinia pozytywna

- **Klub Radnych Nowa PL** – opinia pozytywna
- **Klub Radnych Prawa i Sprawiedliwości** – bez opinii

Opinie komisji:

- **Komisja Statutowa** – bez uwag
- **Komisja Budżetu i Finansów** - opinia pozytywna
- **Komisja Gospodarki Komunalnej i Inicjatyw Gospodarczych** -
opinia pozytywna

Głosowanie w sprawie przyjęcia projektu uchwały – druk 2089/23

Wyniki głosowania: za – 26, przeciw – 1, wstrzymało się – 7

W wyniku głosowania **uchwała nr LXXV/1918/23** z dnia 23 listopada 2023 r. została przyjęta.

- 8. Projekt uchwały zmieniającej uchwałę nr XIII/316/19 Rady Miejskiej Wrocławia w sprawie zwolnień od podatku od nieruchomości budynków lub ich części podłączonych do instalacji fotowoltaicznej, kolektora słonecznego, pompy ciepła, rekuperatora lub gruntowego wymiennika ciepła - druk nr 2063/23 (wraz z autopoprawką)**

Skarbnik Miasta Marcin Urban: Zmiana techniczna, związana z wydłużeniem obowiązywania, możliwością korzystania z tej pomocy. Ponieważ jest to pomoc publiczna, ona jest regulowana rozporządzeniami Komisji Europejskiej. W momencie, kiedy zmieniają się terminy, one są regularnie przesuwane, wydłużane. Równolegle w uchwale musimy zapisać te nowe daty. Chodzi o okres obowiązywania do połowy przyszłego roku. Tak jest w tej i tak jest w tej kolejnej uchwale związanej z umarzaniem, odraczaniem na raty zobowiązań cywilnoprawnych. Więc od razu też i tę uchwałę zreferowałem. Dziękuję bardzo.

Opinie klubów:

- **Klub Radnych Platforma Obywatelska RP** – opinia pozytywna
- **Klub Radnych Forum Jacka Sutryka** – opinia pozytywna
- **Klub Radnych Nowa PL** – opinia pozytywna
- **Klub Radnych Prawa i Sprawiedliwości** – opinia pozytywna

Opinie komisji:

- **Komisja Statutowa** – bez uwag
- **Komisja Budżetu i Finansów** - opinia pozytywna
- **Komisja Gospodarki Komunalnej i Inicjatyw Gospodarczych** -
opinia pozytywna
- **Komisja Zrównoważonego Rozwoju i Ochrony Środowiska** - opinia
pozytywna

Głosowanie w sprawie przyjęcia projektu uchwały – druk 2063/23

Wyniki głosowania: za – 34, przeciw – 0, wstrzymało się – 0

W wyniku głosowania **uchwała nr LXXV/1919/23** z dnia 23 listopada 2023 r. została przyjęta.

- 9. Projekt uchwały zmieniającej uchwałę nr XLVII/1415/10 Rady Miejskiej Wrocławia w sprawie szczegółowych zasad, sposobu i trybu umarzania, odraczania lub rozkładania na raty spłaty należności pieniężnych mających charakter cywilnoprawny przypadających Gminie Wrocław lub jej jednostkom organizacyjnym oraz wskazania organu i osób do tego uprawnionych - druk nr 2064/23**

[red. – Zreferował Skarbnik Miasta Marcin Urban]

Opinie klubów:

- **Klub Radnych Platforma Obywatelska RP** – opinia pozytywna
- **Klub Radnych Forum Jacka Sutryka** – opinia pozytywna
- **Klub Radnych Nowa PL** – opinia pozytywna
- **Klub Radnych Prawa i Sprawiedliwości** – opinia pozytywna

Opinie komisji:

- **Komisja Statutowa** – bez uwag
- **Komisja Budżetu i Finansów** - opinia pozytywna

Głosowanie w sprawie przyjęcia projektu uchwały – druk 2064/23

Wyniki głosowania: za – 34, przeciw – 0, wstrzymało się – 0

W wyniku głosowania **uchwała nr LXXV/1920/23** z dnia 23 listopada 2023 r. została przyjęta.

[red. – W tym miejscu prowadzenie obrad przejęła Wiceprzewodnicząca Rady Miejskiej Wrocławia Ewa Wolak]

- 10. Projekt uchwały w sprawie zapewnienia warunków do osiedlenia się we Wrocławiu rodzinie repatriantów z Republiki Kazachstanu**
- **druk nr 2037/23**
- 11. Projekt uchwały w sprawie zapewnienia warunków do osiedlenia się we Wrocławiu rodzinie repatriantów z Republiki Kazachstanu**
- **druk nr 2038/23**

- 12. Projekt uchwały w sprawie zapewnienia warunków do osiedlenia się we Wrocławiu rodzinie repatriantów z Republiki Kazachstanu - druk nr 2039/23**
- 13. Projekt uchwały w sprawie zapewnienia warunków do osiedlenia się we Wrocławiu rodzinie repatriantów z Republiki Kazachstanu - druk nr 2040/23**
- 14. Projekt uchwały w sprawie zapewnienia warunków do osiedlenia się we Wrocławiu rodzinie repatriantów z Republiki Kazachstanu - druk nr 2041/23**

Sekretarz Miasta Włodzimierz Patalas: Pani Przewodnicząca, Wysoka Rado. Kierujemy do Państwa kolejne zaproszenia repatriantów z Kazachstanu. Skierowaliśmy do właściwej Komisji Spraw Społecznych, Osiedli i Partycypacji wnioski do zaproszenia pięciu rodzin. Komisja zaopiniowała pozytywnie, i na tych komisjach, w których braliśmy udział, były również pozytywne opinie. Struktura tych rodzin, które mamy zaprosić w najbliższym czasie, bo są dwie rodziny dwuosobowe, trzy rodziny czteroosobowe, w sumie więc jest to 16 osób. Jak zwykle zostały zabezpieczone dla tych repatriantów środki w budżecie miasta na lata 2024-25, pomimo że dzisiaj już tę uchwałę Państwo przyjmiecie prawdopodobnie pozytywnie, to jednak przyjazd jest dość skomplikowany tych rodzin, bo oni muszą po prostu pewne sprawy załatwić w tych miejscowościach skąd pochodzą. A jednocześnie na podstawie tych uchwał, które Państwo przyjmujecie, konsul wydaje wizy krajowe do ich przyjazdów do naszego kraju. Jednocześnie, jeżeli te uchwały będą pozytywne, zwrócimy się do Pana Wojewody o środki na remont mieszkań. Już od kilku lat te środki rzeczywiście pochodzą od Pana Wojewody. I tak, jak są wyliczone wg biegłych ile taki remont kosztuje, tyle pieniędzy oczywiście otrzymujemy. Tak dla informacji na zakończenie, chciałem Państwu powiedzieć, że pierwsze zaproszenia były w 2002 roku. I biorąc pod uwagę

te lata, również uwzględniając te uchwały, które dzisiaj Państwu przedstawiłem, to 121 rodzin przyjechało do Wrocławia. To jest 319 osób, a Rada Miejska Wrocławia podjęła 117 uchwał. To wszystko. Dziękuję.

Opinie klubów: (do pięciu projektów uchwał)

- **Klub Radnych Platforma Obywatelska RP** – opinia pozytywna
- **Klub Radnych Forum Jacka Sutryka** – opinia pozytywna
- **Klub Radnych Nowa PL** – opinia pozytywna
- **Klub Radnych Prawa i Sprawiedliwości** – opinia pozytywna

Opinie komisji: (do pięciu projektów uchwał)

- **Komisja Statutowa** – bez uwag
- **Komisja Spraw Społecznych, Osiedli i partycypacji** – opinia pozytywna
- **Komisja Budżetu i Finansów** – opinia pozytywna
- **Komisja Gospodarki Komunalnej i Inicjatyw Gospodarczych** – opinia pozytywna

Głosowanie w sprawie przyjęcia projektu uchwały – druk 2037/23

Wyniki głosowania: za – 34, przeciw – 0, wstrzymało się – 0

W wyniku głosowania uchwała nr LXXV/1921/23 z dnia 23 listopada 2023 r. została przyjęta.

Głosowanie w sprawie przyjęcia projektu uchwały – druk 2038/23

Wyniki głosowania: za – 34, przeciw – 0, wstrzymało się – 0

W wyniku głosowania **uchwała nr LXXV/1922/23** z dnia 23 listopada 2023 r. została przyjęta.

Głosowanie w sprawie przyjęcia projektu uchwały – druk 2039/23

Wyniki głosowania: za – 34, przeciw – 0, wstrzymało się – 0

W wyniku głosowania **uchwała nr LXXV/1923/23** z dnia 23 listopada 2023 r. została przyjęta.

Głosowanie w sprawie przyjęcia projektu uchwały – druk 2040/23

Wyniki głosowania: za – 33, przeciw – 0, wstrzymało się – 0

W wyniku głosowania **uchwała nr LXXV/1924/23** z dnia 23 listopada 2023 r. została przyjęta.

Głosowanie w sprawie przyjęcia projektu uchwały – druk 2041/23

Wyniki głosowania: za – 34, przeciw – 0, wstrzymało się – 0

W wyniku głosowania **uchwała nr LXXV/1925/23** z dnia 23 listopada 2023 r. została przyjęta.

- 15. Projekt uchwały w sprawie zasad i kryteriów wynajmowania lokali mieszkalnych lub budynków mieszkalnych jednorodzinnych przez osobę fizyczną z zasobu społecznej agencji najmu (SAN) - druk nr 2062/23**

Dyrektor Departamentu Spraw Społecznych Bartłomiej

Świerczewski: Pani Przewodnicząca, szanowni Państwo, zostałem poproszony przez Pana wiceprezydenta Ciążyńskiego o zreferowanie tego punktu. Przedkładany, Szanowni Państwo, projekt uchwały w sprawie zasad i kryteriów wynajmowania lokali mieszkalnych lub budynków mieszkalnych jednorodzinnych przez osobę fizyczną z Zasobu Społecznej Agencji Najmu. Otwieramy tym samym, szanowni Państwo, proces, który doprowadzi do

powstania SAN we Wrocławiu. SAN jest podmiotem, który, po pierwsze, wprowadzony jest przez organizację pozarządową. Organizację pozarządową, która zostanie wybrana w konkursie, który dopiero przed nami w 2024 roku. Po drugie, pozyskuje mieszkania z rynku pierwotnego lub wtórnego. Po trzecie, zawiera wieloletnią umowę najmu z lokatorami spełniającymi kryteria wskazane przez Radę Miejską właśnie w tej uchwale, o której w tej chwili opowiadam. Po czwarte, dba o zasób mieszkaniowy będący w jego zarządzie. Gmina natomiast wnioskuje do Banku Gospodarstwa Krajowego o pieniądze na dofinansowanie czynszów w zasobie SAN. Dzięki temu dofinansowaniu możemy obniżyć stawki czynszu w mieszkaniach w zasobie SAN nawet około 600 PLN. Po piąte, SAN to kolejny obok Gminnej Bazy Lokalowej, TBS-ów, SIM-ów i najmów prywatnych sposób na pozyskanie mieszkania dla niektórych grup mieszkańców. Po szóste, szanowni Państwo, kryteria. Do kogo kierowany jest ten projekt uchwały? Kierowany jest do mieszkańców Wrocławia, czyli do osób, które wiążą z gminą miejsce zamieszkania i centrum życiowe. Po drugie, to są osoby, które płacą podatki we Wrocławiu, czyli rozliczają swoje PIT-y we Wrocławiu. Dodatkowo są to osoby, które spełniają odpowiednie, opisane zresztą dokładnie w uchwale warunki związane z zarobkami. Premiowane są osoby, które posiadają co najmniej jedno i więcej dzieci. Są to osoby legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności. Są to osoby wychowankowie placówek opiekuńczo-wychowawczych albo rodzinnych form pieczy zastępczej. Są to osoby dotknięte przemocą domową. Są to wreszcie osoby, premiowane są osoby, które ukończyły 60 rok życia. Po siódme, czy warto przyjąć ten projekt uchwały? Naszym zdaniem warto. Najemcy otrzymają dzięki temu stabilny, wieloletni, maksymalnie pięcioletni okres wynajmu gwarantowany przez gminę Wrocław, gwarantowany przez dopłaty z BGK. W cenie czynszu o około 20% nawet niższej niż ceny rynkowe. Warto, szanowni Państwo, pochylić się po te pieniądze dostępne dla gminy i dla mieszkańców z BGK. Warto ulżyć, szanowni Państwo, mieszkańcom, szczególnie tym dotkniętym

luką czynszową i dlatego bardzo proszę o pozytywne przyjęcie i zaopiniowanie tego projektu uchwały. Dziękuję bardzo.

Opinie klubów:

- **Klub Radnych Platforma Obywatelska RP** – opinia pozytywna
- **Klub Radnych Forum Jacka Sutryka** – opinia pozytywna
- **Klub Radnych Nowa PL** – opinia pozytywna
- **Klub Radnych Prawa i Sprawiedliwości** – opinia pozytywna

Opinie komisji:

- **Komisja Statutowa** – bez uwag
- **Komisja Gospodarki Komunalnej i Inicjatyw Gospodarczych** -
opinia pozytywna

Dyskusja:

Radny Robert Grzechnik: Szanowni Państwo, w mieście, w którym mamy 32 000 mieszkań komunalnych, Państwo chcecie, aby miasto wynajmowało od deweloperów mieszkania i podnajmowało je dalej. I, żeby to robiła jeszcze organizacja pozarządowa, podczas gdy mamy wiele tysięcy urzędników, nikt nie jest w stanie tego zrobić. Nie wiem, czy Państwo widziecie ten absurd, czy tylko ja to widzę. Chciałem też powiedzieć, że te pieniądze, które będą pochodziły z BGK, także tak samo jak te 500 000 PLN, które miasto będzie płaciło za tę inicjatywę, będą pochodziły z pieniędzy podatników. SAN, szanowni Państwo, to nie jest społeczna agencja najmu, to jest sprytny angaż naszych. Życie jak bajka dla wybranych, a reszta niech płaci podatki i prosi o dofinansowanie. Ja nie mogę się zgodzić z taką polityką, dlatego będę głosował przeciwko. Dziękuję.

Radny Michał Kurczewski: Pytanie do Pana dyrektora, czyli będziemy mieli organizację pozarządową, która się będzie kreować operatorem, że tak powiem, tego. Pytanie, bo trzeba skonfigurować, zdaje się, żeby nie trzeba było później np. aneksować umów, czyli fundacja dajmy na to podpisze umowy z określonymi właścicielami nieruchomości na 5 lat. Czyli rozumiem, że ta fundacja przez 5 lat będzie tym operatorem? Czyli to tak jest konfigurowane? A jakie będą możliwości weryfikowania działań tej fundacji? Bo to są publiczne środki, które będą, jakby przekazywane do organizacji. Dziękuję.

Radny Michał Młyńczak: Ja proszę o informację, w jakim trybie dokonany zostanie wybór tej organizacji pozarządowej, która miałaby być operatorem tego programu.

Radny Piotr Uhle: Teraz w swoim imieniu, nie w imieniu Klubu. Ja cieszę się, że miasto dostrzega problem wysokości czynszów na rynku najmu. Wydaje mi się, że oczywiście skala tej interwencji będzie dla rynku nieodczuwalna, bo to jest skala mikro. To, czego wydaje mi się, że w znacznej mierze oczekiwaliby mieszkańcy, to jest przyspieszenie decyzji, które zwiększają podaż na rynku, szczególnie pierwotnym, ponieważ w ciągu ostatnich lat znacznie wydłużył się czas oczekiwania na pozwolenie na budowę. Znacznie wydłużył się czas negocjacji dotyczących partycypacji w trybie art. 16 ustawy o budownictwie. I dopiero teraz nadrabiamy kwestie dotyczące podaży nieruchomości ze strony miasta. Jak wiemy, tutaj poza KOWR-em, to miasto jest jeden z największych graczy. W związku z tym, poza wartościową, którą my doceniamy, inicjatywą, liczymy tutaj, uśmiechamy się w kierunku Pana dyrektora i Pana prezydenta Mazura. Liczymy tutaj jednak na nieco bardziej systemowe działania, ze względu na to, że tutaj działają dużo większe i silniejsze mechanizmy, niż tego typu interwencja, którą, jeszcze raz podkreślę, oceniam pozytywnie. Dziękuję bardzo.

Radny Dominik Kłosowski: Panie Przewodniczący, szanowni Państwo, ja uważam, że każda forma ulżenia mieszkańcom, którzy nie mają tak zasobnego portfela, jakby chcieli mieć i doprowadzenie do tego, żeby mogli godnie mieszkać we Wrocławiu, jest bardzo ważna. Dlatego, że szanowni Państwo, wysokość najmu mieszkań na wolnym rynku to czasami przekracza możliwości dochodowe mieszkańców. Do tego dochodzą jeszcze różnego rodzaju świadczenia zdrowotne, opiekunki dla dzieci itd. I okazuje się, że ludzie, którzy chcieliby we Wrocławiu założyć rodziny, nie mają takiej możliwości. SAN-y wychodzą naprzeciwko osobom, które są mniej majątne. Spróbujemy tej formy, która sprawdziła się już w Polsce, w innych miastach, wprowadzić tutaj we Wrocławiu. Chcemy doprowadzić do tego, żeby za pośrednictwem miasta, z gwarancją miasta można było obniżyć czynsz za wynajem mieszkań około 20, 25%. To się przekłada na konkretną sumę około, około 600 PLN. SAN-y mają kilka zalet. Pozyskują mieszkania z rynku, zawiera się wieloletnią umowę najmu z lokatorami. Jest to gwarantowane przez miasto. No i dbamy o zasób mieszkaniowy, który, który w tym zarządzie będzie. Tutaj również pozyskamy środki z Banku Gospodarstwa Krajowego na tą inwestycję, inwestycje, kapitał społeczny. Bo, tak, jak powiedziałem na początku, każda forma ulgi dla osób, które chcą się usamodzielnąć, chcą mieć swoje mieszkanie jest ważna. Mamy we Wrocławiu TBS-y. One działają z dobrym skutkiem, ale chcemy troszeczkę rozszerzyć tą możliwość pozyskania mieszkań. Bo sami Państwo doskonale wiecie, jakie są koszty zakupu mieszkania. A są ludzie, którzy mniej zarabiają i chcieliby normalnie funkcjonować, nie wszystkich na to stać i nie chcą sobie zakładać pętli na szyję, pętli kredytowej. Jeżeli jeszcze mogliby założyć sobie tę pętlę. Czasami jest problem, z reguły jest problem ze zdolnością kredytową. Dlatego ja będę głosował „za”. Uważam, że to jest bardzo dobry pomysł. Pomysł Bartka Ciążyńskiego, który chcemy we Wrocławiu wdrożyć. Tak że bardzo Państwu Radnym polecam. Uważam, że jest to bardzo dobre rozwiązanie na pozyskanie dodatkowych miejsc do mieszkania we Wrocławiu. Dziękuję.

Radny Andrzej Kilijanek: Właśnie się dowiedziałem, że Pan Wiceprezydent Ciążyński w Banku Gospodarstwa Krajowego załatwił nam taki program. Ciekawe. Szanowni Państwo, to jest program, krótko mówiąc, bardziej socjalny niż mający rozwiązać jakiekolwiek problemy z mieszkalnictwem. I tak proszę go w ten sposób traktować. Będziemy głosowali dzisiaj za tym programem, dlatego że nie chcemy, aby Wrocław był wyłącznie miastem dla bogatych. I to jest jeden z takich przykładów, gdzie uda nam się wspólnymi siłami to zrealizować, przynajmniej dla może kilkuset rodzin. Natomiast jeśli chodzi o kwestie wynajmu mieszkań, czy młody człowiek chciałby mieć własne mieszkanie? Pewnie, że by chciał. Czy chciałby mieć kredyt na 30 lat? Jeżeli byłoby to możliwe, to oczywiście nie. I dzisiaj ja się wcale nie dziwię, że takie programy powstają, ale padło tutaj hasło tej mitycznej, to jest fakt, potrzebie podaży mieszkań. To jest zupełnie inny problem, bo przypomnijmy, że na kwestie czynszu, chociażby w ostatnich latach we Wrocławiu wpłynął choćby napływ uchodźców z Ukrainy. Ja jestem osobą, która nie chce mieć kredytu, która wynajmuje mieszkania we Wrocławiu. I mi z dnia, z dnia na dzień się okazało, że będę miał dwukrotnie wyższy czynsz za najem mieszkania, dlatego że się diametralnie zmieniły warunki po wybuchu wojny na Ukrainie. Musimy brać to wszystko pod uwagę. I to jest, uważam, jeden z takich tematów, gdzie nie powinniśmy się kłócić, a uczciwie przedstawiać sytuację i robić swoje. Dziękuję bardzo.

Radny Piotr Maryński: Chciałbym dopytać o taki detal związany z oceną i preferencjami dotyczącymi programu. Pytanie, czy to jest jakby z góry ustalone, czy to jest pomysł tutaj nasz, lokalny, jeżeli chodzi o kwestię, jeżeli dobrze zrozumiałem, kwestię, że rodziny, czy też rodziny właśnie, pytanie, czy rodziny, czy też osoby z dziećmi? Jak to będą miały preferencje? Jeżeli dobrze zrozumiałem, to prosiłbym o jakby uzupełnienie, czy to jest jakby w założeniu tego programu, czy to jest jakby tutaj nasz pomysł na ten program? Dziękuję.

Radna Magdalena Razik-Trziszka: Chciałam dopytać wnioskodawcy, w jakim trybie zostanie wyłoniona organizacja, która będzie operatorem tego programu oraz dlaczego nie może być to Urząd Miasta, bądź jednostka zależna od urzędu, bądź spółka, której miasto jest w 100% właścicielem?

Radny Bohdan Aniszczyk: Szanowni Państwo, jestem strasznie zbudowany, że wreszcie zaczynamy rozmawiać o strasznie poważnym problemie. Co prawda jest sytuacja dość dziwna, bo możliwość SAN-u, która istnieje już od dobrych paru lat, wreszcie we Wrocławiu też może mieć miejsce. Że jest to roślinka młoda, to również tu tak enigmatycznie Dominik powiedział, jest kilka miast w Polsce, które już to ćwiczą. I to jest właśnie prawda, że kilka. Nie wiem, czy kilkanaście, chyba nie, ale kilka na pewno. Jest to przewidziane właśnie w ustawie. I na moje, przepraszam, takie długoletnie już doświadczenie, ja pamiętam rozmowy ze Sławkiem Najnigerem, który był swego czasu szefem tego urzędu mieszkalnictwa, czyli tej, takiego ministerstwa, które zajmowało się właśnie regulowaniem budownictwa mieszkaniowego, komunalnego szczególnie, że jest to skomplikowany mechanizm. Ten rynek jest bardzo skomplikowany. I on ma w różnych segmentach różne narzędzia, trzeba stosować. I on miał właśnie tą dużą lukę w takiej, można powiedzieć, nie najbiedniejszych, bo tych to, przepraszam, MOPS próbuje zawsze jakoś ogarniać. Tych trochę bogatszych itd. więc między tymi najbiedniejszymi i tymi już trochę zasobniejszymi jest duża luka, w której nie ma perspektyw właściwie. No i to właśnie jest taka sytuacja, w której niektóre miasta, pamiętam taką wizytę w Charlotte, gdzie oni się chwalili, że są miastem dla bogatych. Dla biednych oni robili wszystko, żeby oni się wyprowadzali, po prostu, żeby im nie było wygodnie w tym mieście. My na szczęście próbujemy jednak wszystkich jakoś tam w ten sposób zadowalać. Bo np. jest grupa ludzi, którzy posiadają mieszkania, ale się boją je wynająć sami. I agencja najmu jest m.in. dla takich. I te znane mi przykłady w Warszawie i gdzieś tam pod Warszawą, jeszcze gdzieś w Kielcach, wskazują, że ludzie sami oddają swoje zasoby właśnie w takie ręce, żeby mieć gwarancję, że jak ten lokator

się nie wywiąże, to on nie ma problemu, tylko instytucja, która od niego to mieszkanie, że tak powiem, pożyczyła czy wynajęła, czy coś, z tym trudnym lokatorem, bo o takich trudnych lokatorach rozmawiamy, będzie miała problem. A więc to jest jedno z narzędzi, drobnych narzędzi, do próby złapania również szansy dla tych, którzy na tym rynku są jednak wykluczani, po prostu z różnych powodów oczywistych. I próbuje łapać system te sytuacje, w których właściciele nawet mieszkań nie bardzo chcą, że tak powiem, nie bardzo wiedzą, co z nimi zrobić i chcą je właśnie nie komercyjnie wynająć, tylko jednak może jakoś społecznie bardziej. Małe narzędzie, ale dajmy mu szansę. Dziękuję.

Radny Robert Grzechnik: ad vovem Ja na koniec już podsumowując. Jeżeli chcecie Państwo ulżyć mieszkańcom, tak jak to było zostało tutaj powiedziane, to powiedzcie mi Państwo, dlaczego przed chwilą przegłosowaliście podwyżkę podatku od nieruchomości dla tychże mieszkańców? Dziękuję, to wszystko.

Dyrektor Departamentu Spraw Społecznych Bartłomiej

Świerczewski: Szanowni Państwo, w tym swoim krótkim wystąpieniu ja starałem się to zaznaczyć. My nie mówimy o tym, że podmiot, który będzie prowadził SAN będzie wynajmował od deweloperów. Mówimy o tym, że może wynajmować od deweloperów albo od osób prywatnych. Chodzi nam o to, że może wynajmować albo na rynku pierwotnym albo na rynku wtórnym. To są de facto dwie na pewno możliwości, które w tym projekcie istnieją. Dalej, Pan Radny Kilijanek mówił o projekcie socjalnym. Trochę kontynuując tę wypowiedź Bohdana Aniszczyka, trochę tak, trochę nie. To znaczy, jednak musimy zwrócić uwagę na to, że uchwała, jako jedno z kryteriów, cytowanych zresztą za ustawą, tam jest mowa o średnim miesięcznym wynagrodzeniu, nie najniższym, czyli tak naprawdę ustawa troszeczkę za nas reguluje do kogo ten program jest adresowany. Luka czynszowa, szanowni Państwo, ja zacytuję, powiedzmy regułkę z portalu Money.pl "Pojęcie luki czynszowej dotyczy sytuacji, w której wysokość

osiąganych dochodów jest zbyt niska, aby zakupić mieszkanie, finansując go np. kredytem hipotecznym lub wynająć po cenach rynkowych. Z drugiej strony dochody te są zbyt duże, aby zakwalifikować się na przydział mieszkania komunalnego". W dużym skrócie mówiąc, to jest właśnie ta grupa osób, do których my chcemy skierować ten projekt. Skala. I tutaj w projekcie uchwały w taki sposób myśleliśmy, że jeżeli chcemy zacząć to we Wrocławiu, to chcemy zacząć od liczby 100 mieszkań. Czy można więcej? Poznań ma takich mieszkań prawie 300, czyli można. Organizacja pozarządowa. Ustawa bardzo mocno określa, kto może prowadzić SAN. I daję dwie możliwości: albo spółka miejska albo właśnie organizacja pozarządowa. Naszym zdaniem ta próba, którą podejmujemy, czy będziemy podejmowali w 2024 roku znalezienia organizacji pozarządowej, jest próbą, która, naszym zdaniem, może być tańsza niż prowadzenie tego przez specjalnie powołaną w tym celu spółkę, która musi mieć specjalnie skodyfikowane te wszystkie elementy wpisane w ustawie itd. Czy nam się to uda? Tego nie wiemy. To jest tak naprawdę kontekst konkursu, o którym za chwilę powiem dla organizacji pozarządowej, wybrania takiej organizacji pozarządowej, bo taką możliwość daje ustawa. No i jeżeli jest organizacja pozarządowa, która jest zdeterminowana i ma wiedzę, jak to robić, naszym zdaniem, robi to dobrze. To jest jakby wniosek po tym, jak my współpracujemy z różnymi organizacjami pozarządowymi. Za chwilę o tej polityce współpracy z organizacjami będzie opowiadała Pani dyrektorka Bernacka. Taki mamy wniosek. I też uważamy, że te zadania, które są realizowane przez organizacje pozarządowe, w wielu wypadkach one są po prostu robione lepiej, dlatego chcemy w ten sposób spróbować. Czy znajdziemy taką organizację pozarządową? Tego nie wiem, bo konkurs dopiero przed nami. Mamy nadzieję, że tak. Kolejna rzecz, organizacje pozarządowe. No właśnie, wybór następuje na podstawie ustawy o pożytku i wolontariacie. My jako gmina Wrocław będziemy ogłaszać konkurs, tak jak mówiłem, zrobimy to w 2024 roku, o ile Państwo przyjmiecie tę uchwałę, bo ona tak naprawdę określa kryteria, na podstawie której potem SAN

może funkcjonować. Ogłosimy konkurs na podstawie tej ustawy i wybierzemy organizację pozarządową. Mamy nadzieję, że taką organizację znajdziemy do prowadzenia takiej działalności. Było pytanie Pana radnego Maryńskiego. W uchwale mówimy o osobach i gospodarstwach domowych, nie o rodzinach. Mówimy o osobach i gospodarstwach domowych. To są jakby kryteria, które tam się pojawiają. Tam są dzieci, tam jest kwestia niepełnosprawności, tam są osoby z pieczy zastępczej itd. itd. No i wreszcie sprawozdania. Sprawozdania organizacji pozarządowej. To jest ten standardowy mechanizm, za pomocą którego my sprawdzamy, jakie jest realizowane powierzone przez gminę zadanie dla organizacji pozarządowej. Te sprawozdania są wiedzą publicznie dostępną. I w sytuacjach takich, kiedy coś dzieje się nie tak, to my też mamy możliwość skontrolowania, czy ta dana umowa jest realizowana zgodnie z warunkami opisanymi w warunkach konkursowych. Chyba na wszystkie pytania odpowiedziałem. Bardzo dziękuję.

Głosowanie w sprawie przyjęcia projektu uchwały – druk 2062/23

Wyniki głosowania: za – 31, przeciw – 1, wstrzymało się – 3

W wyniku głosowania **uchwała nr LXXV/1926/23** z dnia 23 listopada 2023 r. została przyjęta.

16. Projekt uchwały w sprawie utworzenia Szkoły Podstawowej nr 60 we Wrocławiu przy ul. Cynamonowej 40 i nadania statutu - druk nr 2066/23

Dyrektor Departamentu Edukacji Jarosław Delewski: Pani Przewodnicząca, Panowie Prezydenci, Szanowni Państwo. Bardzo Państwa proszę o podjęcie uchwały i utworzenie nowej szkoły nr 60. Od 1 września będzie ona funkcjonowała w budynku nowo wybudowanego Zespołu Szkolno-Przedszkolnego przy ulicy Cynamonowej. Potrzebujemy tej uchwały tak szybko, jak to robimy zwykle przy tworzeniu nowych szkół,

żeby można było ogłosić konkurs na dyrektora, który będzie się zajmował znalezieniem nauczycieli do tej placówki, skompletowaniem wyposażenia, tak, żeby mogła być ona przygotowana najpierw do rekrutacji, a potem do przyjęcia pierwszych uczniów od 1 września przyszłego roku. Dziękuję.

Opinie klubów:

- **Klub Radnych Platforma Obywatelska RP** – opinia pozytywna
- **Klub Radnych Forum Jacka Sutryka** – opinia pozytywna
- **Klub Radnych Nowa PL** – opinia pozytywna
- **Klub Radnych Prawa i Sprawiedliwości** – opinia pozytywna

Opinie komisji:

- **Komisja Statutowa** – bez uwag
- **Komisja Edukacji, Młodzieży i Sportu** – opinia pozytywna

Dyskusja:

Radny Andrzej Kilijanek: W tym chciałbym przypomnieć, że szkoła przy ulicy Cynamonowej została wybudowana na terenie przekazanym przez KZN. A ten przypadek został nazwany modelowym przykładem współpracy Rządu i Samorządu. Tak że mam nadzieję, że jeszcze niejednymi takimi inwestycjami będziemy mogli się pochwalić w przyszłości. Dziękuję.

Radna Magdalena Razik-Trziszka: Bardzo potrzebna, bardzo oczekiwana, bardzo wyczekiwana inwestycja na północy miasta na osiedlu Lipa Piotrowska. Obok Widawa, Świniary. Budownictwo deweloperskie, które atrakcyjnością cenową ściągnęło tak naprawdę bardzo dużo młodych rodzin, które mają dzieciaki w wieku żłobkowym, szkolnym, przedszkolnym. Mam nadzieję, że odciąży to szkołę. Na pewno odciąży szkołę na Osobowicach, 50-tkę, 20-stkę, tylko wszyscy drżymy o to, czy będzie miał

tam kto uczyć. Ponieważ wszystkie szkoły i placówki edukacyjne na obrzeżach Wrocławia niestety cierpią z powodu stosunkowo małej atrakcyjności zarobkowania jeszcze w stosunku do gmin wiejskich, którymi są oczywiście otoczone. Mam nadzieję, że nowy dyrektor bądź dyrektorka podoła wyzwaniu i szkoła we wrześniu ruszy oraz przedszkole oczywiście, ruszy z impetem. Dziękuję.

Radny Jarosław Krauze: Panie Dyrektorze, chciałem zapytać, czy na Cynamonowej ten grunt, na którym wybudowaliśmy placówkę oświatową, dostaliśmy jako darowiznę, a na Zwycięskiej musieliśmy zapłacić?

Dyrektor Departamentu Edukacji Jarosław Delewski: Na Cynamonowej pozyskaliśmy, Prezydent pozyskał na cel publiczny. Na Zwycięskiej kupiliśmy od Wojska.

Głosowanie w sprawie przyjęcia projektu uchwały – druk 2066/23

Wyniki głosowania: za – 35, przeciw – 0, wstrzymało się – 0

W wyniku głosowania **uchwała nr LXXV/1927/23** z dnia 23 listopada 2023 r. została przyjęta.

17. Projekt uchwały w sprawie zamiaru przeniesienia siedziby Przedszkola nr 100 przy ul. Dekarskiej 3 we Wrocławiu - druk nr 2067/23

Dyrektor Departamentu Edukacji Jarosław Delewski: Rozwiewając obawy Pani Radnej Razik-Trziszki, poproszę Państwa o przeniesienie Przedszkola nr 100 z ulicy Dekarskiej do tego nowego Zespołu Szkolno-Przedszkolnego. I tym sposobem wyprowadzimy jednooddziałowe malutkie przedszkole z budynku, którego remont jest w tej chwili nieopłacalny. No i zapewnimy przynajmniej obsadę na jedną grupę w tym przedszkolu. Dziękuję.

Opinie klubów:

- **Klub Radnych Platforma Obywatelska RP** – opinia pozytywna
- **Klub Radnych Forum Jacka Sutryka** – opinia pozytywna
- **Klub Radnych Nowa PL** – opinia pozytywna
- **Klub Radnych Prawa i Sprawiedliwości** – opinia pozytywna

Opinie komisji:

- **Komisja Statutowa** – bez uwag
- **Komisja Edukacji, Młodzieży i Sportu** - opinia pozytywna

Dyskusja:

Dyrektor Departamentu Edukacji Jarosław Delewski: Panie Przewodniczący, bardzo mi przykro, ale nie umiem odpowiedzieć na to pytanie. Nie uczestniczyłem, to nie jest poziom mój do prowadzenia tego typu negocjacji. Ale sądzę, że na pewno podejmowaliśmy próby przejęcia tego...

Dyrektor Departamentu Nieruchomości Jan Bujak: Pani Przewodnicząca, Panie Przewodniczący, Szanowni Państwo, kupiliśmy od Agencji Mienia Wojskowego z bonifikatą, ale chyba kosztowało nas to ponad 3 000 000 PLN.

Głosowanie w sprawie przyjęcia projektu uchwały – druk 2067/23

Wyniki głosowania: za – 34, przeciw – 0, wstrzymało się – 0

W wyniku głosowania **uchwała nr LXXV/1928/23** z dnia 23 listopada 2023 r. została przyjęta.

- 18. Projekt uchwały w sprawie nadania imienia Szkole Podstawowej nr 27 w Zespole Szkolno-Przedszkolnym nr 10 we Wrocławiu przy ul. Rumiankowej 34 - druk nr 2068/23**

Dyrektor Departamentu Edukacji Jarosław Delewski: Pani

Przewodnicząca, Panie Prezydencie, Szanowni Państwo. Proszę o zgodę na nadanie Szkole Podstawowej przy ulicy Rumiankowej imienia Wisławy Szymborskiej. Zgodnie z procedurą opisaną w prawie oświatowym trwał roczny proces wyłonienia patronki szkoły i dyrekcja szkoły zwróciła się do nas po zasięgnięciu opinii Rady Pedagogicznej, Rady Rodziców, Samorządu Uczniowskiego z prośbą o to, żebym Wysokiej Radzie przedstawił taką propozycję szkoły.

Opinie klubów:

- **Klub Radnych Platforma Obywatelska RP** – opinia pozytywna
- **Klub Radnych Forum Jacka Sutryka** – opinia pozytywna
- **Klub Radnych Nowa PL** – opinia pozytywna
- **Klub Radnych Prawa i Sprawiedliwości** – opinia pozytywna

Opinie komisji:

- **Komisja Statutowa** – bez uwag
- **Komisja Edukacji, Młodzieży i Sportu** – opinia pozytywna

Głosowanie w sprawie przyjęcia projektu uchwały – druk 2068/23

Wyniki głosowania: za – 33, przeciw – 0, wstrzymało się – 0

W wyniku głosowania **uchwała nr LXXV/1929/23** z dnia 23 listopada 2023 r. została przyjęta.

- 19. Projekt uchwały w sprawie „Aktualizacji założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla obszaru Gminy Wrocław” - druk nr 2065/23**

Dyrektorka Wydziału Klimatu i Energii Małgorzata Brykarz:

[red. – W trakcie swojego wystąpienia Dyrektorka posiłkowała się prezentacją multimedialną] Pani Przewodnicząca, Panie Prezydencie, Panie i Panowie Radni. Prawo energetyczne nakłada na prezydenta, wójta, burmistrza obowiązek opracowania projektu założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i gaz dla obszaru gminy. Dokument jest sporządzany w cyklu 15-letnim, a uaktualniany co 3 lata. W listopadzie 2019 roku projekt założeń na lata 2022–2035 został przez Państwa przyjęty. A dzisiaj zwracam się do Państwa z prośbą o przyjęcie uchwały dokonującej jej aktualizację. Zakres dokumentu jest ściśle określony w przepisach i obejmuje analizę potrzeb energetycznych miasta, analizę pracy systemów i planów rozwoju przedsiębiorstw energetycznych, analizę kierunków rozwoju miasta, zmian zapotrzebowania do roku 2037, określenie stanu i działań służących efektywności energetycznej, potencjał OZE, a także analizę współpracy z gminami sąsiednimi. Podczas wczorajszego posiedzenia Komisji Gospodarki Komunalnej i Inicjatyw Gospodarczych w sposób bardzo szczegółowy został omówiony zakres całego dokumentu. Przedstawiono dane liczbowe, informacje dotyczące planów i planów rozwojowych, modernizacyjnych, inwestycyjnych naszych przedsiębiorstw energetycznych działających na obszarze Wrocławia. Oraz zaprezentowano Państwu wnioski wynikające z dokonanych analiz. Dlatego pozwolę sobie już tego nie rozwijać. Chciałabym podkreślić, jakby powiedzieć tylko taką najważniejszą konkluzję, która wynika z tego dokumentu. Mianowicie, że mając na uwadze wszystkie plany, które przedstawiły nam te przedsiębiorstwa energetyczne, jesteśmy bezpieczni energetycznie pod względem ciepła, energii i gazu aktualnie i w perspektywie do 2037 roku. A patrząc na wnioski, które wskazują nam działania na przyszłość, to z takich najważniejszych to rozwój OZE, oczywiście, transformacja energetyczna, czyli dekarbonizacja systemów ciepłowniczych, rozwój i dalsze prace nad rozwojem transportu niskoemisyjnego. Te działania, tak naprawdę w znakomitej większości już

są przez nas jakby realizowane, wspierane. Współpracujemy z wieloma środowiskami naukowymi, uczelniami, biznesem, czy też przedsiębiorstwami energetycznymi. To się dzieje chociażby podczas naszych zespołów, które zostały powołane przez Pana Prezydenta w zakresie misji miast neutralnych klimatycznie i inteligentnych, a także zespołu do spraw dekarbonizacji systemu ciepłowniczego. Szanowni Państwo, jeśli chodzi o dokument, dokument przeszedł całą ścieżkę formalną, mianowicie uzyskał opinię pozytywną Zarządu Dolnośląskiego Województwa w zakresie współpracy z innymi gminami oraz w zakresie zgodności z polityką energetyczną państwa, a także Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska i Sanepidu w zakresie odstąpienia od konieczności sporządzenia oceny oddziaływania na środowisko. Dodatkowo dokument został opublikowany w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Miejskiego Wrocławia spełniając tym samym obowiązek wymagany, jeśli chodzi o konsultacje społeczne, tak zwane wyłożenie nastąpiło, trwało przez 21 dni. I w trakcie tego wyłożenia nie wpłynęła żadna uwaga do dokumentu, dlatego uprzejmie proszę o przyjęcie uchwały i pozytywną opinię. Dziękuję bardzo.

Opinie klubów:

- **Klub Radnych Platforma Obywatelska RP** – opinia pozytywna
- **Klub Radnych Forum Jacka Sutryka** – opinia pozytywna
- **Klub Radnych Nowa PL** – opinia pozytywna
- **Klub Radnych Prawa i Sprawiedliwości** – opinia pozytywna

Opinie komisji:

- **Komisja Statutowa** – bez uwag
- **Komisja Gospodarki Komunalnej i Inicjatyw Gospodarczych** -
opinia pozytywna

Dyskusja:

Radny Robert Grzechnik: Szanowni Państwo, ja bardzo cieszę się, że ten dokument powstał, ponieważ on zawiera mnóstwo merytorycznych informacji dotyczących zaopatrzenia w energię Wrocławia. To naprawdę były dobrze wydane pieniądze, jednak wstrzymam się w głosowaniu nad nim, ponieważ brakuje mi w tym dokumencie planu podjęcia rozmów na temat wykupu sieci ciepłowniczej od firmy Fortum oraz na temat ewentualnej budowy własnej sieci na zachodzie miasta oraz na obrzeżach, tam gdzie jeszcze ta sieć w tej chwili Fortum nie sięga. Dlaczego powinniśmy ubiegać się o wykup tej sieci? Dlatego, że w funduszach europejskich na następne 4 lata są środki na rewitalizację takiej sieci. Bukareszt dostał w przeliczeniu na polską walutę ponad 1 000 000 000 PLN na przebudowę sieci ciepłowniczej. Gdyby ta sieć była w rękach Wrocławia, moglibyśmy utrzymać ogromny zastrzyk pieniędzy na inwestycje. I dlatego powinniśmy się o to ubiegać. Niestety w tym dokumencie tego nie ma. I mam nadzieję, że w kolejnych tego typu dokumentach będą takie wytyczne. Wrocław popełnił ogromny błąd sprzedając tę strategiczną infrastrukturę i powinniśmy zrobić wszystko, żeby ją odzyskać. Dziękuję bardzo.

Radny Piotr Maryński: Szanowni Państwo, tutaj w tytule i to też chciałbym Państwu uświadomić, że to jest aktualizacja, czyli ten dokument od wielu lat musimy taki posiadać i go aktualizować co jakiś czas. Więc bardzo ważny dokument, swoją drogą, tak że tutaj, moim zdaniem, dużą uwagę do niego też trzeba przykładąć. Ja mam takie pytanie, bo ja swego czasu chyba gdzieś tam w początkach w ogóle tego typu obliża także uczestniczyłem jakby w tych zagadnieniach. I jeżeli się nie mylę, to takie pytanie tylko jeżeli Pani Dyrektor zechce tutaj odpowiedzieć, czy też ma taką wiedzę, bo Energoekspert Sp. z o.o, to wydaje mi się, ten podmiot jest mi znany. Czy ja się mylę, czy się nie mylę, że ten podmiot już wcześniej też ten dokument dla nas produkował, tak to ujmę. A po drugie, ja niestety

nie mogłem być wczoraj na posiedzeniu, chociaż chciałem. Widzę, że tutaj, jak jest prezentacja, to jest jakby dwóch autorów tego dokumentu, bo dwa podmioty tutaj widzę, Energoekspert i Pracownia Planowania Energetycznego, to jest jakby z jakiego powodu są 2 podmioty, jeżeli to są 2 podmioty. Z jakiego powodu są dwa podmioty? Jeżeli to są dwa podmioty, bo być może w jakiś sposób są powiązane? I w jaki sposób one zostały wybrane? Pewnie domniemywam, jak to jest, ale chciałbym też usłyszeć, jaka jest też obecnie procedura. Dziękuję.

Dyrektorka Wydziału Klimatu i Energii Małgorzata Brykarz: Jeśli chodzi o to, że w dokumencie nie było zawartej informacji odnośnie wykupu ewentualnej naszej sieci, to faktycznie. I tutaj przyjmujemy to jako uwagę na przyszłość. Natomiast jeśli chodzi o pytania dotyczące Energoekspertu. Tak, firma która przygotowywała dla nas aktualizację, to jest spółka Energoekspert. W 2019 roku również ona wygrała przetarg i ten duży, piętnastoletni dokument opracowała. A dlaczego dwóch wykonawców? Ponieważ Energoekspert w tym momencie, kiedy wygrał przetarg, podzielił się. I osoba, która bardzo mocno współpracowała z Energoekspertem, po prostu została wydzielona, stąd dwóch autorów, ale cały czas jakby pod jednym zamówieniem, więc tutaj nie było jakby dodatkowego zamówienia.

Głosowanie w sprawie przyjęcia projektu uchwały – druk 2065/23

Wyniki głosowania: za – 29, przeciw – 0, wstrzymało się – 2

W wyniku głosowania **uchwała nr LXXV/1930/23** z dnia 23 listopada 2023 r. została przyjęta.

20. Projekt uchwały zmieniającej uchwałę nr LXIII/1518/18 Rady Miejskiej Wrocławia w sprawie „Gminnego programu wspierania osób w podeszłym wieku, niepełnosprawnych oraz niesamodzielných” - druk nr 2051/23

Dyrektor Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej Andrzej

Mańkowski: Pani Przewodnicząca, Panie Prezydencie, Szanowny Panie i Panowie Radni. Kończy nam się okres funkcjonowania gminnego programu wspierania osób w podeszłym wieku, niepełnosprawnych oraz niesamodzielnych. Prosimy Państwa o przedłużenie tego programu o kolejne 5 lat. To jest taki program, który daje nam podstawy do działań, które nie są zamieszczone w różnego rodzaju ustawach. Dzięki temu programowi realizujemy wsparcie mieszkania osób z niepełnosprawnością na Stabłowicach, dzięki temu funkcjonuje nasz pensjonat dla osób starszych. Dzięki temu programowi możemy pozyskiwać pieniądze z Funduszu Solidarnościowego na asystencję i opiekę wytchnieniową skierowaną do osób niesamodzielnych i osób z niepełnosprawnościami. To jest taki nasz dokument formalny, na którego podstawie realizujemy te projekty, które nie są wpisane wprost w ustawach. Tak że jest on bardzo ogólny, żeby zmieścić tam wszystkie nowe projekty, które są. Natomiast mimo że jest z 2016 roku, już przewidywaliśmy, że deinstytucjonalizacja, która jest teraz tak odmieniana na różne przypadki, to jest ten kierunek, w którym powinniśmy iść. Bardzo serdecznie proszę o pozytywną opinię dla uchwały.

Opinie klubów:

- **Klub Radnych Platforma Obywatelska RP** – opinia pozytywna
- **Klub Radnych Forum Jacka Sutryka** – opinia pozytywna
- **Klub Radnych Nowa PL** – opinia pozytywna
- **Klub Radnych Prawa i Sprawiedliwości** – bez opinii

Opinie komisji:

- **Komisja Statutowa** – bez uwag

- Komisja ds. Polityki Senioralnej, Zdrowia i Bezpieczeństwa - opinia pozytywna

Głosowanie w sprawie przyjęcia projektu uchwały – druk 2051/23

Wyniki głosowania: za – 33, przeciw – 0, wstrzymało się – 2

W wyniku głosowania **uchwała nr LXXV/1931/23** z dnia 23 listopada 2023 r. została przyjęta.

21. Projekt uchwały w sprawie "Polityki współpracy Wrocławia z organizacjami pozarządowymi na lata 2023 - 2027"
- druk nr 2061/23

Dyrektorka Wydziału Partycypacji Społecznej Beata Bernacka: Pani Przewodnicząca, Szanowni Państwo, polityka współpracy Wrocławia z organizacjami pozarządowymi na lata 2023-2027 to kolejny dokument, który powstał przy współpracy z organizacjami pozarządowymi i miasta. Tak naprawdę jest to aktualizacja poprzedniego dokumentu, gdyż nieprzewidziane okoliczności związanej z pandemią i z wojną na Ukrainie nie pozwoliły niektórym rzeczom dokończyć, w związku z tym powstał nowy dokument. Zawiera on 9 obszarów ważnych zarówno dla organizacji, jak i dla miasta. Głównie dotyczy współpracy finansowej miasta z organizacjami i szukania nowych rozwiązań finansowych, współpracy lokalowej, dzielenia się z osobami, systemowego wsparcia dla organizacji i dla urzędników, wspólnych projektów i promocji zasobu wsparcia w samodzielności między innymi współpracy z biznesem, integracji i kooperacji środowiska, czyli między innymi wspólnej organizacji kongresu organizacji pozarządowych, ekonomii społecznej, czyli tak naprawdę rozwoju lokalnych podmiotów ekonomii społecznej i ich promocji, kierunków rozwoju struktur dialogu społecznego, partycypacji i konsultacji społecznej oraz włączanie do opiniowania dokumentów strategicznych. Bardzo dziękuję. Proszę Państwa o opinię pozytywną.

Opinie klubów:

- **Klub Radnych Platforma Obywatelska RP** – opinia pozytywna
- **Klub Radnych Forum Jacka Sutryka** – opinia pozytywna
- **Klub Radnych Nowa PL** – opinia pozytywna
- **Klub Radnych Prawa i Sprawiedliwości – Przewodniczący Michał Kurczewski** - Względem tego typu projektów zazwyczaj zachowujemy wstrzeźliwość, natomiast tutaj dodatkowo są pewne kwestie, które chciałbym jakby wyartykułować. Jest, że tak powiem, dość duża doza hermetyczności w tym wszystkim, bo dokument został opracowany przez dwie organizacje pozarządowe, co najmniej jedna z tych dwóch organizacji jest beneficjentem różnych konkursów. Sama uchwała też została napisana poprzez konsultacje z organizacjami pozarządowymi. I ten komitet, który monitoruje wdrażanie tej uchwały, składa się z przedstawicieli organizacji urzędników miasta. I brakuje jakby takiego obserwatora, który mógłby to trochę z zewnątrz oceniać. Zbyt duża jest doza tej hermetyczności w tym całym procesie. Tak że bez z opinii, chociażby z uwagi na to. Dziękuję.

Opinie komisji:

- **wszystkie komisje** – opinia pozytywna

Dyskusja:

Radny Robert Grzechnik: Szanowni Państwo, to co przede wszystkim rzuca się w oczy, kiedy czytałem ten dokument to to, że nie mówi nam o rzeczywistych potrzebach najważniejszego w funkcjonowaniu naszego miasta podmiotu, czyli o mieszkańcach, dla których dobra organizacje samorządowe powinny działać. Nie pytacie Państwo ich o zdanie, nie chcecie, aby Wasza praca była przez nich oceniana. Ja mówię tutaj oczywiście do osób przygotowujących ten raport, a nie do wszystkich przedstawicieli trzeciego sektora, ponieważ wiele organizacji we Wrocławiu

wykonuje świetną pracę. Najczęstszy motyw, który się przez ten dokument przewija, to więcej pieniędzy. To jest sprawą oczywistą, bo przecież niemal każdemu zwykle ich brakuje, więc nie ma w tym jakby nic odkrywczego, ale to naprawdę wiele razy tam jest wyartykułowane. Piszecie Państwo w tym dokumencie, że Wrocław może się poszczycić dobrą praktyką w sprawie konsultacji społecznych. Tymczasem ostatnie wydarzenia udowadniają, że one są często farsą, te konsultacje, tak jak to się dzieje w przypadku stref czystego transportu, gdzie jest ograniczany dostęp wrocławianom do udziału w tych konsultacjach, a wszystkie osoby, które występują w roli ekspertów stoją po jednej stronie. I nawiasem mówiąc, Szanowni Państwo, jest Stowarzyszenie WIR, które nie wzięło od miasta ani grosza na te konsultacje. Ono samo sobie zorganizowało taką debatę w tym temacie. I wyniki były dokładnie odwrotne od tego, co jest przedstawiane na miejskich stronach. I co chyba najbardziej wymowne, tymi skandalicznymi konsultacjami zajmuje się ta samo fundacja, która współtworzyła omawiany właśnie dokument. I na koniec Szanowni Państwo, jeszcze taka wisienka na torcie, cytuję z tego dokumentu, bo być może nie każdy zwrócił na niego uwagę. I teraz cytuję. „W aktualnym dokumencie nie wskazano konkretnych celów. Nie ma tu też mierzalnych wskaźników, które pozwoliłyby obliczyć stopień wdrożenia dokumentu. Zamiast tego postawiono na wartości, czyli zasady, na których powinna opierać się współpraca między pierwszym a trzecim sektorem”. I to jest, Szanowni Państwo, postulaty, które tam są także, to są postulaty zawierania wieloletnich umów, uwzględniające tylko interes organizacji pozarządowych, zapominając o interesie mieszkańców, w mojej opinii. I to jest sprzeczne w ogóle z interesem mieszkańców, więc nie mogę zagłosować za tą uchwałą i będę głosował przeciw. I jeszcze proszę na koniec o odpowiedź na pytanie, ile nas kosztował ten raport? Dziękuję bardzo.

Radny Bohdan Aniszczyk: Przepraszam, znowu jestem jakby zobligowany do tego, żeby odnieść się do rzeczy bardzo podstawowych.

Ja nie umiem się pogodzić ze stwierdzeniami, że to co moi znajomi powiedzieli to, to jest strasznie ważne, a to co robią inni, którzy jednak mają większe przedstawicielstwo, że to właściwie nie jest nic ważne i oni na pewno tylko na kasę lecą i tak dalej. Przepraszam, że tak streszczam to, ale tak to czytam, bo, po pierwsze, polityka współpracy z organizacjami pozarządowymi to jest trzeci dokument, który przyjmujemy. Dwa pierwsze żeśmy przyjęli, chyba sesję temu i dwie sesje temu, roczny plan współpracy, trzyletni, wieloletni plan współpracy i teraz jest polityka. Jak ktoś umie czytać, to w sumie to widzi tak. W rocznym i w wieloletnim są współczynniki, które pozwalają na ich weryfikację. To jest właśnie coś, co próbuje się wznieść ponad ten poziom konkretnych realizacji, i mówi takimi zasadami chcemy się kierować. I to można powiedzieć, obu organizacji, bo w tym zespole, który nad tym pracował jest przynajmniej kilka podmiotów, które kilkadziesiąt organizacji, że tak powiem u siebie zrzeszają, więc jest głos środowiska. To nie jest głos mieszkańca właśnie, tylko tych, którzy o tych mieszkańcach i z tymi mieszkańcami mają na co dzień do czynienia, a nie tylko od czasu do czasu sobie przypominają. No właśnie taki WIR, przychodzi i tłumaczy, że on jest reprezentantem. No w porządku, tylko dlaczego nie zgłosili w procedurach, który my przyjęliśmy, my tutaj jako ci reprezentanci władzy wrocławskiej, czy obywateli wybranych przez mieszkańców Wrocławia, ustaliliśmy jakiś reguły wzajemnego słuchania się i reprezentacji. Mamy uchwałę o konsultacjach. Wszystko się odbywa zgodnie z uchwałą, przez nas przyjętą o konsultacjach. Jeśli przychodzi jedna instytucja i mówi, że te konsultacje są do niczego, to ja mówię, dlaczego tego nie zgłosiliście przy okazji przyjmowania uchwały o konsultacjach? Tam jest to miejsce na kwestionowanie trybu. No przecież po to siedzimy tutaj i ustalamy właśnie zasady, kierunki, przyjmujemy ustawy, żeby nie było takich rzeczy, które mnie naprawdę bulwersują. Przychodzi ktoś i mówi, to wszystko jest do niczego, wszystko jest złe. Jest droga, normalnie jest wiele dróg, przy których te wszystkie wątpliwości, czy te pretensje, przepraszam,

ja odrzucam, bo one muszą być w jakimś trybie. Jeśli ja nie chcę powiedzieć, że przychodzę z ulicy i to jest mój najważniejszy głos, wszyscy mają tak robić, jak ja. Nie. Jest nas tutaj naprawdę 30 parę osób, które głosują tak, jak ich środowiska, jak sami czują i tak dalej. No nie umiem tego przyjąć, że to nie jest dokument dla mieszkańców i, że on jest nie reprezentatywny. Wprost przeciwnie, zgodnie ze wszystkimi procedurami, moim zdaniem, i zgodnie ze wszystkimi zasadami sensowności działania zbiorowego to jest przygotowany.

Radny Robert Grzechnik: ad vocem W samym dokumencie jest napisane, że około połowa organizacji pozarządowych w ogóle nie brała uwagi w jego powstawaniu. To jest pierwsza sprawa. Druga jest taka, że mieszkańcy sygnalizują, że po prostu nie mają dostępu do tych konsultacji, więc jak najbardziej dzisiaj, moim zdaniem, podczas uchwalania takiego dokumentu jest miejsce na to, aby sygnalizować właśnie takie sprawy i mówić, skoro w tym dokumencie jest napisane, że konsultacje przebiegają świetnie, że one nie przebiegają świetnie i że należy je poprawić. To wszystko. Dziękuję.

Radna Ewa Wolak: Ja od siebie dodam, że ostatnio w przestrzeni publicznej, WIR to była organizacja, Wrocławska Inicjatywa Rowerowa. To nie o tę organizację chodzi, która tak bardzo mocno protestuje.

Dyrektor Departamentu Spraw Społecznych Bartłomiej

Świerczewski: Pani Przewodnicząca, Szanowni Państwo, czuje się wywołany do tablicy, ponieważ to ja nadzoruję między innymi pracę Wydziału Partycypacji Społecznej. I Szanowni Państwo, chciałbym zacząć od czegoś takiego. Pan Radny powiedział o tym, że tak dużo jest mowa o tym, że organizacje chcą więcej pieniędzy. To ja bym miał taką, jeżeli mogę oczywiście zasugerować taką propozycję, żeby pojechać na przykład do Ostoi, która zajmuje się dziećmi z niepełnosprawnością albo na przykład pojechać do ogrzewalni, gdzie opiekujemy się osobami w kryzysie

bezdumności, albo pojechać na przykład do 17 centrów aktywności lokalnej. Ja mógłbym tak długo, długo jeszcze wymieniać, i powiedzieć tym ludziom, że oni jakby mówią o tym, że chcą więcej pieniędzy.

Te organizacje pozarządowe to nie są firmy, które zarabiają. To są organizacje, które świadczą usługi na rzecz miasta i na rzecz wszystkich mieszkańców. Te organizacje zatrudniają pracowników. One bardzo by chciały mieć taką możliwość, żeby móc gwarantować tym pracownikom wieloletnią umowę. Teraz dochodzimy do czegoś takiego, chciałbym zobaczyć reakcję na to, co Pan Radny powiedział na przykład takiej organizacji jak Medyczna Solidarność, która prowadzi jeden z punktów opieki nad migrantami z Ukrainy, uciekinierami wojennymi. I tam, Szanowny Panie, mamy taki kłopot, że my nie jesteśmy w stanie z tymi organizacjami, które prowadzą te punkty zbiorowego zakwaterowania zawrzeć umowy wieloletnie, ponieważ niestety jest tak, że przepisy, które dotyczą polityki migracyjnej, są tak sformułowane, że nie mamy takiej możliwości, żebyśmy mogli zapewnić taką umowę wieloletnią. Kłopot jest taki, że te organizacje, które zatrudniają ludzi, którzy opiekują się tymi osobami, które są w potrzebie, nie są w stanie zagwarantować jeszcze lepszego poziomu opieki, gdyby miały taką umowę wieloletnią, to byłoby taki sposób świadczone. Tak nie jest, stąd te umowy wieloletnie są takie ważne. One nie służą do wyciągania pieniędzy. Dalej, hermetyczny dokument. Szanowni Państwo w tym dokumencie ja też wydałem na posiedzeniach komisji różnych, Pani Dyrektor też o tym mówiła, ten dokument został poprzedzony badaniami. W tych badaniach wzięło udział ponad 100 różnych organizacji pozarządowych, różnych. Czasami to są organizacje, to tak a propos tego, kto odpowiadał za ten dokument, odpowiadała między innymi Dolnośląska Federacja Organizacji Pozarządowych. Organizacja taka, można powiedzieć, związkowa, która zrzesza w środku wewnątrz siebie kilkadziesiąt takich organizacji. Ile my mamy tych organizacji we Wrocławiu? Mamy we Wrocławiu według KRS-u około 5000, czy ponad 5000 takich organizacji pozarządowych. Rocznie z Gminą

Wrocław współpracuje kilkaset, tyle umów podpisujemy z organizacjami pozarządowymi. Jest duża dysproporcja, ale tak to działa. I jeszcze jedna ważna rzecz. Ten dokument zanim trafił do Państwa, był poddawany też konsultacjom, więc nie tylko był współtworzony i współpisany z organizacjami, ale był poddawany konsultacjom. Do konsultacje jeszcze też dojdę. Mierzalne wskaźniki. Mierzalne wskaźniki Szanowni Państwo, mamy tak naprawdę, ja to mówiłem też Państwu na różnych spotkaniach. Mamy 3 dokumenty, które regulują współpracę z organizacjami pozarządowymi, 2 wymagane przez ustawę, czyli roczny wieloletni program współpracy i 1 to jest ten, o którym w tej chwili mówimy. Szanowni Państwo, my się z tych wszystkich dokumentów sprawozdajemy. I te sprawozdania Państwo też przyjmujecie. To są raporty, sprawozdania z rocznego programu współpracy z organizacjami, z wieloletniego programu współpracy z organizacjami i ten dokument, o którym my w tej chwili rozmawiamy, on też podlega takiej ocenie, przez nas podlega takiej ocenie. Taka ocena jest robiona. Wszystkie te dokumenty są publicznie dostępne, każdy się może zapoznać z tym, co kto robi, za ile robi, jak robi i tak dalej.

Konsultacje. Tak się składa, że ja byłem na tym spotkaniu sobotnim, ale Szanowni Państwo, tym, który dotyczył strefy czystego transportu, ale tak się składa, że ja byłem też na innych spotkaniach, albo uczestniczyłem w nich zdalnie, który dotyczyły między innymi właśnie tego tematu strefy czystego transportu. Te konsultacje trwają od marca, od marca tego roku. One nie skończą się tak szybko dlatego, bo tego dokumentu nie planujemy poddawać pod decyzję tej Rady. To jest długi proces, skomplikowany proces, najprawdopodobniej przyszła Rada będzie się tym tematem zajmowała. Ale jeszcze raz, uwaga, w momencie, kiedy Państwo będziecie się, albo Wasi koledzy, następcy, będziecie się zajmowali tym dokumentem, to on według przepisów prawa podlega konsultacjom. On podlega konsultacjom obowiązkowo, jako prawo miejscowe. I w taki sposób będzie konsultowana ta uchwała, co oznacza, że jest to jeden z najdłużej konsultowanych dokumentów we Wrocławiu. No i teraz jest tak, kto może

zabrać głos i kto może wziąć udział w tych konsultacjach? Każdy. Każda zainteresowana osoba, ale są narzędzia do prowadzenia konsultacji, bardzo różne. I tak na przykład, jeżeli mamy narzędzie w postaci formularza elektronicznego, no to, żebyśmy nie wiem jak kombinowali, ale formularz elektroniczny nie da możliwości spotkania takiego jak teraz tutaj jesteśmy razem. A jak mamy spotkanie takie jak jesteśmy razem na jednej sali, spotykamy się i widzimy, to tak naprawdę rozmawiamy ze sobą, a nie wypełniamy żadnych formularzy elektronicznych. Każde narzędzie jest, nie chcę powiedzieć wykluczające, ale jest po prostu inne. To, z czym mamy do czynienia w kontekście tego etapu konsultacji strefy czystego transportu, to jest użycie narzędzia pt. „narada obywatelska”, narzędzia dosyć dobrze opisanego w literaturze i tak dalej, i tak dalej. To jest narzędzie, jedno z narzędzi. I to, z czym mieliśmy do czynienia właśnie w sobotę, to Szanowni Państwo, było coś, czego ja nigdy w życiu jeszcze nie widziałem. To był protest i pikietą przeciwko konsultacjom społecznym, a nie przeciwko podejmowaniu decyzji. Na tym polega paradoks. Ten dokument, o którym w tej chwili rozmawiamy, polityka współpracy na najbliższe 4 lata, był dokumentem powstałym na podstawie badań i analiz prowadzonych na podstawie wypowiedzi organizacji pozarządowych. Ten dokument był dokumentem, jest dokumentem, który został napisany wspólnie z organizacjami pozarządowymi, też organizacjami parasolowymi, zrzeszającymi bardzo dużą ilość organizacji pozarządowych. Ten dokument został napisany przez ludzi, którzy naprawdę zęby zjedli na współpracy w ramach trzeciego sektora. I ten dokument był poddany konsultacjom społecznym, a co do kwot to Pani Dyrektor. Dziękuję.

Dyrektorka Wydziału Partycypacji Społecznej Beata Bernacka: Jeśli chodzi o kwotę, która była przeznaczona w tym roku, jest przeznaczona na różne działania związane z tworzeniem tego dokumentu, ale nie tylko, bo i kongresem organizacji pozarządowych i innych działań to jest 65 000 PLN. Natomiast chciałam dodać jedną rzecz. To nie jest raport. To jest dokument, który na podstawie rozmów z organizacjami, który, tak

naprawdę, powiedział, w jakim kierunku będą szły rozmowy z organizacjami, tworzenie nowych grup branżowych. I nie jest to coś, co daje nam konkretne rozwiązania. Te rozwiązania będą w ciągu 5 lat wypracowane z organizacjami pozarządowymi, ale też urzędnikami. To są te elementy, które organizacje stwierdziły, że wymaga to doprecyzowania, rozwoju i tak dalej. Na przykład polityka lokalowa to jest rzecz, która tak naprawdę ma pokazać też innym organizacjom na przykład, że lokal nie jest dla nich na 2-3 godziny dziennie, tylko takim zasobem należy się dzielić, ale żeby się dzielić, należy wypracować rozwiązania systemowe też w urzędzie, w jednostkach i u zarządców, po to, żeby były takie możliwości współdzielenia lokali.

Głosowanie w sprawie przyjęcia projektu uchwały – druk 2061/23

Wyniki głosowania: za – 24, przeciw – 1, wstrzymało się – 7

W wyniku głosowania **uchwała nr LXXV/1932/23** z dnia 23 listopada 2023 r. została przyjęta.

- 22. Projekt uchwały zmieniającej uchwałę nr XLIX/697/98 Rady Miejskiej Wrocławia w sprawie zasad gospodarowania nieruchomościami stanowiącymi własność Gminy Wrocław - druk nr 2053/23**
- 23. Projekt uchwały zmieniającej uchwałę nr XV/420/19 Rady Miejskiej Wrocławia w sprawie „Wieloletniego programu gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Wrocław na lata 2020 - 2025” - druk nr 2052/23**

Dyrektor Wydziału Nabywania i Sprzedaży Nieruchomości Roman Bednarek: Pani Przewodnicząca, Panowie Prezydenci, Szanowni Państwo, jeżeli Pani Przewodnicząca pozwoli, ja zreferuję ten punkt łącznie z kolejnym projektem uchwały, gdyż tutaj uzasadnienie jest takie samo. Przedkładamy te dwa projekty uchwały zmieniającej uchwałę w sprawie

Wieloletniego programu gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Wrocław na lata 2020-2025 oraz uchwały zmieniającej uchwałę w sprawie zasad gospodarowania nieruchomościami stanowiącym własność Gminy Wrocław, z uwagi na konieczność dostosowania tych aktów do aktualnego brzmienia ustawy o gospodarce nieruchomościami i tej zmiany z października tego roku. Są to zmiany techniczne, które tak naprawdę dostosowują do zmiany ustawy o gospodarce nieruchomościami, ale też do stanowiska sądów powszechnych, do stanowiska, które prezentują organy kontroli i nadzoru. Szczegóły tych zmian były omawiane przeze mnie na komisjach, tak że bardzo proszę o przyjęcie tych technicznych zmian.

Opinie klubów: (do dwóch projektów uchwał)

- **Klub Radnych Platforma Obywatelska RP** – opinia pozytywna
- **Klub Radnych Forum Jacka Sutryka** – opinia pozytywna
- **Klub Radnych Nowa PL** – opinia pozytywna
- **Klub Radnych Prawa i Sprawiedliwości** – opinia pozytywna

Opinie komisji: (do dwóch projektów uchwał)

- **Komisja Statutowa** – bez uwag
- **Komisja Budżetu i Finansów** – opinia pozytywna
- **Komisja Gospodarki Komunalnej i Inicjatyw Gospodarczych** – opinia pozytywna

Głosowanie w sprawie przyjęcia projektu uchwały – druk 2053/23

Wyniki głosowania: za – 33, przeciw – 0, wstrzymało się – 0

W wyniku głosowania **uchwała nr LXXV/1933/23** z dnia 23 listopada 2023 r. została przyjęta.

Głosowanie w sprawie przyjęcia projektu uchwały – druk 2052/23

Wyniki głosowania: za – 34, przeciw – 0, wstrzymało się – 0

W wyniku głosowania **uchwała nr LXXV/1934/23** z dnia 23 listopada 2023 r. została przyjęta.

[red. – W tym miejscu prowadzenie obrad przejął Przewodniczący Rady Miejskiej Wrocławia Sergiusz Kmiecik]

24. Projekt uchwały w sprawie wysokości opłat za usunięcie pojazdów z dróg oraz za ich przechowywanie na parkingach strzeżonych w 2024 r. - druk nr 2080/23 (wraz z autopoprawką)

Dyrektor Wydziału Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego

Bartłomiej Bajak: Panie Przewodniczący, Panowie Prezydenci, Szanowni Państwo Radni, zwracam się z prośbą o przyjęcie uchwały w sprawie wysokości określającej wysokość kosztów usunięcia pojazdów z dróg oraz za ich przechowywanie na parkingach. Mówimy tutaj o pojazdach, które są usuwane przez Straż Miejską i przez Policję, związane z zagrożeniem bezpieczeństwa ruchu drogowego. Tę uchwałę Rada Miejska powinna przyjąć co roku, określając stawki na kolejny rok. W tym roku zaproponowane stawki przez wykonawcę wybranego w przetargu wzrosły tylko w dwóch zakresach, przede wszystkim przy pojazdach, które są o dopuszczalnej masie całkowitej do 3,5 tony z 220 do 300 PLN i pojazdów o dopuszczalnej masie całkowitej powyżej 16 ton z 1400 na 1576 PLN. To wszystko, jeżeli będzie pozytywnie, to bardzo proszę o przyjęcie.

Opinie klubów:

- Klub Radnych Platforma Obywatelska RP – opinia pozytywna**
- Klub Radnych Forum Jacka Sutryka – opinia pozytywna**
- Klub Radnych Nowa PL – opinia pozytywna**

– Klub Radnych Prawa i Sprawiedliwości – Przewodniczący Michał Kurczewski - Sądzę, że opinia pozytywna, natomiast chciałbym jeszcze dopytać o pewną rzecz, bo jak się wczytać w uzasadnienie, to tam jakby jest napisane, że my się zgadzamy, znaczy, że my podpisujemy umowę na wyższą stawkę przewidując, że wykonawca będzie domagać się jakby wyższej stawki, tam jest coś takiego napisane.

Dyrektor Wydziału Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego Bartłomiej Bajak: Nie. Dlatego była autopoprawka ze względu na to, że ta kwota już została uzgodniona z wykonawcą i taka będzie obowiązywała w przyszłym roku.

Przewodniczący Michał Kurczewski: Rozumiem, że to jest zgodne z umową, że wykonawca jakby stawia jakieś dodatkowe wymogi finansowe, tak?

Dyrektor Wydziału Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego Bartłomiej Bajak: To jest w tej chwili, od 1 stycznia będzie obowiązywało rozszerzenie podstawowej umowy, która była w 2021 roku.

Przewodniczący Michał Kurczewski: A kiedy jest kolejny przetarg?

Dyrektor Wydziału Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego Bartłomiej Bajak: W tej chwili ogłaszamy kolejny przetarg od następnego okresu, kiedy wyczerpie się kwota, na którą w tej chwili podpisujemy umowę.

Przewodniczący Michał Kurczewski: Dobrze, dziękuję. Opinia pozytywna.

Opinie komisji:

– Komisja Statutowa – bez uwag

- Komisja Budżetu i Finansów – opinia pozytywna

Głosowanie w sprawie przyjęcia projektu uchwały – druk 2080/23

Wyniki głosowania: za – 30, przeciw – 0, wstrzymało się – 3

W wyniku głosowania **uchwała nr LXXV/1935/23** z dnia 23 listopada 2023 r. została przyjęta.

25. Projekt uchwały w sprawie ustanowienia pomnikiem przyrody dębu szypułkowego rosnącego w Lasku Kuźnickim we Wrocławiu - druk nr 2042/23

Dyrektorka Wydziału Środowiska i Rolnictwa Małgorzata

Demianowicz: [red. – W trakcie swojego wystąpienia Dyrektorka posiłkowała się filmem oraz prezentacją multimedialną] Panie Przewodniczący, Panowie Prezydenci, Wysoka Rado. Ja bym chciała Państwa uraczyć na początku takim bardzo króciutkim filmikiem. „Jest symbolem ochrony Kuźnickiej przyrody. Stoi na straży natury i bioróżnorodności. Dlatego zaproponowano nadanie mu tytułu pomnika przyrody i nową nazwę Dąb Strażnik. Ma około 140 lat, rośnie na terenie dawnego cmentarza, na którym nadal są zachowane przedwojenne groby i fragmenty rozbitych nagrobków. Jest więc także strażnikiem historii jako łącznik przeszłości, teraźniejszości i przyszłości. Drzewo wyrosło na skraju lasu, co spowodowało, że zaczęło rozgałęziać się dość nisko. Korona pozbawiona jest głównego przewodnika, co nadaje mu wyjątkowy charakter. Niespotykane nigdzie indziej na terenie miasta. W całym Wrocławiu mamy ponad 100 pomników przyrody. Objęcie drzew ochroną prawną oraz otoczenie szczególną opieką pozwala na zachowanie ich dla przyszłych pokoleń, a także zwiększa świadomość ekologiczną mieszkańców.”

Dziękuję, jakbym mogła prosić o krótką prezentację. Zależy mi przede wszystkim na mapce, na której bym chciała Państwu przybliżyć, gdzie ten dąb jest zlokalizowany, a mianowicie dąb rośnie na poniemieckim cmentarzu na skraju Lasku Kuźnickiego od strony ogrodów działkowych.

Obwód dęba to 420 cm. Jest to drzewo, które zostało zaproponowane do objęcia formą ochrony przyrody przez stronę społeczną i w kolejnym takcie potwierdzone przez przyrodników z Uniwersytetu Wrocławskiego.

Ta wartość przyrodnicza jest tutaj bezdyskusyjna. Poza tym Rada Osiedla Kuźniki wybrała nazwę dla pomnika Dąb Strażnik. Jest to drzewo, które ma duże znaczenie dla mieszkańców Kuźnik. Pełni funkcję przyrodnicze i kulturowe. Po przyjęciu tej formy ochrony przyrody na terenie Wrocławia będziemy mieć 117 pomników przyrody, łącznie to będzie 204 obiekty. Poza tym projekt uchwały został pozytywnie zaopiniowany przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu. Bardzo proszę o przyjęcie uchwały. Dziękuję.

Opinie klubów:

- **Klub Radnych Platforma Obywatelska RP** – opinia pozytywna
- **Klub Radnych Forum Jacka Sutryka** – opinia pozytywna
- **Klub Radnych Nowa PL** – opinia pozytywna
- **Klub Radnych Prawa i Sprawiedliwości** – opinia pozytywna

Opinie komisji:

- **Komisja Statutowa** – bez uwag
- **Komisja Zrównoważonego Rozwoju, Architektury i Ochrony Środowiska** - opinia pozytywna

Dyskusja:

Radny Robert Pieńkowski: Uchwała w ciągu dzisiejszej sesji. Dziękuję.

Radny Michał Kurczewski: Taka drobna uwaga. Sądzę, żebyśmy ten projekt również przyjęli, gdyby nie było tego wspaniałego filmu, który zapewne kosztował kilka bądź kilkanaście tysięcy. Taka drobna uwaga, nie

wiem, czy nas stać na takie filmy. Sądzę, żebyśmy przyjęli ten projekt nawet bez tego filmu. Dziękuję.

Głosowanie w sprawie przyjęcia projektu uchwały – druk 2042/23

Wyniki głosowania: za – 33, przeciw – 0, wstrzymało się – 0

W wyniku głosowania **uchwała nr LXXV/1936/23** z dnia 23 listopada 2023 r. została przyjęta.

26. Projekt uchwały w sprawie zgody na zawarcie przez Prezydenta Wrocławia porozumienia określającego sposób realizacji inwestycji towarzyszącej - druk nr 2083/23

Wiceprezydent Wrocławia Jakub Mazur: Panie Przewodniczący, Wysoka Rado, tutaj też nie mamy filmu, tak że mam nadzieję, że gładko pójdzie. Rozmawiamy na temat dosyć obszernie już Państwu znany, komentowany, uzgadniany. Mam nadzieję, że wszyscy z Państwa mieliście okazję zapoznać się z liczną dokumentacją, która wisi już od dłuższego czasu na BIP-ie. Ostatnie tygodnie to była praca, żeby ustalić formalny kształt porozumienia, który dzisiaj Państwo będziecie głosowali. Dla porządku przypomnę, że dzisiejsze głosowanie jest tylko w sprawie zgody na zawarcie porozumienia zgodnie z tekstem i załącznikami, które Państwo pewnie doskonale znacie, a dopiero na następnej sesji będziemy głosowali, jeżeli oczywiście to będzie pozytywne i pozytywna Państwa decyzja, i Prezydent w tym czasie podpisze, na następnej Radzie będzie właściwa uchwała, czyli uchwała o lokalizacji inwestycji mieszkaniowej wraz z inwestycjami towarzyszącymi. Dziękuję wszystkim zaangażowanym w tworzenie standardów tychże porozumień, czy uzgodnień, które znajdują się w porozumieniu, szczególnie radnym, którzy od początku starali się podnosić standardy, a działowi prawnemu i oczywiście też Wydziałowi Planowania Przestrzennego za koordynację tych wszystkich zapisów, które się znalazły. Obowiązuje w tym porozumieniu właśnie to wszystko,

co Państwo uzgadniali w poprzednich dwóch projektach, które zostały przyjęte. I przypomnę, już również przegłosowane, jeżeli chodzi o uchwałę właściwą, czyli uchwałę [red. – zapis dźwiękowy nieczytelny], tak zwaną, w skrócie. To tyle. Bardzo dziękuję.

Opinie klubów:

– **Klub Radnych Platforma Obywatelska RP** – opinia pozytywna

– **Klub Radnych Forum Jacka Sutryka** – opinia pozytywna

– **Klub Radnych Nowa PL** – opinia pozytywna

– **Klub Radnych Prawa i Sprawiedliwości – Przewodniczący Michał Kurczewski** - Panie Przewodniczący, Wysoka Rado, Panie Prezydencie, kilka słów odnośnie tego projektu. Ta wersja, którą teraz otrzymaliśmy, była też wersja, że tak powiem, bardziej zaawansowana jeśli chodzi o zakres geograficzny. Ta wersja jest okrojona, więc tutaj tych kontrowersji jest mniej. Natomiast chciałbym, żeby to było jakby dostrzeżone, że pierwsza wersja zakładała generalnie, to, że przedsiębiorca, który tam jest ulokowany, będzie musiał zniknąć. Ta wersja tego nie zakłada, więc to jest plus. Natomiast nie wiem jak długoterminowo ten proces będzie wyglądać. Ta ustawa na pewno nie została zaprojektowana po to, żeby przemysł likwidować. Została zaprojektowana po to, żeby wykorzystać poprzemysłowe tereny. W wypadku tych terenów, jest to troszeczkę sporne, czy to jest na pewno teren poprzemysłowy, przynajmniej tam na granicy pierwotnie planowanego osiedla. W związku z tym, że krótkoterminowo, tutaj nie widać zagrożeń, długoterminowo być może tak, stanowisko Klubu jest bez opinii, bo mamy tutaj różne zdania. Dziękuję bardzo.

Opinie komisji:

– **Komisja Statutowa** – bez uwag

- Komisja Zrównoważonego Rozwoju, Architektury i Ochrony Środowiska - opinia pozytywna

Głosowanie w sprawie przyjęcia projektu uchwały – druk 2083/23

Wyniki głosowania: za – 28, przeciw – 1, wstrzymało się – 4

W wyniku głosowania **uchwała nr LXXV/1937/23** z dnia 23 listopada 2023 r. została przyjęta.

27. Projekt uchwały w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w rejonie ulicy Szybowcowej we Wrocławiu - druk nr 2079/23

Dyrektor Wydziału Planowania Przestrzennego Przemysław Matyja:

[red. – W trakcie swojego wystąpienia Dyrektor posiłkował się prezentacją multimedialną] Panie Przewodniczący, Panowie Prezydenci, Szanowni Państwo. Pierwszy projekt uchwały, jaki przychodzi mi dzisiaj referować, to jest jedyne przystąpienie, jakie Prezydent przedłożył szanownej Radzie. Przystąpienie to ma charakter, bym powiedział, bardzo porządkowy, w rejonie ulicy Szybowcowej. To przystąpienie ma na celu wyłącznie skorygowanie ustaleń obowiązującego planu w zakresie rezerw komunikacyjnych i de facto usankcjonowanie stanu istniejącego zagospodarowania w ustaleniach planu, który w tym miejscu by został zmieniony w taki sposób, aby korytarz drogowy ulicy Szybowcowej został zawężony, nie wchodząc tak naprawdę w te przestrzenie, w których nie jest on więcej potrzebny w takim kształcie. Bardzo proszę o przyjęcie tej uchwały. Dziękuję bardzo.

Opinie klubów:

– Klub Radnych Platforma Obywatelska RP – opinia pozytywna

– Klub Radnych Forum Jacka Sutryka – opinia pozytywna

- **Klub Radnych Nowa PL** – opinia pozytywna
- **Klub Radnych Prawa i Sprawiedliwości** – opinia pozytywna

Opinie komisji:

- **Komisja Statutowa** – bez uwag
- **Komisja Zrównoważonego Rozwoju, Architektury i Ochrony Środowiska** - opinia pozytywna

Głosowanie w sprawie przyjęcia projektu uchwały – druk 2079/23

Wyniki głosowania: za – 26, przeciw – 0, wstrzymało się – 0

W wyniku głosowania **uchwała nr LXXV/1938/23** z dnia 23 listopada 2023 r. została przyjęta.

28. Projekt uchwały w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w rejonie ulicy Inowrocławskiej we Wrocławiu - druk nr 2049/23

Dyrektor Wydziału Planowania Przestrzennego Przemysław Matyja:

[red. – W trakcie swojego wystąpienia Dyrektor posiłkował się prezentacją multimedialną] Szanowni Państwo, teraz pakiet propozycji uchwał z mojej strony. Pierwsze potencjalne uchwalenie, plan w rejonie ulicy Inowrocławskiej, jest to jeden z tych planów, który my nazywamy planami ratunkowymi, dlaczego? Dlatego, że powodem, jak Państwo może pamiętacie, zainicjowania tego planu był wniosek o wydanie warunków zabudowy dla budynku w rejonie ulicy Rybackiej, który byłby naprawdę mocno kolidujący z istniejącą zabudową. Ten cel przystąpienia, myślę, został bardzo dobrze osiągnięty, a niezależnie od tego objęty został większy fragment Osiedla Szczepin. I tutaj na pozostałym terenie zostały tak naprawdę wprowadzone takie regulacje, które chronią to urbanistyczne założenie w tym fragmencie, w tym swoim pierwotnym założeniu, zarówno

w zakresie funkcji, jak i układu budynku osiedla, czy funkcji właśnie terenów zielonych. Do projektu planu wpłynęła jedna uwaga, która, można powiedzieć, podsumować, odnosiła się do terenu szkoły. Złożona została przez Wyższą Szkołę Informatyki i Zarządzania Copernicus, która w tej centralnej części, tu powyżej tego dużego terenu zielonego, wnioskowała o to, aby poza funkcją, którą prowadzą obecnie można było dopuścić w projekcie planu funkcję mieszkaniową, zwiększyć zabudowę do 25 metrów. Na to nie było naszej zgody, Prezydent przyznał nam w tym zakresie rację. Uwaga w tym zakresie nie została uwzględniona, dlaczego? Dlatego, że tak jak powiedziałem, plan ma charakter wybitnie ochronny. I w takim kształcie również proszę bardzo o przyjęcie tej uchwały. Dziękuję bardzo.

Opinie klubów:

- **Klub Radnych Platforma Obywatelska RP** – opinia pozytywna
- **Klub Radnych Forum Jacka Sutryka** – opinia pozytywna
- **Klub Radnych Nowa PL** – opinia pozytywna
- **Klub Radnych Prawa i Sprawiedliwości** – opinia pozytywna

Opinie komisji:

- **Komisja Statutowa** – bez uwag
- **Komisja Zrównoważonego Rozwoju, Architektury i Ochrony Środowiska** - opinia pozytywna

Przewodniczący Rady Miejskiej Wrocławia Sergiusz Kmiecik:

Szanowni Państwo, do wymienionego planu zgłoszone zostały uwagi, które nie zostały uwzględnione przez Prezydenta Wrocławia. Stwierdzam, że nie wpłynął żaden wniosek o indywidualne rozpatrzenie uwag przez Radę, uznaję zatem, że wolą Rady jest rozpatrzenie uwag łącznie z

przedstawionym projektem miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, zgodnie z załącznikiem nr 3.

Głosowanie w sprawie przyjęcia projektu uchwały – druk 2049/23

Wyniki głosowania: za – 30, przeciw – 0, wstrzymało się – 0

W wyniku głosowania **uchwała nr LXXV/1939/23** z dnia 23 listopada 2023 r. została przyjęta.

29. Projekt uchwały w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w rejonie Kanału Miejskiego i ulicy Władysława Reymonta we Wrocławiu - druk nr 2050/23

Dyrektor Wydziału Planowania Przestrzennego Przemysław Matyja:

[red. – W trakcie swojego wystąpienia Dyrektor posiłkował się prezentacją multimedialną] Kolejny plan, Szanowni Państwo, również można go nazwać tym planem ratunkowym. W tym przypadku warunki zabudowy, które zainicjowały ten plan, pojawiły się na nieruchomości, która zgodnie z obowiązującym studium znajduje się w korytarzu łącznika portowego na przedłużeniu ulicy Reymonta, dlatego też nie mogliśmy tutaj pozostać bez reakcji. To przystąpienie miało na celu zabezpieczenie tej rezerwy komunikacyjnej na części tej nieruchomości, na pozostałej części dopuszczony został obieg o charakterze usługowym, zgodnie z ustaleniami studium. Natomiast, tutaj, powiem tylko tyle, że ten obiekt znowu, w naszej ocenie, był zbyt wysoki. Udało się znaleźć kompromis, jeśli chodzi o gabaryty, szczególnie że na etapie procedury mieliśmy tutaj spór z Dolnośląskim Konserwatorem Zabytków w tym zakresie, ale udało się po zażaleniu osiągnąć te założenia przestrzenne, które by nam przyświecały. Natomiast, tak czy inaczej w projekcie do procedury zostały złożone dwie uwagi, jedna od właściciela nieruchomości firmy Hydrokrusz, która jednak apelowała o to, aby zwiększyć ten gabaryt. Tak, jak powiedziałem, ten gabaryt został przez nas dobrany, wydaje mi się w sposób optymalny

i godzący pewne ekonomiczne walory miejsca, ale również poszanowanie tego, co wnosił Konserwator. Natomiast drugą kwestię podniosła Kogeneracja S.A., która zaniepokojona jednak możliwością powstania tutaj obiektu w kontekście funkcjonowania jeszcze póki co hałdy węgla, próbowała ograniczyć funkcję w tym obszarze. Obie te uwagi nie zostały uwzględnione przez Pana Prezydenta i z taką rekomendacją również proszę o przyjęcie tej uchwały.

Opinie klubów:

- **Klub Radnych Platforma Obywatelska RP** – opinia pozytywna
- **Klub Radnych Forum Jacka Sutryka** – opinia pozytywna
- **Klub Radnych Nowa PL** – opinia pozytywna
- **Klub Radnych Prawa i Sprawiedliwości** – opinia pozytywna

Opinie komisji:

- **Komisja Statutowa** – bez uwag
- **Komisja Zrównoważonego Rozwoju, Architektury i Ochrony Środowiska** - opinia pozytywna

Przewodniczący Rady Miejskiej Wrocławia Sergiusz Kmiecik:

Szanowni Państwo, do wymienionego planu zgłoszone zostały uwagi, które nie zostały uwzględnione przez Prezydenta Wrocławia. Stwierdzam, że nie wpłynął żaden wniosek o indywidualne rozpatrzenie uwag przez Radę, uznaję zatem, że wolą Rady jest rozpatrzenie uwag łącznie z przedstawionym projektem miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, zgodnie z propozycją przedstawioną w załączniku nr 3.

Głosowanie w sprawie przyjęcia projektu uchwały – druk 2050/23

Wyniki głosowania: za – 28, przeciw – 0, wstrzymało się – 0

W wyniku głosowania **uchwała nr LXXV/1940/23** z dnia 23 listopada 2023 r. została przyjęta.

30. Projekt uchwały w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w rejonie ulicy Karola Skibińskiego we Wrocławiu - druk nr 2075/23

Dyrektor Wydziału Planowania Przestrzennego Przemysław Matyja:

[red. – W trakcie swojego wystąpienia Dyrektor posiłkował się prezentacją multimedialną] Szanowni Państwo, kolejny plan, który mam przyjemność dzisiaj zaprezentować. Niewielki plan, bo plan w rejonie ulicy Skibińskiego do takich należy. Plan celowy pod korektę ustaleń planistycznych w zakresie możliwości funkcji usługowej właśnie w rejonie ulicy Skibińskiego i ulicy Krakowskiej. Tak, jak powiedziałem, celem jest korekta planu obowiązującego. Tutaj można dodać, że największą trudnością przysporzyła nam korekta w zakresie właśnie korytarza rezerwy dla kolei dużych prędkości, której koncepcja, projekt powstawał na styku z procedurą tego planu. Udało się to ostatecznie wypracować. Wydaje się, że na tyle dobrze się udało wypracować, że w procedurze nie zostały złożone uwagi. Stąd też w takim kształcie projektu planu wnoszę o przyjęcie tej uchwały. Dziękuję.

Opinie klubów:

- **Klub Radnych Platforma Obywatelska RP** – opinia pozytywna
- **Klub Radnych Forum Jacka Sutryka** – opinia pozytywna
- **Klub Radnych Nowa PL** – opinia pozytywna
- **Klub Radnych Prawa i Sprawiedliwości** – opinia pozytywna

Opinie komisji:

- **Komisja Statutowa** – bez uwag

- Komisja Zrównoważonego Rozwoju, Architektury i Ochrony Środowiska - opinia pozytywna

Głosowanie w sprawie przyjęcia projektu uchwały – druk 2075/23

Wyniki głosowania: za – 29, przeciw – 0, wstrzymało się – 0

W wyniku głosowania **uchwała nr LXXV/1941/23** z dnia 23 listopada 2023 r. została przyjęta.

31. Projekt uchwały w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w rejonie ulic Augustyna Kośnego i Jarnołtowskiej we Wrocławiu - druk nr 2076/23

Dyrektor Wydziału Planowania Przestrzennego Przemysław Matyja:

[red. – W trakcie swojego wystąpienia Dyrektor posiłkował się prezentacją multimedialną] Szanowni Państwo, przenosimy się na zachód Wrocławia, plan w rejonie Jerzmanowa, Jarnołtowa. Plan na obszarze, który do tej pory nie został objęty jeszcze obowiązującym planem. Mamy tu sporo nieruchomości prywatnych. Jeden z większych planów, który ostatnimi czasy mamy przyjemność opracować. I plan o charakterze, bym powiedział, mocno sielskim takim, o którym trzeba w tym miejscu, o jakim trzeba w tym miejscu mówić i o jakim trzeba myśleć, dlaczego? Dlatego, że ten charakter wsi Jerzmanowo, Jarnołtów jest tutaj wybitnie wartościowy. I w takim duchu również ten plan został przygotowany. Mamy przede wszystkim zabudowę mieszkaniową jednorodzinną na sporych jak na dzisiejsze czasy realia, również ekonomiczne działkach, właśnie po to, żeby nie przegęszczać tego, aby nie tworzyć tutaj przesadnie gęstych osiedli mieszkaniowych jednorodzinnych, na styku z tą sielską zabudową Jerzmanowa i Jarnołtowa. Do projektu zostały złożone uwagi. Te uwagi można podsumować, że sprowadzało się do wielu kwestii związanych z szerokością dróg, tego, aby jednak zintensyfikować te warunki zagospodarowania, dlaczego? Dlatego, że tak naprawdę każdy z właścicieli

poszukuje tutaj, wydaje się, jeszcze maksymalizacji zysków z tych nieruchomości. Natomiast, wydaje się, że to, co się udało wypracować, ten kompromis intensywności z poszanowaniem miejsca, w którym jesteśmy w mieście, jest dobrym kompromisem, dlatego te wszystkie uwagi dotyczące, tak jak powiedziałem, i funkcji, i kwestii związanych właśnie z wielkością działek np. zwiększania intensywności poprzez dopuszczenie zabudowy bliźniaczej itd. itd. to są kwestie, które w załączniku nr 3 szczegółowo są oczywiście przedstawione, ale nasza rekomendacja była, aby nie uwzględniać tych uwag i w takim kształcie przyjąć ten plan. I taki jest również mój wniosek o przyjęcie planu w takim kształcie i nieuwzględnienie tych uwag. Dziękuję bardzo.

Opinie klubów:

- **Klub Radnych Platforma Obywatelska RP** – opinia pozytywna
- **Klub Radnych Forum Jacka Sutryka** – opinia pozytywna
- **Klub Radnych Nowa PL** – opinia pozytywna
- **Klub Radnych Prawa i Sprawiedliwości** – opinia pozytywna

Opinie komisji:

- **Komisja Statutowa** – bez uwag
- **Komisja Zrównoważonego Rozwoju, Architektury i Ochrony Środowiska** - opinia pozytywna

Przewodniczący Rady Miejskiej Wrocławia Sergiusz Kmiecik:

Informuję Państwa, że do wniesionego planu zgłoszone zostały uwagi, które nie zostały uwzględnione przez Prezydenta. Stwierdzam, że nie wpłynął żaden wniosek o indywidualne rozpatrzenie uwag przez Radę. Uznaję zatem, że wolą Rady jest rozpatrzenie uwag, łącznie z przedstawionym

projektem miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, zgodnie z propozycją przedstawioną w załączniku nr 3.

Głosowanie w sprawie przyjęcia projektu uchwały – druk 2076/23

Wyniki głosowania: za – 33, przeciw – 0, wstrzymało się – 0

W wyniku głosowania **uchwała nr LXXV/1942/23** z dnia 23 listopada 2023 r. została przyjęta.

32. Projekt uchwały w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w rejonie ulic Marszowickiej, Wilkszyńskiej i Krzelowskiej we Wrocławiu - druk nr 2077/23

Dyrektor Wydziału Planowania Przestrzennego Przemysław Matyja:

[red. – W trakcie swojego wystąpienia Dyrektor posiłkował się prezentacją multimedialną] Mam dzisiaj dużą przyjemność referować kilka planów, które zwiększają pokrycie planistyczne miasta, co, jak Państwo doskonale zdajecie sobie sprawę, poprawia nasz ład przestrzenny i zasady, na jakich może powstawać nowa zabudowa. I ten plan jest kolejnym tego typu planem, bo jest to kolejne 65 ha terenów, które do tej pory nie były pokryte planem miejscowym. To jest plan, który dopełnia te plany, które na Marszowicach już od wielu, wielu lat obowiązują, ale ten obszar nie był objęty do tej pory planem, podobnie jak plany w sąsiedztwie i podobnie, można by powiedzieć, w pewnym sensie do tego, o czym mówiłem w przypadku poprzedniego planu, to jest plan o wybitnie charakterze sielskim, taki, który ma zaproponować, taki rozwój zabudowy jednorodzinnej, aby poszanował, z jednej strony strukturę własności, te wartości przyrodnicze, i nie doprowadził do zbyt intensywnego zagospodarowania, które mogłoby się wydarzyć na warunkach zabudowy, które coraz częściej mocną presję wywierają na ten obszar. I tutaj wtedy ta zabudowa jest dużo trudniej do uregulowania, a już na pewno dużo trudniej do uregulowania jest spójny system komunikacyjny, system przestrzeni

publicznych, czy usług. Ale jak to była w tym w tego typu przypadkach, gdy obszar opracowania jest duży zainteresowanych stron było bardzo dużo, były dwa wyłożenia do wglądu publicznego. Na pierwszym wyłożeniu do wglądu publicznego można by podzielić grupy uwag na te, które dotyczyły samej idei planu i one, jak gdyby były wspierane bardzo mocno przez środowiska, nazwijmy to, ekologów, zielone, te, które apelowały wręcz o to, aby ten plan miał charakter wyłącznie zielony czy w większości zielony. No i oponentami do tego stanowiska była oczywiście grupa właścicieli nieruchomości, którzy oczekiwali tego planu jako możliwość, czy samodzielnego inwestowania, czy spieniężenia tych nieruchomości, zgodnie z ustaleniami planu, więc, jak widać, było to mocną polaryzacją na dyskusji publicznej w tym zakresie. Uwagi zostały złożone, bardzo szeroko bym powiedział, dużo było tych uwag, można by powiedzieć, że one skupiały się właśnie na tych dwóch skrajnych przestrzeniach. W przestrzeni apeli, w tych uwagach było o to, aby wyłączyć większość terenów i stworzyć tereny zielone, w innym przypadku poszerzanie ulic, znowu intensyfikacja, zmniejszanie minimalnych działek, czy też usuwanie stref zieleni i tak dalej itd. Koniec końców podjęliśmy się drugiego wyłożenia, dlaczego? Dlatego, że Prezydent postanowił uwzględnić jedną z uwag, dotyczącą jedynej działki gminnej na tym obszarze. Ten teren prostokątny, zielony, największy, ten prostokąt, to jest działka gminna, która w pierwszych założeniach planu była terenem potencjalnie zabudowy jednorodzinnej, ale szukając jakiegokolwiek chociaż ekwiwalentu tych postulatów zielonych, to Prezydent zdecydował się na to, aby przeznaczyć ten teren na zielen. No i na tym drugim wyłożeniu uwagi, które zostały złożone już nie było to ze strony środowiska zielonego, nie było w ogóle tej dyskusji, byli wyłącznie właściciele. Oni dalej apelowali o kwestię zwiększania intensywności. Nie mogliśmy się na to zgodzić, nie chcąc znowu przegęścić tego osiedla zbyt gęstą zabudową jednorodzinną. I z obu tych wyłożeń uwagi, które nie zostały uwzględnione, znajdują się w załączniku nr 3.

I z taką rekomendacją nieuwzględnienia tych uwag wnoszę o przyjęcie tej uchwały. Dziękuję bardzo.

Opinie klubów:

- **Klub Radnych Platforma Obywatelska RP** – opinia pozytywna
- **Klub Radnych Forum Jacka Sutryka** – opinia pozytywna
- **Klub Radnych Nowa PL** – opinia pozytywna
- **Klub Radnych Prawa i Sprawiedliwości** – opinia pozytywna

Opinie komisji:

- **Komisja Statutowa** – bez uwag
- **Komisja Zrównoważonego Rozwoju, Architektury i Ochrony Środowiska** – opinia pozytywna

Przewodniczący Rady Miejskiej Wrocławia Sergiusz Kmiecik:

Informuję Państwa, że do wniesionego planu zgłoszone zostały uwagi, które nie zostały uwzględnione przez Prezydenta. Stwierdzam, że nie wpłynął żaden wniosek o indywidualne rozpatrzenie uwag przez Radę. Uznaję zatem, że wolą Rady jest rozpatrzenie uwag, łącznie z przedstawionym projektem miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, zgodnie z propozycją przedstawioną w załączniku nr 3.

Głosowanie w sprawie przyjęcia projektu uchwały – druk 2077/23

Wyniki głosowania: za – 34, przeciw – 0, wstrzymało się – 0

W wyniku głosowania **uchwała nr LXXV/1943/23** z dnia 23 listopada 2023 r. została przyjęta.

33. Projekt uchwały w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w rejonie ulic Legnickiej i Stacyjnej we Wrocławiu - druk nr 2078/23

Dyrektor Wydziału Planowania Przestrzennego Przemysław Matyja:

[red. – W trakcie swojego wystąpienia Dyrektor posiłkował się prezentacją multimedialną] Kolejny obszar nie objęty do tej pory planem miejscowym. Projekt planu w rejonie Dworca Mikołajów, to chyba lepiej identyfikuje lokalizację tego obszaru opracowania. Plan, można by powiedzieć, mocno celowy. Dlaczego? Dlatego, że z jednej strony honorujemy ten skwer, który znajduje się przy ulicy Legnickiej, ten obiekt, który jest również przy ulicy Legnickiej biurowy, trójkątny, taki charakterystyczny, przedpole dworca Mikołajów, które docelowo mogłoby kiedyś stać się miejscem jeszcze dodatkowej integracji transportu zbiorowego, ale może to nie jest dokładnie ten moment, kiedy o tym należy mówić. Ale co jest szczególnie kluczowe? To jest ten teren na południu obszaru opracowania, czyli ten teren usługowy. Tam jeszcze nie tak dawno było, już mocno zdekapitalizowane schronisko dla samotnych, bezdomnych kobiet. I to schronisko już przestało działać. Jest to nieruchomość gminna. Dzięki temu planowi może ta nieruchomość stać się ofertą miejską. Dopuszczalne tu są funkcje o charakterze wybitnie miastotwórczym, centrotwórczym, biurowe, zamieszkiwanie zbiorowe. Nie ma tutaj zamieszkiwania klasycznej funkcji mieszkaniowej, ze względu na bliskość linii kolejowej. Do tak przygotowanego projektu planu na etapie wyłożenia nie wpłynęły uwagi i w takim kształcie bardzo proszę o przyjęcie tego planu.

Opinie klubów:

- Klub Radnych Platforma Obywatelska RP –** opinia pozytywna
- Klub Radnych Forum Jacka Sutryka –** opinia pozytywna
- Klub Radnych Nowa PL –** opinia pozytywna

– **Klub Radnych Prawa i Sprawiedliwości** – opinia pozytywna

Opinie komisji:

– **Komisja Statutowa** – bez uwag

– **Komisja Zrównoważonego Rozwoju, Architektury i Ochrony Środowiska** - opinia pozytywna

Głosowanie w sprawie przyjęcia projektu uchwały – druk 2078/23

Wyniki głosowania: za – 34, przeciw – 0, wstrzymało się – 0

W wyniku głosowania **uchwała nr LXXV/1944/23** z dnia 23 listopada 2023 r. została przyjęta.

34. Projekt uchwały w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w rejonie ulic Rychtalskiej, Browarnej oraz linii kolejowej we Wrocławiu - druk nr 2081/23

Dyrektor Wydziału Planowania Przestrzennego Przemysław Matyja:

[red. – W trakcie swojego wystąpienia Dyrektor posiłkował się prezentacją multimedialną] Szanowni Państwo, projekt przedmiotowego planu również jest na obszarze dotychczas nieobjętym zagospodarowaniem. Dlatego to, co chcę przytoczyć tutaj, ta prezentacja będzie szersza dlatego, że chciałbym też mocno wytłumaczyć przestrzeń, w jakiej się dzisiaj poruszamy. Przypomnę tylko, że jest to obszar Kleczkowa, ten obszar, który widnieje tutaj w rejonie tego symbolu MU. I co chcę pokazać zasadniczo? Dzisiaj jesteśmy cały czas pod olbrzymią presją warunków zabudowy, pojawiających się koncepcji właścicielskich w tym rejonie. Jak Państwo doskonale wiecie, warunki zabudowy w takiej skali są czymś, co może doprowadzić docelowo do tego, że ten rejon Kleczkowa może zostać zabudowany w wielu kwestiach, w sposób nieadekwatny do tego, w jaki powinien się wydarzyć. Tutaj kolejne warunki zabudowy, nawet tutaj złożony jest już wniosek o pozwolenie na budowę. To również jest decyzja

o warunkach zabudowy, wydana zresztą przez SKO po naszej odmowie, a tak wyglądały również na innej nieruchomości, innego właściciela, bardzo bym powiedział, daleko idące fikuśne, że się tak wyrażę, koncepcje zagospodarowania, które w sposób, bym powiedział, dla nas nieakceptowany. Tutaj jest składka, jak my to mówimy, tych wszystkich potencjalnych możliwości inwestycyjnych, prawie 150 potencjalnie tysięcy powierzchni użytkowej, niespełna 8000 mieszkańców. To są bez zaprojektowanego układu komunikacyjnego, który w jakikolwiek sposób racjonalny traktuje całość Kleczkowa, nie tylko obszar tego opracowania, ale całość Kleczkowa nie dopełnia całego układu, funkcjonalnie w tym zakresie, brak zapewnionych usług, usług społecznych, szkoły itd. To te wszystkie kwestie, to jest właśnie to, co widzicie Państwo na tym slajdzie. No i z tego tytułu, ten plan jest wybitnie dla nas ważny. Chcielibyśmy bardzo doprowadzić do jego uchwalenia. I tutaj chcę wyraźnie jeszcze wytłumaczyć kilka kwestii, które odnoszą się do kolejnych etapów tego procesu planistycznego. Dlaczego? Dlatego, że jak Państwo może wiecie, pierwszy projekt planu, który został upubliczniony na stronach BIP, to był ten projekt, który widzicie w tej chwili. To był moment, w którym, tak naprawdę, próbowaliśmy w tym trudnym okresie początkowym, również kwestii covidowych spróbować czasowo zamrozić procesy inwestycyjne. Można sięgnąć do ustaleń planu. Nigdy te ustalenia planu nie przewidywały na tym obszarze parku, jedynie polany rekreacyjne, tereny otwarte, po to, aby wyłącznie czasowo doprowadzić do wstrzymania procesów WZ-owych, o których mówiłem przed chwilą. Ale co jest istotne? Po takiej wersji planu pojawiła się bardzo niebezpieczna z punktu widzenia miasta korespondencja ze strony właścicieli nieruchomości, również w kontekście studium, które pokazałem. Studium, które w sposób jednoznaczny przeznaczają te tereny jako tereny inwestycyjne z groźbą, pozwami potencjalnymi oczywiście, to nie były pozwы jeszcze sądowe, ale były, można by powiedzieć, swego rodzaju sugestie, że jeśli projekt w tym kształcie będzie miał kontynuację, może dojść do bardzo poważnych

zagrożeń dla budżetu, dla finansów publicznych. No i spróbowaliśmy stworzyć wtedy wersję planu, którą widzicie Państwo w tej chwili. Ona również nie była szczytem naszych marzeń. Szkoła znajdowała się poza obszarem, gdzie zostały wydane warunki zabudowy, w miejscu nie najbardziej optymalnym, na północy obszaru opracowania, no i ten układ nie był naszym super idealnym, ale w tym momencie pojawiła się przestrzeń do tego, aby znaleźć pewnego rodzaju, wydaje się, kompromis do tego, aby znaleźć równowagę również inwestycyjną w tym obszarze, wyznaczyć szkołę w tym centralnym miejscu, tak jak widzicie Państwo w tej chwili. Zwiększyć jeszcze tereny zielone w tej południowej części, wyznaczyć strefy zieleni, przestrzenie publiczne, ale co najważniejszy układ drogowy. Układ drogowy, który spina całość z resztą Kleczkowa, projektuje powiązanie pod terenami kolejowymi dla transportu zbiorowego do Jedności Narodowej, po to właśnie, aby dywersyfikować ten ruch zarówno kołowy indywidualny, jak i transport zbiorowy. To są rzeczy fundamentalne dla bezpieczeństwa Kleczkowa. W kontekście takich a nie innych wniosków o warunki zabudowy, ten plan jest dla nas super ważny. Tym bardziej, że presja związana również z tymi warunkami narasta, z pozwoleniami narasta. Tak wygląda ten projekt w ujęciu aksonometrycznym, z tą centralną szkołą, z tym powiązaniem kołowym pod terenami kolejowymi, z tym układem grzebieniowym, water frontu również. Wydaje się, że z punktu widzenia pewnej takiej równowagi, którą udało się osiągnąć, z punktu widzenia tego, z jakiego poziomu oczekiwać, i to nie są nawet te najwyższe oczekiwania, o jakie w pewnych momentach wnioskowali właściciele nieruchomości. Z tych 150 000 zeszliśmy do 105 000, z rezerwą na szkołę, z komunikacją zbiorową, z układem komunikacyjnym, zupełnie innym układem urbanistycznym, z innym poszanowaniem terenów otwartych, po to też poszliśmy wyżej z zabudową w niektórych miejscach, właśnie po to, aby szukając tego kompromisu, jak najwięcej terenów pozostawić na tereny zielone. No i dzięki temu mamy nadzieję, że uda się raz na zawsze zabezpieczyć ten teren pod względem

planistycznym, funkcjonalnym dla Kleczkowa. No i oczywiście, jak bywa w tego typu przypadkach, nie wszyscy byli zadowoleni z ustaleń tego planu. Do planu zostały złożone uwagi. Te uwagi dotyczyły m.in. jeden z podmiotów, który ubiega się o te warunki zabudowy, wnosił o wydłużenie vacatio legis wejścia tego planu nie w 14 dni od daty publikacji w Dzienniku Urzędowym, ale 24 miesiące. Prawdopodobnie, po to, aby móc skorzystać z warunków do czasu wejścia w życie planu. Inne kwestie, które były poruszane, to były apele o to, aby de facto wrócić do tego planu z etapu pośredniego, czyli przenieść szkołę na północ, bliżej rzeki, usankcjonować warunki zabudowy w tej części poniżej tego układu komunikacyjnego, a cały ten teren jednego z właścicieli przeznaczyć na tereny zielone. Inne drobne kwestie, które się pojawiały, to były, no nie takie drobne, ale również zmniejszenie wskaźników parkingowych, bo chcę powiedzieć, że tu wcale nie są tak wyśrubowane, biorąc pod uwagę układ w strukturze funkcjonalnej, nie ma tu nic poniżej jedynek mamy dokładnie 1, a były postulowane wskaźniki na poziomie 0,7 przez uwagodawców. No i szereg innych drobnych kwestii związanych z dopuszczeniem placów zabaw, zmniejszenia stref zieleni, wszystkie uwagi, które również, bo były takie uwagi, tak jak powiedziałem, które poszukiwały większych terenów zielonych, ale były również uwagi właścicieli o to, żeby jeszcze intensyfikować, jeszcze zmniejszać strefy zieleni. Na to też nie było naszej zgody. I z tym zgodził się również Pan Prezydent, dlatego w takim kształcie, biorąc pod uwagę tę presję procedur, warunków zabudowy, pozwoleń na budowę, bardzo apeluję o przyjęcie tego planu, abyśmy mogli przeciąć tę gonitwę z tymi procedurami. Dziękuję bardzo.

Opinie klubów:

- Klub Radnych Platforma Obywatelska RP –** opinia pozytywna
- Klub Radnych Forum Jacka Sutryka –** opinia pozytywna
- Klub Radnych Prawa i Sprawiedliwości –** opinia pozytywna

– Klub Radnych Nowa PL – Przewodniczący Piotr Uhle – Panie

Przewodniczący, Panie Prezydencie, Wysoka Rado. Historia dotycząca tego planu niestety pokazuje to, w jaki sposób, kiedy próbuje się, powiedzmy, że, wywierać nacisk na inwestorów bez poparcia w realnej sile w przepisach prawa może to odbić się po prostu czkawką. I wydaje mi się, że uzasadnione są uwagi mieszkańców, którzy otrzymali założenia do planu przewidujące dużo większy teren zielony w przedmiotowym obszarze. Chciałbym zwrócić uwagę na to, że okolice ulicy Browarnej, to są najgęściej zaludnione tereny w całym mieście. Najgęściej. To są tereny, które np. mieliśmy poza tą „jagodnością”, o której rozmawialiśmy sobie ostatnio, mieliśmy również bardzo podobną sytuację w komisji wyborczej na Kleczkowie. Jagodno to był największy obwód do głosowania na całym świecie, na Kleczkowie był trzeci co do wielkości obwód do głosowania na całym świecie, ze względu właśnie na to, jak gęste jest tam zaludnienie i jak zagęściło się w ostatnich latach. Czyli ludzie nie zdążyli się tam po prostu jeszcze zameldować, dopisać do rejestru wyborców i głosowali tam w znacznej mierze na zaświadczenia. Chciałbym zwrócić uwagę, że rozmawiamy o planie, który pozwala na zabudowę o łącznej wartości ponad 1 000 000 000 PLN, bo mówimy o tego rzędu kwotach, jeżeli chodzi o teren nawet po tym umiarkowaniu, o którym mówił Pan Dyrektor, co zresztą oceniam pozytywnie, te zmiany, które tam były. Natomiast jest to dużo mniej niż było zapowiadane mieszkańcom na wczesnych etapach dotyczących prac nad projektem uchwały, nad projektem planu. Ja mam świadomość jak skomplikowana jest tam sytuacja, ze względu na wnioski o wydanie warunków zabudowy, na sprawy przed zdaje się nawet SKO. I oczywiście musimy świadomie do tego podchodzić. Natomiast, ze względu też na powagę instytucji miasta wobec mieszkańców, należałoby umów dotrzymywać. W związku z tym, opinia Klubu jest taka, że w sytuacji, w której uwzględnione zostaną wskazane przez Radę uwagi, opinia będzie pozytywna. Dlatego niniejszym wnoszę o rozpatrzenie uwag mieszkańców indywidualnie. Dziękuję bardzo.

Opinie komisji:

– **Komisja Statutowa** – bez uwag

- **Komisja Zrównoważonego Rozwoju, Architektury i Ochrony Środowiska** - opinia pozytywna

Dyskusja:

Radny Piotr Maryński: Szanowni Państwo, tutaj dzisiaj mamy do czynienia z serią wszystkich chyba do, czy też większości wszystkich planów ratunkowych. Ten tutaj pokazuje obszar, którego duża część jest na niebiesko zaznaczona, czyli jest woda i rzeka. I ja powiem tak. Widać tutaj, moim zdaniem, doskonały przykład tego, że można pilnować tego, co się dzieje, że tak powiem, w infrastrukturze naszej, w planowaniu. Moim zdaniem to jest bardzo dobry przykład, bo tam wszyscy Państwo doskonale widziecie, jak się pojawia rzeka, to jest po prostu atrakcyjny teren. Wiadomo, że inwestorzy chcą tam wybudować, po prostu wszystko jak najwięcej. Teraz naszą tu rolę jest, żeby próbować pogodzić te interesy. Interesy inwestorów, a także interesy mieszkańców Wrocławia, tamtych mieszkańców, którzy tam będą funkcjonowali. Czyli przesunięcie szkoły, bliżej komunikacji miejskiej, a nie bliżej rzeki, to jest jakby jasne i dla mnie zrozumiały przykład. Też zwracam Państwu uwagę na ten plan i na to, co dobrze się stało, że mamy przystąpienie na tak szeroko rozumianym Kleczkowie po stronie zachodniej, bo przypominam, że udało nam się uruchomić procedurę planistyczną w porcie miejskim we Wrocławiu. Czyli znowu to jest ciąg dalszy do rzeki, tego terenu, tego obszaru, gdzie na warunkach zabudowy różne, dziwne cuda się działy. Czyli jest bardzo istotne planowanie przestrzenne, oczywiście, to jest truizm, ale z mojego punktu widzenia i człowieka, który, nie wiem, jest sercem i czynem blisko wody, a mamy tutaj piękną rzekę, więc szczególnie te tereny musimy pilnować i gdzie tylko jeszcze planu nie ma po prostu trzeba go konstruować. Tak że doskonały przykład, moim zdaniem, ale spodziewam

się właśnie też kontynuacji właśnie w tego typu dobrych kierunkach, także w porcie miejskim. Dziękuję.

Radny Michał Młyńczak: Ja mam pytanie do Pana Dyrektora, żeby jasno ewentualnie się odniósł do tego, czy przyjęcie jakiegokolwiek uwagi spowoduje, iż ten plan upadnie na tym etapie i w mocy będą warunki zabudowy, które spowodują niekontrolowane przez Miasto stopień i zakres zabudowy wg decyzji i świadomości obecnych właścicieli, czy też nie wywoła to tego efektu? Dziękuję bardzo.

Radny Jarosław Krauze: Ja wycofuję swoje pytanie, ponieważ Pan Radny Młyńczak to samo zadał pytanie, które ja chciałem zadać.

Radny Piotr Uhle: Panie Przewodniczący, po odpowiedzi Pana Dyrektora proszę o 15 minut przerwy.

Dyrektor Wydziału Planowania Przestrzennego Przemysław Matyja:

Dziękuję bardzo za to pytanie, bo to jest to, co chciałem, aby wybrzmiało z mojej prezentacji. Jest dokładnie tak, jak Państwo podejrzewacie, jak rozumiem. Jesteśmy wtedy bezbronni, można by powiedzieć. To znaczy te warunki zabudowy już dzisiaj nad nami wiszą i jeżeli nie przyjmimy tego planu, jeżeli Państwo zdecydujecie o przyjęciu jakiegokolwiek uwagi, plan wraca do procedury do Prezydenta. Musimy pomyśleć o tym, w jaki sposób uwzględnić tę uwagę, musimy ponownie plan uzgodnić, wyłożyć. To jest przynajmniej kilka miesięcy, w którym ten proces uruchamiania tych warunków zabudowy, czy pozwoleń przybierze, moim zdaniem, katastrofalny już stan. Tym bardziej, że dzisiaj, nie zdradzę chyba wielkiej tajemnicy, że właśnie dzisiaj otrzymałem, ponieważ zawiesiłem jeden z wniosków o warunki zabudowy, na moją prośbę został zawieszony kolejny wniosek. Dzisiaj dostałem skargę na to zawieszenie, która będzie rozpatrywana również przez organy odwoławcze. Więc z tego tytułu sytuacja jest mocno podbramkowa, dlatego jeszcze raz bardzo apeluję o przyjęcie tego planu.

Przewodniczący Rady Miejskiej Wrocławia Sergiusz Kmiecik:

Dziękuję bardzo. Zgodnie z wnioskiem Klubu Nowa PL, Szanowni Państwo, ogłaszam przerwę do godz. 20:20.

Szanowni Państwo, wznawiam po przerwie posiedzenie LXXV sesji Rady Miejskiej Wrocławia.

Przypominam, że jesteśmy w punkcie dotyczącym druku 2081/23.

Szanowni Państwo, mamy zgłoszony wniosek o indywidualne rozpatrzenie uwag przez Radę, w związku z powyższym przed głosowaniem tej uchwały musimy rozpatrzyć indywidualnie te uwagi zgodnie z załącznikiem nr 3 do projektu. Bardzo proszę o zabranie głosu przez Pana Dyrektora Matyję i wskazanie pierwszej uwagi.

Dyrektor Wydziału Planowania Przestrzennego Przemysław Matyja:

Szanowni Państwo, wnoszę o nieuwzględnienie uwagi wniesionej przez jedną osobę fizyczną dwoma pismami w dniu 27 października 2023 roku, litery od a do e.

Głosowanie za nieuwzględnieniem uwagi nr 1:

Wyniki głosowania: za – 33, przeciw – 0, wstrzymało się – 1

W wyniku głosowania uwaga nie została uwzględniona.

Wnoszę o nieuwzględnienie uwagi wniesionej przez jedną osobę fizyczną [red. – zapis dźwiękowy nieczytelny] Kaczmarek, pismem w dniu 31 października 2023 roku, dla działki nr 12AM 3 obręb Kleczków, punkty od a do d.

Głosowanie za nieuwzględnieniem uwagi nr 2:

Wyniki głosowania: za – 33, przeciw – 0, wstrzymało się – 1

W wyniku głosowania uwaga nie została uwzględniona.

Wnoszę o nieuwzględnienie jednobrzmiących uwag wniesionych przez dwie osoby fizyczne, pismami w dniu 30 października 2023 roku. 33 osoby fizyczne pismami, 3 osoby fizyczne dwoma pismami w dniu 31 października 2023 roku punkty od a do e.

Głosowanie za nieuwzględnieniem uwagi nr 3:

Wyniki głosowania: za – 26, przeciw – 5, wstrzymało się – 2

W wyniku głosowania uwaga nie została uwzględniona.

Wnoszę o nieuwzględnienie uwagi wniesionej przez jedną osobę fizyczną pismem w dniu 30 października 2023 roku punkty od a do h.

Głosowanie za nieuwzględnieniem uwagi nr 4:

Wyniki głosowania: za – 33, przeciw – 0, wstrzymało się – 1

W wyniku głosowania uwaga nie została uwzględniona.

Wnoszę o nieuwzględnienie jednobrzmiących uwag wniesionych przez dwie osoby fizyczne pismami w dniu 31 października 2023 roku. Punkty a do c.

Głosowanie za nieuwzględnieniem uwagi nr 5:

Wyniki głosowania: za – 33, przeciw – 0, wstrzymało się – 1

W wyniku głosowania uwaga nie została uwzględniona.

Wnoszę o nieuwzględnienie jednobrzmiących uwag wniesionych przez 17 osób fizycznych pismami i 1 osobę fizyczną dwoma pismami w dniu 30 października oraz 15 osób fizycznych pismami w dniu 31 października 2023 roku punkty od a do g.

Głosowanie za nieuwzględnieniem uwagi nr 6:

Wyniki głosowania: za – 27, przeciw – 5, wstrzymało się – 2

W wyniku głosowania uwaga nie została uwzględniona.

Wnoszę o nieuwzględnienie jednobrzmiących uwag wniesionych przez Stowarzyszenie Śródodrze, 3 osoby fizyczne pismami w dniu 31 października 2023 roku punkty od a do f.

Głosowanie za nieuwzględnieniem uwagi nr 7:

Wyniki głosowania: za – 26, przeciw – 6, wstrzymało się – 2

W wyniku głosowania uwaga nie została uwzględniona.

Wnoszę o nieuwzględnienie uwagi wniesionej przez 1 osobę fizyczną, pismem w dniu 31 października 2023, w sprawie rozbudowy terenów zielonych na wskazanym obszarze.

Głosowanie za nieuwzględnieniem uwagi nr 8:

Wyniki głosowania: za – 33, przeciw – 0, wstrzymało się – 1

W wyniku głosowania uwaga nie została uwzględniona.

Wnoszę o nieuwzględnienie uwagi wniesionej przez 1 osobę fizyczną, pismem w dniu 31 października 2023 roku, punkty od a do f.

Głosowanie za nieuwzględnieniem uwagi nr 9:

Wyniki głosowania: za – 33, przeciw – 0, wstrzymało się – 1

W wyniku głosowania uwaga nie została uwzględniona.

Wnoszę o nieuwzględnienie uwagi wniesionej przez 1 osobę fizyczną, pismem w dniu 31 października 2023 roku, punkty od a do c.

Głosowanie za nieuwzględnieniem uwagi nr 10:

Wyniki głosowania: za – 33, przeciw – 0, wstrzymało się – 1

W wyniku głosowania uwaga nie została uwzględniona.

Wnoszę o nieuwzględnienie uwagi wniesionej przez 2 osoby fizyczne pismem w dniu 31 października 2023 roku.

Głosowanie za nieuwzględnieniem uwagi nr 11:

Wyniki głosowania: za – 33, przeciw – 0, wstrzymało się – 1

W wyniku głosowania uwaga nie została uwzględniona.

Wnoszę o nieuwzględnienie uwagi wniesionej przez 1 osobę fizyczną, pismem w dniu 30 października 2023 roku.

Głosowanie za nieuwzględnieniem uwagi nr 12:

Wyniki głosowania: za – 33, przeciw – 0, wstrzymało się – 1

W wyniku głosowania uwaga nie została uwzględniona.

Głosowanie w sprawie przyjęcia projektu uchwały – druk 2081/23

Wyniki głosowania: za – 33, przeciw – 0, wstrzymało się – 1

W wyniku głosowania uchwała nr LXXV/1945/23 z dnia 23 listopada 2023 r. została przyjęta.

35. Projekt uchwały w sprawie nadania nazwy ulicy na terenie

Wrocławia - druk nr 2069/23

Dyrektor Wydziału Planowania Przestrzennego Przemysław Matyja:

[red. – W trakcie swojego wystąpienia Dyrektor posiłkował się prezentacją multimedialną] Może ten argument przestać działać w momencie, w którym będę co sesję mówił o tym, że nie mam takiej dużej wprawy, jak Dyrektor Barski, jeśli chodzi o ulice. Natomiast mam kilka tematów właśnie

związanych z ulicami, postaram się je sprawnie zreferować. Pierwszy z tematów związanych z nadaniem numeru porządkowego dla budynku mieszkalnego na Praczach Odrzańskich. Propozycja nazwy ulicy Gabrieli Kownackiej. Tutaj Towarzystwo Miłośników Wrocławia zaproponowało utworzenie nowego filmowo teatralnego gniazda ulic, aby patronami ulic w tym obszarze były wybitne postaci sceny teatralnej i filmowej. Gabrieli Kownackiej, myślę, nie trzeba Państwu przedstawiać. Kolejna lokalizacja, Psie Pole. Tutaj mamy do czynienia z podobną sytuacją, ustalenie numeru porządkowego dla budynku mieszkalnego wraz z prognozą dla przyszłej zabudowy. Również ta ulica ma duże znaczenie. Mamy tutaj już zapoczątkowane gniazdo nazewnicze, można by powiedzieć ulicy Żółtej Lilii, Czerwonej Róży, a ulica, o której mowa, to ulica Kameliowa. Również jest pozytywna opinia Komisji Nazewnictwa Ulic Towarzystwa Miłośników Wrocławia. Kolejna ulica, ulica Jadwigi Złоторzyckiej. To jest ulica, która również wiąże się z ustaleniem nazwy dla ulicy Dojazdowej, związanej również z prognozą zabudowy. Na tym obszarze obowiązuje miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego. Nazwa Jadwigi Złоторzyckiej jest w sąsiedztwie ulic Marii i Stanisława Dawskich, Marty Burbianki i Hanny Wałkowskiej. Dodam tylko, że te osoby są to wybitne osoby należące do kadry naukowej wrocławskich uczelni, tak również jak Pani Jadwiga, która jest prof. dr hab. Uniwersytetu Wrocławskiego, entomologiem. Kolejna lokalizacja, kolejna nazwa ulicy Białej Magnolii, podobnie jak było w poprzednim przypadku na Psim Polu. Również to jest rejon tego gniazda nazewniczego, gdzie jest ulica Żółtej Lilii, Czerwonej Róży. I tutaj również konieczność nadania numeru porządkowego dla budynku mieszkalnego, a nazwa, jak Państwo sami widzicie, znowu czerpie z tego gniazda odnoszącego się do kwiatów, roślin. Kolejna lokalizacja Leśnica, Franciszka Pajączkowskiego. I tutaj, podobnie również jak w tym poprzednim przypadku, może te tematy powinny być bardziej zblokowane, ale to są tematy również bliskie, tak jak w poprzednim przypadku, Pan Franciszek Pajączkowski jest jednym z kadry zasłużonych wrocławian, w zakresie

właśnie historii, teatru, bibliotekarz, doktor filozofii. Kolejne ulica, ulica Antonina Dworzaka, jak Państwo, pewnie doskonale wiecie, czeski kompozytor. I tutaj ta nazwa wiąże się z gniazdem nazewniczym w rejonie Schuberta, Ravela, no i również w tym przypadku dotyczy to nadania numeru porządkowego dla budynku mieszkalnego i prognozą przyszłej zabudowy. Dziękuję bardzo.

Opinie klubów:

- **Klub Radnych Platforma Obywatelska RP** – opinia pozytywna
- **Klub Radnych Forum Jacka Sutryka** – opinia pozytywna
- **Klub Radnych Prawa i Sprawiedliwości** – opinia pozytywna
- **Klub Radnych Nowa PL** – opinia pozytywna

Opinie komisji:

- **Komisja Statutowa** – bez uwag
- **Komisja Zrównoważonego Rozwoju, Architektury i Ochrony Środowiska** - opinia pozytywna

Głosowanie w sprawie przyjęcia projektu uchwały – druk 2069/23

Wyniki głosowania: za – 30, przeciw – 0, wstrzymało się – 0

W wyniku głosowania **uchwała nr LXXV/1946/23** z dnia 23 listopada 2023 r. została przyjęta.

36. Projekt uchwały w sprawie nadania nazwy ulicy na terenie Wrocławia - druk nr 2070/23

[red. – Zreferował Dyrektor Wydziału Planowania Przestrzennego Przemysław Matyja]

Opinie klubów:

- **Klub Radnych Platforma Obywatelska RP** – opinia pozytywna
- **Klub Radnych Forum Jacka Sutryka** – opinia pozytywna
- **Klub Radnych Prawa i Sprawiedliwości** – opinia pozytywna
- **Klub Radnych Nowa PL** – opinia pozytywna

Opinie komisji:

- **Komisja Statutowa** – bez uwag
- **Komisja Zrównoważonego Rozwoju, Architektury i Ochrony Środowiska** – opinia pozytywna

Głosowanie w sprawie przyjęcia projektu uchwały – druk 2070/23

Wyniki głosowania: za – 30, przeciw – 0, wstrzymało się – 0

W wyniku głosowania **uchwała nr LXXV/1947/23** z dnia 23 listopada 2023 r. została przyjęta.

37. Projekt uchwały w sprawie nadania nazwy ulicy na terenie Wrocławia - druk nr 2071/23

[red. – Zreferował Dyrektor Wydziału Planowania Przestrzennego Przemysław Matyja]

Opinie klubów:

- **Klub Radnych Platforma Obywatelska RP** – opinia pozytywna
- **Klub Radnych Forum Jacka Sutryka** – opinia pozytywna
- **Klub Radnych Prawa i Sprawiedliwości** – opinia pozytywna
- **Klub Radnych Nowa PL** – opinia pozytywna

Opinie komisji:

– **Komisja Statutowa** – bez uwag

- **Komisja Zrównoważonego Rozwoju, Architektury i Ochrony Środowiska** - opinia pozytywna

Dyskusja:

Radny Piotr Maryński: Tu się chcę jeszcze upewnić, bo ja wstrzymałem się na Komisji, bo pytałem tutaj Pana Dyrektora w kwestii gniazdowania przy tej ulicy, to mówimy o Pani Jadwidze Złotorzyckiej w Marszowicach i tutaj, jak dobrze zrozumiałem, to Pan Dyrektor wspomniał, że po prostu tam w tej lokalizacji są nazwiska osób, które są związane z kręgami naukowymi, jeżeli dobrze zrozumiałem.

Dyrektor Wydziału Planowania Przestrzennego Przemysław Matyja:

Tak, jak deklarowałem na Komisji, sprawdziłem tę kwestię. Te nazwiska, które wymieniane były przeze mnie, to są tak dokładnie środowiska naukowe, to są profesorowie PWST, historycy, prof. Uniwersytetu Wrocławskiego. Tak, to jest dokładnie to.

Głosowanie w sprawie przyjęcia projektu uchwały – druk 2071/23

Wyniki głosowania: za – 32, przeciw – 0, wstrzymało się – 0

W wyniku głosowania **uchwała nr LXXV/1948/23** z dnia 23 listopada 2023 r. została przyjęta.

38. Projekt uchwały w sprawie nadania nazwy ulicy na terenie Wrocławia - druk nr 2072/23

[red. – Zreferował Dyrektor Wydziału Planowania Przestrzennego Przemysław Matyja]

Opinie klubów:

- **Klub Radnych Platforma Obywatelska RP** – opinia pozytywna
- **Klub Radnych Forum Jacka Sutryka** – opinia pozytywna
- **Klub Radnych Prawa i Sprawiedliwości** – opinia pozytywna
- **Klub Radnych Nowa PL** – opinia pozytywna

Opinie komisji:

- **Komisja Statutowa** – bez uwag
- **Komisja Zrównoważonego Rozwoju, Architektury i Ochrony Środowiska** - opinia pozytywna

Głosowanie w sprawie przyjęcia projektu uchwały – druk 2072/23

Wyniki głosowania: za – 31, przeciw – 0, wstrzymało się – 0

W wyniku głosowania **uchwała nr LXXV/1949/23** z dnia 23 listopada 2023 r. została przyjęta.

39. Projekt uchwały w sprawie nadania nazwy ulicy na terenie Wrocławia - druk nr 2073/23

[red. – Zreferował Dyrektor Wydziału Planowania Przestrzennego Przemysław Matyja]

Opinie klubów:

- **Klub Radnych Platforma Obywatelska RP** – opinia pozytywna
- **Klub Radnych Forum Jacka Sutryka** – opinia pozytywna
- **Klub Radnych Prawa i Sprawiedliwości** – opinia pozytywna
- **Klub Radnych Nowa PL** – opinia pozytywna

Opinie komisji:

– **Komisja Statutowa** – bez uwag

- **Komisja Zrównoważonego Rozwoju, Architektury i Ochrony Środowiska** - opinia pozytywna

Głosowanie w sprawie przyjęcia projektu uchwały – druk 2073/23

Wyniki głosowania: za – 32, przeciw – 0, wstrzymało się – 0

W wyniku głosowania **uchwała nr LXXV/1950/23** z dnia 23 listopada 2023 r. została przyjęta.

40. Projekt uchwały w sprawie nadania nazwy ulicy na terenie Wrocławia - druk nr 2074/23

[red. – Zreferował Dyrektor Wydziału Planowania Przestrzennego Przemysław Matyja]

Opinie klubów:

– **Klub Radnych Platforma Obywatelska RP** – opinia pozytywna

– **Klub Radnych Forum Jacka Sutryka** – opinia pozytywna

– **Klub Radnych Prawa i Sprawiedliwości** – opinia pozytywna

– **Klub Radnych Nowa PL** – opinia pozytywna

Opinie komisji:

– **Komisja Statutowa** – bez uwag

- **Komisja Zrównoważonego Rozwoju, Architektury i Ochrony Środowiska** - opinia pozytywna

Dyskusja:

Radny Jacek Ossowski: Szanowni Państwo, Antonin Dworzak. Antonin jest imieniem czeskim, ale także występującym w spisie imion polskich. W związku z tym możemy Antonin powtórzyć w nazwie ulicy. Natomiast Dworzak jest tutaj przetłumaczony na język Polski i jest zapisany przez rz, natomiast oryginalna pisownia tego nazwiska to jest r z odwróconym daszkiem i w języku czeskim to się odczytuje jako Dworzak. Mamy pewną tradycję zapisywania nazwisk w oryginale, bo to jest nazwisko, cecha tego znakomitego, wspaniałego kompozytora. Ja nie chcę tutaj burzyć porządku i oczywiście będę głosował za, natomiast prosiłbym o rozważenie takiej kwestii, bo np. Ulica Dubois jest zapisana w oryginale, ulica Chopina jest zapisana w oryginale, ulica Pugeta jest zapisana w oryginale. Więc nie zmieniamy ludziom nazwisk. Dlatego wydaje mi się, że Antonin Dworzak powinien być zapisany r z odwróconym daszkiem, odczytywany w języku czeskim jako rz. Dziękuję bardzo. Taką mam techniczną uwagę.

Radny Igor Wójcik: Ja chciałem się jakby tutaj przychylić do wniosku Jacka Ossowskiego, bo całkowicie słuszna uwaga. I byłoby to takie dziwne w nazewnictwie Antoni Leopold Dworzak, przez r z ptaszkiem. To jest tyle, jednak do przemyślenia.

Przewodniczący Rady Miejskiej Wrocławia Sergiusz Kmiecik:

Szanowni Państwo, czy głosujemy wniosek o drugie czytanie? Jest taki wniosek organu wykonawczego?

Radny Piotr Maryński: Ja powiem tak. Ja także absolutnie się przychylam tutaj do tego, co Pan Przewodniczący zechciał tutaj wyrazić. Absolutnie tak, pełna zgoda. I dlatego też to był mój tutaj, że tak powiem, poza mikrofonem, wniosek o drugie czytanie. Rozumiem, że to nie zaburzy, nie wiem jakichś procedur takich, żebyśmy tam czegoś, że tak powiem, nie zablokowali, bo to nie jest jakaś pilna sprawa, że jeżeli to odwlecemy na następną sesję, to się nic nie stanie złego? Absolutnie tak, bo to trzeba dbać o detale. Dziękuję.

Głosowanie nad skierowaniem projektu uchwały do II czytania

Wyniki głosowania: za – 31, przeciw – 2, wstrzymało się – 0

41. Projekt uchwały w sprawie ustalenia kierunków działania Prezydenta Wrocławia w zakresie opracowania programu polityki zdrowotnej - druk nr 2090/23

Radna Magdalena Razik-Trziszka: [red. – W trakcie swojego wystąpienia Radna posiłkowała się prezentacją multimedialną] Szanowni Państwo, mam zaszczyt przedstawić Państwu uchwałę dotyczącą kierunków działania Prezydenta w temacie uchwalenia polityki zdrowotnej. Profilaktyka i wczesne wykrywanie raka prostaty i raka jądra u mężczyzn. Na sam początek pokrótce przypomnę Państwu, czym są w ogóle programy polityki zdrowotnej? Są to zaplanowane szerokie działania z zakresu opieki zdrowotnej, które są skuteczne, bezpieczne i uzasadnione. Zgodnie z ustawą o świadczeniach opieki zdrowotnej, finansowane ze środków publicznych jednostki samorządu terytorialnego, jaką jest Wrocław właśnie mogą opracowywać, wdrażać, realizować i finansować programy polityki zdrowotnej, które dotyczą szczególnych, istotnych problemów zdrowotnych. Takim problemem wśród mieszkańców Wrocławia są właśnie schorzenia onkologiczne mężczyzn. Mówimy tutaj konkretnie o dwóch: o raku jądra i o nowotworze prostaty. Dlatego dwutorowo podeszliśmy do projektu uchwały. Po pierwsze, mówimy tutaj o nowotworze jądra. Szanowni Państwo, szacuje się, że jest to stosunkowo nieliczny nowotwór, jest to zaledwie 1,6 ogółu nowotworu występujących u mężczyzn, ale w wieku między 15 a 35 rokiem życia jest to najczęściej występujący nowotwór, bo stanowi 25% zachorowań na nowotwory u mężczyzn w tym wieku w ogóle. A co jest daną najbardziej zatrażającą, że w ciągu ostatnich 3 dekad liczba zachorowań wzrosła trzykrotnie. Wiąże się to oczywiście z dietą, stylem życia, siedzącym trybem życia, tak naprawdę, sposobem pracy, spędzania wolnego czasu również przez osoby w tym przedziale

wiekowym. Corocznie w Polsce odnotowuje się 700 nowych przypadków zachorowań. Niestety nowotwór jądra jest jednym z najbardziej zjadliwych, niebezpiecznych i ekspansywnych nowotworów, dlatego jego wczesne wykrywanie jest jedyną zmienną, która może zagwarantować pełne wyleczenie i sprawność zarówno rozrodczą, jak i seksualną młodych mężczyzn. Drugi temat jest tematem dużo szerszym, dużo bardziej powszechnym i dużo bardziej zaawansowanym, ponieważ dotyczy nowotworu prostaty. Szanowni Panowie, co piąty mężczyzna chorujący na nowotwór zmaga się właśnie z nowotworem prostaty. Do niedawna rak płuca był tym najczęściej występującym. Od prawie dekady, to nowotwór prostaty jest tym, który najczęściej trawi zdrowie Panów. Wg krajowego rejestru nowotworów w Polsce rocznie odnotowuje się 16 000 nowych zachorowań, z czego 5000 kończy się zgonem. Niestety, jesteśmy tym niechlubnym wyjątkiem Europy, ponieważ od 2015 roku, czyli praktycznie od dekady, w krajach Unii Europejskiej, umieralność na nowotwór prostaty spada, jest to 7% spadek, który się utrzymuje. W Polsce, niestety od około dekady odnotowaliśmy 18% wzrost i cały czas niestety jesteśmy w trendzie wzrostowym. Przyczyn takiego stanu oczywiście, możemy dopatrywać się przede wszystkim w zbyt późnej diagnostyce, która powoduje, że w Polsce zaledwie około 67% osób z nowotworem prostaty przeżywa, w Unii Europejskiej jest to 83%. Zatrważające jest to, że wielkie miasta wiodą prym, jeżeli chodzi o rzadkość udawania się Panów do urologa, ponieważ po 55 roku życia prostatę w kierunku nowotworu bada zaledwie co trzeci mężczyzna. Jeżeli chodzi o wykrywanie raka prostaty, oczywiście wykonuje tutaj badania fizykalne, badania USG oraz oznaczanie antygenu PSA z krwi. I w zależności od też obciążeń genetycznych, wskaźnik PSA może być badany od 40, bądź od 50 roku życia. I teraz ciekawostka, Szanowni Państwo, jeszcze tego nie pokażę, zgadnijcie, szczególnie Panowie, ile wynosi średni czas oczekiwania na wizytę urologa na Dolnym Śląsku, średni? Jest to 199 dni. Jeżeli chodzi o kolejkę we Wrocławiu, która jest najdłuższa, jest to 509 dni. Czyli mówimy o kwestii, która dotyczy 1,5 roku.

Szanowni Państwo, szeroko rozpowszechniona kampania informacyjna, promocyjna oraz społeczna jednoznacznie pozytywnie wpłynie na wykrywalność, a co za tym idzie na wyleczalność nowotworu. Musimy pamiętać, że edukacja jest świadczeniem zdrowotnym, więc te działania oraz obszary pokrewne mogą zawierać się w meritum programu polityki zdrowotnej. Rozszerzenie dostępności świadczeń oraz uzupełnienie świadczeń gwarantowanych jest podstawą do podjęcia przez Prezydenta, takich działań w kierunku stworzenia programu polityki zdrowotnej, właśnie w tym temacie. Takich programów polityki zdrowotnej w naszym mieście mamy 11. Dotyczą one, tutaj pokażę Państwu kilka, które funkcjonują. Dotyczą one profilaktyki raka piersi, wsparcia kobiet ciężarnych, choroby endometriozy, profilaktyki nowotworowej skóry, programu poprawy życia, jakości osób chorych na cukrzycę „Zdażyć przed stopą cukrzycową”. Są to wszystkie programy, które uzyskały pozytywną ocenę Agencji Technologii Medycznych i Taryfikacji. Najmłodszy program, który funkcjonuje i tutaj świadczenie również jest finansowane przez NFZ, jest to opinia sprzed 2 miesięcy zaledwie, bo z 29 września br. jest to właśnie poprawa jakości życia osób chorych na cukrzycę. Szanowni Państwo, uchwaliliśmy 24 lutego 2022 roku uchwałę w sprawie założeń i kierunków działań w zakresie polityki zdrowotnej w latach 2022–2026. Są tam zapisane priorytety, którymi Prezydent się kieruje w celu właśnie przeciwdziałania rozprzestrzenianiu się nowotworów. Jednym z priorytetów jest zwiększenie uczestnictwa w programach profilaktyki onkologicznej. Chodzi tutaj głównie o przeciwdziałanie rakofobii oraz przekonania fatalistyczne. Jeżeli chodzi o świadomość Panów, mamy tutaj bardzo wiele do zrobienia. I program kierunkowy, ramowy, który mamy uchwalony, w naszej opinii, wymaga daleko idącego rozwinięcia, tak, jak to jest właśnie w profilaktyce nowotworu raka piersi u kobiet, czy w profilaktyce nowotworu skóry. Musimy pamiętać, że nowotwór prostaty wykryty we wczesnym stadium jest w 100% wyleczalny. Nowotwór jądra wykryty we wczesnym stadium jest w 100% wyleczalny. Pozwala zachować sprawność urologiczną,

seksualną, rozrodczą. Wszystko to jest kwestia wczesnej, trafnej i odpowiedniej diagnozy. Szanowni Państwo, mamy wyjątkowy miesiąc. We wrześniu mówi się dużo o chorobach onkologicznych mężczyzn, dlatego jest to powszechnie znany miesiąc, miesiąc złotego wąsa, wąsopat, movember, różnie to się nazywa. Najważniejsze jest to, że o zdrowiu mężczyzn, szczególnie tym zdrowiu onkologicznym, zaczyna się mówić i odziera się ten temat z tabu. O ile kobiety bardzo często ze sobą rozmawiają o tym, że robiły cytologię, USG piersi, mammografię, o tyle temat profilaktyki nowotworu prostaty, profilaktyki nowotworu jądra, pozostaje dalej w sferze tabu. Jest tematem wstydlwym. Mężczyzn ogólnie ciężko namówić na profilaktykę zdrowia, jako taką, a na profilaktykę onkologiczną to już w ogóle. Szeroka dyskusja odbiła się na Komisji Zdrowia, za którą bardzo Państwu dziękuję, ponieważ rozmawialiśmy dużo też o tym, kto powinien mężczyzn uświadamiać, czy tylko mężczyźni, czy jak to Agnieszka wtedy powiedziała matki, żony i kochanki. Uważam, że każdy mężczyzna ma żonę, przyjaciółkę, mamę, córkę. I o tych chorobach powinniśmy mówić bardzo dużo. Ponieważ dla zdrowia kobiet robi się wiele, są cytobusy, są mammobusy, są punkty nauki samobadania. Dla zdrowia mężczyzn niestety robi się cały czas zbyt mało, żeby polepszyć statystyki, a tak jak powiedziałam, Polska jest w ogonie Europy. Szanowni Państwo, w tym wyjątkowym miesiącu bardzo się cieszę, że mogłam Państwu zaproponować ten program. Formalnie odnosząc się do niego chciałam zgłosić jedną autopoprawkę, a mianowicie w § 1 wykreślić słowo „i wdrożenie”, ponieważ musimy pomyśleć nad zaplanowaniem działań, stworzeniem takiego programu, wysłaniem go do oceny Agencji Technologii Medycznych i Taryfikacji, i dopiero po uzyskaniu tej pozytywnej oceny będziemy mogli mówić o wdrożeniu. Dlatego, sugerując Prezydentowi daleko rozwój i kierunek w kierunku właśnie sformułowania programu profilaktyki zdrowotnej, dajemy swobodę, szeroki margines działania, możliwość określenia działań, które Prezydent będzie chciał podjąć w celu opracowania takiego programu. I Szanowni Państwo, biorąc pod uwagę

obrad Komisji Statutowej, i wątpliwości, które się pojawiły, jeżeli chodzi o tę stronę legislacyjną, nie chcąc, żeby tak ważna sprawa, tak istotna dla wrocławian, budziła jakiejkolwiek kontrowersje, jako wnioskodawca chciałam prosić Państwa o przekazanie tego projektu do drugiego czytania i dopracowania kwestii formalnych, żeby nie budziły już żadnych wątpliwości, żebyśmy wszyscy razem mogli nad tym usiąść, popracować i za miesiąc bądź jak będziemy gotowi uchwalić program. Dziękuję bardzo.

Opinie klubów:

- **Klub Radnych Platforma Obywatelska RP** – za skierowaniem do drugiego czytania
- **Klub Radnych Forum Jacka Sutryka** – za skierowaniem do drugiego czytania
- **Klub Radnych Prawa i Sprawiedliwości** – za skierowaniem do drugiego czytania
- **Klub Radnych Nowa PL** – za skierowaniem do drugiego czytania

Opinie komisji:

- **Komisja Statutowa – Radna Edyta Skuła** - Jeżeli chodzi o opinię Komisji Statutowej, to opinia do projektu uchwały negatywna. Za wydaniem opinii negatywnej 4 głosy, wstrzymały się 2 osoby z następującym uzasadnieniem. W świetle orzecznictwa sądów administracyjnych w zakresie wykładni i stosowania przepisu, stanowiącego podstawę wydania projektowanej uchwały art. 18 ust. 1 pkt 2 w zakresie wyrażenia kierunki działania, treść projektu uchwały można uznać jako wykraczającą poza akt wyznaczający kierunki działania i kwalifikować jako akt nakładający obowiązek podjęcia skonkretyzowanych działań w świetle utrwalonego już orzecznictwa sądowego. Nie bez powodu określającego ten rodzaj uchwał jako uchwały kierunkowe. Przyjmuje się m.in. podejmowane

na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 2 ustawy o samorządzie gminy, tzw. uchwała kierunkowa stanowi upoważnienie do wydawania aktów kierunkowych, wskazujących jedynie cele, priorytety, działania Wójta, Burmistrza, ale nie przesądzających, w jaki sposób i w jakich formach ma to działanie być przez Wójta, Burmistrza podejmowane. Stanowione na podstawie tego upoważnienia uchwały mogą mieć zatem jedynie charakter wewnętrzny, zawierając wytyczne lub zalecenia dla organu wykonawczego. Mogą określać ogólne strategie działania Wójta, Burmistrza, wskazywać hierarchię priorytetów w zakresie realizacji celów i zadań mieszczących się w zadaniach Gminy, nie mogą natomiast nakazywać organowi wykonawczemu stosowania konkretnych rozwiązań, ani narzucać sposobu załatwienia konkretnej sprawy. I tu wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego, z 11 lipca 2022, 3 OSK 3563/21. Na przepis art. 18 ust. 2 pkt 2 u.s.g. w zakresie zwrotu stanowienia o kierunkach działania nie można więc spoglądać jako na źródło kompetencji Rady Miasta, względem Prezydenta, gdyż jest to raczej przepis zapewniający i stanowiący podstawę koordynacji działań obu organów Gminy, podejmowanych z inicjatywy Rady. Przepis art. 18 ust. 2 pkt 2 w zakresie zwrotu stanowienia o kierunkach działania Wójta należy interpretować w ten sposób, iż uprawnia on Radę Gminy do ustalania Wójtowi celów jego działania, pozostających w zakresie właściwości działania Gminy i obu organów. Nie może on zaś być podstawą do nakładania na Wójta obowiązku realizacji oznaczonego zadania, rozumianego jako obowiązek wykonania jednostkowego, skonkretyzowanego, szczegółowego działania, połączonego np. ze sposobem czy terminem jego realizacji. Wydane na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 2 uchwała ustanowienia kierunków działania Wójta winna określać cele podstawowe, programy, strategie, które powinien realizować przez swoje działania Wójt. Powinna tym samym odnosić się do realizacji tych funkcji administracyjnych, których realizacja Rada Gminy uznaje w danym momencie za pierwszoplanową. I to jest wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego, z 2 września 2022. W wyroku z 2 września Naczelny

Sąd Administracyjny wypowiada się w sprawie uchwały o dużym stopniu podobieństwa do opiniowanego tu projektu. Wedle powyższego, niezależnie od oceny merytorycznej zasadności podejmowania działań będących przedmiotem projektowanej uchwały, z formalno-kompetencyjnego punktu widzenia, projekt uchwały wywołuje co najmniej poważne wątpliwości dotyczące przekroczenia kompetencji Rady Gminy poprzez wyznaczenie obowiązku realizacji konkretnego działania, zamiast wyznaczenia kierunków działania w rozumieniu wyżej przywołanym. No i to właściwie wszystko. Dziękuję bardzo.

- Komisja do spraw Polityki Senioralnej, Zdrowia i Bezpieczeństwa -
opinia negatywna.

Dyrektor Departamentu Spraw Społecznych Bartłomiej

Świerczewski: Panie Przewodniczący, Szanowni Państwo Radni, opinia Pana Prezydenta do tego pierwotnego projektu uchwały była negatywna, ale w związku z tym, że, jak rozumiem, będą odbywały się prace związane z drugim czytaniem, to czekamy, aż będziemy mieli projekt gotowy i wtedy będziemy się mogli w szczegółach do niego dalej odnieść.

To, co w kontekście tego projektu wydaje się kluczowe, to dwa elementy. Po pierwsze, procedura związana z badaniami i diagnostyką i właściwie kwestia ich dostępności wynika z tego, że ta procedura jest objęta działaniami NFZ-owymi. I wszystkie te badania, które dotyczą wykrywania, diagnostyki itd. możemy przeprowadzać w ramach działań POZ-ów. Kwestia wieku, Szanowni Państwo. Nie ma tutaj, w kontekście przeprowadzania tych badań, żadnej cezury wiekowej, ponieważ tymi badaniami są objęte dzieci do ukończenia 18 roku życia w ramach takich cyklicznych, przeglądowych, jeżeli tak można powiedzieć, badań. Osoby pełnoletnie do 40 roku życia w ramach standardowych wizyt w NFZ również mogą takich badań, albo o nie poprosić, zażądać albo zostać skierowane na nie przez lekarza. No i wreszcie osoby powyżej 40 roku życia, w ramach tego pakietu 40 plus, również takie badania w tych dwóch kontekstach związanych

z prostatą i z rakiem jądra mogą wykonywać. Co wydaje się nam kluczowe i to znajduje się też w opinii Wydziału Zdrowia? Szanowni Państwo, to to, że elementem, który jest elementem, na którym na pewno warto pracować, to jest kontekst świadomości wśród mężczyzn, o tym, że te badania warto i należy przygotowywać. No i to wydaje się tym elementem najważniejszym z naszej perspektywy, ponieważ dotarcie do coraz większej ilości osób powinno odbywać się jeszcze szerzej niż dotychczas. My, Państwa decyzją też związaną z budżetem miasta, w tym roku przekazaliśmy na cel właśnie tej polityki edukacyjnej, polityki profilaktycznej i pod kątem popularyzacji tego, że takie badania należy przekazywać 50 000 PLN rocznie, na właśnie przeprowadzenie tych akcji, które zresztą, jak widzicie Państwo, chociażby na ulicy Świdnickiej, w tej chwili są widoczne. Natomiast wydaje się, że właśnie ten obszar związany z popularyzacją i z edukacją jest tutaj kluczowy. Dlatego, z naszej strony, w kontekście tego wniosku o skierowanie projektu uchwały do drugiego czytania, do tego wniosku opinia nasza, Prezydenta jest pozytywna. Dziękuję bardzo.

Dyskusja:

Radna Agata Gwadera-Urlep: Szanowni Panowie Prezydenci, Panie Przewodniczący, Szanowni Radni, Goście, chciałam wytłumaczyć, dlaczego Komisja do spraw Polityki Senioralnej, Zdrowia i Bezpieczeństwa wydała opinię negatywną. Powiedział już o tym przed chwilą Dyrektor Świerczewski. Tak że dziękuję Ci Magdo, że wyszłaś naprzeciw oczekiwaniom. Będą wprowadzone pewne zmiany, które umożliwią nam przyjęcie tego tak ważnego, Twojego pomysłu. Jeszcze raz Ci dziękuję za to, że z takimi dobrymi rzeczami przychodzisz tutaj dla naszych wrocławian. Dzięki.

Radny Piotr Maryński: Szanowni Państwo, powiem, bardzo zacna i chwalebna inicjatywa. Podkreślę tutaj, dotyczy też procedur medycznych, która akurat ta jest, można powiedzieć, neutralna etycznie, chyba nie ma

żadnych wątpliwości co do tych badań chyba, jeżeli się nie mylę, nie jestem tutaj znawcą, ale nie słyszałem o takowych, tak że jeszcze raz tu chylę czoła za inicjatywę. I tym bardziej mile jestem zaskoczony, że zgłasza tę inicjatywę, powiem, ugrupowanie, które mnie się kojarzy, raczej właśnie z takim, można powiedzieć, bardzo silnym dbaniem o małżeńską część naszego miasta, więc tym bardziej miło mi tutaj słyszeć o inicjatywie, która także dostrzega mężczyzn, jest takowy gatunek też wśród wrocławian. I powiem w ten sposób, że oczywiście tutaj pewnie mówimy, zresztą to Pan Dyrektor też wspomniał, o działaniach edukacyjnych, bo zadaniem wykonawczym, że tak powiem, wykonawcami będą tych procedur służby medyczne. Tak że uważam, że jak najbardziej trzeba, że tak powiem, mężczyzn w tej materii i nie tylko oczywiście w tej materii, akurat uświadamiać i namawiać. I, moim zdaniem, bardziej chyba warto przeznaczyć pieniądze na tego typu edukację niż np. na chyba te ozdoby świąteczne, które wyśledziłem udając się dzisiaj na sesję Rady Miejskiej na Placu Kościuszki, będą montowane. Nie wiem, jaka to kwota, ale myślę, że tutaj o wiele mniejsza kwota da o wiele lepszy efekt. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący Rady Miejskiej Wrocławia Sergiusz Kmiecik: Tak, przypomniał mi coś Pan Radny, a propos kwot. Film został nagrany własnymi środkami, środkami departamentu zielonego i ARAW-u, tak że nie zostały żadne środki skierowane na zewnątrz na nagranie filmu, o który Pan Radny wcześniej pytał. Przepraszam, bo tu chciałem uzupełnić jeszcze, bo Pan Radny Maryński mi przypomniał temat.

Radna Magdalena Razik-Trziszka: Jedyne chciałam powiedzieć, że bardzo dziękuję za tak pozytywne głosy. I liczę, że ponadpolitycznie uda nam się popracować nad tym projektem, żeby mógł być wdrożony i realizowany jak najszybciej, oczywiście z wymaganym odpowiednim czasem na wszystkie jego partie, które są konieczne do tego, żeby on był skuteczny. Tak że dziękuję Państwu bardzo. Jeszcze tylko przepraszam jedną kwestię dodam. Jeżeli uda nam się ten program polityki zdrowotnej

wprowadzić, będziemy pierwszym miastem w Polsce, które dla mężczyzn właśnie coś takiego robi, nie tylko dla kobiet, piersi, cytologia itd., tylko również mężczyźni i dbałość onkologiczna o Wasze Panowie zdrowie.

Przewodniczący Rady Miejskiej Wrocławia Sergiusz Kmiecik:

Chciałem dwie kwestie proceduralne jeszcze ustalić. Po pierwsze, my teraz już procedujemy, rozumiem nad tym projektem z autopoprawką, która została tutaj zasygnalizowana.

Radna Magdalena Razik-Trziszka: Tak, wykreślenie słów i wdrożenie w § 1 projektu uchwały.

Przewodniczący Rady Miejskiej Wrocławia Sergiusz Kmiecik: I w tej wersji to trafia do drugiego czytania. I proszę o informację, jaką datę sobie damy na składanie teraz wniosków dotyczących tego projektu? Zakładam, że będziemy procedować na kolejnej sesji, tylko musimy wyznaczyć datę przyjmowania wniosków pomiędzy czytaniem. Trzy tygodnie?

Radna Magdalena Razik-Trziszka: Żeby to na pewno było przed komisjami, które będą opiniowały merytorycznie ten projekt, więc jeżeli 21 grudnia mamy sesję budżetową, tydzień, w tym tygodniu są też komisje, tak że ten tydzień przed byłby wydaje mi się terminem właściwym.

Przewodniczący Rady Miejskiej Wrocławia Sergiusz Kmiecik: Czyli do 14 grudnia, powiedzmy? Tak? Tydzień przed 21?

Radna Magdalena Razik-Trziszka: Tak.

Głosowanie nad skierowaniem projektu uchwały do II czytania

Wyniki głosowania: za – 33, przeciw – 0, wstrzymało się – 0

W wyniku głosowania projekt uchwały został skierowany do II czytania.

42. Projekt uchwały w sprawie stwierdzenia wygaśnięcia mandatu radnego Rady Osiedla Ołtaszyn - druk nr 2036/23

Radna Magdalena Razik-Trziszka: Szanowni Państwo, przedstawiam Państwu projekt uchwały w sprawie stwierdzenia wygaśnięcia mandatu Radnego Rady Osiedla Ołtaszyn. Mówimy o Panu Michale Emilu Tokarskim. Wygaszenie mandatu jest spowodowane dłuższą niż sześciomiesięczna nieobecność na sesjach Rady Osiedla. Potwierdzenie tego faktu znajduje się oczywiście u Państwa w programie e-sesja. Jeżeli ktoś chciałby zgłębić swoją wiedzę w tym temacie, oczywiście służę pomocą.

Opinie klubów:

- **Klub Radnych Platforma Obywatelska RP** – opinia pozytywna
- **Klub Radnych Forum Jacka Sutryka** – opinia pozytywna
- **Klub Radnych Prawa i Sprawiedliwości** – opinia pozytywna
- **Klub Radnych Nowa PL** – opinia pozytywna

Opinie komisji:

- **Komisja Statutowa** – bez uwag

Prezydent Wrocławia – opinia pozytywna

Głosowanie w sprawie przyjęcia projektu uchwały – druk 2036/23

Wyniki głosowania: za – 30, przeciw – 0, wstrzymało się – 0

W wyniku głosowania **uchwała nr LXXV/1951/23** z dnia 23 listopada 2023 r. została przyjęta.

- 43. Projekt uchwały w sprawie wydania opinii o lokalizacji kasyna gry na terenie Wrocławia - druk nr 2043/23**
- 44. Projekt uchwały w sprawie wydania opinii o lokalizacji kasyna gry na terenie Wrocławia - druk nr 2044/23**

45. Projekt uchwały w sprawie wydania opinii o lokalizacji kasyna gry na terenie Wrocławia - druk nr 2045/23

46. Projekt uchwały w sprawie wydania opinii o lokalizacji kasyna gry na terenie Wrocławia - druk nr 2046/23

Przewodniczący Rady Miejskiej Wrocławia Sergiusz Kmiecik: Jeśli Państwo pozwolą, to ja jako wnioskodawca zreferuję Państwu zbiorczo. Zgodnie z art. 35 pkt 15 ustawy z dnia 19 listopada 2009 roku o grach hazardowych, uprawnienie Rady Miejskiej sprowadza się do wydania opinii o lokalizacji kasyna gry, a więc do dokonania oceny proponowanego miejsca prowadzenia działalności. Mamy wnioski przedsiębiorców, jeden z dnia 6 października, drugi z dnia 26 października, trzeci z dnia 27 października i czwarty z dnia 27 października, w których zwrócili się oni do Rady o zaopiniowanie lokalizacji kasyn gry w budynkach położonych na terenie miasta Wrocławia. Wszystkie szczegóły znajdują się w aplikacji esesja. Szanowni Państwo, proszę po prostu głosować nad tymi uchwałami wg Państwa uznania. Ja jestem wnioskodawcą, ale żadnego stanowiska w tej sprawie nie zajmuję. Możemy rozpocząć teraz opiniowanie i jeśli Kluby wyrażą taką zgodę, to proszę zaznaczyć, że jest to opinia do wszystkich czterech uchwał.

Opinie klubów: (do czterech projektów uchwał)

- **Klub Radnych Platforma Obywatelska RP** – opinia pozytywna
- **Klub Radnych Forum Jacka Sutryka** – opinia pozytywna
- **Klub Radnych Prawa i Sprawiedliwości** – opinia pozytywna
- **Klub Radnych Nowa PL** – opinia pozytywna

Opinie komisji: (do czterech projektów uchwał)

- **Komisja Statutowa** – bez uwag

- Komisja Gospodarki Komunalnej i Inicjatyw Gospodarczych -
opinia pozytywna

Prezydent Wrocławia – bez opinii

Głosowanie w sprawie przyjęcia projektu uchwały – druk 2043/23

Wyniki głosowania: za – 18, przeciw – 6, wstrzymało się – 5

W wyniku głosowania **uchwała nr LXXV/1952/23** z dnia 23 listopada 2023 r. została przyjęta.

Głosowanie w sprawie przyjęcia projektu uchwały – druk 2044/23

Wyniki głosowania: za – 17, przeciw – 8, wstrzymało się – 5

W wyniku głosowania **uchwała nr LXXV/1953/23** z dnia 23 listopada 2023 r. została przyjęta.

Głosowanie w sprawie przyjęcia projektu uchwały – druk 2045/23

Wyniki głosowania: za – 15, przeciw – 9, wstrzymało się – 6

W wyniku głosowania **uchwała nr LXXV/1954/23** z dnia 23 listopada 2023 r. została przyjęta.

Głosowanie w sprawie przyjęcia projektu uchwały – druk 2046/23

Wyniki głosowania: za – 15, przeciw – 9, wstrzymało się – 6

W wyniku głosowania **uchwała nr LXXV/1955/23** z dnia 23 listopada 2023 r. została przyjęta.

- 47. Projekt uchwały w sprawie rozpatrzenia skargi do
Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego we Wrocławiu na
uchwałę nr XIII/252/15 Rady Miejskiej Wrocławia w sprawie
uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania**

**przestrzennego w rejonie ulicy Na Niskich Łąkach
i Żabiej Ścieżki we Wrocławiu - druk nr 2047/23**

Przewodniczący Rady Miejskiej Wrocławia Sergiusz Kmiecik:

Informuję, że w dniu 23 października 2023 roku do Biura Rady Miejskiej wpłynęła skarga skierowana do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego we Wrocławiu na wskazaną uchwałę. Zgodnie z art. 54 ustawy Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi, skarga winna być przekazana sądowi wraz z aktami sprawy i odpowiedzią na skargę w terminie 30 dni od dnia jej otrzymania. Proszę Dyrektora Wydziału Planowania Przestrzennego Pana Przemysława Matyję o przedstawienie stanowiska Prezydenta w tej sprawie.

Dyrektor Wydziału Planowania Przestrzennego Przemysław Matyja:

Szanowni Państwo, to jest temat, który już był przedmiotem obrad Szanownych Państwa dlatego, że plan jest na tyle wiekowy, bym powiedział, że obejmuje go ta dwuinstancyjność skarżenia, to znaczy najpierw było wezwanie do usunięcia naruszenia prawa, teraz jest już skarga do sądu. Dla przypomnienia powiem tylko, że dotyczy to obszaru, który w 1974 roku, wieczyste użytkowanie powziął Polski Związek Motorowy. I są to te tereny w rejonie Niskich Łąk, które były zawsze terenami otwartymi, a historycznie były terenami rekreacyjnymi. W momencie, w którym w 2014 roku wpłynął wniosek o warunki zabudowy, przystąpiliśmy tam do planu miejscowego i uchwaliliśmy plan, który nie dopuścił do rozwoju funkcji mieszkaniowej na tych otwartych terenach rekreacyjnych. No i dzisiaj ten plan obowiązuje, a w zasadzie obowiązuje od 2015 roku. To co skarżąca tutaj wskazuje, to właśnie kwestię nadużycia władztwa planistycznego w tym zakresie. Ja przypomnę tylko, że również w tym okresie powstawały mapy zagrożenia powodziowego, które również dodatkowo wspierały te nasze rozstrzygnięcia planistyczne. Tak, jak powiedziałem, Szanowni Państwo, już w pewnym sensie wypowiedzieli się

merytorycznie, przychylając się do odrzucenia wezwania, do usunięcia, tak że ja wnoszę również o oddalenie tej skargi w całości. Dziękuję.

Opinie klubów:

- **Klub Radnych Platforma Obywatelska RP** – za wnioskiem Prezydenta
- **Klub Radnych Forum Jacka Sutryka** – za wnioskiem Prezydenta
- **Klub Radnych Prawa i Sprawiedliwości** – bez opinii
- **Klub Radnych Nowa PL** – za nieuwzględnieniem skargi

Opinie komisji:

- **Komisja Statutowa** – bez uwag
- **Komisja Zrównoważonego Rozwoju, Architektury i Ochrony Środowiska** – za oddaleniem skargi

Prezydent Wrocławia – opinia negatywna

Głosowanie w sprawie przyjęcia projektu uchwały – druk 2047/23

Wyniki głosowania: za – 25, przeciw – 0, wstrzymało się – 4

W wyniku głosowania **uchwała nr LXXV/1956/23** z dnia 23 listopada 2023 r. została przyjęta.

- 48. Projekt uchwały w sprawie rozpatrzenia skargi do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego we Wrocławiu na uchwałę nr LV/3292/06 Rady Miejskiej Wrocławia w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla zespołu urbanistycznego Opatowice oraz części Makrownętrza Odry - druk nr 2048/23**

Przewodniczący Rady Miejskiej Wrocławia Sergiusz Kmiecik:

Informuję, że w dniu 6 listopada do BRM wpłynęła skarga skierowana do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego na wskazaną uchwałę. Skarga rozpatrywana jest w takim trybie jak poprzednia. Proszę Dyrektora Przemysława Matyję o przedstawienie stanowiska Prezydenta.

Dyrektor Wydziału Planowania Przestrzennego Przemysław Matyja:

Sytuacja, Szanowni Państwo, w tym przypadku jest bliźniacza, jeśli chodzi o procedurę, to znaczy z punktu widzenia również kwestii skarżenia tego dokumentu było również rozpatrywane już wezwanie do usunięcia naruszenia prawa. W tym przypadku mówimy tutaj o niewielkiej nieruchomości na Opatowicach w 2006 roku, więc stosunkowo dawno został uchwalony tutaj miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla nieruchomości, o której mówimy. Przewidywał m.in. projektowaną linię przez tę nieruchomość, przewidywał projektowaną linię 110 kv wraz z jej strefą ochronną, co w naturalny sposób ograniczało również potencjalne możliwości inwestycyjne, czy też kwestie związane z ograniczeniem, związanym z bliskością wału przeciwpowodziowego. Natomiast ta nieruchomość już była przedmiotem obrotu cywilnoprawnego, bo w 2020 roku KOWR sprzedał tę nieruchomość, ale bez wpisu służebności do księgi wieczystej działki sąsiedniej, w związku z dostępnością komunikacyjną. Dzisiaj strona skarżąca występuje właśnie m.in. o to, aby jakby unieważnić część ustaleń regulacji tego planu w zakresie lokalizacji tej linii 110 kv twierdząc, że powstała ona w innym miejscu. Odnosi się również do kwestii dojazdu, która tak naprawdę, nie jest winą planu, to, że została działka sprzedana w taki a nie w inny sposób. No to są te zasadnicze kwestie, które są skarżone. Ten materiał został już zreferowany, tak jak powiedziałem, również na poprzednim kroku skarżącym, tak że również wnoszę oddalenie tej skargi w całości.

Opinie klubów:

- **Klub Radnych Platforma Obywatelska RP** – za wnioskiem Prezydenta
- **Klub Radnych Forum Jacka Sutryka** – za wnioskiem Prezydenta
- **Klub Radnych Prawa i Sprawiedliwości** – bez opinii
- **Klub Radnych Nowa PL** – za wnioskiem Prezydenta

Opinie komisji:

- **Komisja Statutowa** – bez uwag
- **Komisja Zrównoważonego Rozwoju, Architektury i Ochrony Środowiska** – za oddaleniem skargi

Głosowanie w sprawie przyjęcia projektu uchwały – druk 2048/23

Wyniki głosowania: za – 27, przeciw – 0, wstrzymało się – 4

W wyniku głosowania **uchwała nr LXXV/1957/23** z dnia 23 listopada 2023 r. została przyjęta.

48A. Projekt uchwały w sprawie rozpatrzenia skargi do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego we Wrocławiu na uchwałę nr LXXIV/1897/23 Rady Miejskiej Wrocławia w sprawie ustalenia lokalizacji inwestycji mieszkaniowej i inwestycji towarzyszących w rejonie alei Jana Kochanowskiego i ulicy Kwidzyńskiej oraz ulicy Kowalskiej 105 we Wrocławiu - druk nr 2091/23

48B. Projekt uchwały w sprawie rozpatrzenia skargi do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego we Wrocławiu na uchwałę nr LXXIV/1897/23 Rady Miejskiej Wrocławia w sprawie ustalenia lokalizacji inwestycji mieszkaniowej i inwestycji towarzyszących w rejonie alei Jana Kochanowskiego i ulicy

**Kwidzyńskiej oraz ulicy Kowalskiej 105 we Wrocławiu -
druk nr 2095/23**

Przewodniczący Rady Miejskiej Wrocławia Sergiusz Kmiecik:

W przypadku druku nr 2091/23 wpłynęła skarga w dniu 21 listopada, a w przypadku druku nr 2095/23 w dniu 22 listopada. Jest to skarga skierowana do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w każdym z przypadków na tę samą uchwałę. Skarga jest rozpatrywana w oparciu o ułatwieniach w przygotowaniu realizacji inwestycji mieszkaniowych oraz inwestycji towarzyszących, która wprowadza 15-dniowy termin rozpatrzenia skargi i przekazania jej do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego. Tak samo w dwóch przypadkach. Pana Dyrektora Przemysława Matyję proszę o zreferowanie dwóch tych punktów łącznie.

Dyrektor Wydziału Planowania Przestrzennego Przemysław Matyja:

Szanowni Państwo, Panie Przewodniczący. Są to jednobrzmiące skargi dotyczące tej uchwały w sprawie lokalizacji inwestycji w rejonie ulicy Kwidzyńskiej i inwestycji towarzyszących w rejonie ulicy Kwidzyńskiej. Co można powiedzieć? Zasadniczym kierunkiem, który strona skarżąca podważa, zasadność i legalność tej uchwały, jest to kwestia wyrażenia zgody na inwestycję mieszkaniową na terenach, które studium nie przewiduje w tym zakresie, podważania poprodukcyjnego charakteru tego terenu, czy też odległości od szkoły zgodnej ze standardami, które wyznacza ustawa, jak również dostępu do sieci m.in. sieci wodociągowej i kanalizacyjnej, czy samego dostępu do drogi publicznej i kwestii, które wiążą się z zaświadczeniami w tym zakresie, czy też braku przeprowadzenia analizy stanu potrzeb mieszkaniowych gminy oraz, co jeszcze istotne, podważana jest kwestia wskazanej liczby miejsc parkingowych oraz rzetelności samej charakterystyki inwestycji. Tak, jak powiedział Pan Przewodniczący, uwagi wpłynęły 2 dni temu, jedna 2 dni temu, druga 1 dzień temu, ale mimo wszystko biorąc pod uwagę fakt, że mamy ten materiał bardzo mocno sprawdzony, przeanalizowany, udało

nam się w dniu dzisiejszym przekazać, mam nadzieję, dotarli do Państwa te materiały, stanowisko Prezydenta 10-stronicowe, szczegółowe wyjaśnienia. Tylko powiem ogólnie, co do tych zasadniczych kwestii. Absolutnie nie jesteśmy w stanie zgodzić się z tezami mówiącymi o niezgodności podjęcia tej uchwały z ideą ustawy w zakresie kwestii studialnych. Ustawa mówi w bardzo jednoznaczny sposób, że tereny poprodukcyjne, a tutaj mamy do czynienia z takimi terenami, tam w treści samej uwagi podnoszone są kwestie, że prowadzona jest tam działalność remontowa związana z samochodami. Tutaj chcę podkreślić, wyraźnie, to nie jest tak, że tutaj mówimy o terenach aktywności gospodarczej, mówimy o poprodukcyjnych, a poprodukcyjny charakter zawsze tam był, bo była tam stocznia. I ten wyjątek ustawa przewiduje. I w tym przypadku również on jest spełniony wedle materiałów, które zostały dołączone do wniosku. Jeśli chodzi o kwestie edukacyjne, to szczegółowo jest również wyjaśnione przez moich Kolegów z Departamentu Edukacji. Ja tylko dodam, że te zaświadczenia, są absolutnie wiążące, co do możliwości zapewnienia dzieciom miejsc zgodnie z przepisami i zgodnie z tym, czym zaświadczenie tak naprawdę jest. Dodatkowo dodam, że ponieważ jest to wstępny etap procedury, tak naprawdę procesu inwestycyjnego, to zaświadczenie dotyczące o dostępie do drogi publicznej mówi w zasadzie o dostępie do nieruchomości, nie do zasad na jakich ta inwestycja będzie później obsługiwana. To szczegółowo również rozstrzyga przecież porozumienie, na które Państwo również wyrazili zgodę. Jeśli chodzi o infrastrukturę, o której też wspominałem, no też trudno przewidywać, że infrastruktura będzie za każdym razem gotowa w 100%. Jedną z inwestycji towarzyszących, która tutaj jest wskazana, jest również inwestycja rozbudowy układu wodociągowego i kanalizacyjnego, co również ma swoje przełożenie na stanowisko MPWiK w tym zakresie. A co do zasadniczej kwestii, która może budzić najwięcej wątpliwości, wydaje mi się, że też najłatwiej jest mi poruszać w tej przestrzeni, czyli zarzutu co do braku analizy, sprawdzenia potrzeb mieszkaniowych w mieście. Szanowni Państwo, nikomu myślę,

z Państwa nie muszę przypominać tego, z czym się dzisiaj mierzymy jako Wrocław w zakresie budowy bazy mieszkaniowej we Wrocławiu. To na wielu poziomach mamy. Te ostatnie lata sprawiły, że naprawdę milionowa aglomeracja z punktu widzenia funkcjonowania, nie to, co mówi GUS, naprawdę potrzebuje kolejnych inwestycji mieszkaniowych, to, że musimy znaleźć przestrzeń dla rozwoju nowych osiedli, kompletnych osiedli i osiedli, które będą w pełni wyposażone jest oczywiste. Ten projekt, naprawdę, w naszej ocenie, również spełniał wszelkie wymogi w tym zakresie, jest dobrym projektem i z punktu widzenia zapewniania właśnie budowania bazy mieszkaniowej jest jednym z takich rozwiązań, które na pewno temu sprzyjają. I tyle z mojej strony. Wnoszę o oddalenie obu tych skarg w całości.

Opinie klubów: (do dwóch projektów uchwał)

- **Klub Radnych Platforma Obywatelska RP** – za wnioskiem Prezydenta
- **Klub Radnych Forum Jacka Sutryka** – za wnioskiem Prezydenta
- **Klub Radnych Prawa i Sprawiedliwości** – bez opinii
- **Klub Radnych Nowa PL** – za wnioskiem Prezydenta

Opinie komisji: (do dwóch projektów uchwał)

- **Komisja Statutowa** – bez uwag
- **Komisja Zrównoważonego Rozwoju, Architektury i Ochrony Środowiska** – za oddaleniem skargi

Dyskusja:

Radny Michał Młyńczak: Chciałem dopytać, kto jest inicjatorem skargi? Czy są to osoby fizyczne, czy są to podmioty? I czy wykazały tu interes prawny i w jaki sposób ewentualnie?

Dyrektor Wydziału Planowania Przestrzennego Przemysław Matyja:

Tak, Szanowni Państwo, zapomniałem o tym dodać, że tak naprawdę, szczególnie ta pierwsza uwaga złożona przez firmę AB, to jest firma, która funkcjonuje w sąsiedztwie tej inwestycji i ona złożyła uwagę.

Ja przypomnę, że treści uwag były referowane Szanownym Państwu na sesji, na której Wy podejmowaliście tę uchwałę i tutaj wnioskodawca odnosił się zasadniczo do tych kwestii. I można podsumować to w ten sposób, co prawda akcenty są postawione trochę inaczej, natomiast zasadniczo skarżący wykazuje, iż ta relacja przestrzenna ich niepokoi z punktu widzenia działalności, jaką prowadzą po sąsiedzku do tej inwestycji.

Głosowanie w sprawie przyjęcia projektu uchwały – druk 2091/23

Wyniki głosowania: za – 24, przeciw – 0, wstrzymało się – 5

W wyniku głosowania uchwała nr LXXV/1958/23 z dnia 23 listopada 2023 r. została przyjęta.

Głosowanie w sprawie przyjęcia projektu uchwały – druk 2095/23

Wyniki głosowania: za – 24, przeciw – 0, wstrzymało się – 5

W wyniku głosowania uchwała nr LXXV/1959/23 z dnia 23 listopada 2023 r. została przyjęta.

[red. – W tym miejscu prowadzenie obrad przejęła Wiceprzewodnicząca RMW Ewa Wolak]

49. Projekt uchwały w sprawie rozpatrzenia skargi na Komendanta Straży Miejskiej Wrocławia - druk nr 2060/23

Przewodniczący Komisji Skarg, Wniosków i Petycji Czesław Cyruł:

Pora jest późna, postaram się maksymalnie skracać, ale nie wszystko mi się uda, ponieważ sprawy są dosyć skomplikowane, choć niektóre o błażej

wartości. Natomiast proszę mi wierzyć i zawierzyć Komisji, bo wszystkie sprawy omawiane zostały przegłosowane na Komisji jednogłośnie, jak gdyby Komisja była, co do tego podejmowania decyzji jednomyślna. Otóż skarga na Komendanta Straży Miejskiej i zarazem na Dyrektora Wydziału Zarządzania Kryzysowego Urzędu Miejskiego. Otóż, skarży się obywatel, któremu odholowano auto ponieważ blokowało przejście. W międzyczasie, został wpisany błędnie numer tego samochodu. Kiedy Obywatel dzwonił do Straży Miejskiej, czy takie auto jest holowane, okazało się, że takiego auta nie ma. Zarazem, zgodnie z procedurami Straż Miejska przekazała informację o takim aucie z błędnym numerem na Komendę Policji. Obywatel dzwonił na Komendę Policji, takiego auta również nie ma. Na drugi dzień Straż Miejska zorientowała się w pomyłce, co jest przewidziane nawet w ustawodawstwie i w całych przepisach, że w tym przypadku wysła szybko, pocztą poleconą przesyłkę do tego właściciela odholowanego auta. Właściciel, nie wiedzieć czemu, chociaż wiedział o sprawie, że taka przesyłka jest, nie odbiera tej przesyłki. Po dwukrotnym nieodebraniu, zgodnie z KPA i przesyłka, informacja zostaje uznana za doręczoną. W międzyczasie Obywatel skarżący dopytuje się, co jest zarejestrowane w rozmowach ze Strażą Miejską, czego to dotyczyło, czyli, jak gdyby miał świadomość. Zarazem informacja tylko ustna do Policji sprawia, że na Policji tego auta nie ma, ale to jest tylko pomocnicza, zgodnie z prawem informacja. Liczy się informacja pisemna. Na drugi dzień Straż Miejska wysła już z dobrym numerem informację pisemną, która gdzieś Policji ginie. I Policja tylko na podstawie informacji ustnej poszukuje tego auta i go w końcu nie znajduje i umarza postępowanie. Po jakimś czasie, w końcu Straż Miejska ponownie przesyła informację, żeby on to auto odebrał jednak i zapłacił za parking. Obywatel auta nie odbiera, to nie było zbyt dużej wartości, auto to wyrejestruje i kupuje sobie nowe auto też niewielkiej wartości. I w związku z powyższym, mimo że wszystkie dane wskazują na to, że wiedział, że to auto już się tam znajduje i auta tego nie chce odebrać, efekt jest końcowy, proszę Państwa, taki, że obywatel

domaga się, aby umorzyć mu opłatę parkingową za przyjmowanie tego auta, która wynosi 6700 PLN. I mógłbym tylko o tym powiedzieć, ale chciałem naświetlić kontekst sprawy. Tymczasem przepisy wszelkie mówią tak, że jeżeli auto zostało odholowane zasadnie, a zostało odholowane zasadnie, to nie ma żadnej możliwości prawnej, aby jemu to umorzyć. Gdyby było niezasadnie odholowane i on tego dowiódł, wtedy może się domagać umorzenia, ale auto zostało odholowane zasadnie. W związku z powyższym mógłby powiedzieć, tylko został odholowany, domaga się, aby mu to umorzyć. No i sprawa jest prosta, bo nie ma takiej możliwości. Pokazuję tutaj, jak rzecz jest dosyć skomplikowana i czym się kończy. I obywatel pewnie wie o tym, skarżący się, w związku z tym usiłuje, że takich możliwości nie ma, usiłuje podważyć zasadność odholowania auta. No akurat w tym przypadku cała dokumentacja, tam się przez kopie to pisze i tak przepisuje, jest zasadna i tutaj nie ma takiej możliwości. W związku z powyższym pomijając cały kontekst sprawy, nie ma możliwości w świetle przepisów, aby umorzono obywatelowi, a on za tym obstaje, opłaty za przechowanie auta na parkingu. W związku z tym Komisja jednogłośnie, nie ma takiej możliwości, w związku z tym oddala skargę skarżącego się. I takie głosowanie proponuje Radzie. Natomiast jakby chciałem celowo przedstawić sprawę, jakie rzeczy mogą się wydarzyć, mimo że jak Straż Miejska podejmuje, to wszystko jest zawarte w przepisach, że to się może wydarzyć. I postąpiła, naprawiając swój błąd, pomyłkę pisarską, przesyłając wszelkie w korespondencji obywatela, a nie wiedzieć, czemu obywatel nie chciał tej korespondencji odbierać. Można się tylko domyślić, ale nie będę rozwijał tematu.

Opinie klubów:

- Klub Radnych Platforma Obywatelska RP –** za wnioskiem Komisji
- Klub Radnych Forum Jacka Sutryka –** za wnioskiem Komisji
- Klub Radnych Prawa i Sprawiedliwości –** za wnioskiem Komisji

– **Klub Radnych Nowa PL** – za wnioskiem Komisji

Opinie komisji:

– **Komisja Statutowa** – bez uwag

Głosowanie w sprawie przyjęcia projektu uchwały – druk 2060/23

Wyniki głosowania: za – 21, przeciw – 1, wstrzymało się – 1

W wyniku głosowania **uchwała nr LXXV/1960/23** z dnia 23 listopada 2023 r. została przyjęta.

50. Projekt uchwały w sprawie rozpatrzenia skargi na Dyrektora Zarządu Dróg i Utrzymania Miasta we Wrocławiu - druk nr 2054/23

Przewodniczący Komisji Skarg, Wniosków i Petycji Czesław Cyrul:

To jest kolejny przypadek wymagający wyjaśnienia. Otóż, skarży się obywatel, aby zaprzestał go ZDiUM nagabywać, że tak powiem, że ma zapłacić karę za nieopłacenie parkowania w wysokości 100 PLN. Sprawa się toczy już od 2021 roku. Najpierw napisał skargę w tej sprawie do Dyrektora ZDiUM-u. Jak mu Dyrektor ZDiUM-u odpowiedział, to powiedział, że Dyrektor ZDiUM nie ma prawa odpowiadać, bo to jest w swojej własnej sprawie, no ale najpierw napisał, a potem mówi, że nie ma prawa odpowiadać. Rzeczą dotyczy nieopłacenia, niewniesienia opłaty parkingowej. Kiedy napisano do tego właściciela pojazdu, okazało się, że to nie jest ten, tylko inny. Ten inny podnosi, że nie było za wycieraczką żadnego dokumentu. Natomiast ta osoba, która kontrolowała mówiła, że chciała ten dokument wręczyć bezpośrednio, bo spotkała przypadkiem. Dlaczego nie wręczono? To są wszystko rzeczy uboczne, ponieważ zgodnie z przepisami prawa to są rzeczy, jak gdyby pomocnicze. Właściwą rzeczą, jak gdyby oceną, czy opłacił, czy nie, jest to, czy zostało to odnotowane w tym urządzeniu, które wtedy nosił kontrolujący, w tej

chwili jeżdżą auta. W tej chwili jeszcze to kontrolowano. I na ten temat jest wyrok Trybunału Konstytucyjnego, że to się przede wszystkim liczy, reszta to są rzeczy pomocnicze, należące jak gdyby do ułatwiania kontaktu. Tam było słowo przeciwko słowu, czy przekazywał to, czy nie przekazywał. Ewidentnie w tym jest odnotowane, że kiedy kontroler kontrolował to auto, nie było opłaty. Opłata się pojawia w wysokości 50 groszy po kilkunastu minutach, potem jeszcze 50 groszy, po to, żeby auto od godziny 18:00, było przetrzymane przez noc do godziny dziewiętej z minutami następnego dnia. I Obywatel podnosi, że gdyby to było, to on by wiedział. O to idzie spór, właściwie. Natomiast nawet Trybunał Konstytucyjny rozstrzyga, że liczy się przede wszystkim, i tu jest nie do podważenia, czy skontrolował, nie było opłaty i kiedy opłaty wpływały. I to na to są, jak gdyby namacalne dowody. Podnosi również skarżący się, że zdjęcia, które kontroler zrobił, bo takie zdjęcia robi, że one są zanonimizowane, że nie chcą mu przesłać. Takie są procedury, że on ogląda je w ZDiUM, nie wiadomo, czy to do końca jego auto, jak gdyby poszukiwanie, nie wiem w jakiej sprawie, 100 PLN takich sporów. Szczególnie, że można powiedzieć, być może strażnik nie dopełnił do końca swoich obowiązków, włożenia tej kartki, ale o tym, czy opłacił, czy nie, decydują odnotowania w systemie elektronicznym, kiedy była opłata, a kiedy wniósł 2 × 50 groszy opłatę. I to rozjeżdża się całkowicie, widząc, że obywatel nie ma racji, i 100 PLN musi zapłacić, tyle. W związku z tym Komisja jednogłośnie stwierdziła, aby tej skargi obywatela na ZDiUM nie uwzględniać.

Opinie klubów:

- Klub Radnych Platforma Obywatelska RP –** za wnioskiem Komisji
- Klub Radnych Forum Jacka Sutryka –** za wnioskiem Komisji
- Klub Radnych Prawa i Sprawiedliwości –** za wnioskiem Komisji
- Klub Radnych Nowa PL –** za wnioskiem Komisji

Opinie komisji:

– **Komisja Statutowa** – bez uwag

Głosowanie w sprawie przyjęcia projektu uchwały – druk 2054/23

Wyniki głosowania: za – 21, przeciw – 0, wstrzymało się – 3

W wyniku głosowania **uchwała nr LXXV/1961/23** z dnia 23 listopada 2023 r. została przyjęta.

51. Projekt uchwały w sprawie rozpatrzenia skargi na Dyrektora Zarządu Zasobu Komunalnego - druk nr 2055/23

Przewodniczący Komisji Skarg, Wniosków i Petycji Czesław Cyrul:

Szanowni Radni, tu jest znowu sprawa, jak gdyby spór o marchewkę, ale rozbudowana administracyjnie. Otóż skarży się obywatel, który jest dzierżawcą ogródka przydomowego, że przyszło mu do zapłacenia kwota tam ponad 100 PLN [red. – zapis dźwiękowy nieczytelny] z odsetkami za kilkanaście lat do tyłu, że on tego nie opłacał. On twierdzi, że on to opłacał. I kontaktując się telefonicznie z tym, wdał się w dyskusję, jak wynika z tego spokojną i mu wyjaśniono, że będą tę sprawę rozpatrywać, ale rozpatrywano długo i on nie dostawał informacji, w związku z powyższym poskarżył się do nas. Otóż ta sprawa podlega pod kodeks cywilny, więc nie ma tych terminów, że musi w tym i w tym terminie odpowiedzieć. Natomiast odpowiedzi długo nie było dlatego, że archiwa, bo dotyczy to kilkunastu lat do tyłu, że archiwa ZZK nie są zespolone, nie są poukładane elektronicznie, że urzędnikom zajęło kilkanaście dni, żeby dotrzeć w różnych miejscach do tych opłat, a rzecz dotyczy kilkudziesięciu złotych. [red. – Zapis dźwiękowy nieczytelny] obywatel np. płacił opłaty za 2009 rok i tak było ciągle napisane przez 6 lat, że za 2009 rok, a niektóre opłaty były takie, że w ogóle nie było napisane za jaki to okres. Po weryfikacji żmudnej okazało się, że te kwoty się nieco różnią, ale rzeczywiście obywatel ma takie zaległości. To są drobne zaległości i musi te

zaległości opłacić. I dopiero po zsumowaniu tego wszystkiego poszło do niego pismo, ale już po fakcie, kiedy on napisał tę skargę, dlaczego mu nie odpowiadają. No nie odpowiadają, bo ciągle musieli zebrać te dane, a tam nie ma KPA, że w ciągu 2 tygodni itd., tylko zwykły kodeks cywilny, że jak zebrali wreszcie to mu napisali. I po tym napisaniu i informowaniu obywatel już się nie odzywał, ale skarga tutaj została. Zatem można powiedzieć, że archiwizowanie tutaj było przeszkodą, ale również pewna niedokładność w opłacaniu za ten ogród działkowy stawek dzierżawy przez obywatela była też niedokładnie wypełniana. I być może to spowodowało, że urzędnikom zajęło to naprawdę dużo czasu, żeby stwierdzić, że obywatel ma zapłacić nie 130 PLN, ale 90 PLN +80 PLN, nie 130 zaległych odsetek. W końcu Dyrektor powiedział na Komisji, że sprawa jest na tyle mało warta, że oni generalnie muszą przystąpić do czegoś takiego, że jeżeli są zaległości poniżej 100 PLN, to w ogóle to umarzają, bo koszty postępowania, czy poszukiwania tego są nie warte tych 100 PLN. Ale, jak gdyby wynikało stąd, to opóźnienie, że trzeba było przejrzeć archiwa, które są w paru miejscach do bodajże 2004 roku, a rzecz dotyczyła, jak powiedziałem, właściwie marchewki, czy pietruszki. W związku z powyższym, ponieważ ZZK dokładnie wyjaśnił sprawę, ale wymagało to sporo czasu, a nie obowiązywał go kodeks postępowania administracyjnego, to ewidentnie należy uznać skargę za nieuwzględnienie, szczególnie że obywatel jak gdyby został usatysfakcjonowany tym pismem, które z pewnym opóźnieniem zostało przesłane i z czego to wszystko wynika. Dziękuję bardzo.

Opinie klubów:

- Klub Radnych Platforma Obywatelska RP –** za wnioskiem Komisji
- Klub Radnych Forum Jacka Sutryka –** za wnioskiem Komisji
- Klub Radnych Prawa i Sprawiedliwości –** bez opinii

– **Klub Radnych Nowa PL** – za wnioskiem Komisji

Opinie komisji:

– **Komisja Statutowa** – bez uwag

Głosowanie w sprawie przyjęcia projektu uchwały – druk 2055/23

Wyniki głosowania: za – 20, przeciw – 0, wstrzymało się – 5

W wyniku głosowania **uchwała nr LXXV/1962/23** z dnia 23 listopada 2023 r. została przyjęta.

**52. Projekt uchwały w sprawie rozpatrzenia skargi na Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej we Wrocławiu
- druk nr 2059/23**

Przewodniczący Komisji Skarg, Wniosków i Petycji Czesław Cyruł:

To jest jak gdyby ciąg skarg obywatela. Przypomnę, że niedawno rozpatrywaliśmy jego skargę również na Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, że [red. – wypowiedź anonimizowana] I dlatego, widząc kontekst tej sprawy, o której mówiłem wcześniej, to w zasadzie Komisja jednogłośnie postawiła nie uwzględniać skargi obywatela na Dyrektora MOPS-u.

Opinie klubów:

– **Klub Radnych Platforma Obywatelska RP** – za wnioskiem Komisji

– **Klub Radnych Forum Jacka Sutryka** – za wnioskiem Komisji

– **Klub Radnych Prawa i Sprawiedliwości** – za wnioskiem Komisji

– **Klub Radnych Nowa PL** – za wnioskiem Komisji

Opinie komisji:

– **Komisja Statutowa** – bez uwag

Głosowanie w sprawie przyjęcia projektu uchwały – druk 2059/23

Wyniki głosowania: za – 22, przeciw – 0, wstrzymało się – 2

W wyniku głosowania **uchwała nr LXXV/1963/23** z dnia 23 listopada 2023 r. została przyjęta.

53. Projekt uchwały w sprawie rozpatrzenia skargi na Dyrektora Liceum Ogólnokształcącego nr IV we Wrocławiu - druk nr 2056/23

Przewodniczący Komisji Skarg, Wniosków i Petycji Czesław Cyrul:

Otóż, skarżą się rodzice uczennicy [red. – wypowiedź anonimizowana], ale to już leży w gestii ciała pedagogicznego, nie naszej i nie nam to rozpatrywać. Dziękuję bardzo. Opinia Komisji Skarg, Wniosków i Petycji za nieuwzględnieniem skargi.

Opinie klubów:

– **Klub Radnych Platforma Obywatelska RP** – za wnioskiem Komisji

– **Klub Radnych Forum Jacka Sutryka** – za wnioskiem Komisji

– **Klub Radnych Prawa i Sprawiedliwości** – za wnioskiem Komisji

– **Klub Radnych Nowa PL** – za wnioskiem Komisji

Opinie komisji:

– **Komisja Statutowa** – bez uwag

Głosowanie w sprawie przyjęcia projektu uchwały – druk 2056/23

Wyniki głosowania: za – 22, przeciw – 0, wstrzymało się – 0

W wyniku głosowania **uchwała nr LXXV/1964/23** z dnia 23 listopada 2023 r. została przyjęta.

[red. – W tym miejscu prowadzenie obrad przejął Przewodniczący RMW Sergiusz Kmiecik]

54. Projekt uchwały w sprawie rozpatrzenia wniosku o uznanie drzewa za pomnik przyrody - druk nr 2057/23

Przewodniczący Komisji Skarg, Wniosków i Petycji Czesław Cyrul:

Obywatelka z Pilczyc wnioskuję, aby wierzba płacząca przy ulicy Tkackiej została uznana za pomnik przyrody, że drzewo to spełnia parametry, czyli na poziomie 1,5 m ma ponad 3 m obwodu, co się zgadza. I na to odpowiada Wydział Ochrony Środowiska Urzędu Miejskiego, który stwierdza, że ta wierzba rzeczywiście wyróżnia się, ale ona ma około 50 lat i najprawdopodobniej jej żywot wkrótce dobiegnie końca, bo wierzby są bardzo krótko żyjące. Mieliśmy bodajże dwa lata temu podobny wniosek dotyczący wierzby na placu Kopernika, któreś ze środowisk ekologicznych, to składało i decyzja była podobna. Wynika to z tego, że wierzby są krótko żyjące. Wyjaśnię, że ich miazga drzewna jest bardzo, że tak powiem, rzadka. W związku z tym wnikają tam grzyby i nie ma na to żadnego lekarstwa. I te grzyby niszczą, więc wierzba się szybko łamie, próchnieje i może stanowić zagrożenie. W związku z tym, jak gdyby opinia jest negatywna w tej kwestii, aczkolwiek jest napisane, że to drzewo, dopóki będzie mogło i żyło, to podlega ochronie. Wcale nie musi być pomnikiem przyrody, ale gdyby to był pomnik przyrody, a zaczęło się drzewo łamać, zaczęło gnić, to byłoby dlaczego ono ginie i nie jest zadbane a dendrolodzy na temat wierzb w temacie długowieczności, przedłużania im życia są bezradni, nie ma na to lekarstwa. W związku z tym, mimo że wierzba rzeczywiście się wyróżnia, są zdjęcia, to opinia, że to raczej nie może być pomnik przyrody, bo on może pożyć rok, może 2, może 5 jeszcze i swój żywot zakończy. W związku z tym Komisja jednogłośnie postanowiła nie

uwzględniać, ale doceniać, że to jest wartościowe drzewo i trzeba go pilnować, ale na pomnik przyrody to jednak nie zasługuje. Dziękuję.

Opinie klubów:

- **Klub Radnych Platforma Obywatelska RP** – za wnioskiem Komisji
- **Klub Radnych Forum Jacka Sutryka** – za wnioskiem Komisji
- **Klub Radnych Prawa i Sprawiedliwości** – za wnioskiem Komisji
- **Klub Radnych Nowa PL** – za wnioskiem Komisji

Opinie komisji:

- **Komisja Statutowa** – bez uwag

Prezydent Wrocławia - opinia negatywna

Dyskusja:

Radny Paweł Karpiński: Ja chciałem tylko powiedzieć, że bardzo często mieszkańcy Wrocławia mają pretensje, dlaczego głównymi gatunkami pomników przyrody są właśnie dęby przede wszystkim. Dlatego, że dęby są drzewami gęstymi i długo żyjącymi. I też często właśnie były prośby o to, żeby zrobić wierzbę dużą albo topolę właśnie pomnikiem przyrody. Niestety te drzewa żyją około 150 lat, przy czym przy 50 roku życia zaczynają powoli zamierać i stają się dość niebezpieczne niestety. Dziękuję.

Głosowanie w sprawie przyjęcia projektu uchwały – druk 2057/23

Wyniki głosowania: za – 24, przeciw – 0, wstrzymało się – 0

W wyniku głosowania **uchwała nr LXXV/1965/23** z dnia 23 listopada 2023 r. została przyjęta.

**55. Projekt uchwały w sprawie rozpatrzenia petycji w sprawie
zaprzestania stosowania Lex Deweloper we Wrocławiu
- druk nr 2058/23**

Przewodniczący Komisji Skarg, Wniosków i Petycji Czesław Cyruł:

Stowarzyszenie Lex Deweloper przysłało do Rady Miejskiej petycję, aby Rada Miejska podjęła uchwałę czy stanowisko, abyśmy zaprzestali i wszystkie decyzje dotyczące procedowania nowych inwestycji na podstawie ustawy z 2018 roku Ex Cathedra czy Apriori, jak kto woli, zablokowali, że jesteśmy przeciwni takim decyzjom. Jak wiadomo, to pisze przedsiębiorca czy deweloper do Prezydenta. Prezydent wychodzi z taką propozycją do nas, do Rady Gminy i my podejmiemy decyzje pozytywne lub negatywne. Stanowisko czy petycja stowarzyszenia Lex Deweloper zmierza do tego, że my mamy wszystko opiniować negatywnie i odrzucać. Oznaczałoby to, że my negujemy i podważamy wspomnianą już ustawę. No tak, by to wyglądało, że ta ustawa dla Rady Miejskiej nie istnieje, bez względu na to, czy będziemy za, czy przeciw. Gdybyśmy podjęli taką decyzję, to jesteśmy przeciwko tej ustawie, czyli organ niższego rzędu występuje przeciwko ustawodawcy wyższego rzędu, czyli takie nasze stanowisko czy uchwałę od razu zanegowałby Wojewoda i miałby pełną rację, bo my nie mamy prawa takiej decyzji podjąć. I to jest najkrótsza, jak gdyby recenzja tego, co tutaj jest proponowane, zresztą opinie prawników w tę stronę się przychylają. Ponadto, petycja może dotyczyć w zasadzie czasami spraw, które nie są do końca uregulowane w ustawie o samorządzie czy w ustawodawstwie, dotyczące spraw społecznych, a tutaj odnoszą się do konkretnej ustawy, którą chcą zanegować. My, jako Rada Miejska tego zrobić nie możemy, nie mamy prawa, w związku z powyższym jednogłośnie Komisja stwierdziła, aby tej petycji nie uwzględniać. Tyle z naszej strony.

Opinie klubów:

- **Klub Radnych Platforma Obywatelska RP** – za wnioskiem Komisji
- **Klub Radnych Forum Jacka Sutryka** – za wnioskiem Komisji
- **Klub Radnych Prawa i Sprawiedliwości** – za wnioskiem Komisji
- **Klub Radnych Nowa PL** – [red. – zapis dźwiękowy nieczytelny]

Opinie komisji:

- **Komisja Statutowa** – bez uwag

Prezydent Wrocławia - opinia negatywna

Dyskusja:

Radny Andrzej Kilijanek: Szanowni Państwo, nie nigdzie indziej, jak na tej sali zapewnialiście nas Państwo i Pan Prezydent, że ani jeden projekt w ramach ustawy Lex Deweloper nie przejdzie, kiedy ta ustawa była uchwalana. Tak że cieszę się, że w ramach praktyki okazało się, że ta ustawa wcale taka zła nie jest. I podpisuje się pod dzisiejszym uzasadnieniem Pana Przewodniczącego. Nie pozostaje mi nic innego, jak powiedzieć

Przewodniczący Komisji Skarg, Wniosków i Petycji Czesław Cyrul: Kolego Radny Andrzeju, tak to w polityce bywa.

Przewodniczący Rady Miejskiej Wrocławia Sergiusz Kmiecik: To ja mam zupełnie niepolityczny przekaz, tylko merytoryczny do Pana Radnego. Tamta ustawa była zła. Została wielokrotnie znowelizowana w taki sposób, że w tym momencie jesteśmy w stanie ją z korzyścią dla Wrocławia stosować, jako narzędzie po prostu rozwoju tkanki miejskiej.

Radny Paweł Karpiński: Ja chcę jeszcze dodać, że w międzyczasie Panie Radny, Państwa Rząd tak zmienił ustawę o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, że dzisiaj nie jest możliwe zaktualizowanie studium,

a w związku z tym praca na Lex Deweloper, czyli na specustawie mieszkaniowej, tak naprawdę stała się koniecznością. Dziękuję.

Przewodniczący Komisji Skarg, Wniosków i Petycji Czesław Cyruł:

Ale ja Koledze Radnemu chciałem przypomnieć, że nie przypominam sobie, aby Rada Miejska w tej sprawie podejmowała jakąś uchwałę.

Radny Andrzej Kilijanek: Nie podjęła, natomiast deklaracje były bardzo ostre. Dziękuję za dzisiejsze stanowisko.

Głosowanie w sprawie przyjęcia projektu uchwały – druk 2058/23

Wyniki głosowania: za – 23, przeciw – 0, wstrzymało się – 1

W wyniku głosowania **uchwała nr LXXV/1966/23** z dnia 23 listopada 2023 r. została przyjęta.

**IV. Ogłoszenie tekstu jednolitego uchwały nr XLVI/1206/21
w sprawie przepisów porządkowych obowiązujących przy
przewozie osób i bagażu taksówkami oraz przepisów
regulujących obowiązek stosowania dodatkowych oznaczeń
i dodatkowego wyposażenia technicznego taksówek**

Głosowanie w sprawie obwieszczenia:

Wyniki głosowania: za – 22, przeciw – 0, wstrzymało się – 1

W wyniku głosowania obwieszczenie z dnia 23 listopada 2023 r. zostało przyjęte.

V. Przyjęcie protokołu sesji nr LXXIV/23.

Nie wpłynęły żadne uwagi do przedłożonego państwu protokołu sesji, w związku z czym protokół LXXIV/23 uważam za przyjęty.

VI. Interpelacje i zapytania.

Informacje w tym zakresie zostały umieszczona w materiałach w programie e-sesja.

VII. Wolne wnioski i oświadczenia.

Radny Piotr Maryński: Szanowni zgromadzeni, cierpliwi, to późna pora, ale ja jestem w obowiązku tutaj się zgłosić, jako że została dotknięta na początku naszej sesji kwestia związana, można powiedzieć z tematem militarnym, wojskowym i dotyczącym, że tak powiem, tematu, którym się zajmuję, który uważam, że mam obowiązek się wypowiedzieć. Tutaj kwestia dotknęła Agencji Mienia Wojskowego i kwestii sprzedaży terenu, że tak powiem, pod złą inicjatywę jak szkołę, jak rozumiem. Ja to sprawdzę, ale zgaduję, że Agencja Mienia Wojskowego nie mogła, być może nieodpłatnie przekazać tego terenu. Zastosowała, tu padło, bonifikatę, zatem tutaj bądźmy ostrożni, żeby też jakby nie występować z pretensjami do Agencji Mienia, że być może nie mogła zrobić tego, czego nie mogła zrobić. Ja trochę miałem interakcję z Agencją Mienia Wojskowego, jakby to była szkoła mundurowa albo jakiś inny związek z proobronnością, to być może można by było to mienie przekazać. Skoro tak nie było w istocie, bo to jest szkoła powszechna, jak rozumiem, dlatego być może nie można było nieodpłatnie przekazać. Przepraszam Panie Radny, ja nie wiem, powiedziałem, że nie wiem, a sprawdzę. Zatem tutaj tą kwestię chciałem podnieść. I kwestia nr 2. Tutaj kwestia bardzo ważnej, tu bez żartu, proszę Państwa, poruszyliśmy tutaj kwestie zdrowotne, jakże istotną m.in., także dla mężczyzn, to ja się wypowiem w imieniu mężczyzn, ale myślę, że także i kobiet. Proszę Państwa, i tu nie żartuję, ja tutaj cały czas podnoszę tę kwestię i jeszcze raz na nią zwracam uwagę. Kwestia, proszę Państwa, wentylacji w tym pomieszczeniu. Naprawdę, to nie ma żartów. W pierwszej części naszego zgromadzenia mieliśmy bardzo dużo tutaj osób zgromadzonych. Jest określona krotność wymiany powietrza,

która musi obowiązywać w pomieszczeniach publicznych. Ja obawiam się, że w pierwszej części naszego spotkania tutaj ta kwestia nie została zapewniona. I nie mylmy tutaj kwestii temperatury w pomieszczeniu z kwestią wymiany powietrza. Dbajmy o tę kwestię. To jest całkiem poważna sprawa. Ja też w razie czego służę tutaj wyczerpującą informacją, nie moją, ale osób, które się na tym znają. To jest bardzo istotne zagadnienie, powietrze. Bardzo dziękuję.

Przewodniczący Rady Miejskiej Wrocławia Sergiusz Kmiecik:

Dziękuję bardzo. Nie ma więcej zgłoszeń.

Zamykam ten punkt porządku obrad, dziękując Państwu bardzo i bardzo dziękując obsłudze technicznej Biura Rady Miejskiej Wrocławia, która tak dzielnie tutaj z nami dotrzymała. Bardzo Paniom dziękuję.

Zamykam LXXV sesję Rady Miejskiej Wrocławia.

Przewodniczący

Rady Miejskiej Wrocławia

Sergiusz Kmiecik

Protokół sporządziła:

Agnieszka Zaborowska